
REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH W SZCZECINKU

NADLEŚNICTWO CZARNOBÓR
OBRĘB: CZARNOBÓR

PLAN URZĄDZENIA LASU

na okres od 1.01.2015 r. do 31.12.2024 r.

Tom IA
ELABORAT

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Szczecinku

Szczecinek 2015 r.

Wykonawca

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku

ul. Koszalińska 91B, 78-400 Szczecinek

tel. (94) 37 408 05, faks (94) 37 408 05

e-mail: sekretariat@szczecinek.buligl.pl

Opracowanie

Kierownik pracowni u.l. Tomasz Babiak

Kontrola końcowa

Z-ca Dyrektora Oddziału Mieczysław Kopciński

PLAN URZĄDZENIA LASU
sporządzony na lata od 2015 do 2024

dla Nadleśnictwa CZARNOBÓR

w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w SZCZECINKU

na podstawie stanu lasu w dniu 1 stycznia 2015 r.

I. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI według stanu na 1.01.2015 r.

I.1. POWIERZCHNIA OGÓLNA NADLEŚNICTWA - ha

1	7	7	2	4	2	5
---	---	---	---	---	---	---

w tym według obrębów leśnych:

1) CZARNOBÓR

1	7	7	2	4	2	5
---	---	---	---	---	---	---

I.2. POWIERZCHNIA LASÓW - ha

1	6	4	4	5	6	1
---	---	---	---	---	---	---

w tym:

a) według pełnionych funkcji:

- lasów stanowiących rezerwy przyrody

		5	9	2	1	6
--	--	---	---	---	---	---

- lasów uznanych za ochronne

	3	7	6	5	1	5
--	---	---	---	---	---	---

- pozostałych lasów (lasów gospodarczych)

1	2	0	8	8	3	0
---	---	---	---	---	---	---

b) według grup kategorii użytkowania:

- gruntów zalesionych

1	5	2	2	1	2	8
---	---	---	---	---	---	---

- gruntów niezalesionych

		6	6	1	9	4
--	--	---	---	---	---	---

w tym: do odnowienia

		2	0	9	5	7
--	--	---	---	---	---	---

- gruntów związanych z gospodarką leśną

		5	6	2	3	9
--	--	---	---	---	---	---

I.3. POWIERZCHNIA POZOSTAŁYCH GRUNTÓW
 (GRUNTÓW NIELEŚNYCH) - ha

	1	2	7	8	6	4
--	---	---	---	---	---	---

w tym: przeznaczonych do zalesienia

				0	0	0
--	--	--	--	---	---	---

II. ZESTAWIENIE ZADAŃ NA LATA OD 2015 DO 2024

II.1. POZYSKANIE DREWNA W ILOŚCI NIE WIĘKSZEJ NIŻ:

	8	6	6	0	3	0
--	---	---	---	---	---	---

m³ grubizny netto, w tym:

a) obligatoryjny etat cięć w użytkowaniu rębny

	4	5	5	0	3	0
--	---	---	---	---	---	---

 m³ grubizny netto

b) powierzchniowy etat cięć w użytkowaniu przedrębny - ha o orientacyjnej miąższości

	9	2	8	8	0	6
--	---	---	---	---	---	---

	4	1	1	0	0	0
--	---	---	---	---	---	---

 m³ grubizny netto

II.2. PIELĘGNOWANIE LASU NA POWIERZCHNI - ha

1	2	0	4	1	6	9
---	---	---	---	---	---	---

w tym:

a) pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw

		5	9	7	0	5
--	--	---	---	---	---	---

b) pielęgnowanie zainwentaryzowanych młodników

	2	1	5	6	5	8
--	---	---	---	---	---	---

c) trzebieże

	9	2	8	8	0	6
--	---	---	---	---	---	---

II.3. POZOSTAŁE ZADANIA OKREŚLONE KIERUNKOWO:

II.3.1. Zadania dotyczące zalesień i odnowień:

a) zalesienia gruntów przeznaczonych do zalesienia - ha

				0	0	0
--	--	--	--	---	---	---

b) odnowienie halizn, płązowin i zrębów - ha

		2	0	9	5	7
--	--	---	---	---	---	---

c) orientacyjna powierzchnia odnowień drzewostanów przewidzianych do użytkowania rębego - ha

	1	2	7	1	5	6
--	---	---	---	---	---	---

w tym zrębami zupełnymi

		6	5	5	9	3
--	--	---	---	---	---	---

d) orientacyjna powierzchnia podsadzeń i dolesień - ha

			7	1	5	5
--	--	--	---	---	---	---

e) orientacyjna powierzchnia poprawek i uzupełnień - ha

		2	3	8	0	6
--	--	---	---	---	---	---

f) orientacyjna powierzchnia wprowadzenia podszytów - ha

			2	7	2	0
--	--	--	---	---	---	---

g) orientacyjna powierzchnia melioracji - ha

	1	3	9	1	7	7
--	---	---	---	---	---	---

w tym: wodnych - ha

				0	0	0
--	--	--	--	---	---	---

II.3.2. Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej) przedstawione opisowo oraz na mapach przeglądowych

II.3.3. Kierunkowe zadania z zakresu gospodarki łowieckiej przedstawione opisowo oraz na mapie przeglądowej

II.3.4. Kierunkowe potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej przedstawione opisowo

SKOROWIDZ

	Strona
1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW, A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA.....	- 9
1.1. Przestrzenne usytuowanie Nadleśnictwa oraz krótki rys historyczny.....	- 9
1.1.1. Położenie lasów Nadleśnictwa.....	- 9
1.1.2. Rys historyczny.....	- 12
1.1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania.....	- 15
1.2. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.....	- 21
1.2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego.....	- 21
1.2.2. Ogólne dane o regionalnych strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska oraz programach operacyjnych.....	- 23
1.2.3. Podstawowe informacje dotyczące gminnych strategii rozwoju regionu.....	- 24
1.2.4. Wykaz gruntów Nadleśnictwa wyłączonych z produkcji.....	- 26
1.2.5. Wykaz gruntów Nadleśnictwa przeznaczonych do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	- 27
1.2.6. Zgodność projektu planu u.l. ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu.....	- 27
1.3. Charakterystyka warunków przyrodniczych w lasach zarządzanych przez Nadleśnictwo z uwzględnieniem innych lasów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa	- 27
1.3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów.....	- 27
1.3.2. Położenie geograficzne i wysokościowe.....	- 27
1.3.3. Rzeźba terenu.....	- 28
1.3.4. Warunki glebowe, klimatyczne, wodne.....	- 28
1.3.5. Typy siedliskowe lasu.....	- 31
1.3.6. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg stref uszkodzenia lasu i gatunków panujących.....	- 33
1.3.7. Zestawienie przyjętych typów drzewostanu (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych i chronionych siedlisk przyrodniczych.....	- 34
1.3.8. Ocena walorów genetycznych lasu.....	- 35
1.3.9. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego.....	- 38
1.3.9.1. Obszary chronione.....	- 38
1.3.9.2. Dominujące funkcje lasu.....	- 39
1.3.9.3. Zagrożenia środowiska przyrodniczego.....	- 42
1.3.10. Problematyka innych lasów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.....	- 43
1.4. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego.....	- 43
1.4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.....	- 43
1.4.1.1. Krótka charakterystyka ekonomiczna regionu.....	- 43

1.4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna.....	-	45
1.4.2. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa...	-	48
1.4.2.1. Opis czynników wpływających na stopień trudności gospodarczych.....	-	48
1.4.2.2. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej.....	-	49
1.4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu u.l.....	-	50
1.5. Charakterystyka stanu lasu oraz analiza stanu zasobów drzewnych Nadleśnictwa.....	-	50
1.5.1. Charakterystyka stanu lasu.....	-	50
1.5.1.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu.....	-	51
1.5.1.2. Ocena stanu uszkodzeń drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD.....	-	59
1.5.1.3. Ocena jakości hodowlanej oraz technicznej drzewostanów.....	-	61
1.5.1.4. Charakterystyka gruntów leśnych niezalesionych.....	-	62
1.5.2. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec okresu gospodarczego.....	-	64
2. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU.....	-	69
2.1. Referat Nadleśniczego.....	-	71
2.2. Koreferat wykonawcy projektu planu urządzenia lasu.....	-	117
2.3. Koreferat z kontroli kompleksowej (okresowej).....	-	131
2.4. Referat kierownika ZOL.....	-	133
2.5. Końcowa ocena dokonana przez Dyrektora RDLP.....	-	145
3. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ.....	-	147
3.1. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych.....	-	147
3.1.1. Ogólne cele i zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej...	-	147
3.1.2. Ogólne zasady zachowania ładu przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań gospodarczych.....	-	151
3.1.2.1. Podział na gospodarstwa.....	-	151
3.1.2.2. Przyjęte wieki rębności.....	-	153
3.1.2.3. Podział lasu na ostępy.....	-	154
3.2. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego.....	-	154
3.2.1. Etat użytkowania rębnego.....	-	154
3.2.2. Rozmiar użytkowania przedrębego.....	-	157
3.2.3. Łączny rozmiar użytkowania głównego.....	-	158
3.3. Opisanie i zestawienie zadań gospodarczych wynikających z planu urządzenia lasu.....	-	159
3.3.1. Użytkowanie lasu.....	-	159
3.3.1.1. Użytki rębne.....	-	159
3.3.1.2. Użytki przedrębne.....	-	162
3.3.1.3. Łącznie użytki główne.....	-	164
3.3.1.4. Zadania z zakresu użytkowania lasu dla leśnictw.....	-	165

3.3.2. Hodowla lasu.....	-	165
3.3.2.1. Zadania na bieżące 10-lecie.....	-	165
3.3.2.2. Nasiennictwo i selekcja.....	-	167
3.3.3. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej.....	-	168
3.3.3.1. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu.....	-	168
3.3.3.2. Ochrona przeciwpożarowa.....	-	175
3.3.4. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ubocznego użytkowania lasu oraz gospodarki łowieckiej.....	-	203
3.3.5. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji.....	-	206
3.3.5.1. Budownictwo i remonty dróg.....	-	206
3.3.5.2. Budownictwo ogólne.....	-	206
3.3.5.3. Melioracje wodne.....	-	206
3.3.5.4. Mała retencja.....	-	206
3.3.5.5. Turystyka i rekreacja.....	-	207
4. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY.....	-	209
5. PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO.....	-	209
5.1. Przewidywany stan zasobów drzewnych na dzień 31.12.2024 r.....	-	209
6. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH.....	-	209
6.1. Prace geodezyjne.....	-	209
6.2. Prace siedliskowe.....	-	210
6.3. Prace urządzeniowe.....	-	210
6.4. Zestawienie planu urządzenia lasu.....	-	213
7. ZAŁĄCZNIKI.....	-	216
7.1. Protokół z Komisji Założeń Planu.....	-	217
7.2. Protokół z Narady Techniczno-Gospodarczej.....	-	245
7.3. Decyzje MŚ w sprawie uznania lasów za ochronne.....	-	263
7.4. Tabele.....	-	269
KRONIKA.....	-	324

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA LASÓW I GRUNTÓW PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ POZOSTAŁYCH GRUNTÓW, A TAKŻE NIERUCHOMOŚCI W ZARZĄDZIE NADLEŚNICTWA

1.1. PRZESTRZENNE USYTUOWANIE NADLEŚNICTWA ORAZ KRÓTKI RYS HISTORYCZNY

1.1.1. Położenie lasów Nadleśnictwa

Pod względem organizacyjnym Nadleśnictwo Czarnobór wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku. Położone jest w jej południowej części, granicząc bezpośrednio z Nadleśnictwami Borne Sulinowo, Czaplinek, Szczecinek, Czarne Człuchowskie oraz z Nadleśnictwami Okonek i Jastrowie wchodzącymi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile. Zasięg terytorialny Nadleśnictwa to obszar o powierzchni 320,23 km² i lesistości 52,1%.

Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

Województwo Powiat Gmina	Powierzchnia ogólna w km ²	Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa				Lasy niestanowiące własności Skarbu Państwa			Ogółem (7+10)	Lesistość (11 : 2)	
		w zarządzie LP		pozostałe		własność osób fizycznych	pozostałe	razem			
		urządzone n-ctwo	sąsiednie n-ctwa	parki narodowe	inne						razem
powierzchnia w ha										%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
woj. zachodniopomorskie (32)	297,76	14629,22				14629,22	239,05	8,76	247,81	14877,03	50,0
powiat szczecinecki (15)	297,76	14629,22				14629,22	239,05	8,76	247,81	14877,03	50,0
gm. Borne Sulinowo - obszar wiejski (45)	150,08	10098,54				10098,54	103,63		103,63	10202,17	68,0
gm. Szczecinek (62)	130,65	3900,19				3900,19	135,42		135,42	4035,61	30,9
miasto Szczecinek (11)	17,03	630,49				630,49		8,76	8,76	639,25	37,5
woj. pomorskie (22)	20,65	1653,03				1653,03				1653,03	80,0
powiat człuchowski (3)	20,65	1653,03				1653,03				1653,03	80,0
gm. Czarne Miasto (24)	20,65	1653,03				1653,03				1653,03	80,0
woj. wielkopolskie (30)	1,82	163,36				163,36				163,36	89,8
powiat złotowski (31)	1,82	163,36				163,36				163,36	89,8
gm. Okonek obszar wiejski (55)	1,82	163,36				163,36				163,36	89,8
OGÓLEM	320,23	16445,61				16445,61	239,05	8,76	247,81	16693,42	52,1

W odniesieniu do ogólnego podziału administracyjnego kraju, grunty Nadleśnictwa Czarnobór położone są na granicy trzech województw: zachodniopomorskiego – powiat szczecinecki (miasto Szczecinek, gmina Szczecinek, gmina Borne Sulinowo, miasto Borne Sulinowo - tylko grunt we współwłasności), pomorskiego – powiat człuchowski (miasto Czarne) i wielkopolskiego – powiat złotowski (gmina Okonek).

Zestawienie powierzchni w zarządzie Nadleśnictwa wg jednostek podziału administracyjnego kraju

Gmina Powiat Województwo	Grupy kategorii użytkowania					Ogółem
	Grunty zalesione	Grunty niezalesione	Grunty związane z gospodarką leśną	Razem lasy	Grunty nieleśne	
	powierzchnia w ha					
1	2	3	4	5	6	7
Borne Sulinowo Obszar Wiejski (45)	9553,2454	196,8516	347,9461	10098,0431	1084,2061	11182,2492
Miasto Borne Sulinowo (44) współwłasność					0,1596	0,1596
Gmina Szczecinek (62) współwłasność	3727,5570	65,8428	106,6582	3900,0580	155,9849 0,3133	4056,0429 0,3133
Miasto Szczecinek (11) współwłasność	600,9783	12,3372	17,1547	630,4702	33,0311 0,1376	663,5013 0,1376
Razem powiat szczecinecki (01) współwłasność	13881,7807	275,0316	471,7590	14628,5713	1273,2221 0,6105	15901,7934 0,6105
Ogółem województwo zachodniopomorskie (32) współwłasność	13881,7807	275,0316	471,7590	14628,5713	1273,2221 0,6105	15901,7934 0,6105
Gmina Czarne Miasto (24)	1200,5677	370,4855	82,0164	1653,0696	3,0362	1656,1058
Razem powiat człuchowski (3)	1200,5677	370,4855	82,0164	1653,0696	3,0362	1656,1058
Ogółem województwo pomorskie (22)	1200,5677	370,4855	82,0164	1653,0696	3,0362	1656,1058
Gmina Okonek Obszar wiejski (55)	138,7460	16,3967	8,1973	163,3400	1,8000	165,1400
Razem powiat złotowski (31)	138,7460	16,3967	8,1973	163,3400	1,8000	165,1400
Ogółem województwo wielkopolskie (30)	138,7460	16,3967	8,1973	163,3400	1,8000	165,1400
Ogółem Nadleśnictwo współwłasność	15221,0944	661,9138	561,9727	16444,9809	1278,0583 0,6105	17723,0392 0,6105

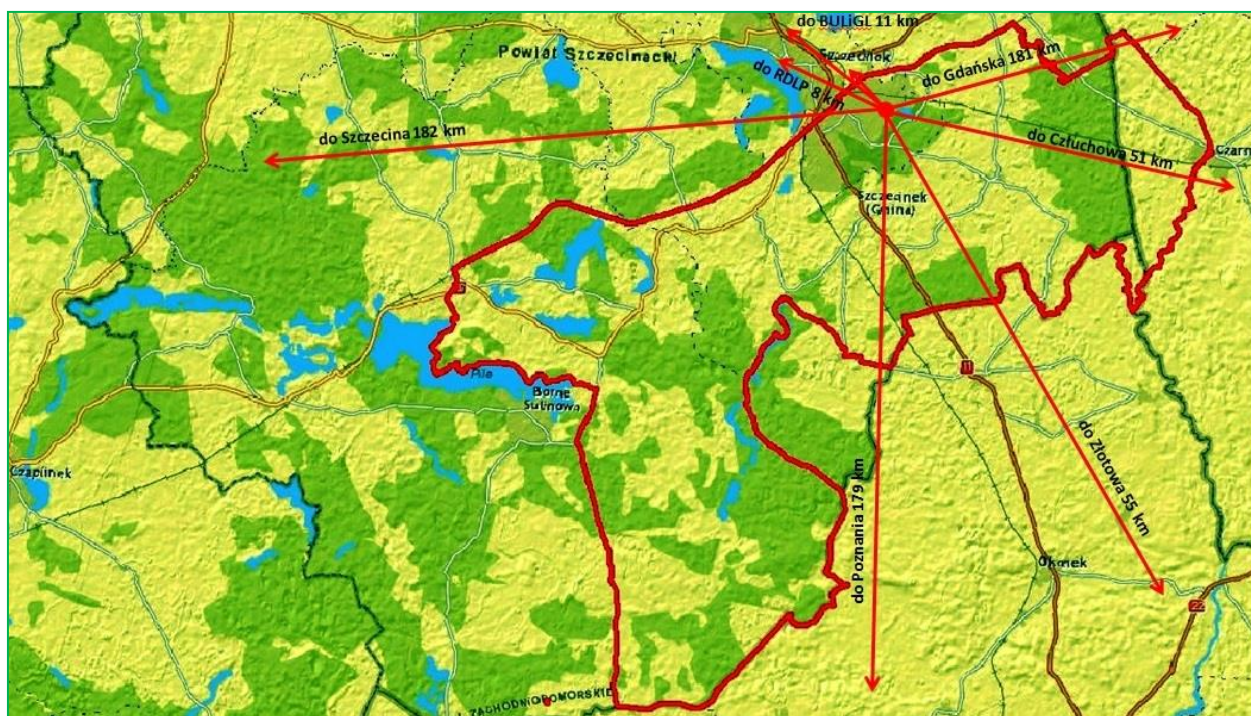
Siedziba Nadleśnictwa znajduje się w Szczecinku.

- adres: ul. Czarnobór 1, 78-400 Szczecinek,
- tel/fax.: (94) 37 430 22,
- e-mail: czarnobor@szczecinek.lasy.gov.pl

Odległości siedziby Nadleśnictwa od urzędów i instytucji związanych z działalnością gospodarczą wynoszą:

- Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie - 182 km,
- Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku - 181 km,
- Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu - 179 km,
- Starostwo Powiatowe w Szczecinku - 8 km,
- Starostwo Powiatowe w Człuchowie - 51 km,
- Starostwo Powiatowe w Złotowie - 55 km,
- Urząd Miasta Szczecinek - 9 km,
- Urząd Miasta i Gminy Borne Sulinowo - 33 km,
- Urząd Miasta i Gminy Czarne - 25 km,
- Urząd Miasta i Gminy Okonek - 26 km,
- RDLP w Szczecinku - 8 km,
- BULiGL O/ Szczecinek - 11 km.

Zasięg Nadleśnictwa i odległości od ważniejszych miejscowości przedstawia również załączona mapa sytuacyjna.

Położenie Nadleśnictwa Czarnobór

1.1.2. Rys historyczny

Nadleśnictwo Czarnobór utworzone zostało 1.01.1993 r. na podstawie Zarządzenia nr 64 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 31.12.1992 r. Powierzchnia Nadleśnictwa wynosiła 13200,60 ha.

Nadleśnictwo utworzone zostało z części dawnego obrębu leśnego Borne (9655,37 ha), części obrębu Szczecinek (962,21 ha) oraz części obrębu Dyminek (2583,02 ha). Do I-szej wojny światowej omawiane tereny pozostawały w posiadaniu większych własności rolno-leśnych. Po wojnie część lasów wykupił niemiecki skarb państwa, tworząc z nich nadleśnictwo państwowe „*Freierswald*” z siedzibą w Marianowie. Jednostka ta administrowała także licznymi lasami prywatnymi, skoncentrowanymi w pobliżu osiedli ludzkich.

W roku 1935 decyzją ówczesnych władz niemieckich okoliczna ludność została wysiedlona, a teren przeznaczono na artyleryjski poligon wojskowy, który w czasie II wojny światowej znacznie powiększono. Po zakończeniu działań wojennych teren zajęły wojska radzieckie, które użytkowały go jako poligon wojskowy do 21 sierpnia 1992 roku.

W latach 1945-1955 zakaz wstępu uniemożliwiał prowadzenie jakichkolwiek czynności gospodarczych. Kompleksy leśne administracyjnie należały do Nadleśnictwa Piława, gdzie tworzyły niezorganizowaną gospodarczo jednostkę pod nazwą „*Zdbiewo*”. Dopiero Zarządzenie M.L. z dnia 29.10.1955 r., wydane w porozumieniu z przedstawicielami Dowództwa Armii Radzieckiej i Delegatury Rządu Polski Ludowej, uregulowało sprawę częściowego wstępu dla leśników i określiło wytyczne do zagospodarowania i ochrony lasów na terenie poligonu. Zespół roboczy powołany ww. Zarządzeniem, po lustracji terenowej, ocenił przybliżone szkody i ustalił listę niezbędnych do wykonania zabiegów gospodarczych. Od tego czasu opracowywane były coroczne plany czynności zapobiegawczych, na które składały się głównie cięcia sanitarne. Plany te realizowano jednak w niewielkiej części, ponieważ wstęp na poligon, mimo wcześniejszych ustaleń, był nadal utrudniony.

Prace urzędniowe dla poligonu zaczęto wykonywać od 1958 roku. Były to:

1. Plan definitywnego urządzania lasu – opracowany na okres od 1.10.1958 r. do 30.09.1968 r. Powierzchnia obiektu wynosiła 18270,96 ha. Zapas oszacowano na 570765 m³ grubizny brutto. Gospodarkę leśną na terenie całego obiektu prowadziło Nadleśnictwo Piława.

Biorąc pod uwagę specyficzne warunki wykonywania zadań gospodarczych, decyzją Dyrektora OZLP w Szczecinku z dnia 25.06.1968 r., obiekt Borne Sulinowo podzielono na trzy obręby:

- I** – Obręb Krągi – na którym gospodarkę leśną prowadziło Nadleśnictwo Piława (6631,75 ha),
- II** – Obręb Wilcze Doły – na którym gospodarkę leśną prowadziło Nadleśnictwo Okonek (6159,71 ha),
- III** – Obręb Wielkie Bory – na którym gospodarkę leśną prowadziło Nadleśnictwo Broczyno (5384,81 ha).

2. Plan I rewizji urządzania lasu - opracowany na okres od 1.10.1971 r. do 30.09.1981 r. Obiekt nazwano „*Nadleśnictwo SZCZECINEK II obręb Borne Sulinowo*”. Gospodarkę leśną na terenie całego obrębu prowadziło Nadleśnictwo Broczyno, a od 1 lipca

1975 r. – Nadleśnictwo Czaplinek, do którego włączono między innymi obręby Broczyno i Borne Sulinowo.

Powierzchnia ogólna obrębu Borne Sulinowo wg stanu na 1.10.1971 r. wynosiła 18176,35 ha, w tym:

- grunty leśne zalesione – 7221,84 ha,
- grunty leśne niezalesione – 409,96 ha,
- grunty nieleśne – 10544,47 ha.

Zapas na gruntach leśnych określono na 751130 m³ grubizny brutto. Całość lasów zaliczono do lasów ochronnych, tworząc jedno gospodarstwo o powierzchni 7631,80 ha. Wyliczenia etatów miąższościowych dokonano zgodnie z aneksem do instrukcji u.l. dla terenów specjalnych. Przyjęto etat wynikający ze stanu lasu.

Plan cięć użytków rębnych opracowano dla drzewostanów poza polem roboczym i tylko na I 10-lecie. Przeważał zrębowy sposób zagospodarowania.

3. Prac związanych z II rewizją planu u.l. nie przeprowadzono – nie sprzyjała temu ówczesna sytuacja polityczna w latach 80-tych.

W 1992 roku, czyli jeszcze przed wyjazdem wojsk radzieckich, opisano stan techniczny obiektu – poligonu Borne Sulinowo w celu zainwentaryzowania i dokonania wyliczeń niektórych szkód ekologicznych. Obszar ten stanowił bezludną i zdziczałą enklawę. Teren był zdewastowany w zakresie struktury gleby, runa i pozostałych resztek drzewostanów. Jedynie na wschód od jezior Przełęg i Kniewo znajdowało się około 1,5 tys. drzewostanów IV-VI kl. wieku, które nadawały się do normalnego zagospodarowania.

4. Plan urządzenia lasu na okres od 1.01.1995 r. do 31.12.2004 r. (III rewizja u.l.).

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Czarnobór wynosiła 13200,60 ha, w tym:

- grunty leśne zalesione i nie zalesione – 9378,86 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną – 398,52 ha,
- grunty nieleśne – 3423,22 ha.

Lasy Nadleśnictwa podzielone były na następujące grupy: lasy gospodarcze (5043,30 ha) oraz lasy ochronne (4335,56 ha). W tym okresie Nadleśnictwo pozyskało 242368 m³ grubizny netto, w tym: 102788 m³ w użytkach rębnych i 139580 m³ w użytkach przedrębnych. Zadania w tym zakresie zostały wykonane w 100%. Użytkowanie rębne w ok. 45% prowadzono z zastosowaniem rębni zupełnej, resztę użytkowano rębniami złożonymi, głównie IIIa i II.

5. Plan urządzenia lasu na okres od 1.01.2005 r. do 31.12.2014 r. (IV rewizja u.l.).

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Czarnobór wynosiła 13380,78 ha, w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 11246,53 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną – 416,03 ha,
- grunty nieleśne – 1718,22 ha.

Zweryfikowano dotychczasowe kategorie ochronności. Zgodnie z Decyzją Ministra Środowiska z 2005 r. lasy ochronne wyznaczono na powierzchni 1730,74 ha. Resztę gruntów leśnych, to jest 9515,79 ha zajmowały lasy gospodarcze. Roczny etat użytko-

wania głównego ustalono na 406980 m³ netto: użytki rębne – 217980 m³, użytki przedrębne - 189000 m³.

6. Aneks do planu urządzenia lasu na okres od 1.01.2005 r. do 31.12.2014 r. wg stanu na 1.01.2012 r..

Z dniem 1 stycznia 2012 r., na podstawie Zarządzenia nr 59 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie określenia i wprowadzenia zmian w zasięgu terytorialnym Nadleśnictw: Czarnobór, Czarne Człuchowskie oraz Szczecinek przyłączono do Nadleśnictwa Czarnobór część obrębu Czarne z Nadleśnictwa Czarne Człuchowskie (2186,65 ha) oraz części obrębów Dyminek (858,25 ha) i Szczecinek (1259,87 ha) z Nadleśnictwa Szczecinek. Z tego tytułu ogólna powierzchnia Nadleśnictwa Czarnobór zwiększyła się o 4304,77 ha. Zmiana zasięgu Nadleśnictwa spowodowała konieczność określenia wskazań gospodarczych na trzy ostatnie lata obowiązywania planu u.l. Dla gruntów włączonych z Nadleśnictwa Czarne Człuchowskie sporządzono nowe opisy taksacyjne lasu według stanu na 1.01.2012 r. i zaplanowano wskazania gospodarcze tylko na 3 lata, natomiast dla gruntów włączonych z Nadleśnictwa Szczecinek przyjęto opisy taksacyjne lasu według stanu na 1.01.2005 r. i pozostawiono wskazania gospodarcze dotychczas niewykonane oraz niezbędne do wykonania do końca obowiązywania planu.

Kategorie ochronności w lasach włączonych określono zgodnie z decyzjami Ministra Środowiska dla odpowiednich nadleśnictw. Na tej podstawie w Nadleśnictwie Czarnobór wyróżniono dodatkowo: lasy rezerwatowe – 369,31 ha, lasy ochronne – 2035,53 ha i lasy gospodarcze – 1655,72 ha.

Omówienie gospodarki leśnej z okresu IV rewizji znajduje się w części 2. Wyniki analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu.

7. Plan urządzenia lasu na okres od 1.01.2015 r. do 31.12.2024 r. (V rewizja).

Zestawienie danych historycznych

Wyszczególnienie	Uszczeg. informacji	Nadleśnictwo Czarnobór		
		Stan na:		
		1.01.1995	1.01.2005	1.01.2015
1	2	3	4	5
POWIERZCHNIA OGÓŁEM	ha	13200,60	13380,78	17724,25
• grunty leśne zalesione i niezalesione	ha	9378,86	11246,53	15883,22
• grunty związane z gospodarką leśną	ha	398,52	416,03	562,39
• grunty nieleśne	ha	3423,22	1718,22	1278,64
• grunty sporne	ha	-	-	-
• lasy ochronne	ha	4335,56	1730,74	3765,15
• rezerваты na gruntach zal. i niezal.	ha	-	-	592,16
• parki krajobrazowe	ha	-	-	-
• otuliny parków krajobrazowych	ha	-	-	-
• obszary chronionego krajobrazu	ha	-	1304,75	2730,66

Wyszczególnienie	Uszczeg. informacji	Nadleśnictwo Czarnobór		
		Stan na:		
		1.01.1995	1.01.2005	1.01.2015
1	2	3	4	5
Zapasy na gruntach leśnych zalesionych i niezalesionych	m ³	1540591	1992736	3700454
Przeciętna zasobność na 1 ha gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych	m ³ brutto	164	177	233
Roczny rozmiar użytków rębnych				
powierzchnia - ha	plan	86,10	145,69	214,72
	wyk.	81,80	131,21	
miąższość netto - m ³	plan	10221	24974	45503
	wyk.	10279	23379	
Roczny rozmiar użytków przedrębnych				
powierzchnia - ha	plan	541,30	769,47	928,81
	wyk.	526,50	607,74	
miąższość netto - m ³	plan	14031	21924	41100
	wyk.	13958	23450	
Roczna wielkość odnowień i zalesień otwartych				
powierzchnia - ha	plan	232,60	116,70	86,55
	wyk.	232,65	98,04	
Roczna wielkość odnowień pod osłoną				
powierzchnia - ha	plan	35,80	28,67	68,72
	wyk.	35,91	16,14	
Przeciętny wiek	lat	54	51	56
Wieki rębności:				
Db, Js	lat	140	140	140
Jd	lat	120	120	120
Bk	lat	120	120	110
Md, Dg	lat	100	100	100
So	lat	100	100	90
Św	lat	90	90	90
Brz, Gb, Ol, Kl, Lp, Ak	lat	80	80	80
Os, Ol odr.	lat	60	60	60
Tp, Wb, Olsz	lat	40	40	40

1.1.3. Opis dokumentacji prawnej stanu posiadania

Wykonawca prac urzędniowych otrzymał od Nadleśnictwa następujące dokumenty ewidencyjne, spełniające wymagania techniczne określone w instrukcji u.l.:

- bazę materiałów źródłowych SILP zaktualizowaną na dzień 1 stycznia 2013 r.,
- leśną mapę numeryczną zaktualizowaną na dzień 1 stycznia 2013 r.,
- zweryfikowaną mapę ewidencyjną gruntów,
- zweryfikowany rejestr gruntów.

Zleceniodawca dodatkowo zakupił i udostępnił wykonawcy projektu planu u.l. ortofotomapę opracowaną na podkładzie aktualnych zdjęć lotniczych, obejmującą obszar całego zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

Stwierdzone w trakcie prac taksacyjnych rozbieżności między otrzymaną dokumentacją wyjściową, a stanem na gruncie były zgłaszane Nadleśniczemu (protokoły rozbieżności geodezyjnych), który decydował o sposobie ujęcia ich w planie, bądź zlecał na bieżąco do opracowania służbom geodezyjnym.

Na dzień 01.01.2015 r. Nadleśnictwo miało uregulowany stan prawny dotyczący sprawowania zarządu (założone księgi wieczyste) w 100%.

Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa według stanu prawnego własności gruntów

Stan prawny własności gruntów	Grupy kategorii użytkowania					Ogółem
	Grunty leśne		Grunty związane z gospodarką leśną	Razem lasy	Grunty nieleśne	
	zalesione	niezalesione				
powierzchnia w ha						
1	2	3	4	5	6	7
Grunty w zarządzie Nadleśnictwa	15221,0944	661,9138	561,9727	16444,9809	1278,0583	17723,0392
Współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycz.					0,6105	0,6105
Grunty N-ctwa razem z gruntami stanowiącymi współwłasność	15221,0944	661,9138	561,9727	16444,9809	1278,6688	17723,6497

Na terenie Nadleśnictwa Czarnobór występują grunty stanowiące współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycznych. Grunty te opisano jako ostatnie wyłączenia w oddziałach, w których występują.

Zestawienie gruntów stanowiących współwłasność

Lokalizacja oddział pododdz.	Nr działki	Gmina Obręb ewidencyjny	Udział Nadleśnictwa we współwłasności	Powierzchnia całkowita współwłasności - ha
1	2	3	4	5
167i	36/4	Borne Sulinowo Miasto Miasto Borne Sulinowo 07	1511/10000	0,1596
63gx	63/3	Szczecinek Turowo	330/1000	0,3133
49Aa	392	Miasto Szczecinek Miasto Szczecinek 20	435/10000	0,1376
OGÓLEM NADLEŚNICTWO CZARNOBÓR				0,6105

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Czarnobór z gruntami stanowiącymi współwłasność wynosi **17723,6497** ha.

W stosunku do stanu wyjściowego poprzedniego planu u.l. zaszyły w Nadleśnictwie Czarnobór następujące zmiany powierzchniowe:

Zestawienie zmian powierzchniowych w Nadleśnictwie Czarnobór

Stan na:	Powierzchnia bez współwłasności - ha	Powierzchnia gruntów stanowiących współwłasność - ha	Powierzchnia ze współwłasnością
1	2	3	4
1.01.2005 r.	13380,5762	0,3133	13380,8895
1.01.2015 r.	17723,0392	0,6105	17723,6497
Różnica	+ 4342,4630	+ 0,2972	+ 4342,7602

Zmiana powierzchni nastąpiła w wyniku następujących zdarzeń:

- przekazanie gruntów pomiędzy jednostkami administracji PGL LP (Nadleśnictwo Czarne Człuchowskie, Nadleśnictwo Szczecinek),
- wymiana gruntów z Nadleśnictwem Borne Sulinowo,
- sprzedaż gruntów w trybie art. 40a ustawy o lasach,
- zamiana gruntów ze Starostwem Powiatowym w Szczecinku,
- przejęcie gruntów od Starostwa Powiatowego w Człuchowie,
- przekazanie gruntów dla Miasta Szczecinek,
- wyrównanie powierzchni przy pomiarach geodezyjnych,
- zmiany danych ewidencyjnych.

Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa według grup i rodzajów użytków

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	NADLEŚNICTWO powierzchnia - ha
1	2
I. LASY – RAZEM	16444,9809
1. Grunty leśne zalesione – razem	15221,0944
a) drzewostany	15221,0944
b) plantacje drzew - razem	-
w tym:	
plantacje nasienne	-
plantacje drzew szybkorosnących	-
2. Grunty leśne niezalesione – razem	661,9138
a) produkcji ubocznej – razem	39,5675
w tym:	
- plantacje choinek	-
- plantacje krzewów	-
- poletka łowieckie	39,5675
b) do odnowienia – razem	209,5658
w tym:	

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	NADLEŚNICTWO powierzchnia - ha
1	2
- halizny	34,4114
- zręby	175,1544
- płazowiny	-
c) pozostałe leśne niezalesione – razem	412,7805
w tym:	
- przewidziane do sukcesji naturalnej	395,0110
- objęte szczególnymi formami ochrony	2,0405
- przeznaczone do małej retencji	15,4595
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	0,2695
3. Grunty związane z gospodarką leśną – razem	561,9727
w tym:	
a) budynki i budowle	3,2571
b) urządzenia melioracji wodnych	24,8697
c) linie podziału przestrzennego lasu	163,2488
d) drogi leśne	336,4196
e) tereny pod liniami energetycznymi	23,6943
f) szkółki leśne	-
g) miejsce składowania drewna	8,1148
h) parkingi leśne	-
i) urządzenia turystyczne	2,3684
II. GRUNTY ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE – RAZEM	14,8037
I + II GRUNTY LEŚNE ORAZ ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE – RAZEM	16459,7846
III. UŻYTKI ROLNE – RAZEM	190,2268
1. Grunty orne – razem	42,1958
w tym:	
a) role	42,1958
b) plantacje, poletka i szkółki na gruntach ornych	
c) ugory i odłogi	-
2. Sady – razem	1,8000
3. Łąki trwałe	82,5835
4. Pastwiska trwałe	63,5775
5. Grunty rolne zabudowane	0,0700
6. Grunty pod stawami rybnymi	-

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	NADLEŚNICTWO powierzchnia - ha
1	2
7. Grunty pod rowami rolnymi	-
IV. GRUNTY POD WODAMI – RAZEM	-
1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	-
2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	-
3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi	-
V. UŻYTKI EKOLOGICZNE	8,5700
VI. TERENY RÓŻNE – RAZEM	2,7390
1. Grunty przeznaczone do rekultywacji i niezagosp. grunty zrek.	-
2. Wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego	-
3. Grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)	2,7390
4. Różne inne	-
VII. GRUNTY ZABUDOWANE I ZURBANIZOWANE – RAZEM	3,8730
1. Tereny mieszkaniowe	1,0590
2. Tereny przemysłowe	
3. Tereny zabudowane inne	0,5631
4. Zurbanizowane tereny niezabudowane	0,8578
5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem	-
w tym:	
a) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne	-
b) tereny zabytkowe	-
c) tereny sportowe	-
d) ogrody zoologiczne i botaniczne	-
e) tereny zieleni nieurządzonej	-
6. Użytki kopalne	-
7. Tereny komunikacyjne – razem	1,3931
w tym:	
a) drogi	1,3931
b) tereny kolejowe	
c) inne tereny komunikacyjne	
VIII. NIEUŻYTKI – RAZEM	1057,8458
w tym:	
a) bagna	727,1369

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	NADLEŚNICTWO powierzchnia - ha
1	2
b) piaski	-
c) utwory fizjograficzne	
d) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji	330,7089
GRUNTY NIEZALICZONE DO LASÓW (II – VIII)	1278,0583
OGÓŁEM (I-VIII)	17723,0392
w tym:	
- grunty przeznaczone do zalesienia	-
- grunty sporne	-
poza tym grunty stanowiące współwłasność nadleśnictwa i osób fizycznych	0,6105
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO	17723,6497

Tabela nr I – Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju – zamieszczona jest w załącznikach do elaboratu i w tomie II. W tabeli nie są ujęte powierzchnie gruntów stanowiących współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycznych.

Ogólna powierzchnia ewidencyjna gruntów Nadleśnictwa Czarnobór z gruntami stanowiącymi współwłasność wynosi 17723,6497 ha.

Według opisów taksacyjnych powierzchnia, po zaokrągleniu do 0,01 ha, wynosi 17724,25 ha. Różnica wynika ze sposobu zaokrąglania powierzchni wyłączeń przez program Taksator.

Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa wg grup użytków gruntowych z opisów taksacyjnych

Grupa użytków gruntowych	Powierzchnia (z dokładnością do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych
1	2
grunty leśne zalesione	15221,28
grunty leśne niezalesione	661,94
grunty związane z gospodarką leśną	562,39
las (razem)	16445,61
grunty nieleśne	1278,64
Ogółem	17724,25

W stanie posiadania Nadleśnictwa lasy zajmują 92,79% powierzchni, zaś grunty niezaliczone do lasów – 7,21%. W powierzchni lasów grunty zalesione stanowią 92,56%, grunty niezalesione – 4,02%, grunty związane z gospodarką leśną – 3,42%.

1.2. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA POLITYKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO REGIONU DOTYCZĄCE GOSPODARKI LEŚNEJ I OCHRONY PRZYRODY, Z UWZGLĘDNIENIEM REGIONALNYCH STRATEGII ROZWOJU ORAZ REGIONALNYCH PROGRAMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA

1.2.1. Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego

Polityka regionalna województwa zachodniopomorskiego, na terenie którego leży większość (90%) Nadleśnictwa Czarnobór, sformułowana jest w „Strategii rozwoju województwa zachodniopomorskiego do roku 2015”, przyjętej uchwałą nr XVI/147/2000 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 23 października 2000 roku. Dnia 22 czerwca 2010 r., podczas posiedzenia XLII sesji Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego został przyjęty „Projekt aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020”. Od tej pory dokument ten wyznacza kierunki działań społeczności regionu oraz mechanizmy monitorowania jego rozwoju. Aktualne cele strategii rozwoju województwa skonkretyzowano przestrzennie w ustaleniach „Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego” przyjętego uchwałą nr XLV/530/10 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 19 października 2010 r.

Założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, mogące mieć wpływ na opracowywany projekt planu u.l. zawarte są w następujących zapisach:

III. Kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa zachodniopomorskiego oraz działania służące ich realizacji

3.1. Wizja rozwoju przestrzennego województwa

- Zachowane zostaną walory środowiska przyrodniczego i krajobrazu, a jego ochronie będzie służył regionalny system obszarów chronionych, zintegrowany z systemami sąsiednich regionów i Morza Bałtyckiego. Elementami wiążącymi ten system w całość będą płaty i korytarze ekologiczne. Zasoby naturalne wykorzystywane będą w sposób racjonalny, niepowodujący trwałej degradacji siedliska. W lasach wprowadzana będzie różnorodność gatunkowa zgodna z warunkami siedliskowymi. (...).

3.2. Strategiczne cele i zasady rozwoju przestrzennego województwa

- chronić środowisko i jego walory, prowadzić racjonalną gospodarkę zasobami przyrody, kopalin, wód, gleb i lasów.

3.3. Cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego województwa

3.3.3. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego

Kierunek 1. Zachowanie walorów przyrodniczych środowiska, determinujących jego funkcję i przeciwdziałanie negatywnym skutkom antropopresji.

Kierunek 4. Ochrona i powiększenie powierzchni obszarów leśnych oraz zadrzewionych:

- Stopniowa przebudowa drzewostanów w celu dostosowania struktury lasu do istniejących warunków siedliskowych,
- Zachowanie zróżnicowanego i wielofunkcyjnego charakteru lasów.

Polityka regionalna województwa pomorskiego, na terenie którego leży ok. 9% powierzchni Nadleśnictwa Czarnobór, sformułowana jest w „Strategii rozwoju województwa pomorskiego”, przyjętej uchwałą nr 587/XXXV/05 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 18 lipca 2005 roku. Aktualne cele strategii rozwoju województwa skonkretyzowano przestrzennie w ustaleniach „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego”, przyjętego uchwałą nr 1004/XXXIX/09 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 26 października 2009 r.

Założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, mogące mieć wpływ na opracowywany projekt planu u.l., zawarte są w następujących zapisach:

II. Ochrona gruntów leśnych i rolnych.

- a) Zachowanie (niepomniejszanie) co najmniej obecnej powierzchni terenów leśnych i stosowanie kompensacji przyrodniczej przy przeznaczeniu na cele nieleśne.
- b) Powiększanie areału gruntów leśnych przez zalesianie gruntów o najniższych walorach produkcyjnych i zagrożonych procesami erozyjnymi, wzmacniające ich ekologiczną stabilność, spójność przestrzenną struktur ekologicznych – szczególnie w centralnej, pojeziernej części województwa oraz w zdefiniowanych korytarzach ekologicznych.

III. Ochrona zasobów i jakości wód.

- h) Tworzenie i utrzymywanie ekotonów wokół powierzchniowych zbiorników wód i cieków, ograniczających wpływ zanieczyszczeń i odtwarzających naturalne korytarze ekologiczne – szczególnie w sąsiedztwie obszarów użytkowania rolniczego i obszarów zabudowy letniskowej.

IV. Ochrona zasobów biosfery.

- 1) Oszczędne gospodarowanie przestrzenią szczególnie na obszarach istotnych z punktu widzenia ochrony bioróżnorodności.
- e) Zachowanie pozostałości izolowanych kęp roślinności, nieużytków hydrogenicznych, kęp lasów, założeń parkowych itp. oraz poszukiwanie możliwości kształtowania i odtworzenia ciągłości ich powiązań przestrzennych.
- f) Wprowadzenie zalesień, zakrzewień i zadarnień jako elementu odbudowy naturalnych powiązań ekologicznych, m.in. wzdłuż dolin rzecznych – stanowiących potencjalne korytarze ekologiczne oraz na obszarach wzmacniających wewnętrzną spójność całej sieci i zawartość przestrzenną zbiorowisk leśnych.

Polityka regionalna województwa wielkopolskiego (1% Nadleśnictwa) sformułowana jest w „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku”, przyjętej postanowieniami uchwały nr 1561/2004 Zarządu Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 listopada 2004 r. w sprawie zatwierdzenia założeń „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego na lata 2007-2020”.

Założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody mogące mieć wpływ na opracowywany projekt planu u.l. dotyczą następujące zapisy:

2. Cele strategiczne i operacyjne

Cel strategiczny 1. Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku.

Cel operacyjny 1.1. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi.

Cel ten realizowany będzie przede wszystkim poprzez:

- poprawę stanu, zwiększanie zasobów leśnych i ich produktywności,
- zwiększanie zakresu i form ochrony oraz poprawę stanu przyrody.

1.2.2. Ogólne dane o powiatowych strategiach rozwoju, programach ochrony środowiska oraz programach operacyjnych

Na szczeblu powiatu szczecineckiego opracowano „Strategię Rozwoju Powiatu Szczecineckiego do roku 2015”, przyjętą uchwałą Rady Powiatu Nr XXXIV/240/2001 w dniu 28 grudnia 2001 r. Zagadnienia mogące mieć wpływ na założenia do projektu planu u.l. sformułowane w strategii:

7. Stan i ochrona środowiska

7.1. Ochrona przyrody

Zasoby środowiska naturalnego Powiatu Szczecineckiego mogą być istotnym czynnikiem rozwoju społeczno - gospodarczego. Znajduje się tu otulina Drawskiego Parku Krajobrazowego, rezerwaty przyrody, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej oraz użytki ekologiczne. Są to walory, które należy chronić i pielęgnować.

W strategii określono tzw. „Misję dla powiatu szczecineckiego”, którą urzeczywistnia realizacja przyjętych celów.

Cel strategiczny IV. Ochrona środowiska.

Cele pośrednie i wyprowadzone z nich cele operacyjne przedstawiają się następująco:

Cel pośredni - Powiatowy Program Ochrony Środowiska uwzględniający wymogi AGENDY 21.

Cele operacyjne: inwentaryzacja stanu środowiska,

Cel pośredni - Działania na rzecz zachowania i ochrony walorów przyrodniczo-krajobrazowych, dziedzictwa kulturowego oraz świata roślinnego i zwierzęcego.

Cele operacyjne: ochrona najcenniejszych elementów przyrody w celu ich zachowania.

Na szczeblu powiatu człuchowskiego opracowano „Partnerską Strategię Rozwoju Powiatu Człuchowskiego 2006-2020”. Formułuje ona 8 celów strategicznych, ujętych w trzech priorytetach. Cele strategiczne mają charakter ogólny i określają główne kierunki dla osiągnięcia misji powiatu człuchowskiego. Sposób osiągnięcia celów strategicznych ujęty jest w celach szczegółowych i kierunkach działań. Jest to m.in.:

4.2. Zachowanie walorów środowiska naturalnego

4.2.5. Wzrost lesistości i ochrona ekosystemów leśnych.

Uchwałą Nr X/43/2007 Rady Powiatu Złotowskiego z dnia 27 czerwca 2007 roku przyjęto „Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Złotowskiego na lata 2007–2013”. Zagadnienia społeczno-gospodarcze podzielono na 5 obszarów. Zapisy, które mogą odnosić się do planu u.l. są zawarte w obszarze „przestrzeń”. Cele pierwszorzędne odnoszą się m.in. do „lepszego wykorzystania obszarów chronionego krajobrazu i rezerwatów przyrody”, wskazując na kierunki działań związanych z zachowaniem bioróżnorodności gatunkowej zwierząt.

1.2.3. Podstawowe informacje dotyczące gminnych strategii rozwoju regionu

Gminy leżące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Czarnobór realizują plany i strategie będące odzwierciedleniem planów i strategii jednostek nadrzędnych. Przeanalizowano następujące plany i strategie:

- „Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Borne Sulinowo na lata 2004-2019”,
- „Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Szczecinek do 2015 roku”,
- „Strategia Rozwoju Miasta Szczecinek na lata 2008-2017”,
- „Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Czarne na lata 2005 – 2015”,
- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Okonek”.

W „Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Borne Sulinowo na lata 2004-2019”, stanowiącej załącznik do uchwały Nr XV/171/2004 Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie z dnia 30 kwietnia 2004 r., przedstawiono wizję rozwoju i misję miasta i gminy Borne Sulinowo. Misja doprecyzowana została w 3 celach strategicznych, z których cel III - Zapewnienie zrównoważonego rozwoju gospodarczego gminy poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczych, zasobów ludzkich i specyfiki Bornego Sulinowa może mieć wpływ na projekt planu u.l. Celem pośrednim jest „wspieranie rozwoju przemysłu związanego z zasobami leśnymi gminy”, natomiast celem operacyjnym jest opracowanie systemu zachęt i stworzenie warunków do rozwoju przedsięwzięć wykorzystujących zasoby leśne oraz promowanie lokalnej produkcji leśnej.

Celem „Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Szczecinek do 2015 roku” było opracowanie strategii rozwoju Gminy Szczecinek poprzez określenie misji i głównych celów strategicznych z nadaniem kierunków działania, a w dalszym etapie wyznaczenie szeregu zadań, których sukcesywna realizacja będzie prowadzić do osiągnięcia zamierzonych rezultatów. W strategii sformułowano zagadnienia mogące mieć wpływ na założenia do projektu planu u.l.

Cel nr 3. Ochrona środowiska naturalnego z równoczesnym wykorzystaniem naturalnych warunków, wzbogaconych o standardową infrastrukturę techniczną.

Zadanie: Powołanie stowarzyszenia ochrony krajobrazu (ochrona naturalnych torfowisk, ochrona lasów i dzikich zadrzewień).

W „Strategii Rozwoju Miasta Szczecinek na lata 2008-2017” nie ma bezpośrednio sformułowanych celów, kierunków rozwoju i zadań, które odnosiłyby się do projektu planu u.l.

Gmina Czarne posiada opracowaną w 2005 r. „Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Czarne na lata 2005 – 2015”. Działalność samorządu koncentrować się powinna na 5 obszarach, w tym m.in. na obszarze „ekologia”, w którym celem pierwszorzędym jest „przeciwdziałanie degradacji i zagrożeniom środowiska naturalnego”, a kierunkiem działań „ochrona lasów i ustanowienie obszarów chronionych”.

W gminie Okonek powołano uchwałą Nr XXXVI/169/05 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 02 grudnia 2005 r. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Okonek”. W studium szczególną uwagę zwrócono na funkcje niezbędne do zrównoważonego rozwoju gminy. W tym na:

e) funkcję leśną, realizowaną przez:

- działalność Nadleśnictw polegającą na inwentaryzowaniu, waloryzacji przyrodniczej i ochronie najcenniejszych ekosystemów, gatunków fauny i flory,
- dążenie do zwiększenia różnorodności gatunkowej,
- realizowanie systemu małej retencji w lasach,
- systematyczne zalesianie terenów porolnych i nieużytków nieposiadających szczególnych walorów przyrodniczych i ekologicznych, a nieprzewidzianych w studium na inne cele.

Ochrona środowiska, w tym ochrona przyrody

Zapisy zawarte w opracowaniach na ogół uwzględniają potrzeby w tym zakresie. Rozpoznanie środowiska przyrodniczego obszaru, szczególnie poza granicami Nadleśnictwa, jest niewystarczające. Przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczych wszystkich gmin jest niezbędne do określenia dalszych kierunków i form ochrony przyrody.

Ochrona wód i gospodarowanie wodami

Planowane przedsięwzięcia nie zagrażają w znaczący sposób zasobom wodnym regionu. Wskazuje się na potrzebę utrzymania bądź poprawy dotychczasowych warunków. Ważnym aspektem w dziedzinie ochrony wód jest okresowy monitoring czystości wód prowadzony przez WIOŚ. Dotyczy to ważniejszych rzek i jezior oraz głównych zbiorników wód podziemnych.

Obrona kraju

W zasięgu Nadleśnictwa nie występują obiekty związane z obronnością kraju i nie planuje się przedsięwzięć w tym zakresie.

Zdrowie ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji

W opracowaniach planuje się szereg przedsięwzięć poprawiających warunki bytowe w zakresie ochrony zdrowia ludności, głównie w zakresie poprawy jakości wód, powietrza atmosferycznego, ograniczenia hałasu, eliminowania i zmniejszania skutków poważnych awarii przemysłowych. Bogata historia terenu, dobre położenie i skomunikowanie oraz wyróżniające się naturalne krajobrazy ze znacznym odsetkiem lasów i wód powierzchniowych stanowią dobre warunki do rozwoju wszelkich form turystyki i wypoczynku.

Udokumentowane złoża kopalin

W zasięgu Nadleśnictwa nie występują udokumentowane złoża kopalin.

Przewidywane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym, w tym inwestycje mogące spowodować zagrożenie trwałości lasu

W zasięgu Nadleśnictwa Czarnobór nie występują istotne zakłady z prorozwojowych dziedzin gospodarki, takich jak przemysł ciężki, przetwórstwo rolne, usługi ponadlokalne, itp. Nie przewiduje się też w tym zakresie większych inwestycji. Dlatego trwałość lasów administrowanych przez Nadleśnictwo nie jest zagrożona. Gospodarka leśna powinna być prowadzona tak, aby zachować walory krajobrazowe regionu oraz aby uwzględnić kierunki rozwoju turystyki i rekreacji na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych. Podstawą do dobrego gospodarowania jest szczegółowe rozpoznanie i inwentaryzacja walorów przyrodniczych oraz wypracowanie konsensusu z zainteresowanymi stronami.

Pewne znaczenie dla trwałości lasu może mieć planowana obwodnica Szczecinka, której budowa będzie realizowana w latach 2015-2018. Wybrana wersja jej przebiegu ma omijać miasto od wschodu, przebiegając przez lasy Nadleśnictwa Czarnobór (oddz.: 44g, 50f, 49n).

1.2.4. Wykaz gruntów Nadleśnictwa wyłączonych z produkcji

Nadleśnictwo posiada 2,73 ha gruntów wyłączonych z produkcji.

Wykaz gruntów wyłączonych z produkcji

Oddz.	Pow.	Rodzaj powierzchni w SILP-LAS	Rodzaj użytku gruntowego
1	2	3	4
34p	0,24	Gazociąg	Tr
45j	0,15	Gazociąg	Tr
46a	0,85	Linia energetyczna	Tr
51c	0,42	Linia energetyczna	Tr
51h	0,12	Gazociąg	Tr
530j	0,09	Gazociąg	Tr
531d	0,19	Gazociąg	Tr
532d	0,15	Gazociąg	Tr
731r	0,08	Gazociąg	Tr
733j	0,05	Gazociąg	Tr
733l	0,07	Gazociąg	Tr
733m	0,00	Gazociąg	Tr
737f	0,00	Gazociąg	Tr
882f	0,21	Gazociąg	Tr
882m	0,00	Gazociąg	Tr
890o	0,11	Gazociąg	Tr
Ogółem	2,73		

1.2.5. Wykaz gruntów Nadleśnictwa przeznaczonych do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Na gruntach Nadleśnictwa Czarnobór nie planuje się zalesień.

1.2.6. Zgodność projektu planu u.l. ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu

Analiza założeń i zadań gospodarczych określonych w niniejszym planie urządzenia lasu wskazuje na jego zgodność ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu, wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz regionalnych programach ochrony środowiska.

1.3. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW PRZYRODNICZYCH W LASACH ZARZĄDZANYCH PRZEZ NADLEŚNICTWO Z UWZGLĘDNIENIEM INNYCH LASÓW W ZASIĘGU TERYTORIALNYM NADLEŚNICTWA

1.3.1. Przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej (SGGW 2010) lasy Nadleśnictwa Czarnobór leżą w:

- Krainie I - Bałtyckiej,
 - Mezonegionie Pojezierza Drawskiego (północno-zachodnia część N-ctwa);
- Krainie III - Wielkopolsko-Pomorskiej,
 - Mezonegionie Borów Tucholskich (północno-wschodnia część N-ctwa),
 - Mezonegionie Równiny Wałeckiej (środkowa część N-ctwa),
 - Mezonegionie Pojezierza Krajeńskiego (północna i wschodnia część oraz fragmenty południowe N-ctwa).

Szczegółowy przebieg granic mezoregionów na terenie Nadleśnictwa został przedstawiony w „Programie ochrony przyrody”.

1.3.2. Położenie geograficzne i wysokościowe

Nadleśnictwo Czarnobór w odniesieniu do ogólnej sieci geograficznej położone jest pomiędzy:

- 53°36'29" a 53°41'31" szerokości geograficznej północnej;
- 16°36'52" a 16°52'59" długości geograficznej wschodniej.

Według fizyczno-geograficznego podziału Polski (Kondracki 2002) obszar Nadleśnictwa leży w zasięgu:

- Makroregionu Pojezierza Zachodniopomorskiego,
 - Mezonegionu Pojezierza Drawskiego,
- Makroregionu Pojezierza Południowopomorskiego,
 - Mezonegionu Pojezierza Szczecineckiego,
 - Mezonegionu Doliny Gwdy.

Wysokość bezwzględna zawiera się w przedziale od 118 m n.p.m.– przy ujściu rzeki Czernicy do rzeki Gwdy do 205 m n.p.m. – Skotna Góra w oddz. 368g.

1.3.3. Rzeźba terenu

Teren Nadleśnictwa jest zróżnicowany, ukształtowany wskutek działania lodowców. Najistotniejszą rolę odegrała tu działalność łodolodu skandynawskiego i jego wód roztopowych w okresie stadiału pomorskiego, zlodowacenia bałtyckiego. Równiny, pagórki a nawet wzgórza przeplatają się ze sobą, tworząc mozaikę krajobrazów urozmaiconych jeziorami rynnowymi o czystej wodzie. Rzeźbę terenu wzbogacają płynące dolinami i jarami rzeki i strumienie. Dominują równiny sandrowe, z rozległymi zagłębieniami wytopiskowymi, których dna zajęte są obecnie przez bagna, podmokłe łąki i jeziora. Wyróżniającym elementem równin sandrowych są strefy ostańców wysoczyznowych. Taki charakter ma Czarcia Góra. Równiny sandrowe dzieli od północy ku południu rynna z rzeką Płynicą. Część północną Nadleśnictwa tworzy rozczłonkowany garb morenowy.

1.3.4. Warunki glebowe, klimatyczne, wodne

a) Warunki glebowe

Gleby w Nadleśnictwie Czarnobór są dobrze rozpoznane. Nadleśnictwo posiada operat glebowosiedliskowy, opracowany w 2002 roku, natomiast dla gruntów przejętych z Nadleśnictwa Czarne Człuchowskie i Nadleśnictwa Szczecinek odpowiednio w latach 2000 i 2003, przez firmę Usługi Gleboznawczo-Urządzeniowe „Siedlisko” s.c. M. Nawrot i Synowie ze Szczecinka. Gleby opisano i skartowano według „Systematyki gleb Polski” PTG, wydanie IV z 1989 roku. W obecnym planie u.l. klasyfikacja i opisy gleb zostały dostosowane do klasyfikacji CILP 2000.

W trakcie obecnych prac urządzeniowych, dla gruntów leśnych, które dotychczas nie były objęte pracami glebowosiedliskowymi, lub co do których stwierdzono błędy w istniejących opracowaniach, BULiGL Oddział w Szczecinku wykonało siedliskowe prace uzupełniające.

W 2001 roku, na terenie Nadleśnictwa Czarnobór zidentyfikowano 12 typów gleb. Podczas uzupełniających prac siedliskowych przeprowadzonych w 2013 roku wykartowano dodatkowo 2 typy.

Zestawienie typów gleb w Nadleśnictwie

Lp.	Typy gleb	Nadleśnictwo	
		pow. ha	%
1	2	3	4
1.	Arenosole	5,23	0,0
2.	Czarne ziemie	34,52	0,2
3.	Gleby brunatne	2085,04	13,1
4.	Gleby płowe	72,81	0,5
5.	Gleby rdzawe	11847,28	74,6
6.	Gleby ochrowe	4,18	0,0
7.	Gleby bielcowe	1129,39	7,1
8.	Gleby gruntowoglejowe	135,40	0,9
9.	Gleby opadowoglejowe	29,34	0,2
10.	Gleby torfowe	273,87	1,7

Lp.	Typy gleb	Nadleśnictwo	
		pow. ha	%
1	2	3	4
11.	Gleby murszowe	158,12	1,0
12.	Gleby murszowate	88,71	0,6
13.	Gleby deluwialne	12,53	0,1
14.	Gleby industrioziemne	6,80	0,0
OGÓŁEM		15883,22	100,0

Tylko trzy typy gleb wywierają decydujący wpływ na układ siedlisk. Są to dominujące gleby rdzawe (74,6%) oraz zajmujące znacznie mniejszą powierzchnię gleby brunatne (13,1%) i gleby bielcowe (7,1%). Pewne znaczenie gospodarcze mają jeszcze gleby torfowe (1,7%) i murszowe (1,0%). Pozostałe gleby występują sporadycznie na niewielkich powierzchniach. Gleby porolne wyodrębniono na 9507,00 ha, tj. na 59,86% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa.

b) Warunki klimatyczne

Według regionalizacji ekoklimatycznej obszar Nadleśnictwa Czarnobór zaliczony został do strefy B - Środkowoeuropejskiej, makroregionu B.1 – Pojezierza Pomorskiego Południowego.

Klimat tego obszaru kształtowany jest przez masy powietrza polarnego z przewagą powietrza polarnego morskiego i jest zaliczony do klimatu umiarkowanego, przejściowego między łagodnym klimatem bałtyckim ze stosunkowo wyższymi opadami, a surowszym z mniejszymi opadami klimatem pojeziernym. Charakteryzuje się umiarkowanymi temperaturami lata i zimy oraz dość dużymi opadami atmosferycznymi.

Na terenie Nadleśnictwa przeważają wiatry wiejące z kierunków zachodnich, a największe ich nasilenie występuje na przedwiośniu i późną jesienią. Wiatry te przynoszą zmienną pogodę i odwilże w okresie zimowym oraz dość obfite opady na przestrzeni całego roku. W okresie wczesnej wiosny wieją często wysuszające wiatry wschodnie, które w połączeniu ze znacznym nasłonecznieniem przyczyniają się do wzrostu zagrożenia pożarowego i pogorszenia się warunków rozwoju nowo założonych upraw.

Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, a najzimniejszym – luty.

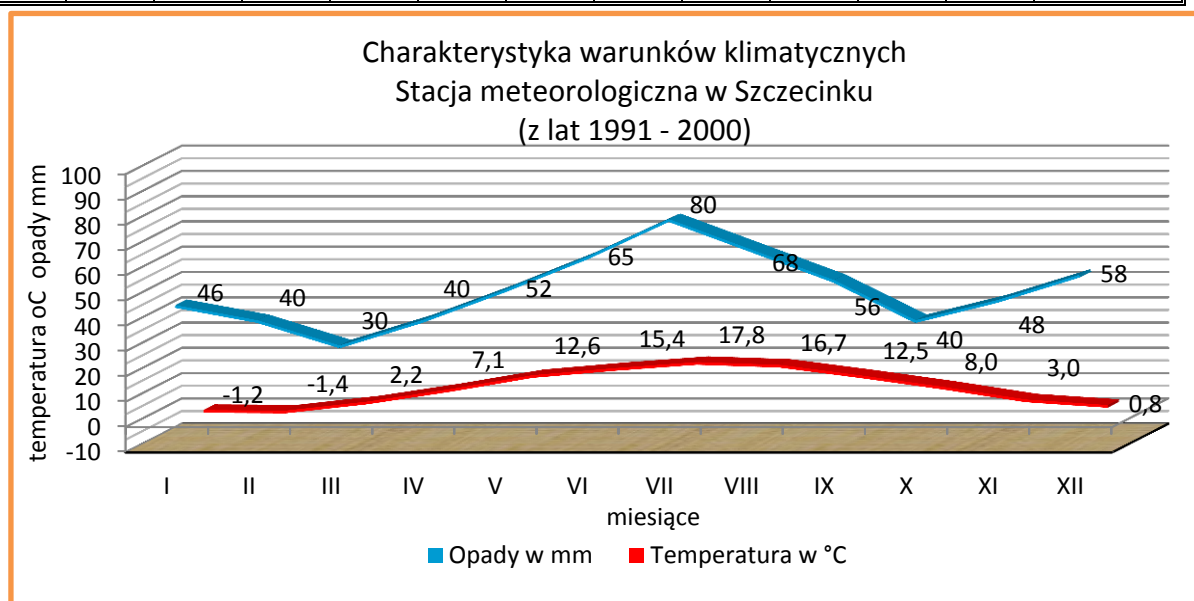
Najwięcej opadów występuje latem (lipiec, sierpień), natomiast na przedwiośniu jest ich stosunkowo najmniej. Niekorzystne są charakterystyczne dla tego klimatu przymrozki późne – wiosenne, występujące w maju i na początku czerwca. Mniej groźne są przymrozki wczesne – jesienne. Klimat omawianego Nadleśnictwa scharakteryzowano na podstawie danych ze stacji meteorologicznej w Szczecinku (1991-2000).

Cechy klimatyczne:

- długość okresu wegetacyjnego - ok. 210 dni;
- średnia temperatura w okresie wegetacyjnym - ok. 12,9°C;
- suma opadów w okresie wegetacyjnym - ok. 400 mm;
- średnia temperatura roczna - 7,8°C;
- roczna suma opadów - 623 mm.

Opady i temperatura według miesięcy w latach 1991 - 2000

Miesiące												Rok
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
suma opadów w mm												
46	40	30	40	52	65	80	68	56	40	48	58	623
przeciętne temperatury w °C												
-1,2	-1,4	2,2	7,1	12,6	15,4	17,8	16,7	12,5	8,0	3,0	0,8	7,8

Graficzne przedstawienie opadów i temperatury

c) Warunki wodne

Cały obszar Nadleśnictwa Czarnobór położony jest w dorzeczu Odry w obrębie zlewni rzeki Gwdy, która stanowi wschodnią granicę Nadleśnictwa. Do Gwdy uchodzą bezpośrednio lub pośrednio wszystkie przebiegające przez teren Nadleśnictwa ciek wodne: Kanał Radacki, Dopływ spod Lipnicy, Dopływ z Wągradna, Osoka z Dopływem spod Turowa i Siedlicką Strugą, Czarna, Plitnica (Płytnica), Dopływ z jez. Jelonek (Jeleń) oraz Sowia Struga (Struga).

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występuje kilkanaście jezior. Większość z nich to typowe jeziora rynnowe, wypełniające dna rynien polodowcowych. Układ rynien jest przeważnie południkowy, z charakterystycznymi stromymi stokami misy jeziornej oraz znacznymi głębokościami. Największe z nich tworzą systemy zbiorników przepływowych. Na szczególną uwagę zasługuje ciąg jezior rynnowych wzdłuż Doliny Płytnicy, gdzie do najważniejszych jezior należą: Kniewo, Przełęg, Remierzewo (Rymierowo, Rymieszewo), Dzięcze (Dziki), Kopiel, Rybno, Rokitno oraz Lipno. Poza głównym ciągiem Doliny Płytnicy usytuowane są jeziora Łączno, Śmiadowo, Ciemino, Świdno, Sarcze, Jeleń i Leśne. Dodatkowo na uwagę zasługuje jez. Pile, które nie leży w zasięgu Nadleśnictwa Czarnobór, jednak wyznacza południową granicę leśnictwa Ciemino.

Wschodnia i północna część Nadleśnictwa znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych: Szczecinek – Spore (nr GZWP – 126).

W Nadleśnictwie Czarnobór dominują siedliska bez wyraźnego wpływu wód gruntowych.

Stosunki wodne na obszarze Nadleśnictwa kształtowane są głównie przez opady atmosferyczne i zależą od ich intensywności. Dominującym typem gospodarki wodnej jest typ przemysłowy.

Więcej informacji na temat wód powierzchniowych i podziemnych znajduje się w „Programie ochrony przyrody”.

1.3.5. Typy siedliskowe lasu

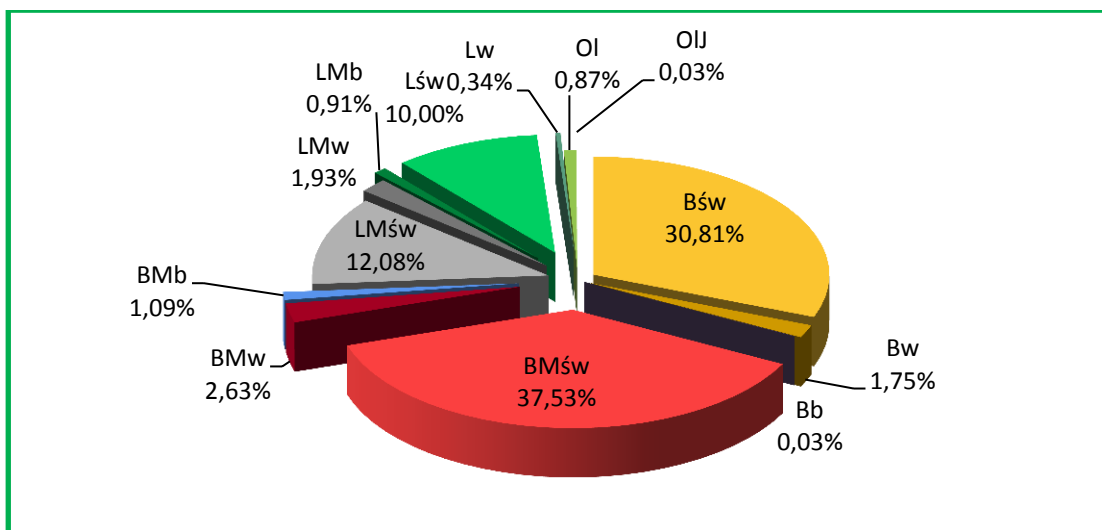
W załącznikach do opisanego ogólnego oraz w tomie II zamieszczone zostały:

- tabela nr II - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji,
- tabela nr IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących,
- tabela nr Va - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu,
- tabela nr Vb - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.

Wymienione tabele w pełni charakteryzują udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie.

Zestawienie powierzchni Nadleśnictwa według typów siedliskowych lasu (grunty zal. i niezal.)

Typy siedliskowe lasu	Nadleśnictwo Czarnobór	
	Powierzchnia w ha (grunty zal. i niezal.)	udział %
1	2	3
Bśw	4893,96	30,81
Bw	277,30	1,75
Bb	5,55	0,03
BMśw	5960,43	37,53
BMw	418,44	2,63
BMb	172,73	1,09
LMśw	1918,93	12,08
LMw	306,10	1,93
LMb	144,60	0,91
Lśw	1587,52	10,00
Lw	54,47	0,34
OI	138,67	0,87
OIJ	4,52	0,03
Ogółem	15883,22	100,00

Udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Czarnobór

W Nadleśnictwie Czarnobór głównymi typami siedliskowymi lasu są: BMśw – 5960,43 ha (37,53%), Bśw – 4893,96 ha (30,81%), LMśw – 1918,93 ha (12,08%) i Lśw – 1587,52 ha (10,00%). Pozostałe siedliska zajmują w sumie 9,58%, w tym: 2,63% (418,44 ha) – BMw, 1,93% (306,10 ha) – LMw, 1,75% (277,30 ha) – Bw, 1,09% (172,73 ha) – BMb, 0,91% (144,60 ha) – LMb, 0,87% (138,67 ha) – Ol. Reszta (Lw, Bb i OIJ) nie ma w Nadleśnictwie większego znaczenia.

Siedliska borowe występują łącznie na 73,84% powierzchni, a siedliska lasowe na 26,16%.

Przyjmując za kryterium różne warunki wilgotnościowe, siedliska zajmują:

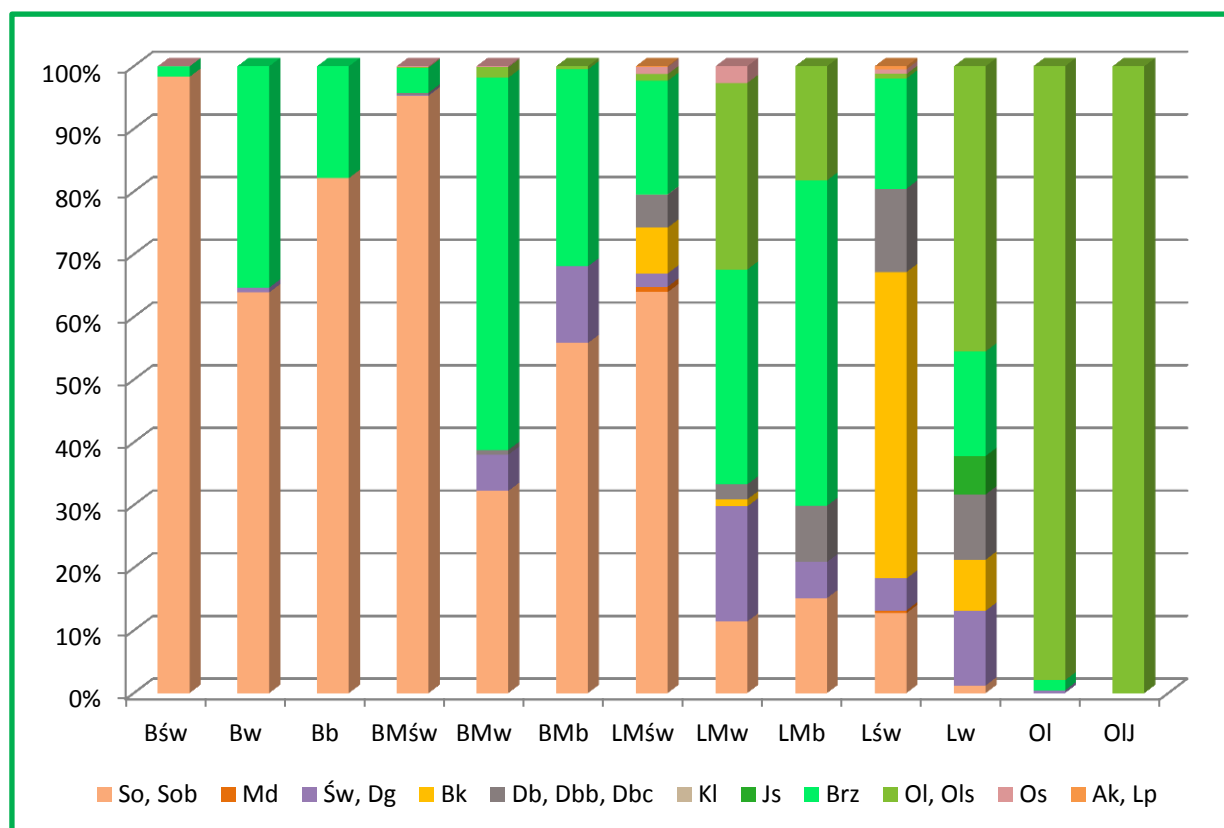
- świeże - 90,42% powierzchni (14360,84 ha),
- wilgotne - 6,65% powierzchni (1056,31 ha),
- bagienne - 2,93% powierzchni (466,07 ha).

Siedliska naturalne i zbliżone do naturalnych występują na powierzchni 5012,82 ha (31,56% gruntów zalesionych i niezalesionych), siedliska zniekształcone - na powierzchni 9598,46 ha (60,43%), siedliska przekształcone - na powierzchni 1271,94 ha (8,01%). Głównym powodem zniekształcenia siedlisk jest porolność gleb, którą wyróżniono na 9507,00 ha gruntów zalesionych i niezalesionych, natomiast powodem przekształcenia siedlisk są antropogeniczne zmiany spowodowane wieloletnim użytkowaniem terenu jako poligonu wojsk radzieckich (w leśnictwie Kniewo) i polskich (w leśnictwie Czernica).

Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew (grunty zal.)

TSL	So, Sob	Md	Św, Dg	Bk	Db, Dbb, Dbc	Kl	Js	Brz	Ol, Ols	Os	Ak, Lp	Razem Nadleśnictwo
	powierzchnia w ha											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Bśw	4373,97							73,56		1,85		4449,38
Bw	169,14		2,02					93,44				264,60
Bb	4,56							0,99				5,55
BMśw	5567,18		10,58		17,58			232,69	3,75	10,29		5842,07
BMw	132,42		23,73		3,09			243,79	6,81	0,74		410,58
BMb	90,01		19,71					50,62	0,82			161,16

TSL	So, Sob	Md	Św, Dg	Bk	Db, Dbb, Dbc	Kl	Js	Brz	OI, Ols	Os	Ak, Lp	Razem Nadleśnictwo
	powierzchnia w ha											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
LMśw	1212,84	16,39	40,22	138,45	99,00	1,48		343,35	20,27	21,83	2,33	1896,16
LMw	34,25		55,04	3,39	7,14			102,77	89,22	8,02		299,83
LMb	19,91		7,56		11,79			68,16	23,92			131,34
Lśw	200,35	6,60	80,05	767,39	208,96			276,06	11,09	11,63	8,11	1570,24
Lw	0,66		6,41	4,38	5,60		3,30	8,97	24,47			53,79
OI			0,60					2,17	132,37			135,14
OIJ									1,44			1,44
Ogółem	11805,29	22,99	245,92	913,61	353,16	1,48	3,30	1496,57	314,16	54,36	10,44	15221,28

Udział powierzchniowy gatunków panujących w typach siedliskowych lasu

W Nadleśnictwie Czarnobór gatunkiem występującym na najszerszym spektrum siedliskowym jest sosna. Dominuje ona na siedliskach borów, boru mieszanego świeżego i boru mieszanego bagiennego oraz na lesie mieszanym świeżym. Na siedlisku lasu świeżego przeważa buk, a siedliska boru mieszanego wilgotnego, lasu mieszanego wilgotnego, lasu mieszanego bagiennego porośnięte są głównie przez brzozę. Olsza dominuje na siedliskach lasu wilgotnego, olsu i olsu jesionowego.

1.3.6. Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg stref uszkodzenia lasu i gatunków panujących

W Nadleśnictwie Czarnobór nie określano stref uszkodzenia lasu. W związku z tym tabeli według stref uszkodzenia nie sporządzono.

1.3.7. Zestawienie przyjętych typów drzewostanu (TD) dla poszczególnych siedlisk leśnych i chronionych siedlisk przyrodniczych

Uwzględniając ustalenia Komisji Założeń Planu oraz Narady Techniczno- Gospodarczej przyjęto następujące typy drzewostanów o kierunku gospodarczym i orientacyjne składy gatunkowe upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu.

Przyjęte TD o kierunku gospodarczym i orientacyjne składy gatunkowe upraw dla typów siedliskowych lasu

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw - %	
		gatunki główne	gatunki domieszkowe
1	2	3	4
Bśw	So	So 80-90	Brz i inne 10-20
Bw	So	So 80-90	Brz, Św i inne 10
	Św So	So 60, Św 30	Brz i inne 10
	Św Brz	Brz 50, Św 30	So i inne 20
Bb	So	So 80-90	Brz i inne 10-20
BMśw	So	So 80	Bk 10, Db i inne 10
	Bk So	So 60-70, Bk 20-30	Db i inne 10
	Db So	So 70, Db 20	Bk i inne 10
	Św So	So 60, Św 30	Db i inne 10
BMw	So	So 70	Db 10, Św 10, Brz 10
	Św So	So 50, Św 30	Db i inne 20
	So Św	Św 50, So 30	Db i inne 20
	DbSo	So 70, Db 20	Św, Brz 10
	Św Brz	Brz 50, Św 30	So, Db 20
	Brz So	So 50, Brz 30	Św i inne 20
BMb	So	So 80	Brz 10, Św 10
	Brz So	So60, Brz 30	Św i inne 10
LMśw	Bk	Bk 80	Db i inne 20
	Bk So	So 50, Bk 30	Db i inne 20
	Db So	So 50, Db 30	Bk i inne 20
	So Bk	Bk 50, So 30	Db, Md i inne 20
	So Db	Db 50, So 30	Bk, Md i inne 20
	Św Db	Db 50, Św 30	Bk, Brz i inne 20
LMw	So Db	Db 50 So 30	Św i inne 20
	Db So	So 50, Db 30	Św, Brz i inne 20
	BrzOI	OI 60, Brz 30	Św i inne 10
LMb	OI	OI 70	Brz i inne 30
Lśw	Bk	Bk 80	Db i inne 20
	Db Bk	Bk 50, Db 30	Md i inne 20
	Bk Db	Db 50, Bk 30	Md i inne 20
Lw	Db	Db 80	Js, Św i inne 20
OI	OI	OI 90	Js i inne 10
OIJ	JsOI*	OI 60, Js 30	Brz, Db, Wz i inne 10
	OIJ*	Js 40, OI 40	Brz, Św, Wz i inne 20
	DbOI	OI 60, Db 30	Brz, Js, Wz i inne 10

*TD do zastosowania po ustaniu zamierania Js

W uzasadnionych sytuacjach Nadleśniczy może wybrać, uwzględniając lokalne warunki siedliskowe i doświadczenie terenowe, inny TD niż podany przy opisach taksacyjnych, jednakże mieszczący się w wymienionych wariantach dla danego typu siedliskowego lasu.

Ustalając składy gatunkowe na gruntach porolnych należy brać pod uwagę aktualnie obowiązujące wytyczne i zarządzenia.

Przyjęte TD o kierunku ochronnym i orientacyjne składy gatunkowe upraw dla chronionych siedlisk przyrodniczych

Leśne siedlisko przyrodnicze	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw - %	
		gatunki panujące	gatunki domieszkowe
1	2	3	4
9110-1	Bk	Bk 70	So 20, Db, Czrp 10
9130-1	Bk	Bk 80	Db 10, Lp, Czrp, Gb 10
9160	Db	Db 50	Bk 20, Gb 20, Lp, Czrp, Jb, Kl, Wz, Os 10
	Gb Db	Db 50, Gb 30	Bk 10, Lp, Jb, Gr 10
	Bk Db	Db 50, Bk 30	Gb 10, Lp, Jb, Gr 10
9190-2	So Db	Db 40 So 30	Bk 20, Brz 10
	Db	Db 90	Bk, Brz 10
	Bk Db	Db 60 Bk 30	So, Brz 10
91D0-1*	Brz	Naturalnie wykształcająca się proporcja pomiędzy So i Brzom, przy przewadze Brz	
91D0-2*	So	Naturalnie wykształcająca się proporcja pomiędzy So i Brzom, przy przewadze So	
91E0*	OI	OI 70	Wz 20, Js, Gb, Lp, Kl, Czm 10
	Js OI**	OI 60, Js 30	Wz, Gb, Lp, Kl, Czm 10
	OI	OI 90	Js, Bst 10

*siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**TD do zastosowania po ustaniu zamierania Js

1.3.8. Ocena walorów genetycznych lasu

Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15.05.2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu obszarów i mapy regionów pochodzenia leśnego materiału podstawowego (Dz. U. z dnia 31 maja 2012 r. poz. 614) lasy Nadleśnictwa Czarnobór położone są w granicach regionów: 351 (gminy: Szczecinek, miasto Szczecinek, Borne Sulinowo), 302 (gmina Czarne), 303 (gmina Okonek).

W Nadleśnictwie Czarnobór bazę nasienną stanowią gospodarcze drzewostany nasienne (GDN-y) oraz drzewa mateczne.

Wykazy obiektów selekcji nasiennej zamieszczono w tomie II.

a) Gospodarcze drzewostany nasienne

Według stanu na 1.01.2015 r. w Nadleśnictwie Czarnobór zainwentaryzowano 38 gospodarczych drzewostanów nasiennych (GDN) o łącznej powierzchni 155,27 ha, w tym:

- 34 sosnowych o łącznej powierzchni 135,53 ha,
- 3 bukowe o łącznej powierzchni 17,68 ha,
- 1 daglezwowy o powierzchni 2,06 ha.

Wykaz gospodarczych drzewostanów nasiennych

Lp.	Gat.	Nr rej. LMP	Nr BNL	Oddział, pododdz.	Pow. ha
1	2	3	4	5	6
1.	So	2066	MP/1/19603/05	232b	2,00
2.				231d	5,58
3.				256b	1,85
4.	So	2067	MP/1/19605/05	256c	3,97
5.				256f	2,70
6.				257d	4,69
7.				257f	2,02
8.	So	22286	MP/1/19623/05	314d	8,03
9.	So	22287	MP/1/19623/05	279f	4,23
10.	So	383	MP/1/19606/05	253a	0,88
11.				253f	0,83
12.				254f	4,62
13.				255g	2,78
14.				256h	0,64
15.				282c	6,28
16.				283a	2,86
17.				283b	3,19
18.				283c	3,14
19.				283d	3,50
20.				283g	1,96
21.				284g	3,33
22.				285b	4,59
23.				285d	6,85
24.	286i	5,21			
25.	So	55214	MP/1/19063/05	711Ad	4,30
26.				711Aj	1,95
27.				711c	3,34
28.	So	55215	MP/1/19068/05	713Ak	4,13
29.	So	55216	MP/1/19069/05	729g	12,98
30.	So	55217	MP/1/42841/05	709g	4,35
31.				710i	10,87
32.	So	55218	MP/1/18255/05	535d	1,17
33.				535m	1,59

Lp.	Gat.	Nr rej. LMP	Nr BNL	Oddział, pododdz.	Pow. ha
1	2	3	4	5	6
34.	So	5865	MP/1/19617/05	287b	5,12
Razem GDN So					135,53
35.	Bk	6590	MP/1/19626/05	48a	4,89
36.				48b	6,06
37.				48f	6,73
Razem GDN Bk					17,68
38.	Dg	22280	MP/1/19631/05	70h	2,06
Razem GDN Dg					2,06
OGÓLEM GDN					155,27

b) Drzewa mateczne

Na terenie Nadleśnictwa zarejestrowano 10 drzew matecznych, zlokalizowanych w pododdziałach:

- 29l - 6 szt. Md o nr 6610, 6611, 6612, 6613, 6614, 6615;
- 70h - 2 szt. Md o nr 6617, 6618;
- 70h - 2 szt. Dg o nr 6616, 6619.

c) Uprawy pochodne

Według stanu na 1.01.2015 r. Nadleśnictwo Czarnobór posiada 20 upraw pochodnych o łącznej powierzchni 72,16 ha. Ich lokalizację przedstawiono w tabeli.

Wykaz upraw pochodnych

Lp.	Oddz. poddz.	Pow. ha	Pochodzenie nasion	Numer bloku
1	2	3	4	5
1.	10a	4,87	So – WDN – N-ctwo Świerczyna, oddz. 183b	poza blokiem
2.	10f	0,78	So – WDN – N-ctwo Świerczyna, oddz. 183b	poza blokiem
3.	22a	5,61	So – WDN – N-ctwo Czarne Człuchowskie, obręb Czarne, oddz. 228h	poza blokiem
4.	135h	0,64	So – PN – N-ctwo Niedźwiady, obręb Przechlewo, oddz. 167f	I
5.	136k	1,22	So – PN – N-ctwo Niedźwiady, obręb Przechlewo, oddz. 167f	I
6.	150h	1,31	So – PN – N-ctwo Niedźwiady, obręb Przechlewo, oddz. 167f	poza blokiem
7.	151i	1,83	So – PN – N-ctwo Niedźwiady, obręb Przechlewo, oddz. 167f	poza blokiem
8.	152c	3,09	So – PN – N-ctwo Niedźwiady, obręb Przechlewo, oddz. 167f	I
9.	152d	3,36	So – PN – N-ctwo Niedźwiady, obręb Przechlewo, oddz. 167f	I
10.	152f	4,27	So – PN – N-ctwo Niedźwiady, obręb Przechlewo, oddz. 167f	I
11.	153b	3,38	So – PN – N-ctwo Niedźwiady, obręb Przechlewo, oddz. 167f	I
12.	153c	1,75	So – PN – N-ctwo Niedźwiady, obręb Przechlewo, oddz. 167f	I
13.	154b	3,43	So – PN – N-ctwo Niedźwiady, obręb Przechlewo, oddz. 167f	poza blokiem
14.	172Ac	1,13	So – PN – N-ctwo Niedźwiady, obręb Przechlewo, oddz. 167f	poza blokiem
15.	325d	2,75	So – PN – N-ctwo Niedźwiady, obręb Przechlewo, oddz. 167f	poza blokiem

Lp.	Oddz. poddz.	Pow. ha	Pochodzenie nasion	Numer bloku
1	2	3	4	5
16.	351b	2,55	So – PN – N-ctwo Niedźwiady, obręb Przechlewo, oddz. 167f	poza blokiem
17.	486h	8,11	Lp – PN – N-ctwo Jastrowie, oddz. 178A Db – WDN – N-ctwo Świerczyna, oddz. 10-18 Bk – WDN – N-ctwo Szczecinek, obręb Szczecinek, oddz. 138o Jd – WDN – N-ctwo Osusznica, obręb Sierzno, oddz. 245	poza blokiem
18.	852p	9,78	Bk – WDN – N-ctwo Szczecinek, obręb Szczecinek, oddz. 138o	poza blokiem
19.	853b	7,65	Bk – WDN – N-ctwo Szczecinek, obręb Szczecinek, oddz. 138o	poza blokiem
20.	877d	4,65	Bk – WDN – N-ctwo Szczecinek, obręb Szczecinek, oddz. 138o	poza blokiem
OGÓLEM		72,16		

Na terenie Nadleśnictwa Czarnobór zatwierdzony jest do realizacji jeden blok upraw pochodnych w oddz.: 135h; 136k,l; 151f,g; 152c,d,f,g,h; 153a,b,c,d, przeznaczony dla sosny z nasion plantacji nasiennej zlokalizowanej w Nadleśnictwie Niedźwiady, obręb Przechlewo, w oddz. 167f. Powierzchnia bloku od 1.01.2015 r. wynosi 39,47 ha. W bloku tym założonych jest już 7 upraw w oddz.: 135h, 136k, 152c,d,f, 153b,c o łącznej powierzchni 17,71 ha.

d) Produkcja szkółkarska

Nadleśnictwo nie posiada szkółek leśnych. Materiał sadzeniowy sprowadzony jest ze szkółek w Nadleśnictwach Borne Sulinowo, Szczecinek i Czarne Człuchowskie.

1.3.9. Ogólna ocena stanu środowiska przyrodniczego

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Czarnobór jak i w jego zasięgu terytorialnym znajduje się szereg form ochrony przyrody: rezerваты przyrody, obszary chronionego krajobrazu, obszary sieci Natura 2000, pomniki przyrody, użytki ekologiczne, strefy ochrony, ochrona gatunkowa roślin i zwierząt. Wszystkie te formy ochrony zostały szczegółowo omówione w Programie ochrony przyrody Nadleśnictwa Czarnobór.

1.3.9.1. Obszary chronione

Zestawienie obszarów i obiektów chronionych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Czarnobór

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. całkowita (ha)	Pow. w zasięgu N-ctwa (ha)	Pow. w zarządzie N-ctwa					
				las (ha)	%	grunty nieleśne (ha)	%	razem	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rezerваты przyrody (na gruntach LP)	2	694,84	694,84	612,19	88,1	82,65	11,9	694,84	100,0
Obszary chronionego krajobrazu	3	163885,44	5880,91	2439,21	90,4	260,27	9,6	2699,48	100,0
Obszary Natura 2000 – SOO	3	4232,86	3495,72	2450,28	84,1	462,90	15,9	2913,18	100,0
Pomniki przyrody	12	X	X	X	X	X	X	X	X
Użytki ekologiczne	2	8,57	8,57	-	-	8,57	100,0	8,57	100,0
Strefy ochrony	1	47,79	47,79	47,79	100,0	-	-	47,79	100,0
Gatunki chronionych i rzadkich roślin	45	X	X	X	X	X	X	X	X

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. całkowita (ha)	Pow. w zasięgu N-ctwa (ha)	Pow. w zarządzie N-ctwa					
				las (ha)	%	grunty nieleśne (ha)	%	razem	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Gatunki chronionych zwierząt	23	X	X	X	X	X	X	X	X
Nieleśne siedliska przyrodnicze	101 poddz.	brak danych		2,98	1,1	256,21	98,9	259,19	100
Leśne Siedliska przyrodnicze	371 poddz.	brak danych		1130,73	98,3	19,31	1,7	1150,04	100
Ostoje różnorodności biologicznej	522 poddz.	995,76	995,76	995,76	100,0	X	X	995,76	100

1.3.9.2. Dominujące funkcje lasu

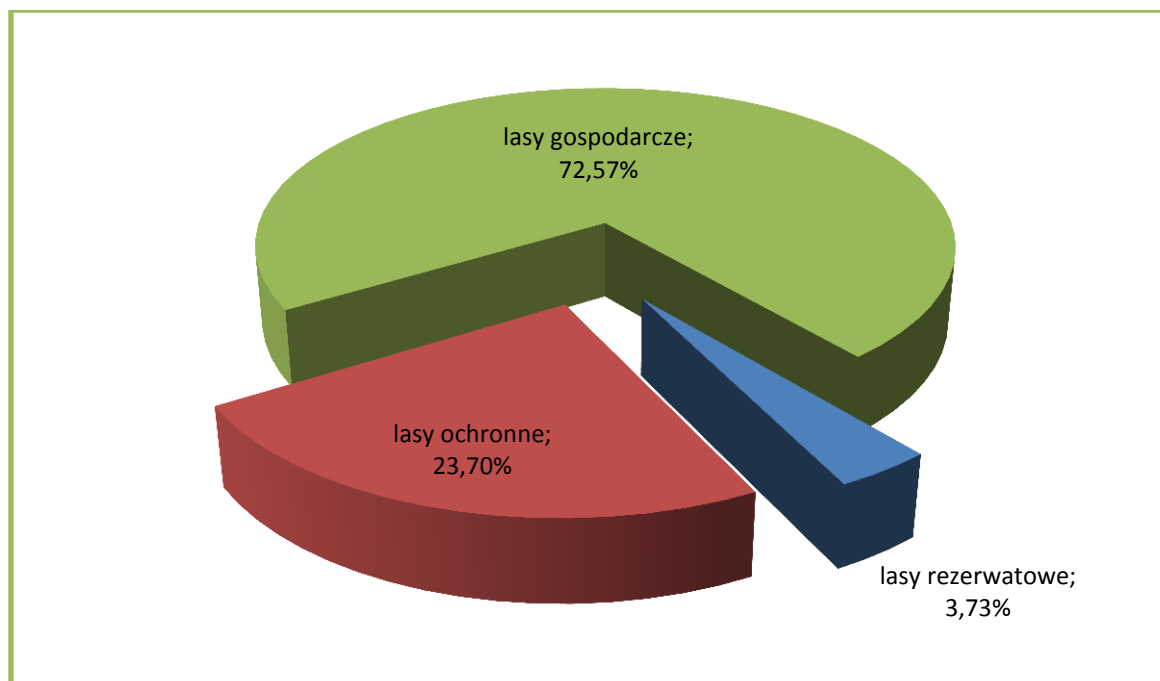
W Nadleśnictwie Czarnobór przyjęto podział lasu na kategorie ochronności zgodnie z:

- Decyzją Ministra Środowiska DL.lp-0233-11/05 z dnia 27.06.2005 r. dla gruntów Nadleśnictwa Czarnobór w poprzednich granicach,
- Decyzją Ministra Środowiska DL.lp-0233-29/05 z dnia 06.12.2005 r. dla gruntów przejętych z Nadleśnictwa Szczecinek,
- Decyzją Ministra Środowiska BOA-lplo-211/2011/2002 z dnia 22.08.2002 r. dla gruntów przejętych z Nadleśnictwa Czarne Człuchowskie.

Powierzchniową i miąższościową tabelę klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących zamieszczono do opisanego ogólnego i w tomie II.

Zestawienie powierzchni gruntów leśnych według głównych funkcji lasu i kategorii ochronności

Funkcje lasów i kategorie ochronności	Razem Nadleśnictwo	
	ha	%
1	2	3
I. LASY REZERWATOWE	592,16	3,73
II. LASY OCHRONNE	3765,15	23,70
1) Lasy wodochronne	1774,27	11,17
2) Lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast	15,00	0,09
3) Lasy położone w granicach administracyjnych miast	1085,73	6,84
4) Lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa	248,43	1,56
5) Lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, wodochronne	167,19	1,05
6) Lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, położone w granicach administracyjnych miast	362,91	2,28
7) Lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast	64,36	0,41
8) Lasy stanowiące ostoję zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, położone w granicach administracyjnych miast	47,26	0,30
III. LASY GOSPODARCZE	11525,91	72,57
OGÓŁEM	15883,22	100,00

Udział dominujących funkcji lasu w Nadleśnictwie Czarnobór

Rezerваты przyrody

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Czarnobór występują 2 rezerваты przyrody.

Zestawienie rezerwatów przyrody w Nadleśnictwie Czarnobór

Lp.	Nazwa rezerwatu	Powierzchnia - ha		
		ogólna	na gruntach N-ctwa	
			wg aktu powołania	wg planu u.l.
1	2	3	4	5
1.	Bagno Ciemino	400,43	400,29	400,43
2.	Diabelskie Pustacie	932,53	294,41	294,41
Razem		1332,96	694,70	694,84

Rezerwat „Bagno Ciemino” położony jest w całości na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Czarnobór, w oddziałach 846-851, 869-875, 879-881. Wg stanu na 01.01.2015 r. powierzchnia rezerwatu wynosi 400,43 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 371,50 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 11,07 ha,
- grunty nieleśne - 17,86 ha.

Rezerwat „Diabelskie Pustacie” położony jest na gruntach Nadleśnictwach Borne Sulinowo (638,12 ha) i Czarnobór (294,41 ha). Fragment znajdujący się w zasięgu Nadleśnictwa Czarnobór położony jest w oddziałach 404 - 410, 434 - 436, 460a-c, ~a~g, 461a-d, ~a~d, 462a-c, ~a~d. Aktualna powierzchnia rezerwatu na gruntach Nadleśnictwa Czarnobór wynosi 294,41 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 220,66 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 8,96 ha,
- grunty nieleśne - 64,79 ha.

Lasy ochronne

Lokalizacja lasów ochronnych

Kategoria ochronności	Oddziały i pododdziały	Pow. ha
1	2	3
Lasy wodochronne	1, 7, 12, 15, 18a-n, 21b-d,g-n,p,r, 99a,c-i,o, 110, 115, 129, 130A, 148Aa-d,g-i, 149Aa-c, 168b-i,k, 169a, 169Aa-d,g, 175, 176a-c,f,i, 193-195, 212a,c,f, 213, 214, 233a, 234a,b,d-j, 235a-c,f, 236, 262, 263, 264a-m,o-s, 265j-m,o, 291, 292a,b,d,g,h, 293a-g, 319a,b, 320a,c-g, 321a,c-f,i,j, 322c-f, 323f,g, 345b,c,f, 346a, 347a,bd, 348a,c-f,h, 349k-m, 371b, 372b,c,f, 373b-f, 374b-g,i, 398a,c,f-h, 399a,d,g,i-k,m, 399Ab,c,g,h, 424a,b,d-h, 451, 452, 477a,b,d-l, 491a,d,g-m, 492a,c-g,i-l, 493b,c,g,i,k-m, 494d-h,j-l,n, 495f,g,i,j,l, 535a-f,i-p, 708a-h, 713, 713Aa,b,d-h,j-l, 714a-g,i,j,l, 721a-c,f-h, 722b-d,g,h,j-l, 729a-h, 730a-g,i-p,s-w,y-ax,cx,dx, 736a-d,g, 882a-d,g-k, 882Ah, 884a-i,l-n, 885, 886a-f,h,j, 887b-l,n, 888a,b,d,f,h-j, 889, 894f, 895a-f,h-p, 896, 897a,b,d,f,h,i,k, 899a-c,f, 900a-o, 905, 906, 907a-c, 908a-c,g,h, 909a-d,g, 910, 911b-d,g-m, 912a-d	1774,27
Lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast	29b,f,g,i-m	15,00
Lasy położone w granicach administracyjnych miast	26, 27a-m, 28a-h, 30a-g,i,k,m, 31, 32f-i, 33a,c-k, 34a,c-o, 36c, 37a-f,h, 39a-f,j,k, 40a-f,i-l, 41c,d, 42, 43a-f, 44a,c,d,g, 45a-i, 46b-g,i,k,l,n,o, 47a,b, 48a-f, 49a-f,h-j,l,m, 50a-c,f,h, 51a,b,d-g, 52a,c,f-n, 53, 54a-g, 501, 502a-f, 503a-f, 504, 505a-f, 506, 507, 508a-f, 509-513, 514a-h, 515, 516a,c, 519c-i, 520, 530a, 531a, 532a-c,f	1085,73
Lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa	539, 540, 546, 547, 548b-h, 554, 555, 576, 586, 595, 603	248,43
Lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, wodochronne	541c-f,i, 549a-d,g, 556a-c,f-h, 577a-h,j-l,n,o, 587a,b,d,f,h-j, 596, 604, 614a-h, 616a-f, 619a,g	167,19
Lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, położone w granicach administracyjnych miast	516b,d, 517c,d, 518, 519a,b, 512a,f, 522, 523, 524a,b, 525, 526b,c, 527, 528b, 529, 530b-i, 531b,c,f, 536a,b, 537a-d, 538a-d,g, 542c,f-j, 545d, 550d,f,h-j, 551b, 575c,f, 585f, 594d-g, 602	362,91
Lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast	572a,b,c,g,i,j,k, 582a,b,d,g,i,j, 592b,c,d,j,k,m,n, 601a,b,c,g, 614a,b	64,36
Lasy stanowiące ostoję zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, położone w granicach administracyjnych miast	37g,i, 38, 39g-i,l, 41a,b	47,26

1.3.9.3. Zagrożenia środowiska przyrodniczego

Zagrożenia środowiska leśnego można podzielić na trzy zasadnicze grupy: abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne. Problemy te zostały omówione w „Programie ochrony przyrody” oraz w rozdziałach „Ochrona lasu - wytyczne kierunkowe” i „Ochrona przeciwpożarowa”.

Z grupy zagrożeń **abiotycznych** na omawianym terenie największe znaczenie mają silne, wywalające wiatry, okiść, przymrozki wczesne i późne, oraz okresowo występujące susze.

Gwałtowne wiatry wieją przeważnie w okresie wczesnej wiosny i późnej jesieni, a powodowane przez nie uszkodzenia mają w większości charakter pojedynczych złomów i wywrotów; rzadko zniszczeniu ulegają całe drzewostany.

Innym zagrożeniem abiotycznym jest okiść. Uszkodzeniom pod wpływem mokrego, ciężkiego śniegu ulegają przeważnie pojedyncze drzewa i grupy drzew, ale mogą się zdarzyć szkody obejmujące całe pododdziały, szczególnie w drzewostanach niedostatecznie pielęgnowanych w okresie młodnika i drągowiny.

W wyniku przymrozków cierpią głównie młode uprawy i zasiewy w szkółkach. Groźne są przymrozki późne - wiosenne, powodujące często zmrażanie pędów buka, dębu i świerka. Mniej groźne są przymrozki wczesne - jesienne.

Deficyt wilgoci powodowany długotrwałym brakiem opadów w okresie wczesnowiosennym i letnim jest jedną z głównych przyczyn słabnięcia i obumierania sadzonek w nowo założonych uprawach. W starszych drzewostanach w czasie suszy cierpi głównie świerk i buk. W okresach tych zdecydowanie zwiększa się również zagrożenie pożarowe.

Spośród czynników **biotycznych** największym zagrożeniem dla lasów Nadleśnictwa Czarnobór mogą być gradacje pierwotnych i wtórnych szkodników owadzych, występowanie grzybów pasożytniczych oraz zagrożenie ze strony ssaków roślinożernych. Ze szkodników pierwotnych lasom Nadleśnictwa najczęściej zagrażają: brudnica mniszka, strzygonia choinówka, boreczniki, poproch cetyniak, zwójki, a ze szkodników wtórnych: cetyńce, przyplaszczek granatek, kornik drukarz.

W Nadleśnictwie Czarnobór na powierzchni 5087,57 ha stwierdzono występowanie ognisk gradacyjnych rozrodu pierwotnych szkodników sosny.

Z grzybów pasożytniczych najgroźniejszym jest korzeniowiec wieloletni, występujący przeważnie na gruntach porolnych. Z innych patogenów grzybowych wymienić należy: osutki, opieńki, mączniaki i grzyby zgorzelowe.

Duże znaczenie mają również ssaki roślinożerne. Uszkodzenia w postaci spałowania i zgryzania upraw i młodników występują dość często i mają bezpośredni wpływ na jakość hodowlaną tych drzewostanów.

Z czynników **antropogenicznych** lasom tutejszym zagrażają: zanieczyszczenia powietrza, wód i gleb, niewłaściwa gospodarka odpadami, pożary oraz zagrożenia wynikające z bezpośredniego negatywnego oddziaływania człowieka na lasy. Uciążliwym problemem dla Nadleśnictwa jest zaśmiecanie lasów, szczególnie przy drogach publicznych oraz wywożenie śmieci do lasu i tworzenie „dzikich wysypisk”.

1.3.10. Problematyka innych lasów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

Zestawienie powierzchni (ha) lasów poza zarządem Nadleśnictwa

Gmina	Lasy nie stanowiące własności Skarbu Państwa		
	osób fizycznych	pozostałe	razem
1	2	3	4
Borne Sulinowo - obszar wiejski	103,63	-	103,63
Szczecinek	135,42	-	135,42
Miasto Szczecinek	-	8,76	8,76
Ogółem	239,05	8,76	247,81

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Czarnobór znajduje się 247,81 ha lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, w tym: 239,05 ha - osób fizycznych, 8,76 ha - pozostałych. Nad tymi lasami Nadleśnictwo nie sprawuje nadzoru.

1.4. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW EKONOMICZNYCH GOSPODARKI LEŚNEJ ORAZ PROGNOZA SPODZIEWANEGO WYNIKU EKONOMICZNEGO

Certyfikat FSC

Wszystkie nadleśnictwa wchodzące w skład RDLP w Szczecinku, w tym także Nadleśnictwo Czarnobór, objęte są certyfikatem FSC o numerze SGS-FM/COC-00008. Przyznany dokument potwierdza, że na terenie RDLP prowadzona jest zrównoważona, proekologiczna gospodarka leśna, a pozyskane drewno pochodzi z lasów o gospodarce zgodnej ze standardami FSC.

Certyfikat PEFC

Oprócz certyfikatu FSC wszystkie nadleśnictwa wchodzące w skład RDLP w Szczecinku, w tym także Nadleśnictwo Czarnobór, z dniem 30.12.2011 r. zostały objęte certyfikatem PEFC o numerze PL PEFC 11/0033, ważnym do 23.12.2017 r. Przyznany przez firmę SGS Polska Sp. z o.o. dokument także potwierdza że w nadleśnictwach należących do RDLP w Szczecinku występuje zgodność prowadzonej gospodarki leśnej z polskimi kryteriami i wskaźnikami trwałego i zrównoważonego zagospodarowania lasów.

1.4.1. Syntetyczna ocena uwarunkowań ekonomicznych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa

1.4.1.1. Krótka charakterystyka ekonomiczna regionu

Charakterystykę warunków ekonomicznych powiatów i gmin w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Czarnobór przedstawiono w tabeli.

Charakterystyka warunków ekonomicznych powiatów i gmin będących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Czarnobór

Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogólna w zasięgu N-ctwa [ha]	Lesistość w zasięgu N-ctwa [%]	Lasy N-ctwa [ha]	Ludność w zasięgu N-ctwa*	Zaludnienie* [osób/km ²]
1	2	3	4	5	6
Powiat szczecinecki	29776	50,0	14629,22	10000	33
Gmina Borne Sulinowo obszar wiejski	15008	68,0	10098,54	1700	11
Gmina Szczecinek	13065	30,9	3900,19	4600	35
Miasto Szczecinek	1703	37,5	630,49	3700	217
Powiat człuchowski	2065	80,0	1653,03	2000	97
Gmina Czarne Miasto	2065	80,0	1653,03	2000	97
Powiat złotowski	182	89,7	163,36	0	0
Gmina Okonek obszar wiejski	182	89,8	163,36	0	0
OGÓŁEM	32023	52,1	16445,61	12000	37

*źródło: GUS (www.stat.gov.pl)

Nadleśnictwo Czarnobór położone jest na granicy trzech województw: zachodniopomorskiego – powiat szczecinecki (Miasto Szczecinek, gmina Szczecinek, gmina Borne Sulinowo, Miasto Borne Sulinowo - tylko grunt we współwłasności), pomorskiego – powiat człuchowski (Miasto Czarne) i wielkopolskiego – powiat złotowski (gmina Okonek).

Jest to region rolno-leśny, charakteryzujący się dość niskim zaludnieniem. Powierzchnia ogólna zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wynosi 320,23 km². Lasy zajmują 16693,42 ha, w tym lasy w zarządzie Nadleśnictwa – 16445,61 ha. Lesistość na omawianym terenie wynosi 52,1%.

Ludność wiejska trudni się przeważnie prowadzeniem prywatnych gospodarstw rolnych. Część ludności znajduje zatrudnienie w miejscowych produkcyjnych zakładach przetwórstwa drzewnego, tartakach, w administracji rządowej i samorządowej, drobnych zakładach usługowych, handlu, komunikacji. Największym ośrodkiem przemysłowym regionu, a także znaczącym węzłem drogowym jest miasto Szczecinek. Ważną rolę na lokalnym rynku pracy odgrywają również działające na tym terenie zakłady usług leśnych, wykonujące na zlecenie Nadleśnictwa większość prac z zakresu pozyskania i hodowli lasu. Jednak ogólnie jest to region o dość wysokiej stopie bezrobocia. W okresie letnim i jesiennym dużą popularnością cieszy się zbieractwo płodów runa leśnego. Coraz istotniejszym źródłem dochodów dla tutejszych mieszkańców staje się agroturystyka. Jej rozwojowi sprzyjają wysokie walory przyrodnicze, krajobrazowe i rekreacyjno-wypoczynkowe omawianego rejonu. Dużym zainteresowaniem, tak wśród mieszkańców, jak i przyjeżdżających turystów, cieszą się występujące tu rzeki i jeziora. W lasach Nadleśnictwa nie zaobserwowano istotnych szkód wywołanych ujemnym oddziaływaniem przemysłu.

Lokalny rynek drzewny jest stabilny. Obecnie większość pozyskanego surowca (poza niewielką pulą przewidzianą dla odbiorców indywidualnych) sprzedawana jest za pośrednictwem aukcji internetowych na portalu leśno-drzewnym. Dzięki temu systemo-

wi sprzedaży oferta rynkowa Nadleśnictwa dociera do podmiotów gospodarczych z terenu całego kraju. Powszechność dostępu do portalu aukcyjnego powoduje, że w przetargach na zakup drewna pozyskanego w Nadleśnictwie Czarnobór uczestniczyć mogą firmy z całej Polski. W ostatnim okresie najważniejszymi odbiorcami drewna były firmy:

- MONDI Świecie S.A.,
- KRONOSPAN Szczecinek Sp. z o.o.,
- HOMANIT POLSKA Sp. z o.o. i Spółka Komandytowa,
- INTERNATIONAL PAPER Kwidzyn Sp. z o.o.,
- STEICO Sp. z o.o.,
- Barlinek Inwestycje Sp. z o.o.,
- Koszalińskie Przedsiębiorstwo Przemysłu Drzewnego S.A.,
- HEBAN Domy z Drewna Sp. z o.o.,
- Przedsiębiorstwo Budowlane BUDAN Sp. z o.o.,
- NB POLSKA Sp. z o.o.,
- STORA ENSO WOOD PRODUCTS Sp. z o.o.,
- KLON Spółka Akcyjna,
- IKEA INDUSTRY POLAND Sp. z o.o.,
- SEEGER DACH Sp. z o.o.

1.4.1.2. Charakterystyka przestrzenna kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportu drewna

a) Kompleksy leśne

Stopień rozdrobnienia kompleksów leśnych oraz ich przestrzenne usytuowanie w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa jest podstawowym czynnikiem warunkującym sposób prowadzenia gospodarki leśnej. Zestawienie liczby i powierzchni kompleksów leśnych przedstawia tabela. Analizą objęto tylko grunty leśne będące w zarządzie Nadleśnictwa.

Zestawienie liczby i wielkości kompleksów leśnych

Wielkość kompleksów [ha]	Liczba kompleksów	Łączna powierzchnia [ha]	% powierzchni
1	2	3	4
do 1,00	10	5,99	0,0
1,01 – 5,00	11	26,33	0,2
5,01 – 20,00	11	128,82	0,8
20,01 – 100,00	5	220,27	1,3
100,01 – 500,00	5	1232,87	7,5
500,01 – 2000,00	2	1445,05	8,8
Powyżej 2000,00	2	13386,28	81,4
OGÓŁEM	46	16445,61	100,0

Grunty leśne Nadleśnictwa Czarnobór składają się z 46 kompleksów. W strukturze tej zdecydowanie wyróżniają się 2 główne kompleksy o łącznej powierzchni 13386,28 ha, co stanowi 81,4% powierzchni lasów Nadleśnictwa. Odległość między najdalej położonymi miejscami Nadleśnictwa na kierunku wschód – zachód wynosi 31,4 km, a na kierunku północ – południe 32,4 km.

b) Transport drewna

Występująca w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa sieć dróg publicznych o nawierzchni twardej jest zadowalająca. Szosy i drogi utwardzone przecinają teren Nadleśnictwa w różnych kierunkach i zapewniają swobodny dojazd do większości kompleksów leśnych. Zestawienie dróg według ich rangi oraz długość w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa przedstawiają się następująco:

- droga krajowa nr 11 – ok. 8,7 km,
- droga krajowa nr 20 – ok. 19,6 km,
- droga wojewódzka nr 201 – ok. 6,2 km,
- drogi powiatowe – ok. 16,1 km,
- drogi gminne i inne – ok. 260,6 km,
- drogi leśne (powyżej 3m szerokości) – ok. 485,8 km (w tym tworzące docelową sieć dróg – ok. 259,5 km, z tego 140,0 km stanowią dojazdy pożarowe).

Część dróg leśnych ma nawierzchnię utwardzoną – 39,72 km, w tym 39,31 km to dojazdy pożarowe. Zagęszczenie docelowej sieci dróg wywozowych Nadleśnictwa (18,40 m/ha) jest prawidłowe, zgodne z zalecanymi wskaźnikami.

Warunki transportowe drewna na terenie Nadleśnictwa ocenia się jako dobre. Średnia odległość zrywki według danych Nadleśnictwa wynosi ok. 215 m dla drewna tartacznego i stosowego.

c) Podział powierzchniowy

Podział powierzchniowy Nadleśnictwa jest na ogół podziałem regularnym, sztucznym, opartym na liniach gospodarczych i oddziałowych, miejscami na drogach publicznych i leśnych. Linie gospodarcze przebiegają zasadniczo ze wschodu na zachód lub z północnego wschodu na południowy zachód, z mniejszymi lub większymi odchyleniami w zależności od konfiguracji terenu w poszczególnych kompleksach. Linie oddziałowe przebiegają w zasadzie prostopadle do linii gospodarczych. Generalnie przyjęto dotychczasowy podział powierzchniowy, wprowadzając niewielkie korekty. W uzgodnieniu z Nadleśnictwem zaprojektowano zmianę podziału powierzchniowego w leśnictwach Jeleń i Krągi, w oddz. 120-123, 135-138, 152-155, 155A, 172, 172A, 173, 174. Prace dotyczące poszerzenia i oczyszczenia zaprojektowanych linii podziału przestrzennego Nadleśnictwo winno zrealizować po zakończeniu prac nad projektem planu u.l. Niewielkiej korekty podziału powierzchniowego dokonano również w związku ze zmianą zasięgu leśnictw, tworząc oddz.: 130A, 148A, 149A, 169A, 399A oraz likwidując oddział 57A. Na pozostałej powierzchni zachowano dotychczasową numerację oddziałów, a grunty nowo przyjęte zostały włączone do sąsiednich oddziałów.

Ogólna charakterystyka podziału powierzchniowego i wyłączeń taksacyjnych

Wyszczególnienie	Nadleśnictwo
1	2
Powierzchnia objęta taksacją (ha)	17724,25
Powierzchnia pododdziałów (ha)	17199,86
Liczba oddziałów (szt.)	680
Średnia powierzchnia oddziału (ha)	26,06
Maksymalna powierzchnia oddziału (ha)	67,63

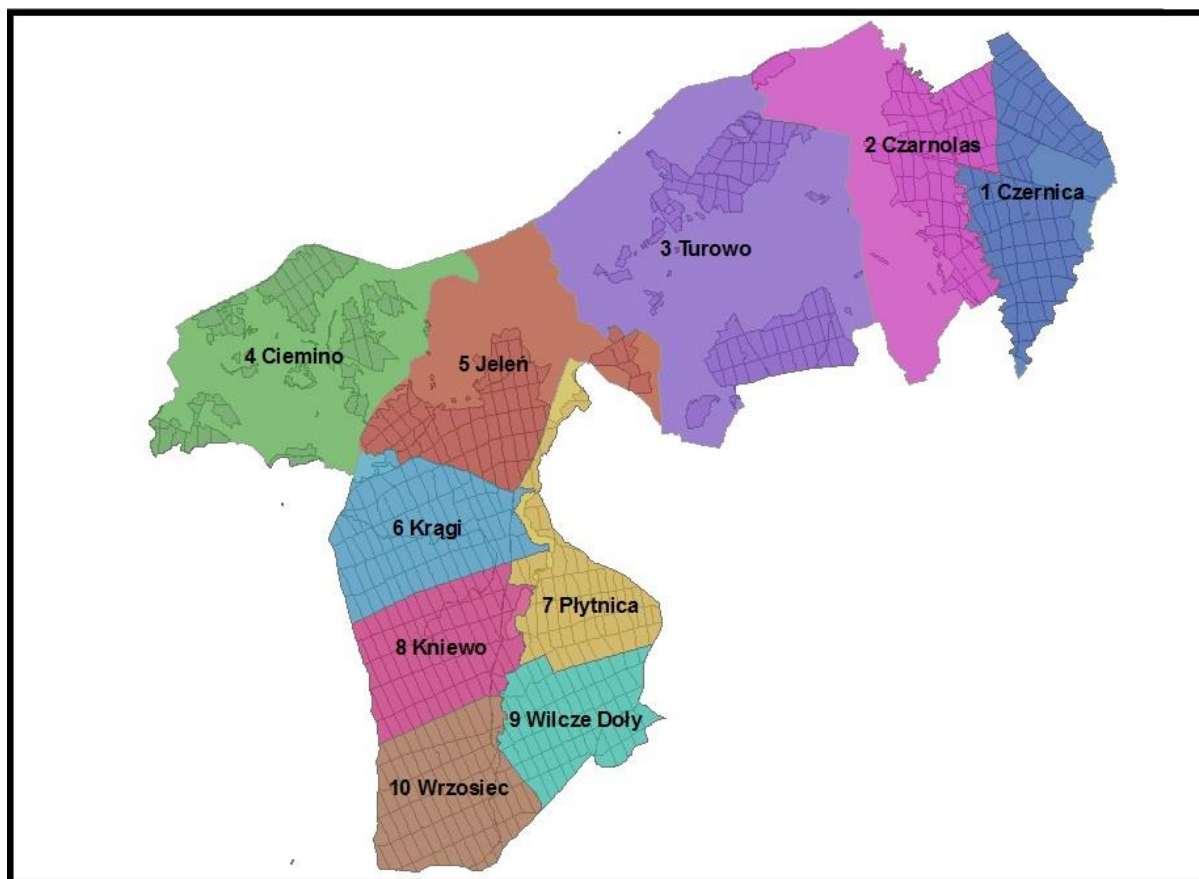
Wyszczególnienie	Nadleśnictwo
1	2
Minimalna powierzchnia oddziału (ha)	0,14
Liczba pododdziałów (szt.)	5140
Liczba wyłączeń liniowych (szt.)	3420
Średnia powierzchnia pododdziału (ha)	3,35
Liczba pododdziałów na gruntach leśnych zal. i niezal. (szt.)	4390
Średnia powierzchnia pododdziału na gruntach leśnych zal. i niezal. (ha)	3,62
Liczba pododdziałów na gruntach nieleśnych i związanych z gosp. leśną (szt.)	750
Średnia powierzchnia pododdziału na gruntach nieleśnych i zw. z gosp. leśną (ha)	1,76

d) Charakterystyka leśnictw

Podział na leśnictwa

Numer leśnictwa	Nazwa leśnictwa (siedziba)	Numery oddziałów	Powierzchnia [ha]			
			Grunty leśne		gr. nieleśne	razem
			zal. i niezal.	związ. z gosp. leśną		
1	2	3	4	5	6	7
1.	CZERNICA 528f	501-556, 572-577, 582-587, 592-596, 601-604, 614-616, 619, 620	2 104,96	105,46	11,01	2 221,43
2.	CZARNOLAS 29o	1-14, 14A, 15-23, 28A, 708-711, 711A, 712, 712A, 713, 713A, 714-737	1 611,61	36,31	46,57	1 694,49
3.	TUROWO 63f	24-28, 29-46, 46A, 47-56, 56A, 57-87	1 578,11	45,05	102,76	1 725,92
4.	CIEMINO	846-853, 869-882, 882A, 883-912	1 164,18	30,38	65,34	1 259,90
5.	JELEŃ 99l	88-114, 116-120, 120A, 121-126, 130, 131-140, 148, 149, 150-155, 169, 170-172	1 506,15	58,37	78,95	1 643,47
6.	KRAGI 176h	127, 128, 141-147, 155A, 156-167, 172A, 173, 173A, 174, 176-192, 195-211, 214-230	1 794,04	59,22	285,28	2 138,54
7.	PŁYTNICA 176h	115, 129, 130A, 148A, 149A, 168, 169A, 175, 193, 194, 212, 213, 231-238, 253-263, 279-292, 307-320, 335-343	1 374,27	43,86	72,21	1 490,34
8.	KNIEWO 488f	239-252, 264-278, 293-306, 321-334, 348-359	1 651,69	67,69	194,40	1 913,78
9.	WILCZE DOŁY 488f	344-347, 360-373, 386-399, 411-423, 437-449, 464-472	1 390,90	49,97	144,83	1 585,70
10.	WRZOSIEC 488f	374-385, 399A, 400-410, 424-436, 450-463, 473-499	1 707,31	66,08	277,29	2 050,68
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO CZARNOBÓR			15 883,22	562,39	1 278,64	17724,25

Przeciętna powierzchnia leśnictwa wynosi 1772,42 ha. Siedziba Nadleśnictwa Czarnobór zlokalizowana jest w mieście Szczecinek, w oddz. 29o.

Zasięgi leśnictw w Nadleśnictwie Czarnobór

1.4.2. Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa

1.4.2.1. Opis czynników wpływających na stopień trudności gospodarczych

Wśród czynników mających wpływ na trudności gospodarcze wymienić należy:

- udział lasów i olsów na gruntach leśnych - 26,16%,
- udział gatunków liściastych (jako gatunków panujących) - 20,68% powierzchni gruntów zalesionych,
- udział drzewostanów młodszych oraz odnawianych (I kl. w. + II kl. w. + KO + KDO) - 35,47% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych,
- zagrożenie pożarowe ocenione na średnie – II kategoria zagrożenia pożarowego,
- lasy innej własności - w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Czarnobór zajmują łącznie powierzchnię 247,81 ha; Nadleśnictwo nie sprawuje nad nimi nadzoru,
- kradzieże drewna - nie stanowią poważnego problemu; w poprzednim okresie gospodarczym ujawniono 61 przypadków kradzieży; wartość skradzionego drewna wyniosła 16092,47 zł - 151,39 m³,
- usługi z zakresu gospodarki leśnej w lasach Nadleśnictwa wykonuje zasadniczo 10 lokalnych zakładów usług leśnych, które dostosowują możliwości wykonawcze do bieżącego zapotrzebowania Nadleśnictwa poprzez ewentualne podzlecanie części prac innym podmiotom.

1.4.2.2. Zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej

Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej

Lp.	Wyszczególnienie		Ubiegły okres gospodarczy	Plan na bieżący okres gospodarczy
1	2		3	4
1.	Powierzchnia leśna (stan na 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu u.l.) – ha		11 246,53	15 883,22
2.	Zasoby drzewne na powierzchni leśnej (stan na 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu u.l.) – m ³		1 992 736	3 700 454
3.	Zasobność drzewostanów (stan na 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu u.l.) – m ³ /ha		177	233
4.	Wartość majątku nadleśnictwa	wartość drzewostanów (według tablic) – tys. zł	252 364	469 697
		wartość gruntów leśnych (według metody wskaźnikowej) – tys. zł	31 494	44 410
		wartość środków trwałych – tys. zł	13 373	17 934
	Razem		tys. zł	297 231
5.	Etat 10-letni (grubizna netto)	użytki rębne – m ³ netto	217 980	455 030
		użytki przedrębne – m ³ netto	189 000	411 000
		razem użytki główne – m ³ netto	406 980	866 030
		udział użytków przedrębnych - %	46,4	47,5
6.	Okresowy przyrost w 10-leciu	m ³	1 044 800	947 600
		przeciętnie m ³ /ha/rok	9,29	5,99
7.	Wskaźnik gospodarki zasobami (grubizna brutto wg wykonania)	użytkowanie rębne: m ³ /ha pow. leśn./rok	1,84	3,36
		użytkowanie przedrębne: m ³ /ha pow. leśn./rok	1,85	3,23
		użytkowanie główne: m ³ /ha pow. leśn./rok	3,69	6,59
		użytkowanie główne: % zasobów/rok	2,94	2,83
		użytkowanie główne: % przyrostu/rok	5,60	11,06
8.	Udział powierzchni prawnie wyłączonych z użytkowania rębnego - % (udział w powierzchni leśnej)		-	-
9.	Udział lasów ochronnych i rezerwatów - % (udział powierzchni leśnej)		15,4	27,4
10.	Powierzchnia lasów nadzorowanych – w ha		-	-
	% udział w powierzchni lasów nadleśnictwa		0,0	0,0

1.4.3. Orientacyjna prognoza spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej Nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu

Prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego

Lp.	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jednostka miary	Przeciętne rocznie za ostatnie 3 lata	Według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie u.i.	Według orientacyjnego etatu potencjalnego z uwzględnieniem požądowego kierunku rozwoju zasobów drzewnych
1	2	3	4	5	6
1.	Przeciętna roczna ilość pozyskiwanego drewna	m ³	60 980	86 603	86 603
2.	Koszty administracyjne	zł	6 246 754	6 246 754	6 246 754
3.	Koszty ochrony lasu	zł	1 091 450	1 091 450	1 091 450
4.	Koszty nasiennictwa i selekcji	zł	16 071	16 071	16 071
5.	Koszty odnowień i zalesień	zł/ha	1 981	1 981	1 981
6.	Przeciętna roczna ilość odnowień i zalesień	ha	132,38	155,27	155,27
7.	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł/ha	439	439	439
8.	Przeciętna roczna ilość pielęgnowanych upraw i młodników	ha	257,26	392,82	392,82
9.	Koszty pozyskania i zrywki drewna	zł/m ³	44	44	44
Suma kosztów (k)		zł	10412576,92	11644844,85	11644844,85
10.	Przychody ze sprzedaży drewna	zł/m ³	163,48	163,48	163,48
Suma przychodów (p)		zł	9939740,00	14116289,00	14116289,00
Wskaźnik udziału kosztów w przychodach (k/p)		zł	1,05	0,82	0,82

1.5. CHARAKTERYSTYKA STANU LASU ORAZ ANALIZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NADLEŚNICTWA

1.5.1. Charakterystyka stanu lasu

Zestawienie powierzchni wybranych grup drzewostanów

Wyszczególnienie	Pow. ha
1	2
Drzewostany w klasie odnowienia	322,55
Drzewostany w klasie do odnowienia	97,13
Drzewostany do przebudowy	392,00
w tym:	
A – do pilnej przebudowy pełnej	304,08
B – do stopniowej przebudowy pełnej	20,91
C – do przebudowy częściowej	67,01

Stan lasu i zasobów drzewnych obrazują następujące tabele:

- tabela nr II - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji,
- tabela nr III - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących,
- tabela nr IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących,
- tabela nr Va i Vb - Powierzchniowa (Va) i miąższościowa (Vb) tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu,
- tabela nr VI - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności,
- tabela nr VIIa - Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących.

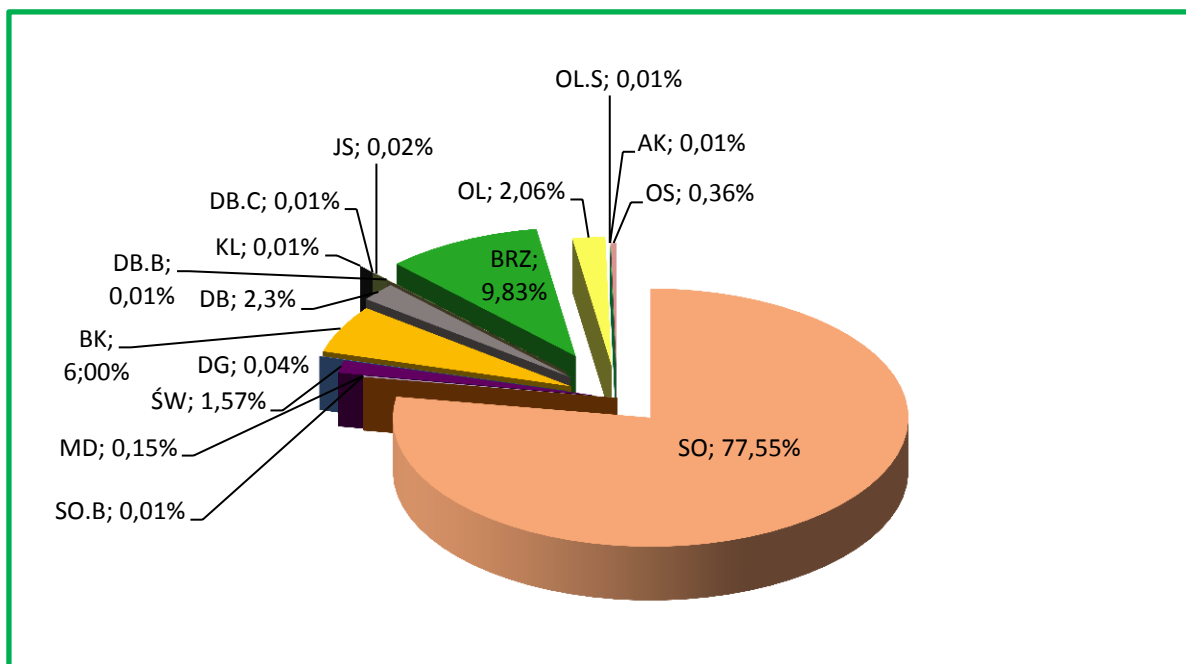
Wymienione tabele zamieszczone zostały w załącznikach do opisu ogólnego (dane dla Nadleśnictwa) i w tomie II.

1.5.1.1. Ocena możliwości produkcyjnych lasu

Struktura gatunkowa drzewostanów

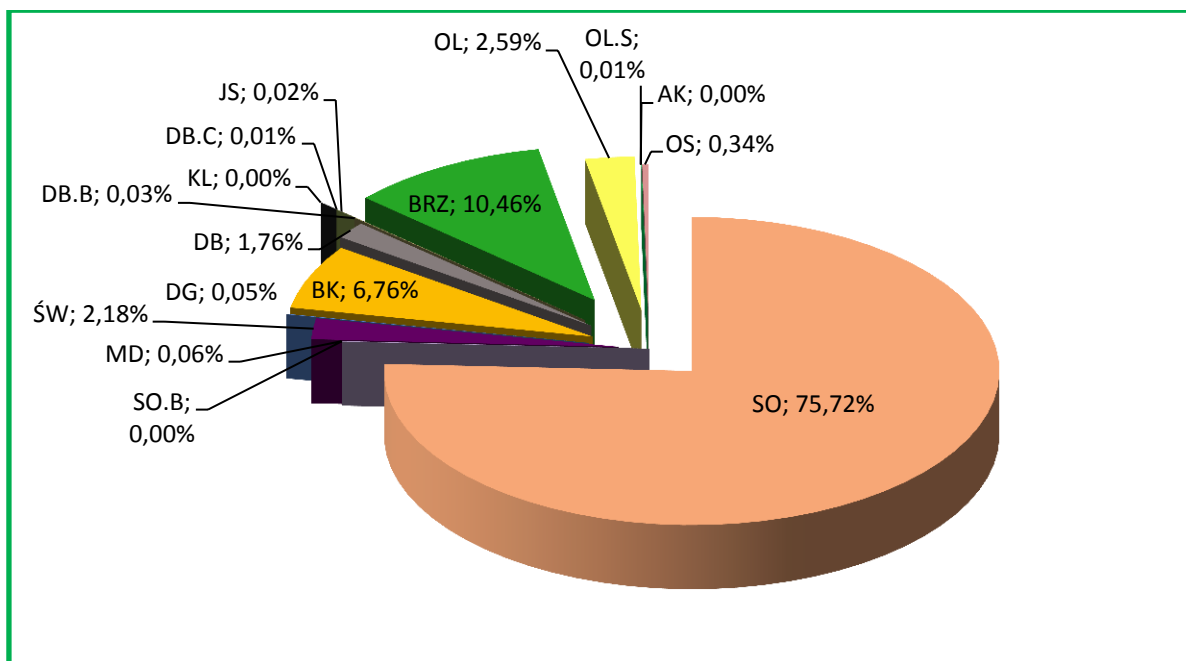
Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów wg panujących gatunków drzew

Gatunek panujący	Powierzchnia ha	%	Miąższość m ³	%
1	2	3	4	5
SO	11804,41	77,55	2797143	75,72
SO.B	0,88	0,01	80	0,00
MD	22,99	0,15	2248	0,06
ŚW	239,57	1,57	80472	2,18
DG	6,35	0,04	1850	0,05
BK	913,61	6,00	249723	6,76
DB	350,23	2,30	65002	1,76
DB.B	2,05	0,01	1095	0,03
DB.C	0,88	0,01	250	0,01
KL	1,48	0,01	150	0,00
JS	3,30	0,02	780	0,02
BRZ	1496,57	9,83	386224	10,46
OL	313,20	2,06	95775	2,59
OL.S	0,96	0,01	175	0,01
AK	0,75	0,01	115	0,00
OS	54,36	0,36	12720	0,34
LP	9,69	0,06	526	0,01
Razem grunty zalesione	15221,28	100,00	3694328	100,00
Grunty niezalesione	661,94		6126	
Ogółem	15883,22		3700454	

Udział powierzchniowy gatunków panujących na gruntach zalesionych

W lasach Nadleśnictwa Czarnobór jako gatunki panujące w drzewostanach występuje 17 gatunków drzew. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest sosna, panująca na 77,55% powierzchni. Ważniejszymi gatunkami są również: Brz – 9,83%, Bk – 6,00%, dęby – 2,32%, Ol – 2,06% i Św – 1,57%. Pozostałe gatunki występują sporadycznie, na niewielkich powierzchniach.

Udział miąższościowy gatunków panujących w Nadleśnictwie

Zasoby miąższości brutto wynikają głównie z udziału powierzchniowego poszczególnych gatunków, stąd największa miąższość (75,72%) skupiona jest w drzewostanach z sosną jako gatunkiem panującym.

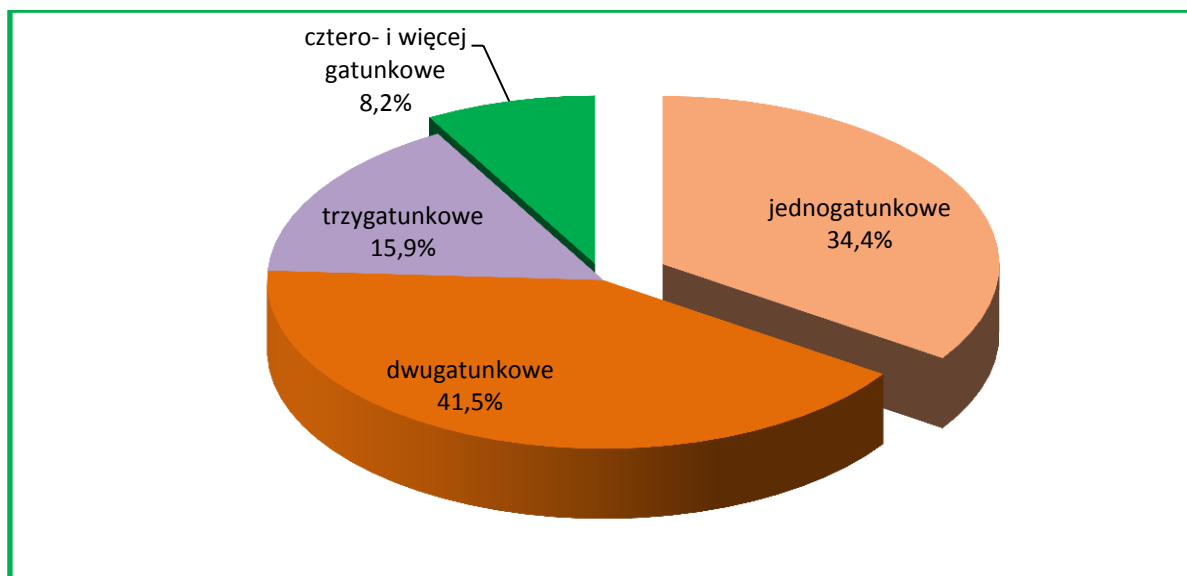
Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów wg rzeczywistego udziału gatunków drzew (bez przestojów)

Gatunek panujący	Powierzchnia ha	%	Miąższość m ³	%
1	2	3	4	5
SO	10326,73	67,84	2608495	71,15
SO.B	0,91	0,01	100	0,00
SO.WE	0,70	0,00	95	0,00
MD	69,94	0,46	11625	0,32
ŚW	419,00	2,75	116965	3,19
JD	0,34	0,00	225	0,01
DG	6,05	0,04	1685	0,05
BK	910,08	5,98	234400	6,39
DB	444,46	2,92	71995	1,96
DB.B	0,79	0,01	560	0,02
DB.C	3,92	0,03	700	0,02
KL	4,20	0,03	695	0,02
JW	7,71	0,05	1435	0,04
WZ	1,95	0,01	510	0,01
JS	5,47	0,04	1140	0,03
GB	25,98	0,17	6475	0,18
BRZ	2380,64	15,64	434810	11,86
OL	336,75	2,21	101920	2,78
OL.S	4,47	0,03	605	0,02
AK	1,70	0,01	210	0,01
TP	0,38	0,00	105	0,00
OS	252,75	1,66	70420	1,92
WB	0,24	0,00	40	0,00
JKL	0,07	0,00	20	0,00
LP	16,05	0,11	720	0,02
Razem grunty zalesione	15221,28	100,00	3665950	100,00

W składach gatunkowych drzewostanów Nadleśnictwa Czarnobór zainwentaryzowano w sumie 25 gatunków drzew. W porównaniu z tabelą wg gatunków panujących mniejszy jest rzeczywisty powierzchniowy udział sosny – o **9,71%**. Pozostałe gatunki wchodzić częściej w skład drzewostanu jako gatunki współpanujące i domieszkowe, przez co ich rzeczywisty udział w powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa jest większy lub na podobnym poziomie jak udział gatunków panujących.

Pod względem bogactwa gatunkowego drzewostany można scharakteryzować następująco:

- jednogatunkowe - 34,4%,
- dwugatunkowe - 41,5%,
- trzygatunkowe - 15,9%,
- cztero- i więcej gatunkowe - 8,2%.

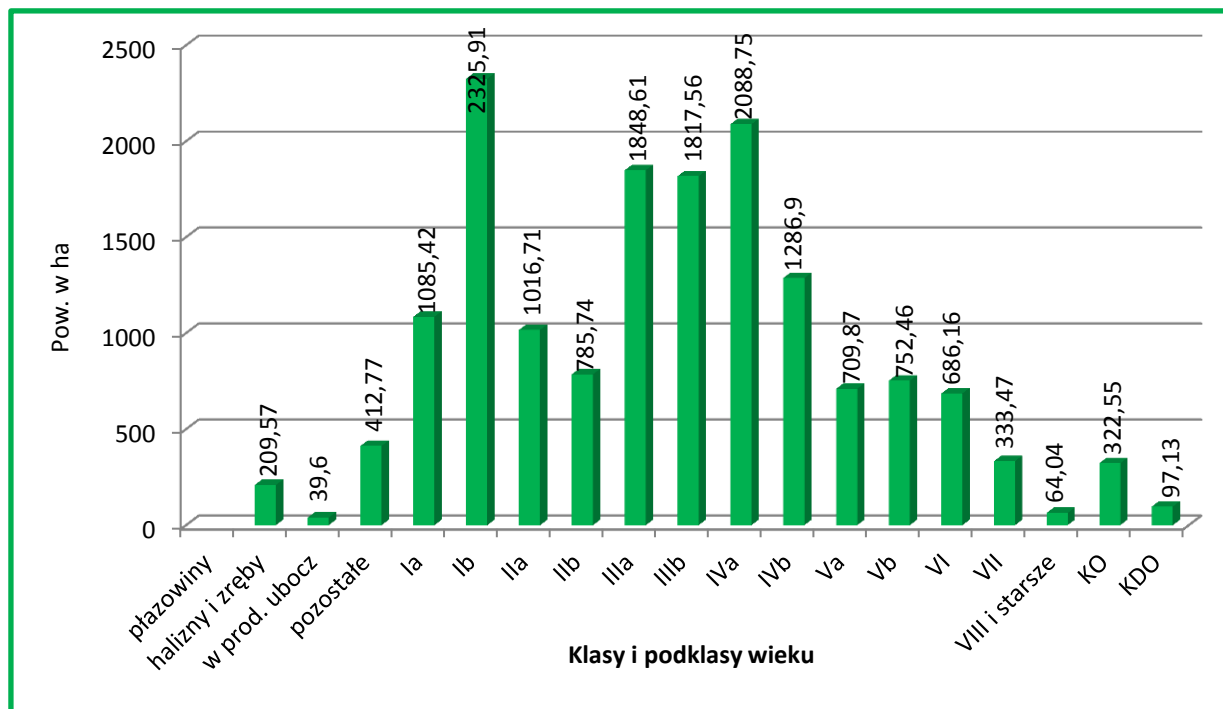
Charakterystyka bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie

Struktura wiekowa drzewostanów

Strukturę wiekową drzewostanów Nadleśnictwa Czarnobór w klasach i podklasach wieku przedstawiają tabele i diagramy.

Zestawienie powierzchni i miąższości gruntów leśnych w klasach i podklasach wieku

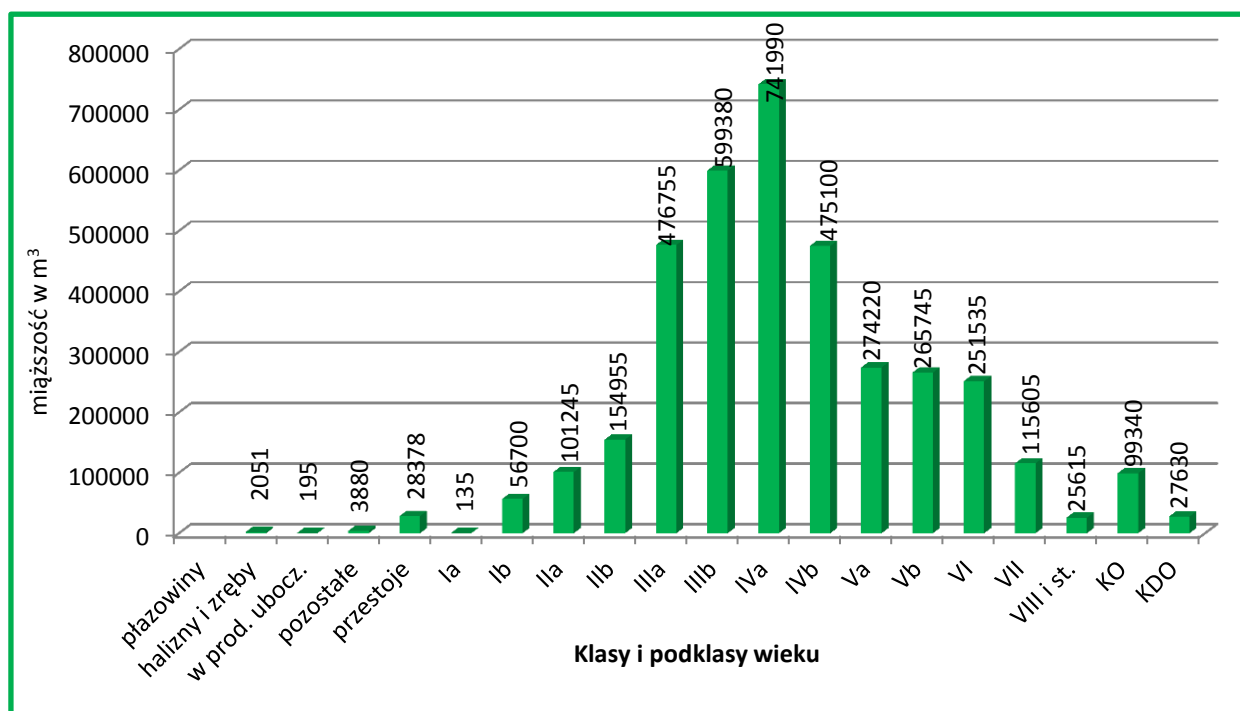
Klasa wieku	Powierzchnia ha	%	Miąższość m ³	%
1	2	3	4	5
płazowiny				
halizny i zręby	209,57	1,32	2051	0,06
w prod. ubocz.	39,60	0,25	195	0,01
pozostałe	412,77	2,60	3880	0,10
przestoje			28378	0,77
Ia	1085,42	6,83	135	0,00
Ib	2325,91	14,65	56700	1,53
IIa	1016,71	6,40	101245	2,74
IIb	785,74	4,95	154955	4,19
IIIa	1848,61	11,64	476755	12,88
IIIb	1817,56	11,44	599380	16,20
IVa	2088,75	13,15	741990	20,05
IVb	1286,90	8,10	475100	12,84
Va	709,87	4,47	274220	7,41
Vb	752,46	4,74	265745	7,18
VI	686,16	4,32	251535	6,80
VII	333,47	2,10	115605	3,12
VIII i st.	64,04	0,40	25615	0,69
KO	322,55	2,03	99340	2,68
KDO	97,13	0,61	27630	0,75
Razem	15883,22	100,00	3700454	100,00

Zestawienie powierzchni w klasach i podklasach wieku – Nadleśnictwo Czarnobór

W Nadleśnictwie najwięcej drzewostanów jest w podklasach: Ib (2325,91 ha – 14,65%), IVa (2088,75 ha – 13,15%) IIIa (1848,61 ha – 11,64%) i IIIb (1817,56 ha – 11,44%). W pozostałych podklasach obserwuje się większy lub mniejszy niedobór - w porównaniu z modelem normalnym, największy w podklasach Va, Vb i IIb. W analizie drzewostany VI i starszych klas wieku potraktowano jako jedną klasę.

Udział gruntów leśnych niezalesionych w Nadleśnictwie wynosi 4,17% powierzchni. Przeciętny wiek drzewostanów w Nadleśnictwie to 55 lat.

Zestawienie miąższości drzewostanów w klasach i podklasach wieku

Drzewostany ponad 100-letnie

W Nadleśnictwie Czarnobór drzewostany ponad 100-letnie zajmują łącznie 1370,70 ha, tj. 9,0% powierzchni gruntów zalesionych.

Zestawienie powierzchni [ha] drzewostanów ponad 100-letnich wg gospodarstw i gatunków panujących

Gospodarstwo	Gat. pan.	Pow. zalesiona	Razem	%
		ha		
1	2	3	4	5
Specjalne (S)	So	165,13	321,05	23,4
	Św	4,66		
	Bk	86,18		
	Db	39,94		
	Brz	17,66		
	OI	7,48		
Ochronne (O)	So	216,43	349,47	25,5
	Św	2,10		
	Bk	107,16		
	Db	23,78		
Zrębowe (Z)	So	381,30	383,79	28,0
	Św	2,49		
Przerębowo-zrębowa (GPZ)	So	196,42	316,39	23,1
	Św	2,28		
	Dg	2,06		
	Bk	91,83		
	Db	21,75		
	Dbb	2,05		
Ogółem	So	959,28	1370,70	70,0
	Św	11,53		0,8
	Dg	2,06		0,2
	Bk	285,17		20,8
	Db	85,47		6,2
	Dbb	2,05		0,2
	Brz	17,66		1,3
	OI	7,48		0,5

Gatunkiem panującym w drzewostanach ponad 100-letnich w Nadleśnictwie jest głównie sosna zwyczajna (70,0%). Ważnymi, z uwagi na stopień naturalności i wysoki wskaźnik różnorodności biologicznej, są także drzewostany z panującym bukiem (20,8%) oraz dębem (6,4%). Mogą one być potencjalnym siedliskiem gatunków cennych, wymienionych w Załącznikach II i IV do Dyrektywy Siedliskowej. Pozostałe drzewostany ponad 100-letnie w warunkach Nadleśnictwa nie mają większego znaczenia.

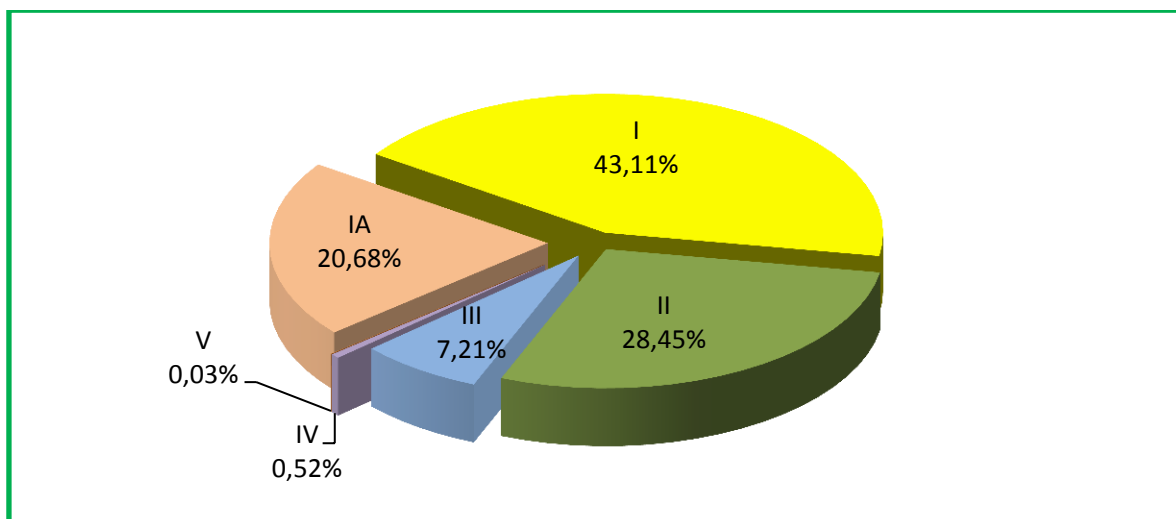
Bonitacje drzewostanów

Zestawienie powierzchni ważniejszych gatunków panujących w klasach bonitacji

Gatunek panujący	Bonitacja	Nadleśnictwo	
		pow. ha	%
1	2	3	4
So	IA	3148,16	26,67
	I	4519,03	38,28
	II	3274,72	27,74
	III	825,30	6,99
	IV	32,64	0,28
	V	4,56	0,04
	Razem	11804,41	100,00
Bk	I	507,95	55,60
	II	324,73	35,54
	III	62,27	6,82
	IV	18,66	2,04
	Razem	913,61	100,00
Db	I	133,36	38,08
	II	145,83	41,64
	III	69,62	19,88
	IV	1,42	0,40
	Razem	350,23	100,00
Brz	I	1071,62	71,61
	II	352,34	23,54
	III	57,33	3,83
	IV	15,28	1,02
	Razem	1496,57	100,00

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg bonitacji

Gatunek panujący	Bonitacja	Nadleśnictwo	
		pow. ha	%
1	2	3	4
ŁĄCZNIE wszystkie gatunki	IA	3148,16	20,68
	I	6560,69	43,11
	II	4331,21	28,45
	III	1097,40	7,21
	IV	79,26	0,52
	V	4,56	0,03
	Razem	15221,28	100,00

Udział powierzchniowy drzewostanów według bonitacji

W Nadleśnictwie Czarnobór zdecydowanie dominują drzewostany w I i II klasie bonitacji. Przeciętna średnioważona bonitacja dla sosny wynosi I,19 a ogółem I,26. Dominacja tych klas bonitacji świadczy o dużych potencjalnych możliwościach produkcyjnych Nadleśnictwa.

Główne gatunki panujące w warunkach Nadleśnictwa Czarnobór osiągnęły następujące przeciętne bonitacje:

- sosna – na Bśw – I,7, na BMśw – IA,9, na LMśw – IA,5;
- brzoza – na BMśw – I,5, na BMw – I,2; na LMśw – I,2; na Lśw – I,1;
- buk – na LMśw – II,3, na Lśw – I,4;
- dąb – na LMśw – II,3, na Lśw – I,6.

Spodziewany bieżący roczny przyrost miąższości

Syntetyczne zestawienie spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących przedstawia tabela.

Zestawienie spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących

Gatunek panujący	Nadleśnictwo	
	m ³	%
1	2	3
SO	73760	77,82
SO.B	5	0,01
MD	180	0,19
ŚW	2860	3,02
DG	40	0,04
BK	5675	5,99
DB	1615	1,7
DB.B	20	0,02
DB.C	5	0,01
KL	5	0,01
BRZ	8560	9,03
OL	1675	1,77

Gatunek panujący	Nadleśnictwo	
	m ³	%
1	2	3
OL.S	5	0,01
AK	5	0,01
OS	325	0,34
LP	25	0,03
Razem	94760	100,00

Spodziewany tablicowy bieżący roczny przyrost miąższności w Nadleśnictwie wynosi:

- ⇒ 94760 m³ brutto (tj. 5,97 m³/ha),
- ⇒ 75808 m³ netto (tj. 4,77 m³/ha).

Roczny przyrost tablicowy w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębnym stanowi około 83% rocznego spodziewanego przyrostu bieżącego i wynosi 79080 m³ brutto - 63264 m³ netto.

Wielkość przyrostu w poszczególnych gatunkach jest ściśle związana z udziałem danego gatunku w powierzchni Nadleśnictwa, stąd też najwyższego przyrostu należy się spodziewać w drzewostanach sosnowych. Udział sosny w przyroście ogólnym stanowi 77,82%.

Uwzględniając podział na klasy wieku, najwyższy spodziewany bieżący roczny przyrost miąższności będzie w drzewostanach III (30400 m³ – 32,08%) i IV (23470 m³ – 24,77%) klasy wieku.

1.5.1.2. Ocena stanu uszkodzeń drzewostanów oraz zgodności składu gatunkowego drzewostanów z TD

Ocena stanu uszkodzeń drzewostanów

Podczas terenowych prac urządzeniowych zainwentaryzowano uszkodzenia, które przedstawiono w tabeli poniżej.

Zestawienie powierzchni drzewostanów według przyczyn i % uszkodzeń

Przyczyna uszkodzenia	% uszkodzenia										Nadleśnictwo łącznie	
	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100		
	Powierzchnia drzewostanów w ha											
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
ANTROPOGENICZNE		658,39	4,15	22,95	2,13							687,62
GRZYBY	277,23	74,78		17,74								369,75
KLIMAT	1,41	1,72	0,65									3,78
OWADY	414,82	183,68	71,14	8,86	18,89	3,31	16,91	1,58				719,19
POŻAR	13,99	7,35	9,22									30,56
WODNE	17,24	15,14	15,25	1,06	0,94	9,02		0,64				59,29
ZWIERZYNA	612,41	954,79	360,65	70,76	22,00	22,06	2,82	3,17	4,41	0,83		2053,90
INNE	21,47	346,53	0,96	60,84				2,07				431,87
Ogółem	1358,57	2242,38	462,02	182,21	43,96	34,39	19,73	7,46	4,41	0,83		4355,96
% udziału	31,2	51,5	10,6	4,2	1,0	0,8	0,4	0,2	0,1	0,0		100,0

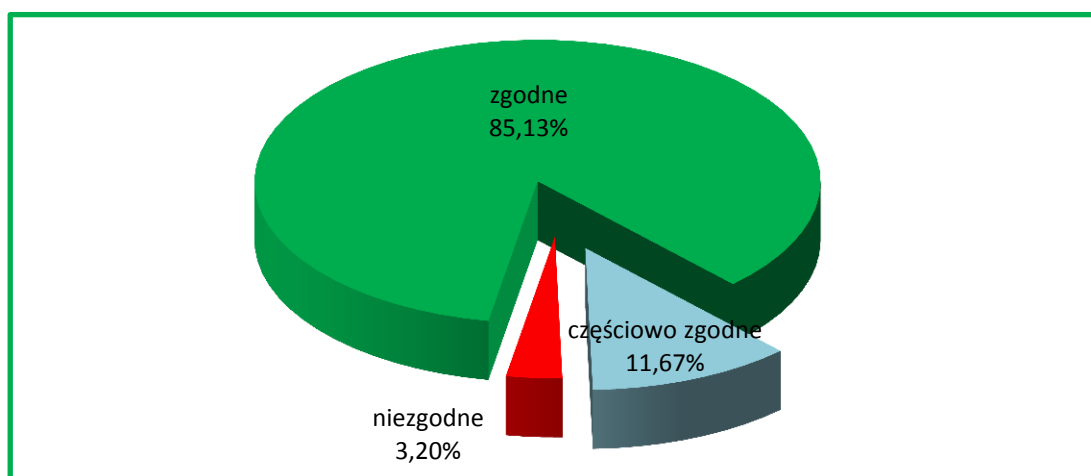
Drzewostany, w których zainwentaryzowano uszkodzenia (w różnym stopniu) zajmują 4355,96 ha, to jest 28,6% powierzchni gruntów zalesionych. Największą powierzchnię (47,2%) zajmują drzewostany ze stwierdzonymi uszkodzeniami od zwierzyny.

Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z typami drzewostanów

Wyodrębniono trzy stopnie zgodności składów gatunkowych drzewostanów z typami drzewostanów przyjętymi dla poszczególnych siedlisk.

Zestawienie powierzchni drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z typem drzewostanu (TD)

Stopień zgodności	Powierzchnia w ha	%
1	2	3
„1” skład gatunkowy zgodny z TD	12957,19	85,13
„2” skład gatunkowy częściowo zgodny z TD	1776,20	11,67
„3” skład gatunkowy niezgodny z TD	487,89	3,20
Razem powierzchnia gruntów leśnych zalesionych	15221,28	100,00

Charakterystyka zgodności składu gatunkowego z TD

Zestawienie powierzchni drzewostanów o składzie niezgodnym z TD według typów siedliskowych lasu

Typ siedliskowy	Nadleśnictwo		
	Powierzchnia w ha	%	Gatunki panujące
1	2	3	4
Bśw	22,84	4,68	Brz, Os
BMśw	36,53	7,49	Brz, Dg, Św, Sob
BMw	2,22	0,45	Św, Dbc
BMb	22,02	4,51	Św, Brz, OI
LMśw	63,51	13,02	Brz, Św, So, Dg, Os, Md
LMw	77,27	15,84	Św, Brz, So, Os
LMb	52,20	10,70	Brz, So, Św
Lśw	173,68	35,60	Brz, Św, So, Dg, Md, OI
Lw	34,85	7,14	OI, Brz, Św, So
OI	2,77	0,57	Brz, Św
Razem	487,89	100,00	

W Nadleśnictwie Czarnobór drzewostany niezgodne z typem drzewostanu zajmują 487,89 ha, czyli 3,2% powierzchni wszystkich drzewostanów. Najwięcej drzewostanów o składzie niezgodnym jest na Lśw – 173,68 ha, LMw – 77,27 ha i LMśw – 63,51 ha.

Gatunkami panującymi w drzewostanach niezgodnych z TD są:

- Brz	-	222,03 ha	-	45,5%,
- Św	-	171,36 ha	-	35,1%,
- So	-	58,33 ha	-	12,0%,
- Ol	-	20,30 ha	-	4,2%,
- Dg	-	6,35 ha	-	1,3%,
- Os	-	4,50 ha	-	0,9%,
- Md	-	3,26 ha	-	0,7%,
- inne	-	1,76 ha	-	0,3%.

1.5.1.3. Ocena jakości hodowlanej oraz technicznej drzewostanów

Jakość hodowlaną upraw i młodników do 10 lat określono biorąc pod uwagę ich stopień pokrycia oraz stopień obniżenia przydatności hodowlanej. Jakość hodowlaną młodników i młodszych drzewostanów określono według kryteriów oceny ich zdrowotności oraz cech wzrostu i rozwoju. Jakość techniczną drzew w drzewostanach starszych (oraz przestojów i zadrzewień) określono według kryteriów zawartych we wskaźnikach jakości technicznej.

a) Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych

Ocenę upraw i młodników w wieku do 10 lat przedstawia tabela XI, dołączona do opisów taksacyjnych i do elaboratu.

Uprawy i młodniki w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych zajmują w Nadleśnictwie powierzchnię 1056,87 ha. Uprawy i młodniki zgodne z orientacyjnym składem gatunkowym (przyjętym w poprzednim planie u.l.) stanowią 99,2% tej powierzchni. Upraw i młodników niezgodnych nie zainwentaryzowano.

Zdecydowaną większość (97,0%) stanowią uprawy i młodniki o zadrzewieniu w przedziale 1,0-0,9. Upraw i młodników o zadrzewieniu 0,6 - 0,5% jest 0,2% (1,72 ha w oddz. 486d), upraw przypadłych nie zaewidencjonowano. Przeciętne zadrzewienie upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych wynosi 0,94.

b) Odnowienia podokapowe oraz uprawy i młodniki po rębniach złożonych

Ocenę odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych przedstawiono w tabeli XII, dołączonej jak tabela XI.

Odnowienia podokapowe w KO występują na ogólnej powierzchni manipulacyjnej 322,55 ha. Tworzą je warstwy podrostów, nalotów i podsadzeń z panującymi bukiem, dębem i świerkiem (na BMw). Przeciętny stopień pokrycia młodego pokolenia w KO wynosi 56,6% a przeciętna jakość hodowlana 12.

Odnowienia podokapowe w KDO występują na ogólnej powierzchni manipulacyjnej 69,55 ha. Gatunkami panującymi w odnowieniach są buk i dąb. Przeciętny stopień pokrycia młodego pokolenia w KDO wynosi 27,8% a przeciętna jakość hodowlana 12. Uprawy i młodniki po rębniach złożonych opisano w pododdziałach o ogólnej powierzchni 183,06 ha. Ich skład gatunkowy jest w większości zgodny z typem drzewosta-

nu, a przeciętny stopień pokrycia wynosi 88,5%. Omawiane uprawy i młodniki charakteryzują się bardzo dobrą jakością hodowlaną, ocenioną przeciętnie na 11.

Stwierdzić należy, że jakość upraw i młodników w wieku do 10 lat na powierzchniach otwartych oraz upraw po rębniach złożonych jest wysoka: uprawy bardzo dobre zajmują powierzchnię 560,22 ha (51,6%), uprawy dobre – 417,77 ha (38,5%), uprawy zadowolające – 107,43 ha (9,9%). Składy upraw i młodników są dobrze dostosowane do siedlisk i osiągnęły wysoki wskaźnik zadrzewienia. Negatywny wpływ na jakość hodowlaną miały głównie uszkodzenia od zwierzyny płowej.

c) Młodniki i młodsze drzewostany

Młodniki i młodsze drzewostany (bez Ia klasy wieku), dla których w trakcie prac taksacyjnych określono jakość hodowlaną, zajmują powierzchnię 7639,47 ha. Przeważają drzewostany z jakością 12, które łącznie z ocenionymi na 11 i 21 zajmują 45,5% powierzchni tej grupy drzewostanów.

d) Jakość techniczna drzew w drzewostanach

Drzewostany, dla których w trakcie prac taksacyjnych określono jakość techniczną, zajmują powierzchnię 6496,39 ha. Sosnę, jako główny gatunek drzewostanów Nadleśnictwa Czarnobór oceniano w większości wskaźnikiem 3 (w 79% przypadków). Wyliczona średnioważona jakość techniczna dla So wynosi 2,88. Najwyższą, pierwszą jakość techniczną wykazano w dwóch przypadkach: dla Dbb (oddz. 67c), w drzewostanie, który jeszcze w poprzednim okresie gospodarczym stanowił GDN oraz dla sosny, która wchodzi w skład drzewostanu w oddz. 72b. Jakość techniczną 4 określono w 424 przypadkach, głównie ze względu na niską pierśnicę młodszych gatunków drzew występujących w składzie drzewostanów z panującym gatunkiem starszym.

1.5.1.4. Charakterystyka gruntów leśnych niezalesionych

Grunty leśne niezalesione zajmują w Nadleśnictwie 661,94 ha, czyli 4,17% powierzchni gruntów leśnych.

Zestawienie gruntów leśnych niezalesionych według grup i rodzajów powierzchni

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Powierzchnia - ha
1	2
1) Do odnowienia – razem	209,57
w tym: halizny	34,42
zręby	175,15
płazowiny	
2) W produkcji ubocznej – razem	39,60
w tym: plantacje choinek	
plantacje krzewów	
poletka łowieckie	39,60
3) Pozostałe – razem	412,77
w tym: przewidziane do naturalnej sukcesji	395,00
objęte szczególnymi formami ochrony	2,04
przewidziane do małej retencji	15,46
wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	0,27
OGÓŁEM	661,94

Wszystkie halizny i zręby z ubiegłego okresu gospodarczego (209,57 ha) przeznaczone zostały do odnowienia.

Poletka łowieckie stanowiące wyłączenia gruntów niezalesionych zajmują powierzchnię 39,60 ha. Ich lokalizację przedstawiono w tabeli.

Wykaz poletek łowieckich stanowiących wyłączenia

Oddział pododdział	Poletka łowieckie na gruntach leśnych niezalesionych powierzchnia - ha
1	2
21n	0,44
31d	0,57
79d	0,32
170g	4,42
171k	2,57
173Ac	2,19
181d	0,73
182d	0,66
182g	1,73
183a	0,61
201d	2,58
234c	1,51
266b	0,68
287k	0,33
314c	1,67
315b	1,14
316a	0,92
317a	0,88
318a	1,15
335a	1,41
336f	0,58
336i	1,52
337c	1,27
338b	0,72
347b	0,76
360b	0,59
484d	2,53
485i	0,94
485j	1,42
486b	0,83
491h	0,65
492j	1,28
OGÓLEM	39,60

Na terenie Nadleśnictwa zainwentaryzowano 395,00 ha (96 wyłączeń) gruntów leśnych niezalesionych przewidzianych do naturalnej sukcesji. Zlokalizowane są one w oddz.: 7k, 14A1, 24f, 40c, 44d, 50a, 63d,y, 73c, 74d,j, 75b,k, 90h, 92g, 94m, 98b, 107c, 109n, 120c, 161c, 168c, 171m, 176f, 212d, 237c, 244f, 245b, 278f, 294f, 321a, 332b, 399g, 408f,m, 410h, 424d, 430b, 433g, 435j, 458f, 465b, 484c, 486c,j, 488d, 491i, 495k, 499b, 536c, 537f, 538f, 541h, 542k,l, 543a,b,c, 544a,h, 545a,f, 548a, 550b,c,g, 551a,c,d, 552a, 553a,b,, 572d, 573a,b, 574a, 575a,b, 583b,d, 584a, 585a,b, 592l,n, 593b, 601a, 616g, 619d,i, 620d, 733k, 869d, 870f, 877r, 880n.

Wyznaczono także grunt objęty szczególną formą ochrony, kwalifikujący się ze względu na szczególną rolę, jaką pełni w ekosystemie. Jest to oddz. 358a o powierzchni 2,04 ha, w którym zidentyfikowano siedlisko przyrodnicze suche wrzosowisko (4030).

Ponadto zainwentaryzowano 15,46 ha (38 wyłączeń) gruntów leśnych niezalesionych przewidzianych do małej retencji. Są to w większości niewielkie zbiorniki zasilane wodami gruntowymi, w bezodpływowych zagłębieniach i obniżeniach terenu, często wykonane sposobem gospodarczym. Zlokalizowane są w oddz.: 3d,i, 4c, 6i,j, 9b,g,i, 58f, 59h, 71d, 164g, 182f, 187n, 188c,k,n, 189b,c, 217k, 242k,l, 244m, 245g,h, 263b, 272h, 291c, 292a, 296d, 297c, 306c, 399Ah, 433i, 479h, 485l, 486i, 490g.

Jako wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji (inne wylesienia) opisano 2 pododdziały, o łącznej powierzchni 0,27 ha. Są to:

- w oddz. 18a, o pow. 0,22 ha - teren zalany przez rzekę Gwdę i planowany do przekazania;
- w oddz. 530h, o pow. 0,05 ha - teren, na którym znajduje się fragment pomnika poświęconego pamięci jeńców wojennych w obozie jenieckim pod miejscowością Czarne.

1.5.2. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem ich pożądanego docelowego stanu na koniec okresu gospodarczego

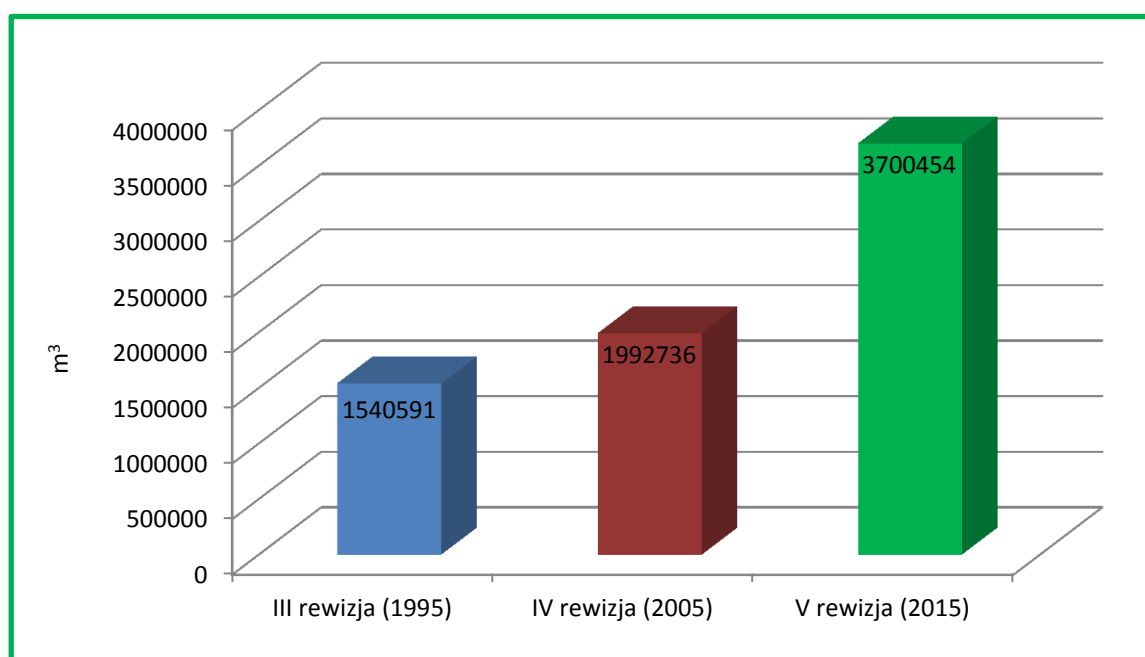
Syntetyczne zestawienie poszczególnych parametrów charakteryzujących powierzchnię gruntów leśnych i zasoby drzewne w kolejnych planach urządzenia lasu przedstawia tabela XIII.

Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu i prognozie

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na:				
			01.01.1995	01.01.2005	01.01.2015	31.12.2024	
			(III rew.)	(IV rew.)	(V rew.)	(prognoza)	
1	2	3	4	5	6	7	
1.	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	9378,86	11 246,53	15 883,22	15 883,22	
2.	Zasoby miąższości	tys. m ³	1 541	1 993	3 700	3 600	
3.	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku	IIa	m ³	83	76	100	
		IIb	m ³	138	163	197	
		IIIa	m ³	185	216	258	
		IIIb	m ³	220	261	330	
		IVa	m ³	249	272	355	

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na:			
			01.01.1995	01.01.2005	01.01.2015	31.12.2024
			(III rew.)	(IV rew.)	(V rew.)	(prognoza)
1	2	3	4	5	6	7
	IVb	m ³	249	299	369	
	Va	m ³	245	281	386	
	Vb	m ³	264	272	353	
	VI	m ³	283	281	367	
	VII i starsze	m ³	266	266	355	
	KO	m ³	186	201	308	
	KDO	m ³	232	-	284	
	BP	m ³	-	-	-	
4.	Przeciętna zasobność na 1 ha (pow. leśnej zalesionej i niezalesionej)	m ³	164	177	233	227
5.	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	54	51	55	56
6.	Spodziewany bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	-	5,25	5,97	
7.	Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	-	1,14	1,84	3,36
8.	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	-	1,55	1,85	3,23
9.	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący użyteczny roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m ³	-	3,99	9,29	5,99
10.	Orientacyjny średni wiek rębności	lat			91	

Zmiany stanu zasobów drzewnych w kolejnych rewizjach urządzenia lasu przedstawia diagram i tabela.

Zmiany stanu zasobów drzewnych w kolejnych rewizjach urządzenia lasu

Zmiany stanu zasobów drzewnych – ha/m³

Wyszczególnienie	Grunty leśne niezal.	Prześc. na pow. zal.	KLASA I PODKLASA WIEKU														R-m gr. leśne zalesione	OGÓŁEM
			I		II		III		IV		V		VI	VII	KO	KDO		
			1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyż.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
III rew. u.l. 1.01.1995 r.- pow. ha	532,31	-	375,32	533,93	1098,06	1338,91	1775,21	751,41	504,06	518,21	549,41	380,27	608,80	168,63	193,53	50,80	8846,55	9378,86
- miąższość m ³	7559	1877	245	6330	90840	184520	329250	165055	125655	129205	134815	100305	172350	44900	35910	11775	1533032	1540591
- m ³ /ha	-	-	-	-	83	138	185	220	249	249	245	264	283	266	186	232	173	164
IV rew. u.l. 1.01.2005 r.- pow. ha	225,50	-	1899,53	667,43	538,44	1125,91	1531,56	1244,55	1361,13	498,88	473,74	492,18	688,58	187,03	312,07	-	11021,03	11246,53
- miąższość m ³	7803	7918	2725	2905	40730	183595	330135	324370	370360	148960	133220	133860	193640	49790	62725	-	1984933	1992736
- m ³ /ha	-	-	-	-	76	163	216	261	272	299	281	272	281	266	201	-	179	177
V rew. u.l. 1.01.2015 r.- pow. ha	661,94	-	1085,42	2325,91	1016,71	785,74	1848,61	1817,56	2088,75	1286,90	709,87	752,46	686,16	397,51	322,55	97,13	15221,28	15883,22
- miąższość m ³	6126	28378	135	56700	101245	154955	476755	599380	741990	475100	274220	265745	251535	141220	99340	27630	3694328	3700454
- m ³ /ha	-	-	-	-	100	197	258	330	355	369	386	353	367	355	308	284	243	233
Różnica (2015 - 2005)																		
- pow. ha	+ 436,44	-	- 814,11	+ 1658,48	+ 478,27	- 340,17	+ 317,05	+ 573,01	+ 727,62	+ 788,02	+ 436,13	+ 260,28	- 2,42	+ 210,48	+ 10,48	+ 97,13	+ 4200,25	+ 4636,69
- miąższość m ³	- 1677	+18410	- 2590	+ 53795	+ 60515	- 28640	+ 146620	+ 275010	+ 371630	+ 326140	+ 141000	+ 131885	+ 57895	+ 91430	+ 36615	+ 27630	+ 1709395	+ 1707718
- m ³ /ha	-	-	-	-	+ 24	+ 34	+ 42	+ 69	+ 83	+ 70	+ 105	+ 81	+ 86	+ 89	+ 107	+ 284	+ 64	+ 56

W porównaniu z poprzednim planem u.l. zwiększyła się powierzchnia gruntów lesnych Nadleśnictwa o 4636,69 ha. Zasoby Nadleśnictwa wzrosły o 1707718 m³, a przeciętna zasobność o 56 m³ /ha. Średni wiek drzewostanów na początek bieżącego 10-lecia wynosi 55 lat i jest wyższy o 4 lata od średniego wieku drzewostanów z początku ubiegłego okresu. Wnioskować można, że wzrost średniego wieku związany jest m.in. z szerszym stosowaniem rębni częściowych i gniazdowych. Inną przyczyną takiego stanu jest znaczna zmiana powierzchni Nadleśnictwa. Grunty przejęte z innych jednostek LP charakteryzują się ponadprzeciętnym nagromadzeniem drzewostanów rębnych i przeszłorębnych.

Według § 77 Instrukcji urządzania lasu pożądaný przeciętny wiek drzewostanów Nadleśnictwa powinien być zbliżony do połowy orientacyjnego średniego wieku rębności. W przypadku Nadleśnictwa Czarnobór jest to 45 ± 5 lat. Prognozuje się, że na koniec bieżącego okresu gospodarczego przeciętny wiek drzewostanów będzie niższy.

Symulacja stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego

Miąższość grubizny brutto przewidzianej do pozyskania w bieżącym 10-leciu wynosi 1048083 m³, co stanowi ok. 111% spodziewanego w tym okresie przyrostu drzewostanów.

Obliczenia wskazują, że na koniec okresu gospodarczego, przy pełnej realizacji zadań gospodarczych, należy się spodziewać spadku miąższości Nadleśnictwa o 100483 m³ brutto, to jest o około 2,7%.

Symulacja stanu zasobów drzewnych na stan 31.12.2024 r. według klas wieku i według panujących gatunków drzew przedstawiona jest w tabelach.

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów w klasach i podklasach wieku wg stanu na 31.12.2024 r.

Klasa wieku	Powierzchnia ha	%	Miąższość m ³	%
1	2	3	4	5
płazowiny				
halizny i zręby	163,98	1,03	1605	0,04
w prod. ubocz.	39,60	0,25	195	0,01
pozostałe	412,77	2,60	3880	0,11
przestoje			25840	0,72
Ia	968,37	6,10		0,00
Ib	1171,83	7,38	4531	0,12
IIa	2397,48	15,09	151822	4,22
IIb	1044,59	6,58	170330	4,73
IIIa	785,74	4,95	195220	5,42
IIIb	1842,82	11,60	554643	15,41
IVa	1807,67	11,38	626976	17,42
IVb	1888,19	11,89	696032	19,34
Va	821,39	5,17	321148	8,92
Vb	466,83	2,94	195873	5,44
VI	661,27	4,16	246095	6,84
VII i st.	342,99	2,16	131258	3,65
KO	1038,98	6,54	266178	7,39
KDO	28,72	0,18	7899	0,22
Razem	15883,22	100,00	3599525	100,00

**Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów wg panujących gatunków drzew
wg stanu na 31.12.2024 r.**

Gatunek panujący	Powierzchnia ha	%	Miąższość m ³	%
1	2	3	4	5
SO	11837,72	77,54	2709880	75,40
SO.B	0,88	0,01	105	0,00
MD	22,99	0,15	3636	0,10
ŚW	227,84	1,49	86116	2,40
DG	6,35	0,04	1935	0,06
BK	985,22	6,45	213149	5,93
DB	347,34	2,28	68737	1,91
DB.B	2,05	0,01	1115	0,03
DB.C	0,88	0,01	315	0,01
KL	1,48	0,01	220	0,01
JS	3,30	0,02	395	0,01
BRZ	1449,94	9,50	387426	10,78
OL	316,08	2,07	105200	2,93
AK	0,75	0,00	155	0,00
OS	54,36	0,36	14730	0,41
LP	9,69	0,06	731	0,02
Razem grunty zalesione	15266,87	100,00	3593845	100,00
Grunty niezalesione	616,35	X	5680	X
Ogółem	15883,22	X	3599525	X

2. WYNIKI ANALIZY GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES OBOWIĄZYWANIA DOTYCHCZASOWEGO PLANU URZĄDZENIA LASU

**Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
w Szczecinku**

**Referat Nadleśniczego
Nadleśnictwa Czarnobór
na Naradę Techniczno-Gospodarczą**

**Analiza gospodarki leśnej
za okres obowiązywania
dotychczasowego planu urządzenia lasu
na lata od 1.01.2005 r. do 31.12.2014 r.**

Szczecinek, 31 grudnia 2014 r.

Wstęp

Analizę gospodarki leśnej za okres ubiegły dla Nadleśnictwa Czarnobór opracowano na podstawie:

- Planu Urządzenia Lasu na okres 1.01.2005 – 31.12.2014 r.,
- wniosków gospodarczych i sprawozdań Nadleśnictwa sporządzonych w okresie obowiązywania ww. Planu,
- danych SILP,
- udostępnionych przez BULiGL danych z V rewizji planu urządzania lasu.

Analiza gospodarki przeszłej opracowana została zgodnie z aktualnie obowiązującą Instrukcją Urządzenia Lasu cz. I § 76, stanowiącą załącznik do Zarządzenia Nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r.

1. Dane ogólne.

Nadleśnictwo Czarnobór zostało powołane dnia 1 stycznia 1993 r. Zarządzeniem Nr 64 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 31 grudnia 1992 r. i wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku.

Siedziba Nadleśnictwa znajduje się przy ul. Czarnobór 1 w Szczecinku.

Do 31 grudnia 2011 r. Nadleśnictwo obejmowało swym zasięgiem południowo-wschodnią część województwa zachodniopomorskiego na terenie powiatu szczecineckiego, w gminach: Miasto Szczecinek, Szczecinek i Borne Sulinowo.

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszło w życie Zarządzenie nr 59 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 2 grudnia 2010 r. w sprawie określenia i wprowadzenia zmian w zasięgu terytorialnym nadleśnictw: Czarnobór, Czarne Człuchowskie i Szczecinek w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku (znak: OR-0151-13/2010) oraz Zarządzenie nr 56 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 21 listopada 2011 r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr 59 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 2 grudnia 2010 r. w sprawie określenia i wprowadzenia zmian w zasięgu terytorialnym nadleśnictw: Czarnobór, Czarne Człuchowskie i Szczecinek w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku (znak: OR-0151-13/2010) (znak: OR-0151-13/2011).

W związku ze zmianą zasięgu terytorialnego aktualnie grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w trzech województwach:

- zachodniopomorskim, obejmując tereny powiatu szczecineckiego, gminy: Szczecinek, Miasto Szczecinek, Miasto i Gminę Borne Sulinowo,
- pomorskim, obejmując teren powiatu człuchowskiego, Miasto Czarne,
- wielkopolskim, obejmując teren powiatu złotowskiego, gminę Okonek.

Zasięg terytorialny Nadleśnictwa wynosi 320,23 km².

Zgodnie z obowiązującym podziałem kraju na krainy przyrodniczo-leśne, Nadleśnictwo Czarnobór leży w dwóch krainach: I – Krainie Bałtyckiej, w mezoregionie Pojezierza Drawskiego (I.12) oraz III – Wielkopolsko-Pomorskiej, w mezoregionach: Borów Tucholskich (III.1), Równiny Wałeckiej (III.7) i Pojezierza Krajeńskiego (III.8).

Obecnie Nadleśnictwo graniczy z następującymi jednostkami Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe wchodzącymi w skład:

- Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku: od północy z Nadleśnictwem Szczecinek, od wschodu z Nadleśnictwem Czarne Człuchowskie, od zachodu z Nadleśnictwami Borne Sulinowo i Czaplunek,
- Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile: od południowego wschodu z Nadleśnictwem Okonek, od południa Nadleśnictwem Jastrowie.

Nadleśnictwo jest nadleśnictwem jednoobróbowym – Obręb Czarnobór.

Nadleśnictwo podzielone jest na 10 leśnictw: Turowo, Jeleń, Krągi, Kniewo, Płynica, Wrzosec, Wilcze Doły, Czernica, Czarnolas i Ciemino.

Nadleśnictwo posiada także Ośrodek Hodowli Zwierzyny. W zasięgu Nadleśnictwa Czarnobór gospodaruje na obwodzie 167, a od 2012 r. także na obwodach 168 i 170 położonych na terenie Nadleśnictwa Borne Sulinowo.

2. Zmiany w stanie posiadania wg kategorii gruntów.

Podsumowanie zmian jakie dokonały się w stanie posiadania gruntów Skarbu Państwa zarządzanych przez Nadleśnictwo Czarnobór w okresie od 1 stycznia 2005 r. do 31 grudnia 2014 r. przedstawiają poniższe zestawienia.

Zestawienie nr 1.

Zmiany w stanie posiadania w okresie od 1.01.2005 r. do 31.12.2014 r. wg kategorii gruntów bez współwłasności, Nadleśnictwo Czarnobór

Stan bilansu powierzchni	Powierzchnia wg grup użytków gruntowych (ha)							Bilans powierzchni (ha)
	grunty leśne	gr. za-drzew. i zakrzew.	użytki rolne	gr. za-bud. i zabarn.	użytki ekol.	tereny różne	nieużytki	
Pow. wg stanu na 1.01.2005 r.	11 662,5300	15,9323	194,0955	7,7585	0,0000	12,5100	1 487,7499	13 380,5762
Zmiana (+/-)	+4 457,4621	+0,5714	+45,3732	+0,2245	+8,5700	+1,0306	-170,5156	+4 342,7162
Pow. wg stanu na 31.12.2014 r.	16 119,9921	16,5037	239,4687	7,9830	8,5700	13,5406	1 317,2343	17 723,2924
Zmiana (+/-)	+324,9888	-1,7000	-49,2419	-4,1100	0,0000	-10,8016	-259,3885	-0,2532
Projektowana pow. wg stanu na 1.01.2015 r.	16 444,9809	14,8037	190,2268	3,8730	8,5700	2,7390	1 057,8458	17 723,0392

Zestawienie nr 2.

Grunty we współwłasności na początku i na koniec okresu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Czarnobór

Lokalizacja nieruchomości			Pow. działki (ha)	Stan na 1.01.2005 r.		Stan na 1.01.2015 r.	
obręb ewidencyjny	kod administracyjny	nr działki ewidenc.		udział	pow. zredukow. (ha)	udział	pow. zredukow. (ha)
Szczecinek 0020	32-15-011-0020	392	0,1376	0	0,0000	435/10000	0,0060
Turowo	32-15-062-0113	63/3	0,3133	633/1000	0,1983	330/1000	0,1034
Borne 0007	32-15-044-0007	36/4	0,1596	0	0,0000	1511/10000	0,0241
Stan na 1.01.2005 roku			0,3133	0,1983			
Stan na 1.01.2015 roku			0,6105			0,1335	

Na początku okresu minionego całkowita powierzchnia Nadleśnictwa wynosiła 13 380,8895 ha, w tym we współwłasności 0,3133 ha.

Według stanu na dzień 31.12.2014 r. powierzchnia wynosi 17 723,9029 ha, w tym we współwłasności 0,6105 ha.

W porównaniu do ubiegłego okresu gospodarczego nastąpił wzrost powierzchni gruntów bez współwłasności o 4 342,7162 ha. Natomiast powierzchnia gruntów we współwłasności zwiększyła się o 0,2972 ha (powierzchnia zredukowana zmalała o 0,0648 ha).

Zmiana powierzchni nastąpiła w wyniku następujących zdarzeń:

- przyjęcie gruntów od Nadleśnictw Czarne Człuchowskie i Szczecinek na podstawie Zarządzeń Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie określenia i wprowadzenia zmian w zasięgu terytorialnym nadleśnictw (nr 59 z 2 grudnia 2010 r. i nr 56 z 21 listopada 2011 r.) – + 4 304,7538 ha,
- przyjęcie gruntów od Nadleśnictwa Szczecinek – + 2,4727 ha,
- przyjęcie gruntów od Nadleśnictwa Borne Sulinowo – + 0,1596 ha (0,0241 ha),
- przekazanie gruntów do Nadleśnictwa Borne Sulinowo – - 8,6998 ha,
- zamiana ze Starostwem Powiatowym w Szczecinku (drogi):
 - oddano – - 3,5518 ha;
 - przejęto – + 12,8098 ha;
- przyjęcie gruntu od Starostwa Powiatowego w Człuchowie – + 34,7620 ha,
- przekazania gruntów pod inwestycje drogowe (burmistrzowi) – - 0,0208 ha,
- sprzedaż gruntów w trybie art. 40 Ustawy o Lasach – - 0,6400 ha (0,3444 ha),
- wyrównanie powierzchni przy pomiarach geodezyjnych – + 0,2961 ha,
- zmiany danych ewidencyjnych – 130,2972 ha.

W okresie minionym Nadleśnictwo sprzedało dwie osady oraz jedno mieszkanie. Przejęto cztery mieszkania: dwa od RDLP w Szczecinku, z czego jedno sprzedano najemcy, oraz dwa od Nadleśnictwa Borne Sulinowo.

3. Porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych z wykonaniem.

3.1. Cięcia rębne i pielęgnacyjne.

Analiza wykonania powierzchniowego i miąższościowego etatu cięć użytków rębnych i przedrębnych z uwzględnieniem pozyskanego rozmiaru użytków przygodnych została zamieszczona w poniższych zestawieniach.

Zestawienie nr 3.

Tabela IX – Zestawienie pozyskanego drewna za ubiegły okres według kategorii cięć i porównanie z etatem (powierzchnia manipulacyjna bez powtórzeń – nawrotów – w 10-leciu, miąższość grubizny netto), Nadleśnictwo Czarnobór

Rok kalendarzowy	Grubizna												
	Rębne				Przedrębne								Ogółem
	ha	m3	Przygodne	Razem	Czyszczenia		Trzebieże		Przygodne	Razem			
			m3	m3	ha	m3	ha	m3	m3	ha	m3	m3	
2005	131,31	20 786,65	1 354,24	22 140,89	22,79	118,83	326,87	8 961,75	3 756,99	349,66	12 837,57	34 978,46	
2006	151,09	27 788,00	712,26	28 500,26	61,36	202,29	421,28	10 324,55	4 915,75	482,64	15 442,59	43 942,85	
2007	146,29	17 906,52	1 081,49	18 988,01	50,29	440,03	584,67	17 966,70	6 656,65	634,96	25 063,38	44 051,39	
2008	110,85	14 354,80	1 497,71	15 852,51	15,62	119,51	757,80	22 606,57	3 464,34	773,42	26 190,42	42 042,93	
2009	123,68	17 167,82	669,62	17 837,44	32,22	323,38	543,71	20 896,33	1 251,75	575,93	22 471,46	40 308,90	
2010	110,27	19 949,13	566,93	20 516,06	42,89	229,28	463,09	18 168,70	1 101,75	505,98	19 499,73	40 015,79	
2011	127,21	24 418,17	812,73	25 230,90	43,36	262,47	336,81	13 147,24	1 318,56	380,17	14 728,27	39 959,17	
2012	153,80	26 409,48	818,70	27 228,18	61,05	157,11	692,54	25 800,47	1 812,32	753,59	27 769,90	54 998,08	
2013	136,14	30 132,39	358,38	30 490,77	44,90	308,68	805,76	32 213,66	1 985,39	850,66	34 507,73	64 998,50	
2014	118,91	26 407,86	940,12	27 347,98	41,10	386,91	743,99	30 414,07	4 793,41	785,09	35 594,39	62 942,37	
Razem	1 309,55	225 320,82	8 812,18	234 133,00	415,58	2 548,49	5 676,22	200 500,04	31 056,91	6 092,10	234 105,44	468 238,44	
Etat za okres ubiegły	1 456,89	249 740,00		249 740,00	142,53	671,00	7 552,15	218 569,00		7 694,68	219 240,00	468 980,00	
% wykonania	89,89	90,22		93,75	291,58	379,81	75,17	91,74		79,18	106,78	99,85	

Zestawienie nr 4.

Analiza wykonania etatu cięć użytkowania rębego, Nadleśnictwo Czarnobór

Lp.	Wyszczególnienie			Razem	
1.	Ogółem użytkowanie rębne	Etat na 10-lecie		m ³	249 740
2.				ha	1 456,89
3.		Wykonanie za 10 lat obowiązywania PUL		m ³	234 133,00
4.				ha	1 309,55
5.		w tym: nie objęte PUL		m ³	0,00
6.				ha	0,00
7.		Stopień realizacji etatu	miąższościowego	%	93,75
8.			powierzchniowego	%	89,89
9.		Udział cięć pozaplanowych	w m3	%	0,00
10.			w ha	%	0,00
11.	w tym: Ręb- nie zupełne	Rozmiar na 10-lecie		m ³	163 453
12.				ha	812,08
13.		Wykonanie za 10-lat obowiązywania PUL		m ³	151 490,20
14.				ha	716,22
15.		w tym: nie objęte PUL		m ³	0,00
16.				ha	0,00
17.		Stopień realizacji etatu	miąższościowego	%	92,69
18.			powierzchniowego	%	88,20
19.		Udział cięć pozaplanowych	w m3	%	0,00
20.			w ha	%	0,00
21.	Rębnie złożo- ne	Rozmiar na 10-lecie		m ³	76 978
22.				ha	644,81
23.		Wykonanie za 10-lat obowiązywania PUL		m ³	57 905,69
24.				ha	593,33
25.		w tym: nie objęte PUL		m ³	0,00
26.				ha	0,00
27.		Stopień realizacji etatu	miąższościowego	%	75,23
28.			powierzchniowego	%	92,02
29.		Udział cięć pozaplanowych	w m3	%	0,00
30.			w ha	%	0,00
31.	Cięcia nie zal. na poczet etatu pow.	Rozmiar na 10-lecie		m ³	9309
32.		Wykon. Za 10 lat obow. PUL		m ³	15 924,91
33.		w tym: nie objęte PUL		m ³	6 615,91
34.		Stopień realizacji		%	171,07
35.		Udział cięć pozaplanowych		%	0,00
36.	Użytki przygodne rębne			m ³	8 812,18
37.	w tym: CSS			m ³	2 634,63
38.	Udział użytków przygodnych w użytkowaniu rębnym			%	3,53

Zestawienie nr 5.

Analiza wykonania etatu cięć użytkowania przedrębnego, Nadleśnictwo Czarnobór

Lp.	Wyszczególnienie			Razem
1.	Ogółem użytkowanie przedrębne	Etat na 10-lecie	m ³	219 240
2.			ha	7 694,68
3.		Wykonanie za 10 lat obowiązywania PUL	m ³	234 105,44
4.			ha	6 092,10
5.			m ³ /ha	38,43
6.		Stopień realizacji etatu pow.		%
7.	CP	Rozmiar na 10-lecie	m ³	671
8.			ha	142,53
9.		Wykonanie za 10 lat obowiązywania PUL	m ³	2 548,49
10.			ha	415,58
11.			m ³ /ha	6,14
12.		Stopień realizacji etatu pow.		%
13.	TW	Rozmiar na 10-lecie	m ³	35 982
14.			ha	1 663,69
15.		Wykonanie za 10 lat obowiązywania PUL	m ³	46 534,07
16.			ha	1 650,64
17.			m ³ /ha	28,20
18.		Stopień realizacji etatu pow.		%
19.	TP	Rozmiar na 10-lecie	m ³	182 587
20.			ha	5 888,46
21.		Wykonanie za 10 lat obowiązywania PUL	m ³	153 966,00
22.			ha	4 022,12
23.			m ³ /ha	38,28
24.		Stopień realizacji etatu pow.		%
25.	Użytki przygodne w przedrębnych		m ³	31 056,91
26.	Udział użytków przygodnych w użytk. przedrębnym		%	14,17

Rębnie zupełne

Wykonanie zaplanowanego etatu cięć użytkowania rębego w wymiarze powierzchniowym na poziomie 88,20% i miąższościowym na poziomie 92,69% jest wynikiem konieczności wykonania niezbędnych cięć przygodnych rębnych oraz potrzeby znacznego przekroczenia etatu cięć pozostałych rębnych (171,07%). Ponadto wynika to z faktu, iż część powierzchni zaplanowanych do wycięcia ze względu na uwarunkowania glebowo-siedliskowe, głównie nadmierna wilgotność, znalazła się w strefach różnorodności biologicznej.

Rębnie złożone

Wykonanie zaplanowanego etatu cięć w rębniach złożonych w wymiarze powierzchniowym na poziomie 92,41% i miąższościowym na poziomie 75,23% jest wynikiem konieczności wykonania niezbędnych cięć przygodnych rębnych oraz potrzeby znacznego przekroczenia etatu cięć pozostałych rębnych. Mniejsze wykonanie etatu powierzchniowego spowodowane jest również brakiem odpowiedniej jeszcze wysokości odnowień naturalnych. Poza tym, część powierzchni, na których zaplanowano rębnie złożone jest niedostępnych, długookresowo zalewanych, co uniemożliwiło realizację zadania.

Czyszczenia późne

Etat powierzchniowy zrealizowany został w 291,58%, etat miąższościowy wykonano 379,81%. Znaczące wykonanie etatu powierzchniowego i miąższościowego wynika z potrzeb hodowlanych drzewostanów oraz możliwości ekonomicznych, które pozwoliły na wykonanie zadania w takim rozmiarze. Sprzyjające warunki spowodowały rozwój drzewostanów z gatunkami pionierskimi. Zdeterminowało to konieczność usuwania przerostów, rozpieraczy i pojawiających się gatunków obcych wraz z zagospodarowaniem masy powstałej grubizny.

Trzebieże

Realizacja etatu powierzchniowego w trzebieżach (TW – wykonanie 99,22%, TP – wykonanie 68,31%) wynika z faktu, że część powierzchni zaplanowanych do zabiegu znalazła się w obszarze ostoji różnorodności biologicznej. Niskie wykonanie trzebieży późnych wynika ze znacznego udziału cięć przygodnych w użytkowaniu przedrębnym. Zwiększono również ze względu na potrzeby pielęgnacyjne i hodowlane intensywność wykonania zabiegów trzebieży.

Z uwagi na brak możliwości przekroczenia przyjętego etatu, konieczne było wstrzymanie wykonania zabiegów trzebieży późnych.

3.2. Hodowla lasu.

3.2.1. Rozliczenie planowych zadań z zakresu hodowli lasu.

Porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych w zakresie hodowli lasu z ich wykonaniem przedstawiają poniższe zestawienia.

Zestawienie nr 6.

Tabela X. Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami, Nadleśnictwo Czarnobór

Rok kalendarzowy	Odnowienia i zalesienia					poprawki i uzupełnienia	wprowadzenie podszyciów	Pielęgnowanie		melioracje	
	otwarte		pod osłoną					upraw	młocdników	agrotechniczne	wodne
	plazowiny, halizny, zręby	grunty nieleśne	przy rębniach złożonych	podsadzenia	dolesienia luk i przersedzeń						
	Powierzchnia zredukowana - ha										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2005	41,42	135,00	-	-	0,12	10,82	-	151,81	128,47	79,45	-
2006	38,40	11,08	-	-	-	12,82	-	203,18	260,21	128,09	-
2007	98,33	22,39	12,59	-	1,70	5,20	-	170,69	232,31	98,79	-
2008	88,64	1,12	16,03	8,89	0,55	3,49	26,32	247,75	232,12	90,38	-
2009	74,93	12,99	23,47	-	0,30	9,08	25,88	153,82	158,86	67,61	-
2010	41,35	1,37	14,19	-	-	9,04	-	133,92	147,12	108,82	-
2011	66,01	1,28	20,10	13,85	0,17	3,96	-	226,75	173,54	101,78	-
2012	92,71	12,51	20,94	-	0,70	8,40	-	127,98	160,05	174,48	-
2013	122,22	16,23	13,06	0,94	0,15	8,10	-	228,48	129,35	119,33	-
2014	102,44	-	14,63	-	0,61	7,70	-	28,38	97,54	125,63	-
Razem	766,45	213,97	135,01	23,68	4,30	78,61	52,20	1 672,76	1 719,57	1 094,36	-
Orientacyjne zadania na ubiegły okres	934,12	232,84	216,49	66,60	3,65	183,77	-	1 560,57	1 352,83	1 037,56	-
% wykonania	82,05	91,90	62,36	35,56	117,81	42,78	-	107,19	127,11	105,47	-

Odnowienie halizn, płazowin, zrębów

Halizny i płazowiny wg stanu na 01.01.2005 r. zajmowały powierzchnię 87,77 ha i zostały odnowione w 95%, tj. 83,76 ha. Pozostawiona działka (4,01 ha) ma charakter drzewostanu i stanowi otulinę istniejących łąk. Ze względu na bardzo duże koszty ochrony przed zwierzyną postanowiono nie zagospodarowywać tego obszaru. W nowym PUL ww. powierzchnia zostanie opisana jako drzewostan.

Realizacja zadań z zakresu odnowień zrębów, halizn i płazowin kształtuje się na poziomie 82,05%. Wpływ na niewykonanie zaplanowanych wielkości zadań miały okoliczności opisane przy realizacji rębni.

Zalesienie gruntów nieleśnych

Zadanie wykonane w 91,90%. Niewykonanie wskazań dotyczących zalesień opisano szerzej w pkt.5. referatu.

Odnowienia w rębniach złożonych

Na stopień wykonania zadań z zakresu odnowień w rębniach złożonych wpływ miało wykonanie zadań z zakresu cięć w tej kategorii. Ograniczenie odnowień w tym zakresie wynikało z konieczności doprowadzenia do stabilizacji odnowień naturalnych, głównie gatunków liściastych. Wpływ na niewykonanie zadań miało również rzadkie występowanie lat nasiennych dla gatunków liściastych, odnawianych głównie rębniami częściowymi i gniazdowymi.

Podsadzenia produkcyjne

Zadania z tego zakresu wykonane zostały w ok. 36%, co wynika z podjętej decyzji o braku celowości wykonywania tego zabiegu na powierzchniach z silnym podrostem lub podszytem. Ponadto część pozycji zaplanowana była na terenach niedostępnych, zalewowych, gdzie utrzymanie podsadzeń byłoby bardzo trudne oraz wiązałoby się z bardzo dużymi kosztami. Oddział 460a (pow. 5 ha) jest położony w rezerwacie. Oddział 1221 (planowana powierzchnia podsadzeń 17,93 ha) jest przeznaczony na uprawę pochodną Bk. Warto zaznaczyć, że w okresie 2008–2009 wykonano wprowadzanie podszytów na powierzchni 52,20 ha w celu urozmaicenia i wzbogacenia ekosystemu leśnego. Znaczna powierzchnia wykonanego zabiegu, szczególnie podszyty bukowe, posiadają potencjał do uznania ich w przyszłości jako podrost lub drugie piętro drzewostanu. Powyższe wprowadzanie podszytów może zrównoważyć realizację podsadzeń produkcyjnych.

Dolesienie luk i przerzedzeń

Nieznaczne przekroczenie planowanego rozmiaru w tym zakresie wynika z naturalnych potrzeb drzewostanów. Dolesienia obejmowały luki i przerzedzenia powstałe w wyniku działania czynników biotycznych i abiotycznych. Znaczna ich część została wykonana na terenie byłego poligonu w drzewostanach założonych na silnie zdegradowanych glebach. Warto zaznaczyć, że ok. 60% terenu Nadleśnictwa to grunty porolne, szczególnie narażone na szkodliwe działanie grzybów rodzaju *Heterobasidion*, które w znaczący sposób wpływają na powstawanie luk.

Poprawki i uzupełnienia

Rozmiar wykonanych poprawek wynika z braku takiej konieczności oraz niższej realizacji zadań z zakresu odnowień, a także wysokiej jakości wykonanych prac z zakresu odnowień i zalesień.

Wprowadzanie podszytów

W minionym dziesięcioleciu wykonano wprowadzanie podszytów na powierzchni 52,20 ha. Czynność ta nie wchodziła w zakres planowanych zadań gospodarczych wynikających z PUL. Celowość wprowadzenia podszytów wynika z potrzeby urozmaicenia i wzbogacenia ekosystemu leśnego, a także poprawy stabilności drzewostanów.

Pielęgnowanie gleby

Wykonanie pielęgnacji gleby na poziomie ponad 88% wynika z rzeczywistych potrzeb określanych na bieżąco na gruncie. Niższe wykonanie zadania ma również związek z niepełną realizacją odnowień.

Pielęgnowanie upraw (czyszczenia wczesne)

Czyszczenia wykonano na powierzchni o 112,19 ha większej niż wskazania gospodarcze. Zwiększenie wykonania pielęgnacji upraw wynika z konieczności wykonania zabiegu, określonej bezpośrednio na gruncie.

Pielęgnowanie młodników (czyszczenia późne)

Wykonanie czyszczeń późnych na poziomie 127,11% wynika z potrzeb hodowlanych młodników.

Melioracje agrotechniczne

Wykonywane były według potrzeb. W ramach tej grupy czynności wykonywane było wycinanie podszytów w drzewostanach użytkowanych rębnią zupełną, rozdrabnianie pozostałości pozrębowych oraz zabiegi chemicznego niszczenia chwastów na powierzchniach przeznaczonych do odnowienia.

3.2.2. Ocena upraw i młodników do lat 10 na powierzchniach otwartych.

Zestawienie oceny upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych dla Nadleśnictwa Czarnobór wg stanu na dzień 01.01.2015 r. przedstawia poniższa tabela.

Zestawienie nr 7.

Tabela XI. Ocena upraw i młodników do lat 10 na powierzchniach otwartych, Nadleśnictwo Czarnobór

Typ siedliskowy lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSD)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									Uprawy przypadłe	Razem
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym				
		Przy stopniu pokrycia (zadrzewieniu)										
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	0,4 i mniej	
		Powierzchnia (ha)										
BŚW		479,07	13,54									492,61
BW		8,42	6,63									15,05
BMŚW		469,60	7,46		5,50	2,13						484,69
BMW		9,05										9,05
LMŚW		20,43			0,83							21,26
LŚW		30,23		1,72								31,95
	9130	0,79										0,79
OL		1,47										1,47
Ogółem		1 019,06	27,63	1,72	6,33	2,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 056,87

Spośród 1 056,87 ha upraw i młodników na powierzchni otwartej w stopniu pokrycia 1,0-0,9 rośnie obecnie aż 1 025,39 ha, co stanowi 97%. Pozostałe, o stopniu pokrycia 0,8-0,7 obejmują powierzchnię 29,76 ha, co stanowi niespełna 3%. Zaledwie 0,16% obejmują powierzchnię upraw i młodników o pokryciu 0,6-0,5. Ponad 99% posiada skład gatunkowy zgodny z pożądanym. Dla zaledwie 0,80% skład gatunkowy określono jako częściowo zgodny z pożądanym. Warto nadmienić, że uprawy te rosną w bardzo wysokim zadrzewieniu. Na siedlisku przyrodniczym 9130 (żyzna buczyna) zainwentaryzowano uprawę bukową na powierzchni 0,79 ha. Rośnie ona w stopniu pokrycia wynoszącym 1,0. Skład gatunkowy określono jako zgodny z pożądanym, a jakość hodowlaną oszacowano na poziomie 1-1 (uprawa bardzo dobra).

Nie zainwentaryzowano upraw przypadłych.

Analizując zadrzewienie upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych, należy stwierdzić zdecydowaną poprawę w stosunku do stanu na dzień 01.01.2005 r. Stopień pokrycia w przedziale 1,0-0,9 osiągnęły wówczas uprawy na poziomie 49%, dziesięciolecie zamykane jest stanem 97%. Warto również zwrócić uwagę na zgodność składu gatunkowego, która na początku okresu obowiązywania planu wynosiła 92%, natomiast obecnie stanowi ponad 99%.

3.2.3. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych.

Zestawienie oceny odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych dla Nadleśnictwa Czarnobór wg stanu na dzień 01.01.2015 r. przedstawia poniższa tabela.

Zestawienie nr 8.

Tabela XII. Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych, Nadleśnictwo Czarnobór

Wyszczególnienie	Typ siedliskowy lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSD)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna (ha)	Przeciętny % pokrycia (za-drzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana
KO	BMśw		Bk	13,37	30,0	11
	BMśw		Db	24,80	30,0	22
	BMw		Św	2,12	80,0	22
	LMśw		Bk	27,82	66,1	22
		9110		14,09	46,7	22
	LMśw		Db	48,78	38,8	12
		9110		1,06	70,0	12
	LMw		Bk	2,79	60,0	12
	Lśw		Bk	35,71	66,6	12
		9110		48,54	75,3	12
		9130		56,14	71,3	11
		9160		8,30	80,0	12
	Lśw		Db	39,03	41,0	12
Razem				322,55	56,6	12
KDO	LMśw		Bk	4,85	24,4	22
		9110		22,40	30,8	22
	LMśw		Db	13,09	17,5	12
	Lśw		Bk	0,70	30,0	22
		9110		6,26	36,6	22
		9130		1,95	60,0	12
	Lśw		Db	9,86	20,0	12
		9110		4,38	20,0	12
	9130		6,06	40,0	11	
Razem				69,55	27,8	12
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMśw		Db	6,41	30,0	11
	BMśw		So	11,20	100,0	11
	Bśw		So	2,58	80,0	12
	LMśw		Bk	7,63	70,0	11
		9110		7,51	80,0	12
	LMśw		Db	8,34	95,7	12
	LMśw		So	4,02	100,0	11
	Lśw		Bk	5,37	100,0	12
		9110		4,06	70,0	12
		9130		119,04	91,0	11
	Lśw		Brz	5,06	100,0	22
	Lśw		Db	1,84	96,9	11
Razem				183,06	88,5	11
Ogółem				575,16	63,3	12

Według stanu na dzień 01.01.2005 r. powierzchnia odnowień podokapowych w KO wynosiła 312,07 ha. Obecnie wzrosła ona do 322,55 ha. Podawany dla klasy odnowienia przeciętny % pokrycia (56,6%) nie odzwierciedla rzeczywistego stopnia pokrycia upraw podokapowych w kontekście jakości ich wykonania. W tej grupie drzewostanów występują uprawy założone na gniazdach, po rębniach III. Zgodnie z Zasadami Hodowli Lasu łączna powierzchnia gniazd nie powinna przekraczać 30-40% powierzchni manipulacyjnej, w związku z czym przed wykonaniem cięć uprzętających stopień pokrycia takich upraw nie może wynosić więcej jak 40%. Drzewostany w klasie odnowienia zagospodarowane rębniami gniazdowymi stanowią obecnie ok. 50-60%, co znacznie obniża przeciętny % pokrycia podawany w powyższych zestawieniach. Gatunkami wchodzącymi w skład nalotów i podrostów są: buk, dąb i świerk. Przeciętna jakość hodowlana młodego pokolenia w KO wynosi 1–2.

Zgodnie z powyższą tabelą w KDO zainwentaryzowanych zostało 69,55 ha. Młode pokolenie występujące w tej klasie charakteryzuje się wysoką jakością hodowlaną wynoszącą średnio 1–2.

W przypadku upraw i młodników po rębniach złożonych, wskaźnik pokrycia wynosi średnio 88,5% (wg stanu na 01.01.2005 r. kształtował się na poziomie 82%). Podobnie jak w przypadku KO, wskaźnik ten nie ukazuje rzeczywistego stopnia pokrycia. Do omawianej kategorii zaliczone są drzewostany po rębni IIIAU (po cięciu uprzętającym), a przed odnowieniem. Zgodnie z IUL, powierzchnie te opisywane są wg stanu na 01.01.2015 r. z zadrzewieniem 0,3 wyliczonym z powierzchni gniazd. Bardziej obiektywnym kryterium oceny w tym przypadku jest wskaźnik jakości hodowlanej, kształtujący się na wysokim poziomie 1–1 (uprawy bardzo dobre).

W porównaniu ze stanem na 01.01.2005 r., odnowienia podokapowe oraz uprawy i młodniki po rębniach złożonych cechują się znacznie lepszą przeciętną jakością hodowlaną. W ubiegłym okresie analizowany wskaźnik wyniósł średnio 2–2 (uprawy zadowalające). Obecnie uprawy powstałe po rębniach złożonych opisuje się jako bardzo dobre i dobre. Średni wskaźnik jakości hodowlanej wynosi 1–2.

Reasumując należy stwierdzić, że jakość upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych jest wysoka. Uprawy bardzo dobre i dobre zajmują powierzchnię 977,99 ha (ponad 90 %). Pozostałe 107,43 ha stanowią uprawy zadowalające. Uprawy i młodniki osiągnęły wysoki wskaźnik zadrzewienia, a składy gatunkowe są dobrze dostosowane do siedlisk.

3.2.4. Rozmiar uznanych odnowień naturalnych.

Wykaz powierzchni, na których w minionym okresie uznano odnowienia naturalne przedstawia poniższe zestawienia.

Zestawienie nr 9.

Wykaz powierzchni uznanych odnowień naturalnych, Nadleśnictwo Czarnobór

Leśnictwo	Oddział pododdział	Powierzchnia manipulacyjna (ha)	Powierzchnia zredukowana (ha)	TSL	Grupa czynności	Gatunek	Rok uznania
Krağı	159b	2,45	2,45	BMśw	ODN-NIEUN	Brz, So	2013
Krağı	159c	6,98	6,98	BMśw	ODN-NIEUN	Brz, So	2013
Krağı	173h	2,06	2,06	BMśw	ODN-NIEUN	So, Brz	2013
Jeleń	100a	1,04	0,27	LMśw	ODN-LUKN	Brz	2008
Plytnica	289d	0,10	0,10	BMśw	ODN-LUKN	So	2009
Wilcze Doły	422c	0,45	0,22	BMśw	ODN-LUKN	Brz	2007
Turowo	64b	15,44	0,68	Lśw	ODN-ZŁOŻN	Bk, Gb, Brz	2010
Turowo	65a	3,23	0,27	Lśw	ODN-ZŁOŻN	Bk	2011
Turowo	76f	10,52	2,16	Lśw	ODN-ZŁOŻN	Bk, Gb	2010
Turowo	78d	1,64	0,33	Lśw	ODN-ZŁOŻN	Bk	2010
Turowo	78j	1,45	0,53	Lśw	ODN-ZŁOŻN	Bk	2010
Jeleń	120j	0,27	0,27	LMśw	ODN-PORN	Brz	2013
Jeleń	169i	0,12	0,12	BMśw	ODN-ZRBN	Bk, Brz, Kl	2006
Krağı	197a	4,12	0,42	Bśw	ODN-ZRBN	So	2007
Plytnica	259a	2,16	0,30	BMśw	ODN-ZRBN	Św, Md	2007
Plytnica	285c	2,55	0,85	BMśw	ODN-ZRBN	So, Bk	2013
Kniewo	267d	2,62	0,28	Bśw	ODN-NAT	So	2005
Kniewo	325a	3,30	0,35	BMśw	ODN-NAT	So	2005
Kniewo	327d	1,42	0,15	Bśw	ODN-NAT	So	2005
Plytnica	420f	7,7	0,60	Bśw	ODN-NAT	So	2005
Wrzosiec	404d	1,46	0,10	Bśw	ODN-NAT	Brz	2005
Wrzosiec	491j	2,70	0,20	BMśw	ODN-NAT	Db	2005
Razem			19,69				

Łącznie w Nadleśnictwie zainwentaryzowano i uznano odnowienia naturalne na powierzchni zredukowanej 19,69 ha. Udział odnowień naturalnych w odniesieniu do upraw założonych sztucznie na projektowanych zrębach w rębniach zupełnych i złożonych wynosi ok. 2,5%. Wśród uznanych odnowień naturalnych, 69% stanowi odnowienie na siedlisku BMśw. Udział wg pozostałych siedlisk: Lśw 20%, Bśw 8%, LMśw 3%.

Warto zaznaczyć, że na znacznej części drzewostanów, głównie bukowych, zainicjowano w ostatnich latach proces odnowienia naturalnego poprzez zastosowanie odpowiednich cięć w rębniach złożonych. Efektem podjętych działań będzie sukcesywne pojawianie się młodego pokolenia drzew.

3.2.5. Realizacja zadań z zakresu selekcji i nasiennictwa.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dn. 15.05.2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu, obszarów i mapy regionów pochodzenia leśnego materiału podstawowego (Dz. U. z dnia 31 maja 2012 r. poz. 614) lasy Nadleśnictwa Czarnobór położone są w granicach regionów: 351 (gminy: Szczecinek, Miasto Szczecinek, Borne Sulinowo), 302 (gmina Czarne), 303 (gmina Okonek).

Bazę nasienną Nadleśnictwa stanowią zarejestrowane obiekty nasienne w poszczególnych kategoriach:

- ze zidentyfikowanego źródła,
w rodzaju drzewostan:

Zestawienie nr 10.

Zestawienie powierzchni GDN w okresie od 01.01.2005 do 31.12.2014 r., Nadleśnictwo Czarnobór

Gatunek	Powierzchnia wg. stanu na 01.01.2005 r. (ha)	Powierzchnia wg. stanu na 31.12.2014 r. (ha)
Pinus sylvestris	127,97	141,30
Fagus sylvatica	62,11	38,01
Quercus petraea	3,31	-
Pseudotsuga menziesii	2,07	2,07
Razem	195,46	181,38

W minionym dziesięcioleciu nastąpił wzrost GDN-ów sosnowych o ponad 13 ha. Spadek powierzchni gospodarczych drzewostanów nasiennych bukowych spowodowany jest ich użytkowaniem rębny. Drzewostan gospodarczy dębowy został wykreślony Decyzją Ministra Środowiska Nr 1480/KRLMP/13. Podstawą prawną wykreślenia był art. 26 pkt. 1 ustawy, który stanowi, że wykreślenia z KRLMP dokonuje Minister Środowiska w przypadku niespełniania wymagań określonych w ustawie lub rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 kwietnia 2004 roku w sprawie szczegółowych wymagań, jakie powinien spełniać leśny materiał podstawowy.

- kwalifikowany
w rodzaju drzewa mateczne:

Zestawienie nr 11.

Wykaz drzew matecznych wg stanu na dzień 31.12.2014 r., Nadleśnictwo Czarnobór

Lp	Gatunek	Lokalizacja		Nr RLMP LP	Nr KRLMP BNL
		Leśnictwo	Oddział pododdział		
1	2	3	4	5	6
1.	Larix decidua	Turowo	29l	6610	MP/3/37966/05
2.	Larix decidua	Turowo	29l	6611	MP/3/37967/05
3.	Larix decidua	Turowo	29l	6612	MP/3/37968/05

1	2	3	4	5	6
4.	Larix decidua	Turowo	29l	6613	MP/3/37969/05
5.	Larix decidua	Turowo	29l	6614	MP/3/37970/05
6.	Larix decidua	Turowo	29l	6615	MP/3/37971/05
7.	Larix decidua	Turowo	70h	6617	MP/3/37972/05
8.	Larix decidua	Turowo	70h	6618	MP/3/37973/05
9.	Pseudotsuga menziesii	Turowo	70h	6616	MP/3/37964/05
10.	Pseudotsuga menziesii	Turowo	70h	6619	MP/3/37965/05

Drzewa mateczne daglezi zielonej oraz modrzewia europejskiego uznane w 1996 roku. W minionym dziesięcioleciu liczba drzew matecznych nie uległa zmianie.

Realizacja bloków upraw pochodnych w okresie 01.01.2005 do 31.12.2014 r.

Zestawienie nr 12.

Realizacja bloku upraw pochodnych o ostatnim dziesięcioleciu, Nadleśnictwo Czarnobór

Numer bloku	Gatunek	Leśnictwo	Lata										
			2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
			Powierzchnia (ha)										
I	So	Jeleń		4,00						3,80			1,76

Blok upraw pochodnych zlokalizowany w leśnictwie Jeleń przeznaczony jest dla sosny pochodzącej z plantacji nasiennej Nadleśnictwa Niedźwiady, Obręb Przechlewo, oddział 167f (MP/3/41174/05). Aktualna powierzchnia upraw w bloku wynosi 17,85 ha, natomiast docelowa powierzchnia wyniesie 40,10 ha.

Oprócz upraw zlokalizowanych w bloku Nadleśnictwo posiada 54,20 ha upraw pochodnych poza blokiem.

W porównaniu z minionym dziesięcioleciem nastąpił przyrost powierzchni upraw pochodnych o 39% (20,28 ha).

Zgodnie z „Programem zakładania upraw pochodnych i zachowawczych w Nadleśnictwie Czarnobór na lata 2011–2035” planuje się założenie bloku upraw pochodnych dla buka zlokalizowanego w Leśnictwie Jeleń oraz upraw zachowawczych sosny dla drzewostanu zachowawczego rosnącego w Nadleśnictwie Drawsko.

4. Ocena wpływu wykonanych zabiegów gospodarczych na stan lasu.

4.1. Wielkość zasobów drzewnych.

Zestawienie nr 13.

Porównanie wielkości zasobów drzewnych na początku i końcu okresu minionego wg najważniejszych gatunków drzew, Nadleśnictwo Czarnobór

Stan inwentaryzacji	Wielkość zasobów drzewnych								
	na całej powierzchni		wg najważniejszych gatunków						
			So	Św	Bk	Brz	Db	Os	OI
01.01.2005	wg gat. pan. (m ³)	1 984 933	1 519 423	42 852	138 557	193 864	43 884	4 810	36 112
	wg gat. rz. (m ³)	1 984 933	1 412 270	51 875	139 742	252 993	46 832	28 140	38 399
	śr. zasobność (m ³ /ha)	176	135	3,8	12	17	3,9	0,4	3,2
01.01.2015	wg gat. pan. (m ³)	3 694 328	2 797 143	80 472	249 723	386 224	65 002	12 720	95 775
	wg gat. rz. (m ³)	3 665 950	2 608 495	116 965	234 400	434 810	71 995	70 420	101 920
	śr. zasobność (m ³ /ha)	233	176	5,1	16	24	4,1	0,8	6,0
Różnica	wg gat. pan. (m ³)	1 709 395	1 277 720	37 620	111 166	192 360	21 118	7 910	59 663
	wg gat. rz. (m ³)	1 681 017	1 196 225	65 090	94 658	181 817	25 163	42 280	63 521
	śr. zasobność (m ³ /ha)	56	41	1,3	3,4	7,1	0,2	0,4	2,8

W celach porównawczych dla miąższości wg gatunków panujących i rzeczywistych podano wartości dla powierzchni leśnej zalesionej bez uwzględniania przestoi, co wynika z charakteru zestawienia w tabeli Vb wg IUL.

Przy użytkowaniu zasobów leśnych zamykających się w 10-leciu miąższością 3 694 328 m³ uzyskano wzrost zapasu o 1 709 395 m³, co stanowi 46% zapasu początkowego. Przeciętna zasobność drzewostanów wzrosła przy tym o 56 m³/ha, co stanowi 24% przeciętnej zasobności stanu początkowego. Wskazane w powyższym zestawieniu zasoby najważniejszych gatunków drzew wykazują wzrost zapasu wszystkich ujętych w analizie.

Zasobność So i Bk liczona wg ich rzeczywistego udziału jest niższa od zasobności wg gatunków panujących, co zdeterminowane jest występowaniem sosny i buka głównie w litych drzewostanach.

W przypadku Św, Brz, Db, Os i OI zasobność wg ich rzeczywistego udziału jest wyższa od zasobności wg gatunków panujących, co świadczy o ich stosunkowo licznych domieszkach w innych drzewostanach.

4.2. Jakość upraw i młodników.

Ponad 99% zainwentaryzowanych upraw i młodników posiada skład gatunkowy zgodny z pożądanym. Skład gatunkowy pozostałych upraw i młodników o powierzchni 8,46 ha określono jako częściowo zgodny z pożądanym. Nie zainwentaryzowano upraw ze składem niezgodnym z pożądanym. Uprawa na powierzchni otwartej, rosnąca na siedlisku przyrodniczym 9130 posiada skład gatunkowy zgodny z pożądanym. Uprawy i młodniki po rębniach złożonych charakteryzują się wysoką jakością hodowlaną. W uśrednionej ocenie przeciętnej jakości hodowlanej uzyskały wysoki wskaźnik 1–1. Zarówno na powierzchniach otwartych, jak i w odnowieniach pod okapem drzewostanów, w porównaniu ze stanem na 01.01.2005 r. nastąpiło znaczne polepszenie jakości, zdrowotności i zgodności składu gatunkowego z pożądanym w uprawach i młodnikach do 10 lat.

Mimo to należy nadmienić, że znaczna ich część występuje na terenie byłego poligonu, gdzie warunki bywają niekorzystne dla wzrostu.

4.3. Stan zdrowotny i sanitarny lasów.

W chwili obecnej stan zdrowotny lasów Nadleśnictwa, mimo licznych zagrożeń uznaje się jako dobry.

Nieco gorzej przedstawia się sytuacja w drzewostanach sosnowych lub w drzewostanach z dużym udziałem sosny rosnących na gruntach porolnych i opanowanych przez hubę korzeni. Drzewostany są osłabione. Nie prowadzi to jednak do konieczności wykonywania zrębów sanitarnych. Pniaki po trzebieżach na gruntach porolnych są zabezpieczane biopreparatem Pg IBL. Nadleśnictwo w minionym okresie rozpoczęło podsadzanie najsłabszych drzewostanów.

W Nadleśnictwie prowadzony jest stały monitoring stanu sanitarnego lasu, zgodnie z wymogami IOL, a pojawiający się posusz zasiedlony oraz wywroty i złomy są na bieżąco usuwane.

Rozmiar pozyskanego posuszu, wywrotów i złomów w minionym 10-leciu przedstawiał się zgodnie z danymi zestawionymi poniżej.

Zestawienie nr 14.

Rozmiar pozyskania posuszu, wywrotów i złomów w latach 2005–2014, Nadleśnictwo Czarnobór

Rok	Posusz (m ³)	Złomy i wywroty (m ³)	Razem (m ³)	Pozyskanie ogółem (m ³)	Pozyskanie ogółem (%)
2005	2 954	1 994	4 948	34 978,46	14,1
2006	4 033	2 298	6 331	43 942,85	14,4
2007	5 699	5 797	11 496	44 051,39	26,1
2008	2 572	2 907	5 479	42 042,93	13,0
2009	2 429	1 320	3 749	40 308,90	9,3
2010	1 044	1 823	2 867	40 015,79	7,2
2011	898	2 343	3 241	39 959,17	8,1
2012	2 004	1 538	3 542	54 998,08	6,4
2013	1 930	1 586	3 516	64 998,50	5,4
2014	1 275	6 229	7 504	62 942,37	11,9
Razem	24 838	27 835	52 673	468 240,69	11,2
Średnio (m³/rok)	2 484	2 784	5 267	46 824	11,2

Udział pozyskania posuszu, wywrotów i złomów w stosunku do pozyskania ogółem wynosi 11,1%.

Od roku 2009 widać wyraźny spadek wielkości pozyskania w tej grupie spowodowany zmianą podejścia do posuszu w związku z certyfikacją gospodarki leśnej i obowiązkiem pozostawiania drewna martwego (posuszu jałowego) w lesie. W 2014 roku nastąpił wzrost spowodowany potrzebą usunięcia złomów i wywrotów powstałych w wyniku silnych wiatrów.

W okresie minionym nie występowały zjawiska o charakterze klęskowym, nie było szkód powierzchniowych.

W roku 2014 zaobserwowano znaczący spadek wód powierzchniowych, niespotykany w minionym dziesięcioleciu.

5. Rozmiar wykonanych prac zalesieniowych.

W latach 2005–2014 Nadleśnictwo Czarnobór zalesiło łącznie 213,97 ha gruntów nieleśnych. Poniższe zestawienie przedstawia powierzchnię zalesioną w poszczególnych latach.

Zestawienie nr 15.

Rozmiar wykonanych zalesień w latach 2005–2014, Nadleśnictwo Czarnobór

Rok wykonania	Powierzchnia (ha)
2005	135,00
2006	11,08
2007	22,39
2008	1,12
2009	12,99
2010	1,37
2011	1,28
2012	12,51
2013	16,23
2014	0,00
Razem	213,97

Zalesienia gruntów w odniesieniu do wskazań gospodarczych zostały zrealizowane w 91,90%. Ujęta we wskazaniach gospodarczych jako teren do zalesienia powierzchnia w oddziale 322b leśnictwa Kniewo użytkowana jest przez Nadleśnictwo jako awaryjne lądowisko. Powierzchnia w oddziale 420f została uznana jako odnowiona naturalnie. Część powierzchni przeznaczonych do zalesienia została przekwalifikowana na drogi leśne. Zalesienia wykonane w pierwszym roku obowiązywania planu obejmują powierzchnię równą 135 ha, natomiast powierzchnia wg wskazań gospodarczych dla zalesionego terenu jest o 1,62 ha większa.

6. Rozmiar szkód w lasach spowodowanych przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne.

6.1. Szkody spowodowane przez zwierzynę oraz stosowane metody ograniczenia tych szkód.

Zestawienie nr 16.

Wykaz powierzchni uszkodzonych przez zwierzynę wg inwentaryzacji przeprowadzonej przez nadleśnictwo w roku 2013 (rok taksacji) z wyszczególnieniem powierzchni zredukowanej poprawek i uzupełnień wykonanych z powodu tych szkód, Nadleśnictwo Czarnobór

Lokalizacja uszkodzeń	Stopnie uszkodz.	Rodzaje uszkodzeń (ha)			Łączna pow. zredukowana uszkodzeń* (ha)	Pow. zredukowana popr. i uzup. wykonanych z powodu szkód od zwierzyny (ha)
		zgryzanie	spalowanie	inne		
uprawy	21-40%	7,15	2,00	0,00	2,79	-
	>40%	0,00	0,10	0,00	0,07	-
Razem uprawy		7,15	2,10	0,00	2,86	0,00
młodniki	21-40%	0,00	13,01	0,00	3,97	-
	>40%	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Razem młodniki		0,00	13,01	0,00	3,97	0,00
d-stan starszy	21-40%	0,00	2,10	0,00	0,64	-
	>40%	0,00	0,00	0,00	0,00	-
Razem d-stan starszy		0,00	2,10	,00	0,64	0,00

* łączną pow. zredukowaną uszkodzeń wyliczono stosując jako mnożnik środek przedziału % w danym stopniu uszkodzeń

Nadleśnictwo nie ma możliwości podania wielkości poprawek i uzupełnień wykonywanych w okresie minionym wyspecyfikowanych tylko ze względu na szkody powodowane przez zwierzynę. Średniorocznie wykonuje się poprawki i uzupełnienia na zredukowanej powierzchni 7,86 ha, co stanowi 6,3% w stosunku do powierzchni zakładanych upraw.

Uszkodzenia w młodnikach i żerdziowinach mają charakter zablizniających się spał.

Nadleśnictwo podejmuje konsekwentne działania w celu zapobiegania szkodom powodowanym przez zwierzynę. Działania te polegają na:

- grodzeniu upraw oraz domieszek liściastych,
- chemicznym zabezpieczeniu upraw i młodników,
- wykładaniu drzew zgryzowych,
- zabezpieczeniu mechanicznym przed zgryzaniem (siatka cebulanka),
- zabezpieczeniu mechanicznym przed spalowaniem (osłonki spiralne, bandaże),
- zabezpieczeniu biologiczno-mechanicznym (rysakowanie).

W początkowym okresie grodzeniu podlegały całe uprawy. Jest to najbardziej skuteczna metoda spośród wymienionych. Obecnie najczęściej grodzeniu podlegają kępy gatunków domieszkowych, cennych z punktu widzenia hodowlanego na nowozakładanych uprawach, gniazda w rębniach złożonych (głównie z udziałem dębu) oraz miejsca szczególnie narażone – uprawy położone w miejscach migracji zwierzyny w pobliżu pól uprawnych i jezior.

Przy ich wykonywaniu uwzględniane są trasy migracji zwierzyny w celu ograniczenia uszkodzeń siatki grodeniowej.

Zestawienie nr 17.

Wykaz powierzchni zabezpieczonych przed powstawaniem szkód powodowanych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach wg metod w latach 2005–2014, Nadleśnictwo Czarnobór

Metoda zabezpieczenia	Powierzchnia zabezpieczania (ha)										Średnia roczna
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Grodzenia nowe	7,76	16,89	117,97	71,33	33,57	42,06	69,07	6,51	96,08	23,45	48,47
Pow. wykładania drzew zgryzowych	30,54	156,77	105,90	313,39	106,70	207,69	462,43	600,42	832,10	825,40	364,13
Zabezpieczenie chemiczne przed zgryzaniem	58,89	70,33	138,92	160,98	174,08	62,03	57,56	161,39	172,97	153,08	121,02
Zabezpieczenie chemiczne przed spalowaniem	0,50	0,00	0,50	0,00	0,00	0,00	2,48	0,00	6,57	6,84	1,69
Zabezpieczenie mechaniczne przed zgryzaniem (cebulinka, osłonki tekpolowe, fladry)	2,60	7,93	37,17	41,25	7,87	7,90	8,22	13,81	2,68	8,08	13,75
Zabezpieczenie mechaniczne przed spalowaniem (osłonki spiralne, rysakowanie, bandáže)	84,36	174,05	0,00	0,00	0,00	0,00	67,54	94,12	95,72	19,91	53,57
Razem	184,65	425,97	400,46	586,95	322,22	319,68	667,30	876,25	1 206,12	1 036,76	602,64

Z obserwacji działań w okresie minionym wynika, że najbardziej skuteczną metodą zabezpieczania upraw przed zwierzyną są grodzenia. Za stosowaniem tej metody przemawia fakt, że na terenie Nadleśnictwa założono tysiące hektarów upraw, które przeszły do fazy młodnika i stanowią ostoję dla jeleniowatych. Każda nowo założona uprawa stanowi dużą atrakcję pokarmową.

Dobre efekty daje wykładanie drzew zgryzowych, zakładanie osłonek spiralnych, siatki cebulanki oraz wprowadzanie podsadzeń produkcyjnych, które rozpraszają ryzyko występowania znaczących szkód. Stosowanie różnych form ochrony lasu przed zwierzyną ogranicza w sposób istotny szkody od zwierzyny. W celu właściwego scharakteryzowania tendencji w zakresie szkód powodowanych przez zwierzynę łowną, w kontekście wykonanych zadań hodowlanych i ochronnych na przestrzeni minionego 10-lecia, w poniższej tabeli zestawiono latami inwentaryzację szkód, powierzchnię poprawek i uzupełnień oraz powierzchnię grodzień.

Zestawienie nr 18.

Wykaz powierzchni uszkodzeń, wykonanych poprawek i uzupełnień oraz grodzień w poszczególnych latach okresu minionego, Nadleśnictwo Czarnobór

Rok okresu minionego	Stopnie uszkodzenia drzewostanu	Pow. z uszkodzeniami w stopniach (ha)			Pow. wykonanych poprawek i uzupełnień (ha)	Pow. wykonanych grodzień (ha)
		uprawy	młodniki	d-stan starszy		
2005	11-20%	59,33	230,01	0,00	10,82	7,76
	21-50%	7,07	26,45	0,00		
	>50%	0,09	0,00	0,00		
2006	11-20%	70,45	231,94	0,00	12,82	16,89
	21-50%	74,21	1,20	0,00		
	>50%	1,30	0,00	0,00		
2007	11-20%	35,85	35,26	0,00	5,20	117,97
	21-50%	31,07	7,21	0,00		
	>50%	1,30	1,55	0,00		
2008	11-20%	35,23	52,28	0,00	3,49	71,33
	21-50%	7,74	0,20	0,00		
	>50%	0,00	0,00	0,00		
2009	11-20%	72,96	30,87	0,00	9,08	33,57
	21-50%	11,98	0,00	0,00		
	>50%	0,00	0,00	0,00		
2010	11-20%	31,92	8,91	0,15	9,04	42,06
	21-50%	0,74	2,80	0,30		
	>50%	0,73	1,00	0,00		
2011	11-20%	49,11	30,87	0,75	3,96	69,07
	21-50%	14,52	28,98	0,00		
	>50%	0,00	0,00	0,00		
2012	-	-	-	-	8,40	6,51
	21-40%	8,70	8,65	0,35		
	>40%	0,00	1,00	0,00		
2013	-	-	-	-	8,10	96,08
	21-40%	9,15	13,31	2,10		
	>40%	0,10	0,00	0,00		
2014	-	-	-	-	7,70	22,64
	21-40%	5,30	14,45	25,46		
	>40%	0,00	0,45	3,91		
Średniorocznie	11-20%	35,49	62,01	0,09	7,86	48,39
	21-50%	16,13	8,99	2,61		
	>50%	0,34	0,40	0,39		

Powierzchnia uszkodzana przez zwierzynę w poszczególnych stopniach, zarówno w uprawach jak i młodnikach, utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Spadek obserwowany jest w latach 2012 i 2013, jednakże jest to wynikiem zmiany metodyki (przedziałów uszkodzeń). Zgodnie z wprowadzoną w roku 2012 Instrukcją Ochrony Lasu, nie rejestruje się uszkodzeń do 20%. Również rozkład wielkości poprawek w okresie minionym oraz wielkości grodzeń nie dają jednoznacznej odpowiedzi, czy zwierzyna płowa jest czynnikiem decydującym o rozmiarze poprawek.

W ostatnich latach na terenie Nadleśnictwa pojawiły się szkody od gryzoni, jednak nie mają one znaczenia gospodarczego.

6.2. Szkody spowodowane przez pożary.

Na terenie Nadleśnictwa Czarnobór niebezpieczeństwo powstawania pożarów jest bardzo duże, z uwagi na duży udział siedlisk borowych z przeważającą pokrywą zadarnioną. Zagrożenie to zwiększa znaczny udział drzewostanów młodszych klas wieku, duży ruch pojazdów na drogach udostępnionych do ruchu oraz na tranzytowych szlakach drogowych (drogi krajowe nr 11 i 20 oraz droga wojewódzka nr 201), obecność czynnych linii kolejowych: Szczecinek – Słupsk, Szczecinek – Chojnice, Szczecinek – Piła, Szczecinek – Runowo, występowanie nieuprawianych pól, pastwisk i łąk, zwłaszcza na styku z lasem, w enklawach i półenklawach, oraz bliskość osad, wsi i działek rekreacyjnych.

Ponadto tereny Nadleśnictwa z uwagi na atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną narażone są na intensywną penetrację obszarów leśnych w celu zbioru płodów runa leśnego, zaś okolice rzek i jezior w celach wędkarskich.

Niebezpieczne pod względem powstawania pożarów są okresy – wczesnowiosenny z letnim ze względu na suche, bezdeszczowe dni oraz wczesnojesienny, gdy następuje silna penetracja lasów przez grzybiarzy.

Według podziału obszarów leśnych Polski na strefy prognozowania zagrożenia pożarowego, lasy zarządzane przez Nadleśnictwo Czarnobór zostały zaliczone do 6 strefy prognostycznej.

Według kategoryzacji zagrożenia pożarowego lasów obszar Nadleśnictwa Czarnobór w całości zaliczony było do I kategorii. W latach 2005-2014 powstało ogółem 17 pożarów lasów o łącznej powierzchni 4,32 ha. Przeciętna powierzchnia jednego pożaru wyniosła 0,25 ha. Z względu na rodzaj tylko jeden pożar zakwalifikowano jako pożar pojedynczego drzewa, pozostałe to pożary pokrywy gleby. W latach 1995-2004 odnotowano 83 pożary lasów, co oznacza znaczny spadek liczby pożarów w ostatnim dziesięcioleciu.

Ilość pożarów na terenie Nadleśnictwa Czarnobór w poszczególnych latach minionego okresu w rozbiciu na przyczyny ich powstania oraz wielkość pożaru przedstawia szczegółowo poniższe zestawienie.

Zestawienie nr 19.

Wykaz pożarów i ich powierzchni odnotowanych w latach 2005–2014 wg przyczyn powstania i wielkości pożarzystka, Nadleśnictwo Czarnobór

Rok	Pożary		Ilość pożarów wg przyczyny powstania (szt.)						Ilość pożarów wg wielkości (szt.)					
	Łączna ilość w roku (szt.)	Łączna pow. (ha)	mieostrożność dorosłych	przerzut z gr. nieleśnych	pozostałe	podpalenia	wylądowania atmosferyczne	Nieustalona	do 0,05 ha	0,06-1 ha	1,01-10 ha	10,01-100 ha	100,01-500 ha	> 500 ha
2005	0	0,00												
2006	3	2,21	2				1	1	1	1				
2007	2	0,02	1		1			2						
2008	0	0,00												
2009	1	0,01					1	1						
2010	1	0,93		1					1					
2011	2	0,23	1			1		2						
2012	2	0,11					2	2						
2013	4	0,38		1			1	4						
2014	2	0,43		1			1	2						
Razem	17	4,32	4	3	1	1	1	7	14	2	1	0	0	0

Ochrona przeciwpożarowa lasu realizowana jest poprzez stałe dyżury w PAD Nadleśnictwa, wyznaczenie pełnomocników nadleśniczego, a także poprzez działania mające na celu podniesienie skuteczności wykrywania oraz czasu dotarcia i gaszenia pożaru poprzez utrzymywanie sieci dojazdów pożarowych.

PAD (punkt alarmowo-dyspozycyjny) zorganizowany jest w siedzibie Nadleśnictwa. Obserwacja terenów leśnych prowadzona jest z wykorzystaniem metalowej wieży obserwacyjnej w oddz. 305h Leśnictwa Kniewo, dodatkowo wykorzystujemy również wieże obserwacyjne sąsiednich nadleśnictw.

Nadleśnictwo posiada sprawną sieć łączności radiowej i telefonicznej.

W celu zabezpieczenia przeciwpożarowego terenów leśnych Nadleśnictwo utrzymuje trzy bazy sprzętu ppoż. wyposażone zgodnie z wymogami dla I kategorii zagrożenia pożarowego. Ponadto na wyposażeniu znajduje się lekki samochód patrolowo-gaśniczy Toyota Hilux z zamontowanym agregatem wysokociśnieniowym wodno-pianowym AWP 65/40 i zbiornikiem ze stali nierdzewnej o pojemności 400 litrów.

W celu zapewnienia dojazdu do pożaru Nadleśnictwo utrzymuje 140,00 km dróg leśnych jako dojazdy pożarowe (drogi dojazdowe do pożaru) oraz dojazdy do punktów czerpania wody. Z tego 39,31 km ma nawierzchnię utwardzoną. Pozostałe 100,69 km to drogi gruntowe, okresowo profilowane, spełniające wymogi dotyczące szerokości, skrajni, łuków pionowych i poziomych, utrzymywane w stałej przejezdności.

Drogi stanowiące dojazdy pożarowe oznakowane są w sposób umożliwiający ich identyfikację w następujący sposób:

1. przy wjeździe z drogi publicznej umieszczony jest słupek oraz tablica „Droga pożarowa” i jej numer,

2. na skrzyżowaniach z innymi drogami na drzewach namalowane są piktogramy z numerem drogi.

Wyżej wymienione oznakowanie prowadzone jest na całej długości drogi pożarowej i jest jednolite na terenie Nadleśnictwa od dojazdu pożarowego nr 1 do 36.

Dla celów przeciwpożarowych utrzymywane były 24 punkty czerpania wody, liczba ta została zmniejszona do 22 w wyniku weryfikacji terenowej. W minionym okresie Nadleśnictwo dokonało licznych modernizacji punktów poprzez utwardzenie placów manewrowych oraz ułatwienia dostępu do zbiorników wodnych lub cieków.

Oprócz powyższych działań, związanych bezpośrednio z podniesieniem bezpieczeństwa przeciwpożarowego, Nadleśnictwo prowadzi działalność propagandową wśród dzieci i młodzieży, jak również wspiera działalność OSP na terenie Nadleśnictwa.

6.3. Szkody spowodowane przez szkodliwe owady i grzyby patogeniczne oraz stosowane metody ograniczenia tych szkód.

Lasy Nadleśnictwa Czarnobór ze względu na swoje położenie i dominującą sosnę w składzie gatunkowym narażone są na duże zagrożenie ze strony szkodników owadzych pierwotnych i wtórnych oraz grzybów.

Szkodniki pierwotne

Minione dziesięciolecie charakteryzowało się słabą, jak na warunki Nadleśnictwa Czarnobór, aktywnością szkodników pierwotnych. Z wyżej wymienionej grupy szkodników największe znaczenie miał piędzik przedzimek.

Na terenie Nadleśnictwa Czarnobór w okresie minionym w celu ograniczenia masowego występowania szkodników pierwotnych wykonano następujące zabiegi ratownicze:

- 2013 rok, piędzik przedzimek, powierzchnia 19 ha, preparat FORAY 76B SC, dawka 2,6 l/ha, zabieg skuteczny.

W 2012 roku wprowadzono podział obszarów leśnych na ogniska gradacyjne szkodników pierwotnych sosny. Na terenie nadleśnictwa wyznaczono 5087,48 ha takich drzewostanów, a 11 198,76 ha jako obszarów niegradacyjnych.

W tym też roku (na cele prac prognostycznych) na obszarach gradacyjnych wyznaczono 102 sztuki partii kontrolnych (stałych partii kontrolnych do jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny), natomiast na obszarach niegradacyjnych wyznaczono 56 sztuk partii kontrolnych.

Wcześniej, stałe partie kontrolne do jesiennych poszukiwań, wykonywane były w okresie 2007–2011 r. w ilości 91 partii kontrolnych.

W 2009 roku zgodnie z uzgodnieniami ZOL i RDLP w Szczecinku dokonano korekty ilości pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę z 71 szt. do 34 szt.

Szkodniki wtórne

Z grupy szkodników wtórnych występujących w okresie minionym największe znaczenie ma przyplaszczek granatek, szczególnie w drzewostanach rosnących na gruntach porolnych. Niewielkie znaczenie w ostatnich latach miały cetyńce.

Główne działania Nadleśnictwa mające na celu monitoring i ograniczenie liczebności szkodników wtórnych polegały na:

- bieżącym usuwaniu posuszu czynnego,
- prawidłowej rotacji drewna, szczególnie w okresie wiosennym i letnim,

- wykładaniu pułapek klasycznych na cetyńca,

Zestawienie nr 20.

Ilość wykładanych pułapek klasycznych na cetyńca w latach 2005–2014, Nadleśnictwo Czarnobór

Rok	Ilość (szt.)
2005	313
2006	274
2007	264
2008	345
2009	305
2010	295
2011	290
2012	300
2013	410
2014	340
Średnia	314

- wykładaniu pułapek feromonowych na kornika drukarza, drwalnika paskowanego i cetyńca,
- w roku 2009 wspólnie z ZOL w Szczecinku dokonano lustracji terenowej powierzchni z silnie wydzielającym się posuszem świerkowym. W ramach kontroli stwierdzono występowanie zespołu korników, w tym kornika drukarz. Zgodnie z zaleceniami wycięto gniazdo, a pozyskany surowiec wywieziono. W roku 2010 z wywieszonych pułapek feromonowych stworzono ścianę zapachową. Wyniki odłowu do pułapek feromonowych przekazano do ZOL w Szczecinku.

Szkodniki upraw

Głównym szkodnikiem upraw w minionym okresie był szeliniak sosnowiec. W celu ograniczenia szkód powodowanych przez szeliniaka stosowano następujące zabiegi:

- przelegiwanie zrębów,
- kopanie dołków chwytnych z wyłożeniem krążków sosnowych – głównie w celach prognostycznych,
- wykładanie pułapek feromonowych – głównie w celach prognostycznych.

Grzyby patogeniczne

Na terenie nadleśnictwa występują patogeniczne grzyby korzeniowe, głównie huba korzeniowa oraz opieńki.

W celu ochrony drzewostanów rosnących na gruntach porolnych stosowano profilaktyczne szczepienie pniaków biopreparatem Pg IBL.

Problem występowania huby korzeniowej dotyczy głównie drzewostanów sosnowych w leśnictwach: Czernica, Czarnolas, Jeleń i Ciemino.

6.4. Szkody spowodowane przez zanieczyszczenia środowiska.

W Nadleśnictwie Czarnobór nie występują szkody od przemysłu.

W okresie minionym obserwuje się problem z zaśmiecaniem terenów leśnych.

6.5. Szkody spowodowane przez czynniki klimatyczne.

Wśród czynników klimatycznych w warunkach Nadleśnictwa Czarnobór najistotniejsze znaczenie mają silne wiatry, obfite opady śniegu, wczesne i późne przymrozki.

Od 2005 r. szkody zaewidencjonowano na powierzchni 268,10 ha.

W okresie minionym nie miały miejsca zjawiska o charakterze klęskowym.

6.6. Szkody spowodowane przez czynniki antropogeniczne.

Skalę występowania szkodnictwa leśnego za lata 2005–2014 ilustruje poniższa tabela.

Zestawienie nr 21.

Szkodnictwo leśne w latach 2005–2014, Nadleśnictwo Czarnobór

Rok	Ilość kradzieży drewna (szt.)	Masa skradzionego drewna (m ³)	Wartość skradzionego drewna (zł)	Ilość sprawców ujawn. (szt.)	Kradzieże i zniszczenia mienia (szt.)	Klusownictwo (szt.)	Bezprawne korzystanie z lasu (szt.)
2005	6	8,66	664,88	5	4	2	0
2006	14	38,23	3 686,69	9	3	2	8
2007	4	3,26	319,31	1	7	1	39
2008	7	26,02	2 433,16	0	6	0	53
2009	6	8,07	1 148,80	1	6	1	82
2010	10	25,62	3 185,39	1	1	0	132
2011	6	17,93	2 562,13	0	2	0	98
2012	3	16,82	1 540,67	2	6	1	100
2013	1	1,31	100,67	0	7	1	28
2014	3	5,47	450,77	0	1	2	62
Razem	60	151,39	16 092,47	19	43	10	602

7. Wyniki z zakresu użytkowania ubocznego.

7.1. Pozyskanie choinek.

Pozyskanie choinek ma niewielkie znaczenie w warunkach Nadleśnictwa Czarnobór i ogranicza się do kilku sztuk rocznie.

7.2. Użytkowanie runa leśnego.

Nadleśnictwo zawiera umowy na użytkowanie runa leśnego przez podmioty gospodarcze. Nie prowadzi się użytkowania runa leśnego w ramach działalności własnej.

Na terenie Nadleśnictwa Czarnobór dokonywany jest zbiór jagód i grzybów w celach konsumpcyjnych. Skup owoców runa leśnego prowadzony jest w wielu miejscowościach powiatu szczecineckiego. Nadleśnictwo nie dysponuje informacjami dotyczącymi wielkości skupu z obszaru Nadleśnictwa. Z całą jednak pewnością należy stwierdzić, że to źródło dochodu stanowi istotną pozycję w budżecie wielu mieszkańców powiatu.

7.3. Wyniki gospodarki łowieckiej.

7.3.1. Charakterystyka przyrodnicza obwodów łowieckich.

Obszar Nadleśnictwa Czarnobór jest przydzielony do VI Rejonu Hodowlanego. Nadleśnictwo nadzoruje gospodarkę łowiecką w 3 obwodach łowieckich oraz prowadzi gospodarkę w 3 obwodach OHZ Nadleśnictwa Czarnobór, z których jeden – nr 167, położony jest na gruntach Nadleśnictwa, a dwa – nr 168 i 170, na gruntach Nadleśnictwa Borne Sulinowo. Nadzorowane obwody są wydzierżawione przez następujące koła łowieckie:

- Obwód Nr 123, Koło Łowieckie „Ostoja” w Szczecinku,
- Obwód Nr 124, Koło Łowieckie „Ostoja” w Szczecinku,
- Obwód Nr 126, Koło Łowieckie „Darzbór” Szczecinek,
- Obwód Nr 167, OHZ Nadleśnictwo Czarnobór,
- Obwód Nr 168, OHZ Nadleśnictwo Czarnobór,
- Obwód Nr 170, OHZ Nadleśnictwo Czarnobór.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajdują się jeszcze trzy obwody łowieckie: Nr 1, nadzorowany przez Starostwo Powiatowe w Złotowie, Nr 122 i 313 nadzorowane przez Nadleśnictwo Czarne Człuchowskie.

W 2012 roku OHZ Nadleśnictwa Czarnobór został powiększony o 2 obwody łowieckie – nr 168 i 170, którymi wcześniej zarządzało Nadleśnictwo Borne Sulinowo.

Zestawienie nr 22.

Charakterystyka przyrodnicza obwodów łowieckich, Nadleśnictwo Czarnobór

Lp.	Obwód	Koło łowieckie / OHZ	Powierzchnia (ha)					Kategoria jakości obwodu
			leśna	polna	razem	wyłączona z użytkowania	ogółem	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	123	KŁ "Ostoja" w Szczecinku	1 176,00	5 246,97	6 422,97	1 861,07	8 284,66	słaby
2.	124	KŁ "Ostoja" w Szczecinku	2 922,28	4 404,42	7 326,70	1 408,04	8 734,74	średni
3.	126	KŁ "Darzbór" Szczecinek	2 739,30	4 539,44	7 278,74	561,88	7 840,62	średni

1	2	3	4	5	6	7	8	9
4.	167	OHZ Nadleśnictwo Czarnobór	8 759,49	125,83	8 885,32	296,42	9 181,75	dobry
5.	168	OHZ Nadleśnictwo Czarnobór	4 716,81	113,13	4 829,94	1 178,12	6 056,75	średni
6.	170	OHZ Nadleśnictwo Czarnobór	5 145,42	545,64	5 691,06	764,62	6 455,68	średni

Z przedstawionej charakterystyki przyrodniczej obwodów łowieckich widać, że obwody nadzorowane przez Nadleśnictwo są zaliczone do słabych, bądź średnich, natomiast obwody OHZ należą do dobrych i średnich.

7.3.2. Inwentaryzacja liczebności zwierzyny oraz realizacja rocznych planów łowieckich.

Liczebność zwierzyny określana na podstawie inwentaryzacji, w zestawieniu z realizacją rocznych planów łowieckich w kolejnych latach minionego okresu, przedstawiają poniższe zestawienia sporządzone dla poszczególnych gatunków zwierzyny.

Zestawienie nr 23.

Analiza inwentaryzacji stanu ilościowego **jelenia** wg inwentaryzacji na dzień 10.03.2014 r., Nadleśnictwo Czarnobór

Obwód	123	124	126	167	168	170
Inwentaryzacja (szt.)	55	90	110	270	150	110
Ilość przed sezonem (szt.)	71	117	143	348	194	142
Plan (szt.)	33	69	62	130	74	52
Ilość po wyk. planu (szt.)	38	48	81	218	120	90
Docelowo (szt.)	33	55	74	229	123	102
Bilans (szt.)	5	-7	7	-11	-3	-12

Zestawienie nr 24.

Analiza inwentaryzacji stanu ilościowego **jelenia** w kontekście realizacji rocznych planów łowieckich w porównaniu z docelowym stanem wg Wieloletniego Łowieckiego Planu Hodowlanego za lata 2005–2014, Nadleśnictwo Czarnobór

Sezon łowiecki		Nr obwodu łowieckiego					
		123	124	126	167	168	170
1		2	3	4	5	6	7
2004/2005	inw. (szt.)	40	72		270		
	plan (szt.)	17	25		120		
	wyk. (szt.)	14	24		73		
	% wyk.	82	96		61		
2005/2006	inw. (szt.)	55	90		260		
	plan (szt.)	19	29		120		
	wyk. (szt.)	19	29		100		
	% wyk.	100	100		83		
2006/2007	inw. (szt.)	50	70		195		
	plan (szt.)	11	25		95		
	wyk. (szt.)	11	25		83		
	% wyk.	100	100		87		

1		2	3	4	5	6	7
2007/2008	inw. (szt.)	48	69		220		
	plan (szt.)	17	32		80		
	wyk. (szt.)	14	28		75		
	% wyk.	82	88		94		
2008/2009	inw. (szt.)	49	104		226		
	plan (szt.)	21	47		(100) 108		
	wyk. (szt.)	21	47		104		
	% wyk.	100	100		96		
2009/2010	inw. (szt.)	70	155		266		
	plan (szt.)	26	61		120		
	wyk. (szt.)	23	57		117		
	% wyk.	88	93		98		
2010/2011	inw. (szt.)	74	140		280		
	plan (szt.)	35	60		(125) 144		
	wyk. (szt.)	31	59		137		
	% wyk.	89	98		95		
2011/2012	inw. (szt.)	79	135		350		
	plan (szt.)	30	70	60	(175) 188	68	50
	wyk. (szt.)	30	70	47	183	67	46
	% wyk.	100	100	78	97	99	92
2012/2013	inw. (szt.)	77	97	105	300	145	110
	plan (szt.)	33	70	62	(152) 157	(69) 88	(49) 65
	wyk. (szt.)	32	70	56	156	87	63
	% wyk.	97	100	90	99	99	97
2013/2014	inw. (szt.)	60	97	120	290	160	130
	plan (szt.)	38	75	64	144	83	60
	wyk. (szt.)	36	75	63	149	80	60
	% wyk.	95	100	98	103	96	100
Średnia 10 lecia	inw. (szt.)	60	103	113	266	153	120
	plan (szt.)	25	49	62	128	80	58
	wyk. (szt.)	23	48	55	118	78	56
	% wyk.	94	98	89	92	98	97
Stan docelowy WLPH		33	55	74	229	123	102

*w nawiasie podano plan przed korektą

Zestawienie nr 25.

Analiza inwentaryzacji stanu ilościowego **sarny** wg inwentaryzacji na dzień 10.03.2014 r., Nadleśnictwo Czarnobór

Obwód	123	124	126	167	168	170
Inwentaryzacja (szt.)	230	230	360	250	160	150
Ilość przed sezonem (szt.)	305	305	480	340	208	198
Plan (szt.)	80	80	120	64	33	31
Ilość po wyk. planu (szt.)	225	225	360	276	175	167
Docelowo (szt.)	224	221	351	275	179	163
Bilans (szt.)	1	4	9	1	-4	4

Zestawienie nr 26.

Analiza inwentaryzacji stanu ilościowego **sarny** w kontekście realizacji rocznych planów łowieckich w porównaniu z docelowym stanem wg Wieloletniego Łowieckiego Planu Hodowlanego za lata 2005–2014, Nadleśnictwo Czarnobór

Sezon łowiecki		Nr obwodu łowieckiego					
		123	124	126	167	168	170
2004/2005	inw. (szt.)	200	160		240		
	plan (szt.)	83	67		90		
	wyk. (szt.)	83	67		37		
	% wyk.	100	100		41		
2005/2006	inw. (szt.)	220	190		230		
	plan (szt.)	70	50		90		
	wyk. (szt.)	70	50		40		
	% wyk.	100	100		44		
2006/2007	inw. (szt.)	195	175		160		
	plan (szt.)	50	47		55		
	wyk. (szt.)	50	47		28		
	% wyk.	100	100		51		
2007/2008	inw. (szt.)	190	175		140		
	plan (szt.)	50	46		55		
	wyk. (szt.)	50	46		35		
	% wyk.	100	100		64		
2008/2009	inw. (szt.)	276	235		146		
	plan (szt.)	71	73		58		
	wyk. (szt.)	71	74		52		
	% wyk.	100	101		90		
2009/2010	inw. (szt.)	298	255		190		
	plan (szt.)	80	82		70		
	wyk. (szt.)	80	82		65		
	% wyk.	100	100		93		
2010/2011	inw. (szt.)	268	225		190		
	plan (szt.)	45	40		46		
	wyk. (szt.)	45	40		46		
	% wyk.	100	100		100		
2011/2012	inw. (szt.)	265	180		180		
	plan (szt.)	67	59	85	36	48	37
	wyk. (szt.)	55	56	59	32	21	12
	% wyk.	82	95	69	89	44	32
2012/2013	inw. (szt.)	200	180	420	210	126	128
	plan (szt.)	70	65	85	32	24	23
	wyk. (szt.)	70	65	78	32	24	23
	% wyk.	100	100	92	100	100	100
2013/2014	inw. (szt.)	240	240	380	260	180	160
	plan (szt.)	87	91	120	52	41	40
	wyk. (szt.)	88	90	107	49	38	35
	% wyk.	101	99	89	94	93	88
Średnia 10-lecia	inw. (szt.)	235	202	400	195	153	144
	plan (szt.)	67	62	103	58	38	33
	wyk. (szt.)	66	62	93	42	28	23
	% wyk.	98	100	90	71	73	70
Stan docelowy WLPH		224	221	351	275	179	163

Zestawienie nr 27.

Analiza inwentaryzacji stanu ilościowego **dzika** wg inwentaryzacji na dzień 10.03.2014 r., Nadleśnictwo Czarnobór

Obwód	123	124	126	167	168	170
Inwentaryzacja (szt.)	100	120	150	150	80	70
Ilość przed sezonem (szt.)	220	240	300	225	120	105
Plan (szt.)	120	150	150	80	60	60
Ilość po wyk. planu (szt.)	100	90	150	145	60	45
Docelowo (szt.)	97	88	140	128	60	49
Bilans (szt.)	3	2	10	17	0	-4

Zestawienie nr 28.

Analiza inwentaryzacji stanu ilościowego **dzika** w kontekście realizacji rocznych planów łowieckich w porównaniu z docelowym stanem wg Wieloletniego Łowieckiego Planu Hodowlanego za lata 2005–2014, Nadleśnictwo Czarnobór

Sezon łowiecki		Nr obwodu łowieckiego					
		123	124	126	167	168	170
1		2	3	4	5	6	7
2004/2005	inw. (szt.)	83	70		70		
	plan (szt.)	81	75		40		
	wyk. (szt.)	81	70		30		
	% wyk.	100	93		75		
2005/2006	inw. (szt.)	92	78		90		
	plan (szt.)	90	84		50		
	wyk. (szt.)	90	84		45		
	% wyk.	100	100		90		
2006/2007	inw. (szt.)	95	80		110		
	plan (szt.)	50	90		50		
	wyk. (szt.)	50	70		30		
	% wyk.	100	78		60		
2007/2008	inw. (szt.)	85	80		113		
	plan (szt.)	84	104		60		
	wyk. (szt.)	84	104		38		
	% wyk.	100	100		63		
2008/2009	inw. (szt.)	125	120		108		
	plan (szt.)	135	156		80		
	wyk. (szt.)	129	161		51		
	% wyk.	96	103		64		
2009/2010	inw. (szt.)	135	160		140		
	plan (szt.)	135	150		80		
	wyk. (szt.)	101	149		47		
	% wyk.	75	99		59		
2010/2011	inw. (szt.)	120	130		100		
	plan (szt.)	110	132		60		
	wyk. (szt.)	110	132		44		
	% wyk.	100	100		73		
2011/2012	inw. (szt.)	120	135		120		
	plan (szt.)	132	135	220	90	45	40
	wyk. (szt.)	94	133	156	54	25	9
	% wyk.	71	99	71	60	56	23

	1	2	3	4	5	6	7
2012/2013	inw. (szt.)	120	140	220	140	75	65
	plan (szt.)	132	168	220	84	70	65
	wyk. (szt.)	130	160	220	55	47	28
	% wyk.	98	95	100	65	67	43
2013/2014	inw. (szt.)	130	150	220	140	80	70
	plan (szt.)	140	150	220	80	73	65
	wyk. (szt.)	137	161	131	51	47	46
	% wyk.	98	107	60	64	64	71
Średnia 10- lecia	inw. (szt.)	111	114	220	113	78	68
	plan (szt.)	109	124	220	67	72	65
	wyk. (szt.)	101	122	176	45	47	37
	% wyk.	92	98	80	66	66	57
Stan docelowy WLPH		97	88	140	128	60	49

Z analizy inwentaryzacji zwierzyny na dzień 10.03.2014 r. wynika, że ilość zwierzyny zbliża się do ilości określonej w Wieloletnim Łowieckim Planie Hodowlanym dla rejonu VI na okres od 01.01.2007 r. do 31.03.2017 r.

Różnice pomiędzy wartościami planowanymi, a wykonanymi rocznych planów odstrzałów wynikają z trudności, jakie zgłaszają koła w ich wykonaniu i znajdują odzwierciedlenie w stosownych wnioskach. Trudna specyfika terenu byłego poligonu, na którym 70% powierzchni stanowią młodniki, w skuteczny sposób utrudnia pełną realizację planów pozyskania. Na terenie Nadleśnictwa występują również wilki, które powodują, że ciężiej jest wykonać plany pozyskania, gdyż zwierzyna jest bardziej czujna, a tym samym trudniejsza do upolowania. Odnalezione upadki od wilków są ewidencjonowane i ściągane z planu, jednak trudno dostępny teren (zwarte młodniki) powodują, że prawdopodobnie duża część upadków nie jest odnajdywana. Ostatnie ciężkie zimy oraz bytowanie wilków spowodowało spadek liczebności sarny na terenie poligonu, co miało odzwierciedlenie w obniżeniu planu odstrzałów w kilku ostatnich sezonach. W ostatnich sezonach miało miejsce podniesienie planu odstrzału jeleni w celu ograniczenia szkód od zwierzyny oraz dostosowania ilości docelowej w Wieloletnim Łowieckim Planie Hodowlanym. Zrealizowania planu pozyskania zwierzyny na tak wysokim poziomie pozwoliło dostosować liczebność zwierzyny do możliwości wyżywieniowych obwodów i w pośredni sposób przyczynia się do ograniczenia szkód od zwierzyny. Z przeprowadzonych inwentaryzacji (głównie metodą całorocznych obserwacji) wynika, że Nadleśnictwo dąży do stanu docelowego określonego w Wieloletnim Łowieckim Planie Hodowlanym na lata 2007–2017.

7.3.3. Uszkodzenia powodowane przez zwierzynę łowną i profilaktyka ochrony lasu przed szkodami.

W nawiązaniu do danych przedstawionych w rozdziale 6. szkody od zwierzyny są ograniczane wszystkimi możliwymi metodami, a ich wielkości uzależniona jest od rodzaju zimy, która wystąpi. Przy zimach słabszych szkody są mniejsze. W ostatnich latach przedstawiciele kół łowieckich zgłaszają problem pełnego wykonania planów odstrzałów z uwagi na pojawienie się wilków. Nadleśnictwo dołoży wszelkich starań, aby przed rokiem 2017 osiągnąć stan docelowy zwierzyny płowej, co w konsekwencji powinno doprowadzić do zminimalizowania szkód łowieckich.

7.3.4. Zniekształcenia składów gatunkowych upraw z powodu ograniczenia przez zwierzynę pożądanego udziału gatunków lasotwórczych.

Nadleśnictwo Czarnobór w okresie minionym nie prowadziło ewidencji wykonywanych poprawek z przyczyn uszkodzenia ich przez zwierzynę.

Trudno wywnioskować, czy żerowanie zwierzyny płowej wpływa negatywnie na pożądaną udział gatunków lasotwórczych.

Zmiany rzeczywistego udziału poszczególnych gatunków w Ia i Ib klasie wieku obrazuje poniższa tabela.

Zestawienie nr 29.

Porównanie Ia i Ib klasy wieku wg rzeczywistego udziału gatunków, Nadleśnictwo Czarnobór

Gatunek	Powierzchnia wg rzeczywistego udziału gatunków w wybranych podklasach wieku			
	Ia klasa wieku stan na 01.01.2005 r.		Ib klasa wieku stan na 01.01.2015 r.	
	ha	%	ha	%
So	1 690,06	88,97	1 463,61	62,93
Md	5,02	0,26	26,63	1,14
Św	34,82	1,83	97,40	4,19
Dg			1,10	0,05
Bk			110,47	4,75
Db	141,60	7,45	103,70	4,46
Db.b			3,07	0,13
Db.c			1,10	0,05
Brz	13,46	0,71	451,78	19,42
Ol	6,37	0,34	36,57	1,57
Ol.s			1,92	0,08
Kl			0,67	0,03
Jw.			2,26	0,10
Lp	8,17	0,43	9,77	0,42
Gb			0,59	0,03
Ak			0,12	0,01
Os			14,27	0,61
Js			0,88	0,04
Razem	1 899,50	100,00	2 325,91	100,00

8. Realizacja zadań wynikających z Programu Ochrony Przyrody i Planów ochrony.

8.1. Omówienie wykonania zadań wynikających z Programu Ochrony Przyrody.

Plan działań w zakresie ochrony przyrody kończącego się dziesięciolecie został podzielony na siedem głównych zadań:

8.1.1. Kształtowanie stosunków wodnych.

Zagadnienia gospodarki wodnej są niezmiernie istotne na znacznym obszarze Nadleśnictwa Czarnobór. Wiele hektarów lasów prawidłowo rozwijać się może jedynie w przypadku utrzymania obecnego poziomu wód gruntowych.

Dla zachowania naturalnej zmienności przyrodniczej Nadleśnictwo prowadziło następujące działania:

- wyznaczono strefy ochronne wokół zbiorników i cieków wodnych, gdzie nie prowadzono cięć, pozostawiając drewno martwe,
- utrzymywano w stanie zbliżonym do naturalnego śródleśne zbiorniki wodne,
- umożliwiano naturalne kształtowanie się koryt cieków wodnych,
- nie prowadzono zalesień ani cięć rębnych na siedliskach silnie wilgotnych oraz bagiennych,
- nie prowadzono żadnych zabiegów odwadniających.

Melioracja rozumiana jako przywrócenie i stabilizacja stosunków wodnych ma w Nadleśnictwie swój pełny wymiar. Wszystkie urządzenia, tworzone przede wszystkim na byłym poligonie poradzieckim, służą zatrzymaniu wody, podniesieniu jej poziomu i przywróceniu naturalnej sieci zbiorników wodnych, która zniszczona została przez wojska działające na tym terenie. W minionym okresie Nadleśnictwo w ramach EkoFunduszu oraz projektu indywidualnego PGL LP „*Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych*” w ramach III Priorytetu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko wybudowało 34 sztuczne zbiorniki wodne o łącznej powierzchni 5,38 ha, gromadzących około 69 tys. m³ wody, 2,9 tys. mb grobli, 38 przepustów oraz około 7 tys. mb rowów melioracyjnych.

8.1.2. Kształtowanie granicy polno-leśnej.

Głównym celem tego zadania było ustalenie szczegółowego przebiegu granic polno-leśnych Nadleśnictwa, oraz podjęcie działań mających na celu skorygowanie jej przebiegu poprzez wymiany gruntów. Zadanie to jest zadaniem o charakterze ciągłym i jest na bieżąco realizowane.

8.1.3. Kształtowanie strefy ekotonowej.

Zadanie to zostało sprecyzowane poprzez 4 główne wskazania POP, które są na bieżąco realizowane w trakcie realizacji planowych działań gospodarczych w poszczególnych drzewostanach.

8.1.4. Zadania dotyczące form ochrony.

Ogólne sformułowanie zadania obligowało Nadleśnictwo do podjęcia działań zmierzających do pełniejszego rozpoznania walorów przyrodniczych nadzorowanego obszaru oraz do realizacji ustawowych działań w zakresie ochrony przyrody.

Nadleśnictwo w 2007 r. przeprowadziło waloryzację przyrodniczo-leśną siedlisk leśnych i nieleśnych. Wykonano mapy potencjalnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 z wykorzystaniem danych otrzymanych z kwerendy i raportu do wstępnego wyszukania leśnych siedlisk przyrodniczych na podstawie opisu taksacyjnego. W lipcu przystąpiono do weryfikacji terenowej potencjalnych siedlisk przyrodniczych wraz z dr Piotrem Górskim, pracownikiem Katedry Botaniki Akademii Rolniczej w Poznaniu. We wrześniu zakończono prace, czego efektem było stwierdzenie na terenie Nadleśnictwa siedlisk przyrodniczych oraz nowych stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych i mszaków. Siedliska przyrodnicze naniesiono na mapy i do systemu INVENT, zawierającego dane z powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej.

Nadleśnictwo utworzyło ewidencję nowo rozpoznanych stanowisk roślin i zwierząt chronionych, corocznie aktualizowaną w SILP i Kronice POP na podstawie obserwacji leśniczych, prowadzonych w terenie w okresie wegetacyjnym.

Aktywnie postulowano o powstanie rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie”, który zgodnie z Rozporządzeniem nr 45/2008 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 14 listopada 2008 r. został powołany na terenie Nadleśnictw Borne Sulinowo i Czarnobór.

Nadleśnictwo otacza opieką wszystkie istniejące pomniki przyrody, dbając jednocześnie o bezpieczeństwo powszechne. W sytuacji zagrożenia życia i zdrowia ludzkiego Nadleśnictwo w 2012 r. wnioskowało o usunięcie z listy dwóch martwych pomników przyrody. Zgodnie z Uchwałą Nr XXVIII/238/2012 Rady Miasta Szczecinek z dnia 24 września 2012 r. w sprawie zniesienia pomników przyrody znajdujących się na terenie miasta Szczecinek zostały zlikwidowane dwa drzewa pomnikowych w Leśnictwie Turowo:

1. Buk zwyczajny numer 280 – oddz. 34l (przy drodze publicznej),
2. Dąb szypułkowy numer 286 – oddz. 29b (na ścieżce przyrodniczo-leśnej).

8.1.5. Ochrona różnorodności biologicznej.

Zadania szczegółowe z tego zakresu pokrywają się w większości z zadaniami omawianymi wcześniej. Z zagadnień nie omawianych powyżej, a odnoszących się do tego zadania, należy wymienić indywidualizację zasad postępowania hodowlanego, zwracając uwagę na skład gatunkowy nie tylko upraw i warstwy drzewiastej, ale również podszytów, które intensywnie wprowadzono dla wzbogacenia różnorodności biologicznej lasu. Odporność drzewostanów poprawiano poprzez zakładanie remiz, wywieszanie budek lęgowych oraz ochronę mrowisk. Na powierzchniach nieleśnych egzekwowano optymalne dla przyrody terminy koszeń łąk i pastwisk. Celem wyznaczenia tego zadania było również stworzenie sprzyjających warunków do rozwoju organizmów żyjących i rozwijających się w drewnie martwym. Zadanie to zostało zrealizowane poprzez przestrzeganie zakazu usuwania drewna martwego w wyznaczonych ostojach różnorodności biologicznej o powierzchni 859,85 ha. Ostoje te zostały zatwierdzone Zarządzeniem Nadleśniczego Nadleśnictwa Czarnobór nr 73 z dnia 27 lipca 2012 r. zmienionego Zarządzeniem nr 59 z dnia 16 września 2013 r.

8.1.6. Rekreacja i turystyka.

Nadleśnictwo Czarnobór przestrzega zasady, iż zadanie to dotyczy zarówno udostępniania niektórych danych przyrodniczych w celu promocji ochrony przyrody, jak i nie ujawniania części informacji, w przypadku gdy groziłoby to zniszczeniem lub dewastacją obiektów chronionych.

Lasy Nadleśnictwa położone są na obszarze o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i rekreacyjno-wypoczynkowych. W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajdują się atrakcyjne turystycznie jeziora i rzeki, a także lasy obfitujące w grzyby. W celu ukierunkowania ruchu turystycznego utworzono:

- Ścieżkę przyrodniczo-leśną „Jezioro Leśne”, gdzie zwiedzający poznają strukturę lasu, panujące w nim zależności, wielofunkcyjność lasu, odnowienia naturalne, wybrane zagadnienia z nasiennictwa, hodowli, ochrony lasu i gospodarki łowieckiej;
- Ścieżkę przyrodniczo-leśną „Szlak Testamentu Papieskiego”, która rozpoczyna się przy kościele pw. św. Franciszka z Asyżu w Szczecinku, zaś kończy przy siedzibie Nadleśnictwa Czarnobór, gdzie rośnie „Dąb papieski”. Zwiedzający poznaje na ścieżce wiele gatunków roślin, zwierząt i grzybów charakterystycznych dla polskich lasów. Przemierzając ten szlak można wśród pięknej przyrody, w bukowym lesie, zatrzymać się na chwilę przy tablicach, na których umieszczono cytaty z testamentu Jana Pawła II. Wzdłuż całej trasy napotkać można skromne leśne kapliczki skłaniające do refleksji i zadumy. Ścieżka o dużym znaczeniu turystycznym i religijnym. Przeznaczona również dla rowerzystów;
- Ścieżkę przyrodniczo-leśną „Na dawnym poligonie”, która biegnie od okolic byłego cmentarza radzieckiego w Bornem Sulinowie do miejsca postoju w pobliżu Jeziora Rymierowo, niedaleko miejscowości Dziki. Aby w pełni skorzystać z jej walorów edukacyjnych najlepiej przemierzyć ją bez pośpiechu, pieszo lub rowerem. Będzie to okazja do poznania ciekawego środowiska – otwartych przestrzeni popolygonowych, które odważnie zasiedlają rośliny i zwierzęta. Tempo naturalnych zmian przyspieszyli leśnicy, odpowiednio przygotowując glebę i zalesiając ten obszar. Szczegóły dotyczące lokalnie występujących gatunków zwierząt i roślin, a także prac prowadzonych przez leśników w celu przywrócenia przyrodzie tego zdegradowanego obszaru wyjaśniają tablice edukacyjne umieszczone przy szlaku.

Ponadto w celu wypełnienia przez lasy Nadleśnictwa Czarnobór funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej, prowadzone są następujące działania:

- udostępniono miejsca biwakowe (3 w Leśnictwie Ciemino oraz 1 dzierżawione przez Urząd Miasta Szczecinek w Leśnictwie Turowo),
- wyznaczonych zostało 5 miejsc postoju pojazdów (w oddz. 144a, 167c, 168b, 321h, 507a),
- wyznaczone zostały drogi udostępnione do ruchu publicznego, umożliwiające korzystanie z walorów przyrodniczych Nadleśnictwa.

8.1.7. Promocja.

W minionym dziesięcioleciu Nadleśnictwo Czarnobór zadania z zakresu promocji realizowało zarówno poprzez wspieranie inicjatyw lokalnych organizacji pozarządowych i samorządowych, jak również poprzez działania samodzielne.

Przykładowe realizacje z tego zakresu to:

- prezentacja działalności Nadleśnictwa poprzez wydawanie folderów informacyjnych i okolicznościowych,
- prowadzenie strony internetowej,
- wystawianie stoisk informacyjnych podczas imprez odbywających się na terenie gmin i powiatu,
- ustawianie tablic informacyjnych i edukacyjnych przy obiektach turystycznych, edukacyjnych, historycznych oraz formach ochrony przyrody,
- organizowanie „Dni Otwartych”,
- organizowanie imprez promujących Lasy Państwowe.

Ponadto Nadleśnictwo Czarnobór od lat prowadzi skuteczne działania edukacyjne, posiadając bogate doświadczenie dydaktyczne.

Na terenie Nadleśnictwa znajduje się kilka obiektów wykorzystywanych do celów edukacyjnych. Od wielu lat zajęcia w izbie edukacyjnej zwanej „Dziuplą Ekologiczną” cieszą się popularnością wśród dzieci i młodzieży okolicznych szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich oraz wśród osób dorosłych. Edukacja przedszkolna wzbudza niesłabnące zainteresowanie, a dla najmłodszych możliwość obcowania z przyrodą, w tym z naturalnymi eksponatami roślin i zwierząt, jest szczególnie cennym doświadczeniem. Ścieżka przyrodniczo-leśna „Jezioro Leśne” na stałe wpisała się jako najważniejszy terenowy obiekt edukacyjny Nadleśnictwa. Posiada niezbędną infrastrukturę w postaci 14 tablic poglądowych umieszczonych wzdłuż ścieżki. Trasa ścieżki biegnie po niezwykle urozmaiconym pod względem przyrodniczym i krajobrazowym terenie wokół Jeziora Leśnego, obok stanowisk rzadkiej roślinności i pomników przyrody, w niedalekiej odległości od siedziby Nadleśnictwa oraz „Dziupli Ekologicznej”.

Nadleśnictwo uczestniczyło także w licznych konkursach i turniejach wiedzy leśnej organizowanych przez Lasy Państwowe oraz realizowało autorskie projekty, w celu podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Pracownicy corocznie brali udział w pogadankach o tematyce leśnej, dotyczących zwłaszcza zagadnień ochrony przyrody i lasu oraz ochrony przeciwpożarowej w okolicznych szkołach podstawowych i gimnazjach.

W 2011 roku wydano drukiem bezpłatny folder edukacyjny pt.: „Nadleśnictwo Czarnobór”, współfinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie, zaś przy współudziale wszystkich nadleśnictw oraz Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku w 2012 r. powstał pięknie ilustrowany „Przewodnik turystyczny”. Publikacje te stanowią doskonały materiał promocyjny i edukacyjny zarówno dla mieszkańców okolicznych miejscowości, jak i dla turystów wypoczywających na terenie Nadleśnictwa. Ponadto na stronie internetowej Nadleśnictwa zamieszczane są bieżące informacje o wydarzeniach edukacyjnych oraz o atrakcjach turystycznych i cennych obiektach przyrodniczych.

Nadleśnictwo prowadzi systematyczne prace związane z modernizacją istniejącej bazy edukacyjnej. Wzbogacono dioramę w izbie edukacyjnej powiększając zbiór eksponatów zwierząt chronionych o puszczyka (*Strix aluco*), wilka (*Canis lupus*), medalion żubra (*Bison bonasus*), bielika zwyczajnego (*Haliaeetus albicilla*) oraz dwa okazy bobra europejskiego (*Castor fiber*). Uzupełniono także zaplecze dydaktyczne o efekty akustyczne poprzez zakupienie tablicy interaktywnej „Odgłosy lasu”.

Nadleśnictwo Czarnobór posiada projekt zagospodarowania terenu zieleni wokół „Dziupli Ekologicznej” w formie ogrodu dydaktycznego z podziałem na typy siedliskowe lasu wraz z pełną infrastrukturą (wiata edukacyjna, urządzenia zabawowe, tablice edukacyjne, parking, ogrodzenie). Istnieje duże zapotrzebowanie na prowadzenie zajęć edukacyjnych w specjalnie przygotowanym do tego celu ogrodzie dydaktycznym, gdzie zarówno dzieci, jak i dorośli mogą w stosunkowo krótkim czasie poznać i zobaczyć bioróżnorodność lasów typowych dla Pomorza Środkowego. W 2014 r. rozpoczęto rekultywację gruntu na działce 29/8 oraz remont ogrodzenia, aby w kolejnych latach móc wybudować obiekt edukacyjny wraz z zagospodarowaniem terenu na cele edukacyjne, który współfinansowany będzie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Ponadto Nadleśnictwo w minionym okresie uczestniczyło aktywnie w propagowaniu ogólnopolskich akcji tj.: „Sprzątanie Świata”, „Lasy dla ludzi – Międzynarodowy Rok Lasów 2011”, „Świadomi zagrożenia”, „Lasy Państwowe. Zapraszamy”, „90-lecie Lasów Państwowych”. Poza tym należy podkreślić, iż Nadleśnictwo Czarnobór od lat czynnie włącza się w imprezy promocyjne i edukacyjne odbywające się na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku.

8.2. Omówienie wykonania zadań wynikających z zatwierdzonych Planów Ochrony.

Dla istniejących na terenie Nadleśnictwa Czarnobór, powierzchniowych form ochrony przyrody oraz obszarów Natura 2000 zostały opracowane Plany Ochrony lub Plany Zadań Ochronnych.

Na terenie Nadleśnictwa znajdują się dwa rezerwaty przyrody.

„Diabelskie Pustacie”

Rezerwat przyrody „Diabelskie Pustacie” został powołany Rozporządzeniem Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 45/2008 z dnia 14 listopada 2008 r. (Dz. Urz. Nr 96, poz. 2076). Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie układów biocenotycznych i krajobrazu dwóch szlaków sandrowych – młodszego szlaku sandrowego i szlaku Płytnicy oraz leżących w ich obrębie obniżen wytopiskowych i wzgórz o charakterze ostańców erozyjnych. Rezerwat znajdują się na terenie dawnego poligonu „Borne Sulino”. Obejmuje najlepiej zachowane na Pomorzu Zachodnim wielkoobszarowe wrzosowiska.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 45/2009 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 lipca 2009 r. ustanowiono zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie”. Ustalenia zostały zawarte na rok.

W roku 2010 w rezerwacie na terenie Leśnictwa Wrzosiec miało miejsce:

- wykonanie poprawek w uprawach leśnych sadzonkami sosny So 1p1 w oddziale 408a na powierzchni 0,28 ha oraz w oddz. 408c na powierzchni 0,27 ha;
- wykonanie pielęgnacji upraw poprzez dwukrotne wykaszanie chwastów wokół sadzonek na powierzchni 1,40 ha w oddziale 408a oraz na powierzchni 1,35 ha w oddziale 408c.

Dyrektor RDOŚ w Szczecinie ustanowił nowe zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie” Zarządzeniem nr 34/2010 z dnia 2 listopada 2010 r. określając prace zalecane do wykonania. Na tej podstawie w roku 2011 wykonano pielęgnację upraw poprzez wykaszanie chwastów wokół sadzonek na powierzchni 1,00 ha w oddziale 407a, na powierzchni 1,80 ha w oddziale 408a oraz w oddziale 408c na powierzchni 1,15 ha.

W 2012 r. wykonano ponowną pielęgnację upraw na powierzchni 0,80 ha w oddziale 408a, oraz w oddziale 408c na powierzchni 0,60 ha.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie Zarządzeniem Nr 30/2012 z dnia 30 października 2012 r. ustanowił kolejne zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie”.

Zaś w 2013 r. weszło w życie Zarządzenie Nr 22/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie”. Nadleśnictwo Czarnobór nie wykonywało od tej pory żadnych prac w ramach ochrony czynnej rezerwatu.

„Bagno Ciemino”

Rezerwat przyrody „Bagno Ciemino” powołano Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25.07.1997 r. (MP Nr 54, poz. 514) – Rozporządzeniem Nr.12/2004 Wojewody Zachodniopomorskiego z dn. 5.05.2004 r. (Dz. Urz. Nr 31, poz. 546). Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych cennych ekosystemów leśnych i torfowiskowych, charakterystycznych dla Pojezierza Drawskiego. Realizacja celu ochrony następuje poprzez zachowanie występujących w rezerwacie cennych oraz chronionych gatunków roślin naczyniowych i mszaków.

Od 2008 r. obowiązuje Rozporządzenie Nr 41/2008 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 3 października 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Bagno Ciemino”.

Rezerwat w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Czarnobór znajduje się od 01.01.2012 r. w wyniku przejęcia od Nadleśnictwa Szczecinek 858,26 ha gruntów na podstawie Zarządzenia nr 59 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 02.12.2010 r.

W 2012 r. Nadleśnictwo Czarnobór w rezerwacie wykosiło:

- świeże łąki rajgrasowe na powierzchni 1,87 ha w oddziałach 871d, 875j,
- łąkę trzęślicową na powierzchni 2,10 ha w oddziale 874i.

W 2013 r. Nadleśnictwo jako Wspólny inwestor zawarło z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Szczecinie – Inwestorem Wiodącym dnia 7 marca 2013 r. Umowę Nr ZG5-1/13 (Znak sprawy ZG5-732-14/13) o realizację inwestycji wspólnej pod nazwą „Remont pięciu przegród drewnianych na stałe związanych z podłożem w rezerwacie przyrody Bagno Ciemino”. Zleceniodawcą prac był RDOŚ w Szczecinie, a wykonawcą było Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Pana Wojciecha Spychały z Człopy, zaś Nadleśnictwo udostępniło teren prac systematycznie śledząc ich postęp. Ponadto w latach 2013–2014 Nadleśnictwo Czarnobór wykaszalo:

- świeże łąki rajgrasowe na powierzchni 1,82 ha w oddziałach 871d, 875j,
- łąkę trzęślicową w oddziale 874i na powierzchni 2,10 ha.

Plany Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000 zostały zatwierdzone przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie wiosną 2014 r. Nadleśnictwo aktywnie uczestniczyło w ich tworzeniu, zaś zapisy dotyczące ochrony czynnej zostaną ujęte we wskazaniach gospodarczych Planu Urządzenia Lasu na lata 2015–2024.

9. Wnioski wynikające z porównania powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu.

Zestawienie nr 30.

Tabela XIII, Nadleśnictwo Czarnobór

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na:			
			01.01.1995	01.01.2005	01.01.2015	
			(III rewiz.)	(IV rewiz.)	(V rewiz.)	
1.	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	9 378,86	11 246,53	15 883,22	
2.	Zasoby mączszości	tys. m ³	1 540	1 993	3 700	
3.	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku	IIa	m ³	83	76	100
		IIb	m ³	138	163	197
		IIIa	m ³	185	216	258
		IIIb	m ³	220	261	330
		IVa	m ³	249	272	355
		IVb	m ³	249	299	369
		Va	m ³	245	281	386
		Vb	m ³	264	272	353
		VI	m ³	283	281	367
		VII i starsze	m ³	266	266	355
		KO	m ³	186	201	308
		KDO	m ³	232	-	284
	BP	m ³	-	-	-	
4.	Przeciętna zasobność na 1 ha (pow. leśnej zalesionej i niezalesionej)	m ³	164	177	233	
5.	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	54	51	55	
6.	Spodziewany bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	-	5,25	5,97	
7.	Przeciętna mączszość użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	-	1,14	1,84	
8.	Przeciętna mączszość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	-	1,55	1,85	
9.	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący użyteczny roczny przyrost d-stanów na 1 ha	m ³	-	3,99	9,29	
10.	Orientacyjny średni wiek rębności	lat	-	-	91	

Z powyższego zestawienia wynika, że w Nadleśnictwie Czarnobór w okresie minionym:

- nastąpił sukcesywny wzrost powierzchni leśnej zalesionej i niezalesionej,
- nastąpił sukcesywny wzrost zasobności na 1 ha powierzchni leśnej – w stosunku do ostatniej rewizji o 56 m³,
- nastąpił wzrost przeciętnego wieku drzewostanów.

Podsumowując, należy stwierdzić, że wskaźniki obrazujące stan lasu i zasobów drzewnych osiągnęły wzrost w stosunku do wartości z początku dziesięciolecia.

 NADLEŚNICTWO (2)
 Roman Lecko

**BIURO URZĄDZANIA LASU I GEODEZJI LEŚNEJ
ODDZIAŁ W SZCZECINKU**

KOREFERAT

**na posiedzenie Narady Techniczno Gospodarczej
w sprawie projektu planu urządzenia lasu
na okres 1.01.2015-31.12.2024
dla Nadleśnictwa Czarnobór
do analizy gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego
opracowanej przez Nadleśniczego**

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W SZCZECINKU**

ANALIZA GOSPODARKI UBIEGŁEGO OKRESU

Podstawą analizy gospodarki leśnej za ubiegły okres gospodarczy jest plan urządzenia lasu (IV rewizji) wykonany wg stanu na 1.01.2005 r. dla Nadleśnictwa Czarnobór, zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska DL.lp-611-51/05 z dnia 18.08.2005 r. oraz aneks do planu urządzenia lasu wg stanu na 1.01.2012 r. dla Nadleśnictwa Czarnobór, zatwierdzony Decyzją Ministra Środowiska DL.lpn-611-26/9503/12/JŁ z dnia 7.03.2012 r.

1. Porównanie danych zawartych w referacie Nadleśniczego z wynikami inwentaryzacji lasu

1.1. Zmiany w stanie posiadania

Zestawienie zmian powierzchniowych w Nadleśnictwie Czarnobór

Stan na:	Powierzchnia bez współwłasności - ha	Powierzchnia gruntów stanowiących współwłasność - ha	Powierzchnia ze współwłasnością - ha
1	2	3	4
1.01.2005 r.	13380,5762	0,3133	13380,8895
1.01.2015 r.	17723,0392	0,6105	17723,6497
Różnica	+ 4342,4630	+ 0,2972	+ 4342,7602

Według stanu na dzień 1.01.2015 r. powierzchnia ewidencyjna gruntów Nadleśnictwa ze współwłasnością wynosi 17723,6497 ha. Powierzchnia Nadleśnictwa wzrosła w minionym okresie o 4342,7602 ha, to jest o 32,45%.

Zmiana powierzchni nastąpiła w wyniku następujących zdarzeń:

- przekazanie gruntów pomiędzy jednostkami administracji PGL LP (Nadleśnictwo Czarne Człuchowskie, Nadleśnictwo Szczecinek),
- wymiana gruntów z Nadleśnictwem Borne Sulinowo,
- sprzedaż gruntów w trybie art. 40a ustawy o lasach,
- zamiana gruntów ze Starostwem Powiatowym w Szczecinku,
- przejęcie gruntów od Starostwa Powiatowego w Człuchowie,
- przekazanie gruntów dla Miasta Szczecinek,
- wyrównanie powierzchni przy pomiarach geodezyjnych,
- zmiany danych ewidencyjnych.

1.2. Porównanie zaplanowanych zadań gospodarczych na ubiegłe dziesięciolecie z ich wykonaniem

1.2.1. Wykonanie zadań gospodarczych w zakresie użytkowania rębnego

Ogólnie stwierdza się, że Nadleśnictwo właściwie stosowało nawroty i następstwo cięć - zgodnie z zasadami ładu czasowego i przestrzennego.

Zestawienie wykonania projektowanych użytków rębnych w ubiegłym okresie gospodarczym

Rodzaj rębni	Plan		Wykonanie		% wykonania	
	m ³	Pow. ha	m ³	Pow. ha	m ³	Pow. ha
1	2	3	4	5	6	7
Rębnia zupełna	163 453	812,08	151 490	716,22	92,68	88,20
Rębnie złożone	76 978	644,81	57 906	593,33	75,22	92,02
Niezaliczone na poczet etatu pow.	9 309		15 925		171,07	
Przygodne rębne			8 812			
Ogółem użytki rębne	249 740	1456,89	234 133	1309,55	93,75	89,89

Rozmiar powierzchniowy użytków rębnych wykonano w 89,89%, a etat miąższościowy w 93,75%. Użytki przygodne stanowiły 3,76% miąższości grubizny pozyskanej w użytkowaniu rębnym.

Ogółem w Nadleśnictwie w użytkowaniu rębnym rębnią zupełną uzyskano wydajność 212 m³/ha, przy planowanej 201 m³/ha. W rębniach złożonych dane te wynosiły odpowiednio: wykonanie - 98 m³/ha, plan - 119 m³/ha. Użytkowanie rębne rębniami złożonymi było prowadzone zgodnie z bieżącymi potrzebami hodowlanymi.

1.2.2. Wykonanie zadań gospodarczych w zakresie użytkowania przedrębnego

Nie stwierdzono w czasie inwentaryzacji istotnych zaniedbań pielęgnacyjnych. Ogólnie należy stwierdzić, że wykonane w drzewostanach Nadleśnictwa cięcia pielęgnacyjne prowadziły do utrzymania lub poprawy stabilności drzewostanów (sanitarne porządkowanie lasu). Celem było uzyskanie możliwie najwyższej produkcji surowca drzewnego dobrej jakości, przy zachowaniu naturalnej różnorodności biologicznej lasu i jego pozaprodukcyjnych funkcji. W lasach ochronnych cięcia pielęgnacyjne prowadzono z uwzględnieniem zadań wynikających z roli pełnionej przez poszczególne drzewostany.

Powierzchniowy planowany rozmiar cięć pielęgnacyjnych został zrealizowany w 79,18%, a miąższościowy – w 106,78%. Na planowaną miąższość 219240 m³ pozyskano 234105 m³. Uzyskano wydajność 38,4 m³/ha, przy planowanej 28,5 m³/ha. Użytki przygodne stanowiły 13,27% miąższości pozyskanej w użytkowaniu przedrębnym.

Ogółem etat miąższościowy w użytkowaniu rębnym i przedrębnym wykonano w 99,85%.

1.2.3. Wykonanie zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu

Zestawienie wykonania czynności gospodarczych z zakresu hodowli lasu w ubiegłym okresie gospodarczym

Rodzaj czynności	Plan	Wykonanie	% planu
	Powierzchnia - ha		
1	2	3	4
Odnowienie płązowin, halizn i zrębów zupełnych	934,12	766,45	82,05
Zalesienia	232,84	213,97	91,90
Odnowienia po rębniach złożonych	216,49	135,01	62,36
Podsadzenia	66,60	23,68	35,56
Dolesienia luk	3,65	4,30	117,81
Poprawki i uzupełnienia	183,77	78,61	42,78

Rodzaj czynności	Plan	Wykonanie	% planu
	Powierzchnia - ha		
1	2	3	4
Wprowadzanie podszytów	-	52,20	-
Pielęgnowanie gleby	1780,79	1222,31	68,64
Czyszczenia wczesne (CW)	1738,06	1672,76	96,24
Czyszczenia późne (CP, CPP)	1352,83	1719,57	127,11
Melioracje agrotechniczne	1037,56	1094,36	105,47

Niewykonanie planu odnowień otwartych (82,05%) było przede wszystkim wynikiem niewykonania etatu powierzchniowego w użytkowaniu rębniami zupełnymi. Część powierzchni zaplanowanych do wycięcia i odnowienia ze względu na nadmierną wilgotność została zaliczona do ostoi różnorodności biologicznej.

Niewykonanie wskazań z zakresu zalesień wynika z przeznaczenia części powierzchni do innych celów (ładowisko dla helikoptera), uznania części powierzchni za odnowienie naturalne, przekwalifikowania na inny rodzaj powierzchni (grunty leśne, drogi leśne).

Na stopień wykonania zadań z zakresu odnowień po rębniach złożonych wpływ miało niewykonanie planu rębni złożonych. Ponadto prawdopodobną przyczynę należy szukać w nieuznaniu części odnowień naturalnych.

Brak pełnej realizacji zadań z zakresu podsadzeń wynika z zaniechania wykonywania zabiegu na powierzchniach o wysokim stopniu pokrycia samoistnego podrostu lub podszytu. W latach 2008-2009 wykonano nieplanowane wcześniej wprowadzanie podszytów na powierzchni 52,20 ha.

Na przekroczenie planu dolesienia luk wpłynęły głównie szkody w drzewostanach wyrządzone przez czynniki biotyczne i abiotyczne.

Poprawki i uzupełnienia wykonano w 42,78% planu. Dobry stan upraw świadczy, że nie było potrzeby wykonywania ich w planowanym rozmiarze. W stosunku do powierzchni odnowień i zalesień poprawki i uzupełnienia stanowiły 8,02%.

Pielęgnowanie upraw, to jest pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne zrealizowano w rozmiarze podyktowanym aktualnymi potrzebami. Rozmiar ten jest nieco mniejszy od planowanego, gdyż nie wszystkie cięcia i odnowienia zostały wykonane.

Wykonanie czyszczeń późnych (CP i CPP) na powierzchni większej niż planowano wynikało z potrzeb hodowlanych młodników.

Czynności związane z melioracjami agrotechnicznymi wykonywane były według potrzeb. Ich realizacja wyniosła 105,47%.

Zinwentaryzowano 1056,87 ha upraw i młodników do 10 lat (Ia podklasa wieku) na powierzchniach otwartych. Zgodność z orientacyjnym składem gatunkowym wykazano dla 99,2% powierzchni. Upraw o składzie gatunkowym niezgodnym z siedliskiem nie zinwentaryzowano. Przeciętne zadrzewienie upraw i młodników do 10 lat wynosi 0,94.

Średni stopień pokrycia upraw i młodników po rębniach złożonych wynosi 88,5%, a jakość 11. Pokrycie młodego pokolenia w KO określono na 56,6%, jakość na 12, a w KDO odpowiednio: stopień pokrycia - 27,8%, jakość - 12.

W Nadleśnictwie drzewostany o składach gatunkowych zgodnych z przyjętymi na KZP typami drzewostanów występują na 85,13% powierzchni, częściowo zgodnych - na 11,67%, niezgodnych - na 3,20% powierzchni gruntów zalesionych.

Ogólnie można stwierdzić, że zwiększenie zasobów drzewnych, w miarę dobrego stanu sanitarnego i zdrowotnego drzewostanów oraz właściwa jakość upraw i młodników, to wynik prawidłowo prowadzonej gospodarki leśnej w ubiegłym okresie gospodarczym.

Zestawienie powierzchni upraw i młodników do 10 lat w stopniach zadrzewienia wg stanu na 1.01.2005 r. i 1.01.2015 r.

Wyszczególnienie	Wg stanu na 1.01.2005 r.		Wg stanu na 1.01.2015 r.	
	pow. ha	%	pow. ha	%
1	2	3	4	5
uprawy o zadrzewieniu 1.0 - 0.9	932,55	49,09	1025,39	97,02
- „ - 0.8 – 0.7	966,98	50,91	29,76	2,82
- „ - 0.6 – 0.5	-	-	1,72	0,16
uprawy przepadłe o zad. 0,4 i mniejszym	-	-	-	-
R A Z E M	1899,53	100,00	1056,87	100,00
Przeciętne zadrzewienie w la klasie wieku	0,85	x	0,94	x

Zestawienie powierzchni upraw i młodników do 10 lat w stopniach zgodności składu gatunkowego wg stanu na 1.01.2005 r. i 1.01.2015 r.

Wyszczególnienie	Wg stanu na 1.01.2005 r.		Wg stanu na 1.01.2015r.	
	pow. ha	%	pow. ha	%
1	2	3	4	5
zgodne	1746,96	91,97	1048,41	99,20
częściowo zgodne	150,85	7,94	8,46	0,80
niezgodne	1,72	0,09	-	-
uprawy przepadłe	-	-	-	-
R A Z E M	1899,53	100,00	1056,87	100,00

1.3. Ocena realizacji programu ochrony przyrody

W minionym 10-leciu Nadleśnictwo realizując wytyczne programu ochrony przyrody zadbało o zachowanie łągów, olsów i innych naturalnych zbiorowisk, jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Pozostawiono w stanie nienaruszonym śródleśne polany. Utrzymywano śródleśne zbiorniki wodne. W celu ochrony i zachowania różnorodności biologicznej pozostawiano drzewa martwe i dziuplaste. Ochronie podlegały stanowiska roślin gatunków rzadkich i ginących oraz prowadzona była ich ewidencja. Na powierzchniach przeznaczonych do cięć odnowieniowych pozostawiano do starości fizjologicznej około 5% powierzchni bez stosowania jakichkolwiek zabiegów.

W minionym okresie na terenie Nadleśnictwa znalazły się dwa rezerwaty przyrody: „Diabelskie Pustacie”, który uznano w 2008 roku oraz „Bagno Ciemino”, który został przejęty w wyniku przekazania gruntów z Nadleśnictwa Szczecinek.

W wyniku zmian powierzchniowych w zasięgu Nadleśnictwa, oprócz dotychczasowego obszaru chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Płynicy” znalazły się kolejne dwa: „Pojezierze Drawskie” oraz „Pojezierze Waleckie i Dolina Gwdy”.

Kolejną formą ochrony, która nie była wykazywana podczas IV rewizji planu u.l., są dwa użytki ekologiczne: „Torfowisko Wybudowanie” i „Torfowisko Raciborki”, które zostały uznane w 2006 roku.

Po wstąpieniu do Unii Europejskiej Polska była zobowiązana do wyznaczenia obszarów Natura 2000. W zasięgu Nadleśnictwa Czarnobór wyznaczono trzy obszary siedliskowe: PLH320036 „Bagno i Jezioro Ciemino”, PLH320042 „Jezioro Śmiadowo”, PLH320048 „Diabelskie Pustacie”.

W porównaniu do opisanego stanu przyrody wg danych na 1.01.2005 r. zmienił się wykaz pomników przyrody występujących na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo. Uchwałą Rady Miasta Szczecinek z 2012 r. zniesiono dwa pomniki - buka w oddz. 34 i jednego z dębów w grupie drzew w oddz. 29, natomiast wraz z gruntami przejętymi z Nadleśnictwa Szczecinek przejęto również pomnik modrzewia w oddz. 886.

W czasie prac nad projektem planu urządzenia lasu wykonawca dokonał lustracji i weryfikacji występujących na terenie Nadleśnictwa Czarnobór siedlisk przyrodniczych, wyznaczonych na podstawie przeprowadzonej w LP w latach 2006-2007 powszechnej inwentaryzacji. Zbiorcza powierzchnia poszczególnych siedlisk naturalnych po korekcie zamieszczona jest w zaktualizowanym programie ochrony przyrody.

Weryfikacji podlegały również wyznaczone w Nadleśnictwie wykazy obszarów różnorodności biologicznej oraz obszarów HCVF. Zestawienia z tymi obszarami stanowią załącznik do opracowanego programu ochrony przyrody.

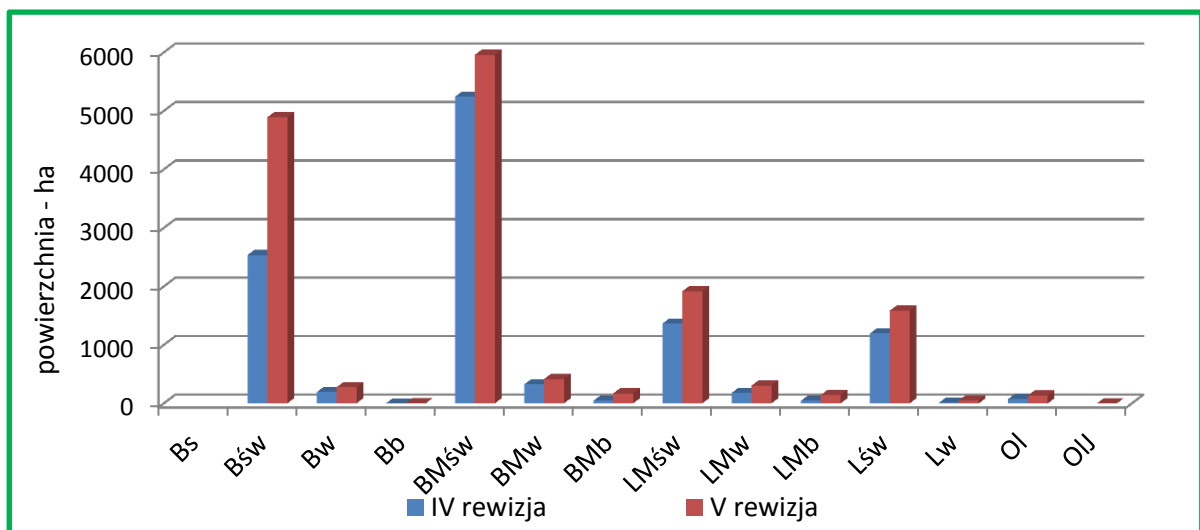
2. Analiza stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem pożądanego stanu tych zasobów na koniec okresu gospodarczego

2.1. Zmiany w typach siedliskowych lasu

**Zmiany powierzchni wg siedliskowych typów lasu w IV i V rewizji planu u.l.
(grunty zal. i niezal.)**

Typ siedliskowy lasu	IV rewizja		V rewizja		Wzrost/Spadek ha
	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %	
1	2	3	4	5	6
Bśw	2539,04	22,57	4893,96	30,81	+ 2354,92
Bw	195,26	1,74	277,30	1,75	+ 82,04
Bb	1,83	0,01	5,55	0,03	+ 3,72
BMśw	5245,20	46,63	5960,43	37,53	+ 715,23
BMw	327,40	2,91	418,44	2,63	+ 91,04
BMb	47,95	0,43	172,73	1,09	+ 124,78
LMśw	1368,26	12,17	1918,93	12,08	+ 550,67
LMw	182,94	1,63	306,10	1,93	+ 123,16
LMb	47,01	0,42	144,60	0,91	+ 97,59
Lśw	1198,97	10,66	1587,52	10,00	+ 388,55

Typ siedliskowy lasu	IV rewizja		V rewizja		Wzrost/Spadek ha
	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %	
1	2	3	4	5	6
Lw	15,24	0,14	54,47	0,34	+ 39,23
OI	77,43	0,69	138,67	0,87	+ 61,24
OIJ			4,52	0,03	+ 4,52
Ogółem	11246,53	100,00	15883,22	100,00	+ 4636,69

Zmiany powierzchni wg siedliskowych typów lasu w IV i V rewizji planu u.l.

W porównaniu do poprzedniej rewizji u.l. wzrósł udział wszystkich typów siedliskowych lasu. Największe zmiany odnotowano w Bśw – o 2354,92 ha, BMśw – o 715,23 ha, LMśw – o 550,67 i Lśw – o 388,55 ha. Różnice w powierzchni siedlisk są przeważnie wynikiem przyjęcia gruntów od innych jednostek administracji PGL LP. Niewielki wpływ miały także korekty granic wyłączeń, systemowe wyliczanie powierzchni dla większości poddziałów, przeklasyfikowania gruntów nieleśnych na leśne, zalesianie gruntów porolnych oraz korekta siedlisk w niektórych wyłączeniach.

2.2. Charakterystyka drzewostanów

2.2.1. Zmiany powierzchni wg gatunków panujących

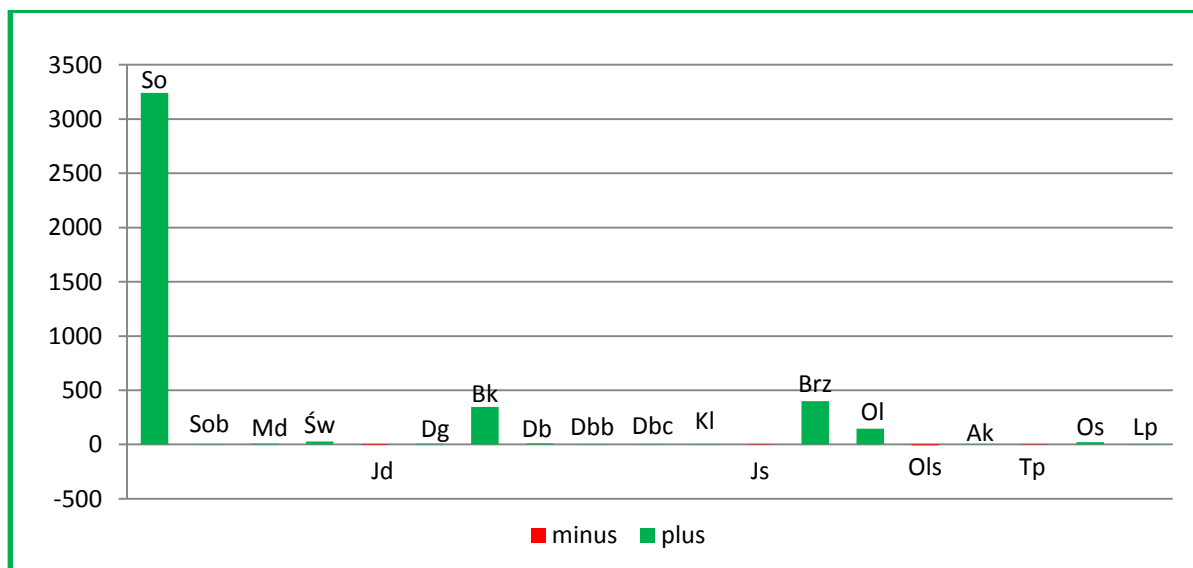
Zestawienie powierzchni wg panujących gatunków drzew w IV i V rewizji planu u.l. (grunty zal.)

Gatunek	IV rewizja		V rewizja		Wzrost/Spadek ha
	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %	
1	2	3	4	5	6
So	8564,36	77,71	11804,41	77,55	+ 3240,05
Sob			0,88	0,01	+ 0,88
Md	14,20	0,13	22,99	0,15	+ 8,79
Św	210,43	1,91	239,57	1,57	+ 29,14
Jd	5,22	0,05			- 5,22

Gatunek	IV rewizja		V rewizja		Wzrost/Spadek ha
	Pow. ha	Udział %	Pow. ha	Udział %	
1	2	3	4	5	6
Dg			6,35	0,04	+ 6,35
Bk	568,36	5,16	913,61	6,00	+ 345,25
Db	339,45	3,08	350,23	2,30	+ 10,78
Dbb			2,05	0,01	+ 2,05
Dbc			0,88	0,01	+ 0,88
Kl			1,48	0,01	+ 1,48
Js	3,86	0,04	3,30	0,02	- 0,56
Brz	1095,75	9,94	1496,57	9,83	+ 400,82
Ol	166,82	1,51	313,20	2,06	+ 146,38
Ols	8,80	0,08	0,96	0,01	- 7,84
Ak			0,75	0,01	+ 0,75
Tp	2,62	0,02			- 2,62
Os	32,99	0,30	54,36	0,36	+ 21,37
Lp	8,17	0,07	9,69	0,06	+ 1,52
Razem	11021,03	100,00	15221,28	100,00	+ 4200,25

Gatunkiem panującym w Nadleśnictwie Czarnobór była i jest głównie sosna. Drzewostany sosnowe zajmowały wg stanu na 1.01.2005 r. 77,71%, a wg stanu na 1.01.2015 r. 77,55% powierzchni gruntów zalesionych.

W ciągu ubiegłego 10-lecia największy wzrost powierzchni nastąpił również w drzewostanach z panującą sosną. Wyraźny wzrost nastąpił także w drzewostanach z panującymi brzozą i bukiem. Powierzchnia gruntów zalesionych zwiększyła się o 4200,25 ha, czyli o 38,11% w stosunku do stanu wyjściowego poprzedniego planu u.l. i jest to głównie wynikiem wspomnianego już przejścia gruntów od innych Nadleśnictw.

Zmiany w udziale powierzchniowym panujących gatunków drzew w IV i V rewizji planu u.l.

2.2.2. Zmiany miąższości wg gatunków panujących

Zestawienie miąższości wg panujących gatunków drzew w IV i V rewizji planu u.l. (grunty zal.)

Gatunek	IV rewizja		V rewizja		Wzrost/Spadek ha
	m ³	udział %	m ³	udział %	
1	2	3	4	5	6
So	1 519 423	76,55	2 797 143	75,72	+ 1 277 720
Sob			80	0,00	+ 80
Md	1 560	0,08	2 248	0,06	+ 688
Św	42 852	2,16	80 472	2,18	+ 37 620
Jd	1 300	0,06			- 1 300
Dg			1 850	0,05	+ 1 850
Bk	138 557	6,98	249 723	6,76	+ 111 166
Db	43 884	2,21	65 002	1,76	+ 21 118
Dbb			1 095	0,03	+ 1 095
Dbc			250	0,01	+ 250
Kl			150	0,00	+ 150
Js	705	0,04	780	0,02	+ 75
Brz	193 864	9,77	386 224	10,46	+ 192 360
Ol	36 112	1,82	95 775	2,59	+ 59 663
Ols	1 080	0,05	175	0,01	- 905
Ak			115	0,00	+ 115
Tp	785	0,04			- 785
Os	4 810	0,24	12 720	0,34	+ 7 910
Lp	1	0,00	526	0,01	+ 525
Razem	1 984 933	100,00	3 694 328	100,00	+ 1 709 395

W porównaniu do IV rewizji nastąpił wzrost miąższości na gruntach zalesionych o 1 709 395 m³, czyli o 86,12%. Związane jest to głównie ze wzrostem powierzchni Nadleśnictwa w wyniku przejęcia gruntów. Częściowo mogła wpłynąć również zmiana metody inwentaryzacji zasobów drzewnych Nadleśnictwa. Największy wzrost miąższości nastąpił w drzewostanach z panującą sosną - aż o 84,09% w porównaniu do stanu wyjściowego poprzedniego okresu.

2.2.3. Zestawienie porównawcze powierzchni i zapasu oraz przeciętnej zasobności

Zestawienie powierzchni i zapasu oraz przeciętnej zasobności na 1 ha wg klas i podklas wieku na początku i na końcu ubiegłego okresu gospodarczego

Jednostka	Jednostki miary	Grunty leśne niezal.	Prześt. na grunt. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													R-m gr. leśne zalesione	OGÓŁEM	
				I		II		III		IV		V		VI	VII	K.O.			K.D.O.
				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyż.				
według stanu na 1.01.2005 r.																			
N-ctwo	pow. ha	225,50		1899,53	667,43	538,44	1125,91	1531,56	1244,55	1361,13	498,88	473,74	492,18	688,58	187,03	312,07		11021,03	11246,53
	miąższość m ³	7803	7918	2725	2905	40730	183595	330135	324370	370360	148960	133220	133860	193640	49790	62725		1984933	1992736
	m ³ /ha					76	163	216	261	272	299	281	272	281	266	201		179	177
według stanu na 1.01.2015 r.																			
N-ctwo	pow. ha	661,94		1085,42	2325,91	1016,71	785,74	1848,61	1817,56	2088,75	1286,90	709,87	752,46	686,16	397,51	322,55	97,13	15221,28	15883,22
	miąższość m ³	6126	28378	135	56700	101245	154955	476755	599380	741990	475100	274220	265745	251535	141220	99340	27630	3694328	3700454
	m ³ /ha					100	197	258	330	355	369	386	353	367	355	308	284	243	233
Różnica	pow. ha	+ 436,44		- 814,11	+ 1658,48	+ 478,27	- 340,17	+ 317,05	+ 573,01	+ 727,62	+ 788,02	+ 436,13	+ 260,28	- 2,42	+ 210,48	+ 10,48	+ 97,13	+ 4200,25	+ 4636,69
	miąższość m ³	- 1677	+18410	- 2590	+ 53795	+ 60515	- 28640	+ 146620	+ 275010	+ 371630	+ 326140	+ 141000	+ 131885	+ 57895	+ 91430	+ 36615	+ 27630	+ 1709395	+ 1707718
	m ³ /ha					+ 24	+ 34	+ 42	+ 69	+ 83	+ 70	+ 105	+ 81	+ 86	+ 89	+ 107	+ 284	+ 64	+ 56

Porównanie powierzchni gruntów leśnych, zapasu i zasobności drzewostanów na początku i końcu okresu gospodarczego

Wyszczególnienie	Stan na 1.01.2005 r.	Stan na 1.01.2015 r.
1	2	3
Powierzchnia gruntów leśnych – ha	11246,53	15883,22
Zapas - m ³	1992736	3700454
Przeciętna zasobność na gruntach leśnych – m ³ /ha	177	233

W stosunku do IV rewizji nastąpił:

- wzrost powierzchni gruntów leśnych o 4636,69 ha (41,23%),
- wzrost zapasu o 1707718 m³ (85,70%),
- wzrost przeciętnej zasobności o 56 m³/ha (31,64%).

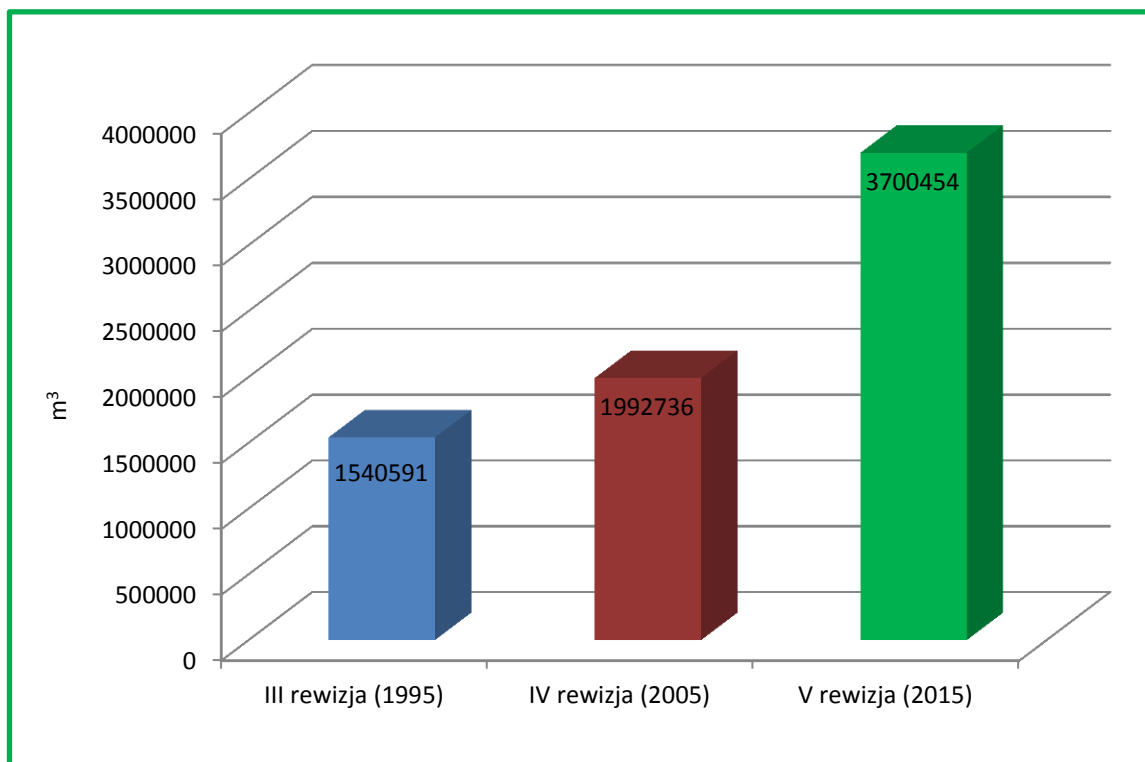
Przeciętny wiek drzewostanów Nadleśnictwa w poprzednim planie wynosił 51 lat, a obecnie 55 lat.

2.2.4. Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych

Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych poprzednich i bieżącej inwentaryzacji z wielkościami prognozowanymi na koniec obowiązywania planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Czarnobór

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na:				
			01.01.1995	01.01.2005	01.01.2015	31.12.2024	
			(III rew.)	(IV rew.)	(V rew.)	(prognoza)	
1	2	3	4	5	6	7	
1.	Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	9378,86	11 246,53	15 883,22	15 883,22	
2.	Zasoby miąższności	tys. m ³	1 5401	1 993	3 700	3 600	
3.	Przeciętna zasobność drzewostanów na 1 ha w klasach wieku	IIa	m ³	83	76	100	
		IIb	m ³	138	163	197	
		IIIa	m ³	185	216	258	
		IIIb	m ³	220	261	330	
		IVa	m ³	249	272	355	
		IVb	m ³	249	299	369	
		Va	m ³	245	281	386	
		Vb	m ³	264	272	353	
		VI	m ³	283	281	367	
		VII i starsze	m ³	266	266	355	
		KO	m ³	186	201	308	
		KDO	m ³	232	-	284	
BP	m ³	-	-	-			
4.	Przeciętna zasobność na 1 ha (pow. leśnej zalesionej i niezalesionej)	m ³	164	177	233	227	
5.	Przeciętny wiek drzewostanów	lat	54	51	55	56	
6.	Spodziewany bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	-	5,25	5,97		
7.	Przeciętna miąższność użytków rębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	-	1,14	1,84	3,36	

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn.	Stan na:			
			01.01.1995	01.01.2005	01.01.2015	31.12.2024
			(III rew.)	(IV rew.)	(V rew.)	(prognoza)
1	2	3	4	5	6	7
8.	Przeciętna miąższość użytków przedrębnych na 1 ha (za okres ubiegły)	m ³	-	1,55	1,85	3,23
9.	Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący użyteczny roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m ³	-	3,99	9,29	5,99
10.	Orientacyjny średni wiek rębności	lat			91	

Zmiany stanu zasobów drzewnych w kolejnych rewizjach u.l.

W ubiegłym okresie zasoby Nadleśnictwa wzrosły o 1707718 m³, a przeciętna zasobność o 56 m³ /ha. Średni wiek drzewostanów na początek bieżącego 10-letnia wynosi 55 lat i jest wyższy o 4 lata od średniego wieku drzewostanów z początku ubiegłego okresu. Wnioskować można, że wzrost średniego wieku związany jest m.in. z szerszym stosowaniem rębni częściowych i gniazdowych. Inną przyczyną takiego stanu jest znaczna zmiana powierzchni Nadleśnictwa. Grunty przejęte z innych jednostek LP charakteryzują się ponadprzeciętnym nagromadzeniem drzewostanów rębnych i przeszłorębnych.

Według § 77 Instrukcji zarządzania lasu pożądaný przeciętny wiek drzewostanów Nadleśnictwa powinien być zbliżony do połowy orientacyjnego średniego wieku rębności. W przypadku Nadleśnictwa Czarnobór jest to 45 ± 5 lat. Prognozuje się, że na koniec bieżącego okresu gospodarczego przeciętny wiek drzewostanów będzie niższy.

3. Ocena oddziaływania na środowisko czynności gospodarczych wykonywanych zgodnie z dotychczasowym planem urządzenia lasu

Oceny przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko dokonano w analizach cząstkowych zawartych w rozdziałach prognozy oddziaływania na środowisko planu urzą-

dzenia lasu dla Nadleśnictwa Czarnobór, opracowanej w 2010 roku. Wykonane czynności gospodarcze nie wpłynęły znacząco negatywnie na przedmioty ochrony wyszczególnione w występujących w Nadleśnictwie obszarach chronionych. Z niektórych czynności zrezygnowano lub zmieniono ich charakter na zadania ochronne. Na rozpoznanych siedliskach przyrodniczych, a zwłaszcza na siedliskach priorytetowych, wykonywano zadania gospodarcze skierowane na poprawienie ich aktualnego stanu.

Podsumowując, nie odnotowano wypadków negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000.

Koreferat opracował:

.....

Koreferat z kontroli kompleksowej (okresowej) przeprowadzonej w Nadleśnictwie Czarnobór.

Kontrola kompleksowa została przeprowadzona na przełomie 2010/2011 roku przez inspektorów Szczecineckiego Regionu Inspekcyjnego za okres od 2005 do 2009, tj. po 5 latach obowiązywania planu UL.

Nadleśnictwo Czarnobór za całokształt funkcjonowania i działalności gospodarczej otrzymało ocenę dostateczną, w tym działy: urządzenie lasu i ochrona lasu uzyskały ocenę bardzo dobrą; działy hodowla lasu i ochrona przyrody uzyskały ocenę dobrą, natomiast dział stan posiadania uzyskał ocenę niedostateczną.

Kontrolujący w zakresie w/w działów stwierdzili następujące nieprawidłowości i uchybienia:

W dziale Stan posiadania:

- nieprzestrzeganie zasady corocznego drukowania rejestru gruntów na dzień 1 stycznia oraz nieprawidłowe przechowywanie wydruków rejestru gruntów;
- przypadki wydzierżawienia gruntów leśnych i rolnych bez wymaganej zgody Dyrektora RDLP;
- nieprawidłowości w przeprowadzonej procedurze sprzedaży dwóch lokali, przeprowadzonych w trybie art. 40a;
- błędy w procesie wyłączenia gruntów z produkcji leśnej oraz brak kontroli wyłączenia gruntów w zakresie powierzchniowym.

W dziale Hodowla lasu:

- znacznie obniżona jakość nieogrodzonych upraw i młodników, na skutek uszkodzeń od zwierzyny;
- nieprawidłowa ewidencja powierzchni wyciętej i odnowionej (nieuzasadnione różnice pomiędzy powierzchniami wyciętymi a odnawianymi);
- zwłoka w realizacji planu odnowień halizn i płazowin;
- usterki w wykonywaniu cięć pielęgnacyjnych polegające na zbyt słabym rozrzedzaniu, pozostawianiu rozpieraczy i dwójek oraz zbyt późnym łagodzeniu różnic wysokości, a także pozostawianiu pojedynczych drzew, które należało usunąć oraz nierozrzedzaniu przegęszczonych kęp w TP.

W dziale Ochrona przyrody:

- nieprzestrzeganie zakazu pozyskiwania drewna w okresie lęgowym w wyznaczonej strefie ochrony okresowej bociana czarnego;

W dziale Urządzenie lasu:

- usunięcie, bez zgody Dyrektora RDLP drzewostanu, który nie był ujęty w planie cięć;
- niska realizacja powierzchniowa trzebieży późnych.

W dziale Ochrona lasu:

- nieskuteczna ochrona około 16% powierzchni zabezpieczanych upraw i młodników.

W kontroli kompleksowej pozytywnie oceniono realizację zadań wynikających z planu UL, w stosunku do upływu czasu (z zastrzeżeniem niskiej realizacji TP).

Realizacja grubizny netto użytkowania głównego, po 5 latach obowiązywania planu UL wyniosła 50%; etat cięć użytków rębnych zrealizowano w rozmiarze: powierzchniowym 50%, miąższościowym 47%; powierzchniowe wykonanie rębni zupełnych zrealizowano w 42%, natomiast powierzchniowe wykonanie rębni złożonych - 59%. Po 5 latach obowiązywania planu UL trzebieże wczesne wykonano w 58%, natomiast trzebieże późne w 33% - zadań planowanych na 10-lecie.

W 2012 roku pracownicy Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku przeprowadzili kontrolę sprawdzającą w zakresie dotyczącym realizacji zaleceń wydanych po kontroli kompleksowej. Spośród 12 zaleceń dotyczących ww. działów - 11 wykonano w wyznaczonym terminie, natomiast 1 zalecenie uznano za niewykonane. Niewykonane zalecenie dotyczyło zwiększenia realizacji planu trzebieży późnych, tak aby nadrobić występujące zaległości. Po kontroli sprawdzającej Dyrektor RDLP zobowiązał Pana Nadleśniczego do sporządzenia harmonogramu zwiększenia wykonania powierzchniowego etatu rocznego TP do końca okresu obowiązywania planu UL oraz konsekwentnego realizowania przyjętych założeń, zaś Wydział Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Szczecinku został zobowiązany do monitorowania działań Nadleśnictwa w ww. zakresie.

NACZELNIK
Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego
Pytlak
mgr inż. Jerzy Pytlak

**Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych w Warszawie
Zespół Ochrony Lasu w Szczecinku**

R E F E R A T

KIEROWNIKA ZESPOŁU OCHRONY LASU W SZCZECINKU Z ZAKRESU OCHRONY LASU

NA NARADĘ TECZNICZNO-GOSPODARCZĄ W NADLEŚNICTWIE CZARNOBÓR

Szczecinek 20 listopada 2014 roku.

Wstęp

Nadleśnictwo Czarnobór, według regionalizacji przyrodniczo-leśnej przynależy do I Krainy Bałtyckiej, Mezoregionu Pojezierza Drawskiego oraz do III Krainy Wielkopolsko-Pomorskiej, Mezoregionu Borów Tucholskich, Równiny Wałeckiej i Pojezierza Krajeńskiego.

Klimat tego obszaru jest umiarkowany, na przejściu między łagodnym klimatem bałtyckim ze stosunkowo wyższymi opadami, a bardziej surowszym klimatem pojeziernym z mniejszymi opadami. Na terenie nadleśnictwa przeważają wiatry zachodnie, przybierające na sile w okresie przedwiośnia i późnej jesieni. Wiatry te przynoszą odwilże w okresie zimowym oraz obfite opady na przestrzeni roku. Częstym zjawiskiem są spóźnione wiosenne przymrozki oraz wysuszające wiatry wschodnie, pogarszające warunki rozwoju na nowo założonych uprawach. Okres wegetacji trwa około 210 dni, zaś suma opadów rocznych wynosi około 623 mm.

W ostatnim dziesięcioleciu zdarzały się dynamicznie przebiegające zmiany pogodowe istotnie oddziałujące na niestabilne ekosystemy leśne, powodując zakłócenia w ich prawidłowym funkcjonowaniu.

Podczas prac glebowo-siedliskowych wydzielono 14 typów gleb, z czego tylko dwa typy wywierają znaczący wpływ na układ siedlisk tj. gleby rdzawe (74,6%) i w mniejszym stopniu gleby brunatne (13,1%).

Gatunkiem panującym jest sosna, która stanowi 77,55 % powierzchni. Udział pozostałych gatunków lasotwórczych poza brzozą (9,83%), bukiem (6,00%), dębem (2,30%), olszą (2,06%) i świerkiem (1,57%) jest nieduży i nie przekracza 0,5% powierzchni drzewostanów.

Siedliska borowe zajmują łącznie 73,84%, w tym BMśw–37,53%, zaś Bśw– 30,81%. Siedliska lasowe zajmują 25,26%, a olsy 0,9% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych.

Przyjmując za kryterium warunki wilgotnościowe takie jak: siedliska świeże – 90,42%, wilgotne – 6,65% i bagienne – 2,93%, można stwierdzić, że dają one dobre warunki do wzrostu i rozwoju gatunków lasotwórczych.

Udział drzewostanów założonych na gruntach porolnych wynosi 56,2%, co ma bezpośredni wpływ na wyraźne osłabienia tych drzewostanów i związane z nimi zagrożenia ze strony czynników biotycznych i abiotycznych.

Ocena rozmiaru powstałych szkód i zagrożeń stwierdzonych we wszystkich fazach rozwojowych drzewostanów, przez czynniki abiotyczne, biotyczne i antropogeniczne w minionej gospodarce leśnej za lata 2005-2014.

Rozmiar występujących i zainwentaryzowanych zagrożeń oraz podjętych działań ze strony Nadleśnictwa Czarnobór w celu ich likwidacji, zatrzymania, spowolnienia lub ograniczenia powstających szkód, spowodowanych przez różnego rodzaju czynniki sprawcze, zamieszczono w formie tabel.

Szkodliwe owady

W minionym dziesięcioleciu pędraki nie stanowiły zagrożenia dla upraw Nadleśnictwa Czarnobór. Jedynie w 2009 roku, na niewielkiej powierzchni 2 ha zarejestrowano zwiększone występowanie imago chrabąszcza majowego. Pozostałe gatunki owadów związanych z uprawami i młodnikami nie stanowiły dla nich zagrożenia z wyjątkiem szeliniaka sosnowca, którego szkody ograniczane były poprzez przelegiwanie zrębów oraz odłowy za pomocą dołków chwytnych i pułapek feromonowych.

Podobnie jak wiele innych nadleśnictw RDLP Szczecinek, Nadleśnictwo Czarnobór zlokalizowane jest w silnym łuku gradacyjnym szkodników pierwotnych sosny obejmującym drzewostany w RDLP Wrocław, Zielona Góra, Poznań, Szczecin, Piła, Szczecinek i Gdańsk. Przeprowadzona przez Zespół Ochrony Lasu w Szczecinku analiza zagrożeń ze strony szkodników pierwotnych sosny z lat 1985 – 2010 wykazała, iż nadleśnictwo swym zasięgiem administracyjnym obejmuje ogniska gradacyjne pierwotnych szkodników sosny na łącznej powierzchni 5087,48 ha.

W ostatnim dziesięcioleciu, poza rokiem 2008 i 2012, w drzewostanach sosnowych nie rejestrowano widocznego zagrożenia ze strony szkodników pierwotnych. W 2008 roku na niewielkiej powierzchni 50 ha wystąpił poproch cetyniak, zaś w roku 2012 odnotowano zagrożenie ze strony strzygoni choinówki (125 ha), poprocha cetyniaka (25 ha), brudnicy mniszki (176 ha) oraz boreczników sosnowych (100 ha). Warunki meteorologiczne obserwowane na przełomie wiosny i lata 2012 roku nie sprzyjały rozwojowi populacji w/w szkodników pierwotnych, w związku z czym gradacje samoistnie wygasły.

Z innych foliofagów na uwagę zasługuje gradacyjny pojaw miernikowców w drzewostanach dębowych na powierzchni 13 ha - w 2012 roku. Ponieważ populacja miernikowców, a zwłaszcza piędzika przedzimka zaczęła się wyraźnie umacniać, w 2013 roku przeprowadzono zabieg ratowniczy na powierzchni 19 ha. Zabieg wykonano preparatem biologicznym o nazwie FORAY 76B S.C.

Z uwagi na znaczny udział gruntów porolnych, dużym zagrożeniem dla drzewostanów sosnowych jest przypłaszczek granatek. Ponieważ w nadleśnictwie prowadzone jest systematyczne ograniczanie populacji szkodnika za pomocą usuwania posuszu czynnego, w drzewostanach sosnowych rejestruje się jedynie występowanie posuszu pojedynczego i w niewielkich grupach, bez udziału posuszu powierzchniowego.

Niewielka gradacja kornika drukarza wraz z gatunkami towarzyszącymi odnotowana została w roku 2007 i 2009. W powyższych latach, zgodnie z zaleceniami ZOL wycięty został gniazdowo wydzielający się posusz czynny, co miało bezpośredni wpływ na znaczną redukcję populacji szkodnika. Od 2013 roku, w drzewostanach z udziałem świerka znów zaczynają się wydzielać drzewa zasiedlone przez szkodniki wtórne, choć przy zwiększającej się masie, jest to nadal posusz pojedynczy i w niewielkich grupach, nie mający większego wpływu na rozpad drzewostanów.

Pozyskanie, posuszu i wywrotów za minione dziesięciolecie wyniosło 52 140 m³ i jest to wielkość przekraczająca roczny etat użytkowania rębego i przedrębego pod względem miąższościowym. Powyższa masa powinna być uwzględniona w planach użytkowania na najbliższe dziesięciolecie. W ogólnej masie pozyskania drewna z cięć sanitarnych, wywroty i złomy stanowiły 52,88%.

Należy podkreślić, że w minionym 10-leciu, złomy i wywroty powstałe wskutek silnych wiatrów, pozyskiwane były corocznie, z największą masą w latach: 2007 (5 797 m³) i w 2014 r. (5 964 m³).

Grzybowe choroby infekcyjne oraz szkody wyrządzane od jeleniowatych

W licznych drzewostanach sosnowych rosnących na gruntach porolnych rejestrowane jest widoczne osłabienie drzew powodowane przez choroby grzybowe wywoływane przez hubę korzeniową. Obecność huby korzeni rejestrowana jest corocznie na powierzchni od 123 ha (2007r.) do 344 ha(2005r.). Jednocześnie proces osłabiania drzew potęgowany jest działalnością szkodników wtórnych z zespołu smolikowo-przypłaszczkowego, w wyniku czego dochodzi do wydzielania się pojedynczego lub grupowego posuszu. Proces wydzielania się drzew spowalniany lub zatrzymywany jest poprzez:

- profilaktyczne szczepienie pniaków podczas cięć na gruntach porolnych, biopreparatem PgIBL,
- bieżące usuwanie posuszu czynnego oraz wywrotów i złomów,
- stosowanie podsadzeń produkcyjnych w najsłabszych drzewostanach.

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych w Warszawie Zespół Ochrony Lasu w Szczecinku

Stan sanitarny znacznej części lustrowanych drzewostanów sosnowych rosnących na gruntach porolnych jest dobry. Inne grzybowe choroby infekcyjne występują marginalnie i nie stanowią zagrożenia dla lasu.

Przeprowadzona w 2013 roku przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Szczecinku inwentaryzacja szkód istotnych (powyżej 20%) od zwierzyny płowej wykazała, iż wystąpiły one na powierzchni 486,70 ha, głównie w przedziale 21-40% (431,41 ha).

Innymi danymi dysponuje Nadleśnictwo Czarnobór, gdzie według inwentaryzacji przeprowadzonej w 2013 roku, szkody istotne zarejestrowano na powierzchni 24,66 ha, zaś rok później na powierzchni 49,57 ha.

Ramowe wytyczne na najbliższe dziesięciolecie, w zakresie postępowania hodowlano – ochronnego w drzewostanach, w których są rejestrowane szkody powodowane przez czynniki abiotyczne, biotycznych i antropogeniczne.

Na podstawie wnikliwej analizy zebranych materiałów z gospodarki przeszłej ostatniego dziesięciolecia oraz licznych lustracji terenowych, w najbliższych latach można się spodziewać wystąpienia wzmożonych zagrożeń w drzewostanach na terenie administrowanym przez Nadleśnictwo Czarnobór.

Do najistotniejszych zagrożeń przyszłego dziesięciolecia należy wymienić:

- a) dalszą aktywność grzybów patogenicznych systemów korzeniowych oraz wzrost populacji szkodników kambio i ksylofagicznych w drzewostanach sosnowych rosnących na gruntach porolnych, co w konsekwencji może doprowadzić do powstania wielu luk i gniazd, a przy cyklicznie powtarzających się silnych wiatrach – do rozpadu fragmentów drzewostanów,
- b) cykliczne, gradacyjne pojawianie się foliofagów sosny z dominującym występowaniem poprocha cetyniaka i w mniejszym stopniu brudnicy mniszki oraz strzygoni choinówki w wyznaczonych ogniskach gradacyjnych oraz poza nimi, co związane jest z potrzebami corocznego monitorowania dynamiki liczebnościowej poszczególnych gatunków,
- c) szkody powodowane przez jeleniowate w lesie.

W celu powstrzymania lub ograniczania szkód powstających w wyniku oddziaływania czynników szkodliwych należy opracować dla każdego sprawcy uszkodzeń oddzielny program postępowania, a jego realizację przeprowadzić w terminie możliwie najkrótszym, ze szczególnym uwzględnieniem jego pilności i jakości.

Zadania ochronne należy realizować między innymi poprzez:

- prawidłowe, systematyczne monitorowanie zagrożenia ze strony głównych szkodników pierwotnych sosny;
- zwiększone działania profilaktyczne z zakresu ochrony i hodowli lasu, podnoszące biologiczną odporność drzewostanów, zmniejszające tym samym ryzyko wystąpienia gradacji;
- utrzymanie liczebności populacji szkodników pierwotnych na poziomie niezagrażającym trwałości drzewostanów, poprzez prowadzenie zabiegów ratowniczych z zastosowaniem preparatów dopuszczonych do stosowania z aktualnej listy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi;
- wprowadzanie na etapie zakładania upraw, gatunków lasotwórczych podnoszących biologiczną odporność przyszłych drzewostanów;

- dbałość o odpowiednio dobry stan sanitarny drzewostanów w obszarach ognisk gradacyjnych szkodników pierwotnych sosny. Posusz czynny powinien być w nich utrzymany na jak najniższym poziomie;
- ograniczanie do minimum poziomu posuszu czynnego w obszarach zagrożonych i opanowanych przez korzeniowca wieloletniego oraz opieńkową zgniliznę korzeni (walkę z patogenami należy oprzeć na aktualnej wiedzy leśnej);
- wprowadzanie gatunków drzew i krzewów leśnych zatrzymujących lub spowalniających procesy rozpadu drzewostanu na gruntach porolnych;
- utrzymanie na dotychczasowym poziomie praktyki odnawiania powierzchni zrębowych, po co najmniej jednym sezonie wegetacyjnym przelegiwania, co radykalnie obniży poziom zagrożenia i szkód od szeliniaka w nowo zakładanych uprawach iglastych;
- obniżenie szkód od jeleniowatych, do poziomu umożliwiającego wyprowadzenie upraw i młodników;
- monitorowanie zwiększania zasobów tzw. martwego drewna, aby nie dopuścić do pogorszenia się stanu sanitarnego drzewostanów, prowadzącego do zakłóceń w zachowaniu ciągłości i trwałości lasu.

Dla kompleksów leśnych, w których rejestruje się zagrożenia i dochodzi lub może dojść do znacznych uszkodzeń lub rozpadu drzewostanu, podjęte działania hodowlano-ochronne powinny mieć charakter priorytetowy. Występujące w tych kompleksach formy ochrony przyrody, jak np. Natura 2000 czy rezerваты przyrody powinny być również objęte tymi działaniami, w przeciwnym razie mogą utracić swój charakter i cel, do którego zostały powołane.

Zał. 3

KIEROWNIK
 Zespołu Ochrony Lasu
 mgr. Inż. Stefan Perz

DYREKCJA GENERALNA LASÓW PAŃSTWOWYCH
w Warszawie
ZESPÓŁ OCHRONY LASU
ul. Kościuszki 22, tel. 436-11
78-400 SZCZECINEK

Zał. nr 1

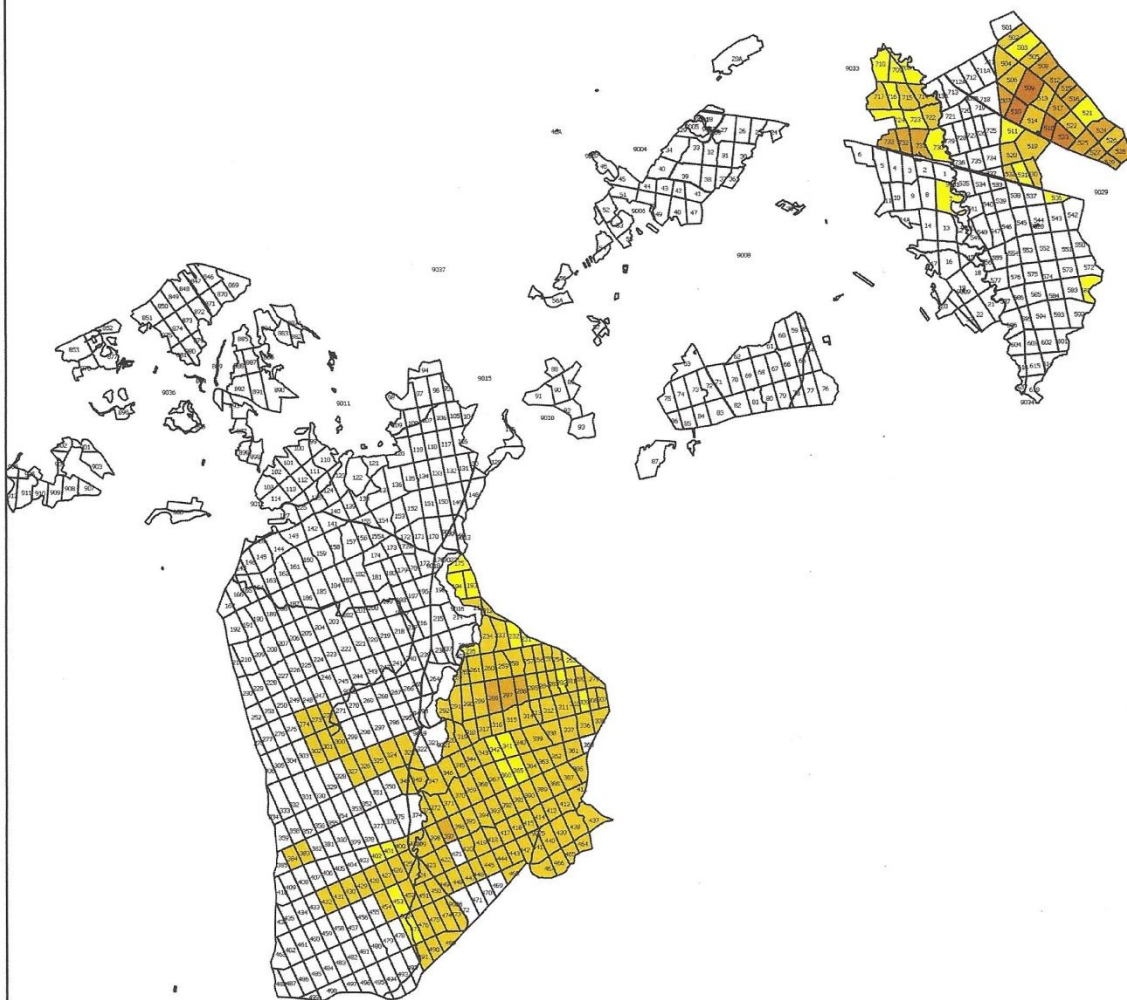
Zestawienie występowania i zwalczania szkodników lasu w N. Czarnobór

Lata	Szeliński		Zwójki sosnowe		Strzygonia chojn.		Poproch cet.		Boreczniki sos.		Brdnica mn.		Zwójki, mierz. db		Chrab.-imago		Przypłaszczek		Jeleniowate		Boby		Cetynce		Kornik drukarz		
	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	występ.	
2005																											
2006																											
2007																											
2008							50																				
2009		121,49																									
2010				2,2																							
2011																											
2012						125																					
2013																											
2014																											
Dokładne dane za rok 2014, zgodnie z & 6 IOL zestawione zostaną przez ZOL w terminie do 31.12.2014r.																											

Zestawił: 07.11.2014r.

GŁÓWNY SPECJALISTA
SŁOBY LESNE
M. Malusiak
mgr inż. Mirosław Malusiak

Nadleśnictwo Czarnobór

Pow. ognisk grad. - 5 087,48 ha

czarnobor_ognisko_85-2010

- 2-5%
- 6-10%
- 11-25%
- 26-50%
- powyżej 50%

Szczecinek, /4 .01.2015 r.

ZS.6004.3.2013

Końcowa ocena realizacji dotychczasowego planu urządzenia lasu

Końcową ocenę gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego za lata 2005-2014 w **Nadleśnictwie Czarnobór** opieram na wynikach inwentaryzacji stanu lasu na dzień 01 stycznia 2015 r., analizie gospodarki przeszłej sporządzonej przez Nadleśniczego, koreferacie wykonawcy projektu planu urządzenia lasu, koreferacie z kontroli okresowej, referacie kierownika ZOL w Szczecinku oraz dyskusji na Naradzie Techniczno-Gospodarczej (NTG).

Na podstawie w/w dokumentów i dyskusji na NTG stwierdzam, że zadania określone planem urządzenia lasu za ubiegłe dziesięciolecie w zasadzie zostały wykonane. Odstępstwa od założeń planu – wykonanie etatu powierzchniowego trzebieży późnych w 68 %, wynikały m.in. z wyłączenia części powierzchni z użytkowania gospodarczego przez utworzenie sieci ostoi różnorodności biologicznej. Niskie wykonanie trzebieży późnych wynika również ze znaczącego udziału cięć przygodnych w użytkowaniu przedrębny, oraz ze zwiększonej przez Nadleśnictwo ze względu na potrzeby pielęgnacyjne i hodowlane intensywności wykonania zabiegów trzebieży. Należy podkreślić, że wykonawca projektu planu urządzenia lasu w czasie inwentaryzacji nie stwierdził istotnych zaniedbań pielęgnacyjnych, jednocześnie określono, że wykonane w drzewostanach Nadleśnictwa cięcia pielęgnacyjne prowadziły do utrzymania lub poprawy stabilności drzewostanów. Przeciętna zasobność na gruntach leśnych w Nadleśnictwie wzrosła ze 177 m³/ha wg stanu na 01.01.2005 r. do 233 m³/ha wg stanu na 01.01.2015 r. Zadania z hodowli lasu realizowane były w ścisłym związku z potrzebami hodowlanymi drzewostanów ze szczególnym uwzględnieniem stanu lasu. Efektem prawidłowych działań Nadleśnictwa jest również wzrost wskaźnika pokrycia upraw, brak upraw przepadłych, oraz uzyskanie praktycznie 100 % upraw i młodników do 10 lat zgodnych ze składem pożądanym.

Biorąc powyższe pod uwagę, gospodarkę leśną ubiegłego okresu gospodarczego w Nadleśnictwie Czarnobór (z zastrzeżeniem niskiej realizacji TP) oceniam pozytywnie.

DYREKTOR

Sławomir Cichon

3 OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ

3.1. OGÓLNE ZASADY OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH

3.1.1. Ogólne cele i zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach pod pojęciem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej rozumie „działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasów i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwale zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów”.

Zgodnie z zapisami Instrukcji urządzania lasu do celów planowania urzędniowego przyjęto sześć następujących kryteriów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz orientacyjne wskaźniki odpowiadające tym kryteriom:

- 1) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia zasobów leśnych i ich udziału w globalnym bilansie węgla – oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które zapewnia pożądaną ilość i jakość zasobów leśnych w horyzoncie średnio- i długookresowym (poprzez wyważenie stosunku pozyskania do przyrostu), zmierza do utrzymania zapasu lub jego zwiększenia (do poziomu pożądanego ze względów ekonomicznych, ekologicznych i społecznych) oraz zwiększania lesistości, kiedy tylko może to przyczynić się do zwiększenia wartości ekonomicznych, ekologicznych, społecznych i kulturowych;
- 2) kryterium utrzymania zdrowia i witalności ekosystemów leśnych – oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które zmierza do jak najpełniejszego wykorzystania struktur i procesów naturalnych (gdzie jest to tylko możliwe i w stopniu ekonomicznie wykonalnym), popiera i utrzymuje odpowiednią różnorodność genetyczną, gatunkową i strukturalną oraz wykorzystuje gatunki drzew dostosowanych do warunków siedliskowych, w celu zwiększenia stabilności, żywotności i odporności lasów (na niesprzyjające czynniki środowiskowe) oraz wzmocnienia naturalnych mechanizmów regulacyjnych;
- 3) kryterium utrzymania i wzmocnienia produkcyjnych funkcji lasu – oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które zmierza do zapewnienia odpowiedniego poziomu pozyskania produktów leśnych, zarówno drzewnych, jak i nie-drzewnych (w rozmiarze nie większym niż możliwy do utrzymania przez długi okres) oraz odpowiedniej infrastruktury (w celu sprawnego dostarczania dóbr i usług), przy równoczesnej minimalizacji negatywnego oddziaływania na środowisko;
- 4) kryterium zachowania, ochrony i odpowiedniego wzmocnienia biologicznej różnorodności w ekosystemach leśnych – oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które preferuje:

- a) odnowienia naturalne, jeżeli tylko występują warunki zapewniające odpowiednią ilość i jakość zasobów leśnych, a także gdy istniejące proveniencje cechują się odpowiednią jakością w odniesieniu do siedliska,
 - b) gatunki rodzime i lokalne (dobrze dostosowane do warunków siedliskowych) w odnowieniach i zalesieniach – tam gdzie to możliwe,
 - c) różnorodność, zarówno w obrębie struktury powierzchniowej, jak i pionowej oraz różnorodność gatunkową w leśnej działalności gospodarczej, a tam gdzie to możliwe, również zachowanie i odtwarzanie różnorodności krajobrazu,
 - d) pozostawianie obumarłych drzew stojących i leżących, drzew dziuplastych, starodrzewi i szczególnie rzadkich gatunków drzew, w liczbie i rozmieszczeniu koniecznym do zapewnienia różnorodności biologicznej, z uwzględnieniem potencjalnego oddziaływania na zdrowie i stabilność lasów oraz ekosystemów sąsiadujących z lasami,
 - e) ochronę cennych biotopów, m.in. źródeł, bagien, ostańców i wąwozów;
- 5) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów (szczególnie w odniesieniu do gleby i wody) - oznacza konieczność takiego planowania urządzeniowego, które zapewni dominację funkcji ochronnych w rezerwatach, lasach ochronnych (szczególnie glebochronnych oraz wodochronnych), jak też najcenniejszych siedliskach (szczególnie łągowych, bagiennych i wilgotnych), a także ich odpowiednie uwzględnianie w pozostałych lasach;
- 6) kryterium utrzymania innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych wymaga przede wszystkim sprecyzowania oraz realizacji odpowiedniej strategii społeczno-gospodarczej na poziomie kraju, a następnie regionów; na poziomie nadleśnictwa i w planowaniu urządzeniowym należy dążyć do:
- a) zwiększania udziału społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji dotyczących trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej (szczególnie w odniesieniu do założeń projektu planu ustalonych przez KZP oraz końcowego projektu planu, omawianego z udziałem społeczeństwa podczas Komisji Projektu Planu),
 - b) udostępniania lasów do celów zdrowotno-rekreacyjnych (szlaki turystyczne, miejsca postoju, parkingi, urządzenia turystyczne, ścieżki rowerowe, ścieżki konne),
 - c) udostępniania lasów do celów dydaktycznych (izby i ścieżki przyrodnicze, lekcje przyrody w lesie),
 - d) promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (foldery, programy ochrony przyrody, prelekcje).

Do celów planowania urządzeniowego przyjęto, że poszczególne kryteria trwale zrównoważonej gospodarki leśnej powinny być przestrzegane na poziomie nadleśnictwa, m.in. w następujący sposób:

- 1) kryteria 1 oraz 3, dotyczące wzmocnienia zasobów leśnych, a także ich funkcji produkcyjnych, poprzez ustalenie pożądanego kierunku rozwoju i stanu zasobów leśnych

w nadleśnictwie na koniec okresu planistycznego, jak też przyjęcie takich wielkości i sposobów pozyskania drewna, które pozwolą na uzyskanie tego pożądanego stanu;

- 2) kryteria 2, 4 i 5, dotyczące ochrony przyrody, w tym różnorodności biologicznej w lasach, poprzez możliwie precyzyjne określenie priorytetów ochrony przyrody, w tym gatunków i siedlisk, dla których wyznaczono obszary Natura 2000, a następnie ustalenie zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz przyjęcie odpowiednich sposobów postępowania gospodarczego zmierzających do minimalizacji tych zagrożeń.

W planowaniu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej wyróżnia się realizowanie celów długookresowych (perspektywicznych) oraz średniookresowych. Niektóre, nazbyt szczegółowe, wskazania gospodarcze zamieszczane dawniej w opisie taksacyjnym drzewostanu należy traktować jako wskazania fakultatywne, ponieważ kwalifikują się do krótkookresowego (np. rocznego) planowania operacyjnego, do którego uprawniony jest Nadleśniczy zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o lasach.

Realizacja celów długookresowych (perspektywicznych) polega m.in. na:

- zapewnieniu zgodności planowania gospodarki leśnej z przepisami prawa;
- zapewnieniu zgodności zadań określonych w planie urządzenia lasu z obowiązującymi „Zasadami hodowli lasu”;
- ustaleniu pożądanego składu gatunkowych drzewostanów zgodnych z warunkami siedlisk leśnych (TD o kierunku ochronnym lub gospodarczym), które nazywane są hodowlanymi celami gospodarki leśnej;
- zapewnieniu zachowania trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania, m.in. poprzez:
 - 1) optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, wyrażonego – dla głównych gatunków drzew – w formie przeciętnych wieków rębności,
 - 2) dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych dla realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych).

Do realizacji celów średniookresowych zalicza się większość wskazań, wytycznych, ukierunkowań i zadań określonych w planie urządzenia lasu, w tym:

- wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego składu gatunkowego drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do siedliskowych typów lasu oraz siedlisk przyrodniczych;
- wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego budowy lasu oraz struktury wiekowej drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do wymagań trwałości lasów i ciągłości ich użytkowania;
- wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego stanu zdrowotnego i sanitarnego drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do wymagań stabilności lasu;
- wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego wielkości zasobów miąższości drewna na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do możliwości przyrostu tej miąższości w okresie dziesięciolecia i wielkości pozyskania drewna wynikającej z potrzeb pielęgnowania, przebudowy oraz odnowienia drzewostanów;
- wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego określone dla poszczególnych gospodarstw (w tym rezerwatów i lasów ochronnych);

- wytyczne postępowania gospodarczego określone dla obiektów specyficznych (w tym obszarów Natura 2000, leśnych kompleksów promocyjnych, lasów stref ochronnych, otulin itp.);
- wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego zmierzające do realizacji celów hodowlanych i technicznych określonych dla poszczególnych drzewostanów – na podstawie celów ustalonych ramowo dla nadleśnictwa i obrębu leśnego – z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanów;
- wskazania zmierzające do zapewnienia pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu (w tym podział na ostępy oraz jednostki kontrolne);
- wskazania i wytyczne dotyczące przebudowy drzewostanów, których stan nie zapewnia osiągnięcia celów gospodarki leśnej;
- - wskazania i wytyczne zmierzające do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in. poprzez określenie:
 - a) zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu,
 - b) zaleceń wynikających z programu ochrony przyrody,
 - c) kierunku regeneracji siedlisk zniekształconych,
 - d) potrzeb z zakresu odbudowy systemu małej retencji w lasach,
 - e) kierunkowych zadań gospodarki łowieckiej oraz potrzeb rozwoju infrastruktury technicznej.

W Nadleśnictwie Czarnobór najważniejszymi celami gospodarki leśnej w najbliższych okresach gospodarczych będą:

- 1) przeciwdziałanie zjawisku nadmiernej akumulacji surowca drzewnego na pniu w drzewostanach rębnych i starszych,
- 2) obniżenie przeciętnego wieku drzewostanów Nadleśnictwa,
- 3) poprawa powierzchniowej struktury klas wieku drzewostanów i zbliżenie jej do pożądanego układu klas wieku lasu normalnego,
- 4) utrzymanie lub poprawienie stanu stabilności, zdrowotności, zgodności z siedliskiem i jakości drzewostanów,
- 5) ochrona cennych elementów środowiska przyrodniczego występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa.

Sformułowane powyżej zadania należy osiągnąć poprzez:

- planową realizację zadań gospodarczych związanych z zaprojektowanym użytkowaniem rębnym, czyli prowadzenie sukcesywnej przebudowy drzewostanów rębnych i starszych, przy pomocy rębni właściwych dla danych gospodarstw i siedlisk leśnych,
- planowe odnawianie pojawiających się zrębów otwartych oraz powierzchni podokapowych,
- stosowanie w odnowieniach gatunków lasotwórczych zgodnych z przyjętymi składami gatunkowymi upraw, z wykorzystaniem mikrozróżnicowania siedlisk leśnych oraz tam gdzie to możliwe odnowień naturalnych,
- stosowanie w odnawianiu chronionych przyrodniczych siedlisk leśnych gatunków z właściwych, o kierunku ochronnym typów drzewostanów,

- właściwe wykonywanie wszystkich zabiegów przedrębnych, zgodnie z zasadami proekologicznej, trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, czyli w taki sposób, aby nie pogorszyć stanu i różnorodności siedlisk leśnych,
- stosowanie wszelkich dostępnych środków ochrony upraw i młodników leśnych przed szkodami od zwierzyny płowej,
- właściwe wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych w drzewostanów przedrębnych, czyli w sposób zapewniający poprawę ich stanu sanitarnego, jakości oraz stabilności ekologicznej, przy równoczesnym zapewnieniu maksymalnej możliwej ochrony cennych elementów środowiska przyrodniczego, występujących na powierzchni objętej zabiegami,
- stałe monitorowanie stanu sanitarnego lasu ze szczególnym uwzględnieniem drzewostanów na gruntach porolnych oraz jak najszybsze reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

Proekologiczna gospodarka leśna zmusza do ciągłego poszukiwania rozwiązań oryginalnych, często bez wzorców, instrukcji i zaleceń. Wymaga daleko idącej samodzielności i szczególnego rodzaju odpowiedzialności, nie za wykonanie planów, ale za rzeczywisty stan lasu. Powodzenie jej zależeć będzie od wiedzy realizatorów planu zagospodarowania lasu i umiejętności praktycznego jej zastosowania.

3.1.2. Ogólne zasady zachowania ład przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań gospodarczych

3.1.2.1. Podział na gospodarstwa

Podział gruntów zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa na gospodarstwa dokonany został na podstawie decyzji KZP oraz obowiązujących zasad hodowli lasu i instrukcji zarządzania lasu.

Utworzono następujące gospodarstwa (grunty zalesione i niezalesione):

Gospodarstwo specjalne (S) – o powierzchni – 1309,12 ha, do którego zaliczono:

- lasy w rezerwach – w oddz.: 404a-g; 405a-c,h,i; 406a-d,j,l; 407a,b,f,g,h,j; 408a,f,g,k,l,m,n; 409g,h; 410d,h; 434b-d; 435b,d,h,j; 436b,d,f; 460a; 461a; 462b; 846a-f,i-n; 847a-m; 848a-l; 849a-i; 850a-l; 851a-f,h-l,n-fx; 869a,b,d-h,k,l,m; 870a-k; 871a-c,f,g,i,j; 872a-k; 873a-k; 874a-h,j-r; 875a-i,k; 879a-g; 880a-p; 881a-i – 592,16 ha;
- lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej – w oddz.: 37g,i; 38a-j, 39a,g,h,i,l – 46,31 ha;
- lasy na siedliskach bagiennych (nieujęte wcześniej) – w oddz.: 26b,h; 27d,f,m; 28d; 30b,c,d,h,m; 31b,i; 32h,i; 33f,h,j; 34l,o; 40b,c,i; 41d; 42c; 43d; 44d; 49c; 50a; 52h,j; 59g; 63d; 72d; 73c,g,h; 74f; 75b,k; 76d; 82c; 84f,j; 85b; 92c; 97r; 107c; 113j; 120Ah; 121c,k; 122i,k,l; 125g,i; 195d; 235a,d; 236k,l,n; 237i, 241l; 261f, 265m; 303d; 312f; 430b; 551f; 730a; 852j; 853f; 877r; 885c,g,i; 886f,h; 887b,c,i,j; 888j; 892c; 895a,f,m; 897h; 905f; 906d; 908c; 911c – 144,76 ha.

w tym: Bb – 0,99 ha,
 BMb – 50,34 ha,
 LMb – 93,43 ha.

- lasy ze źródliskami i inne, cenne pod względem przyrodniczym lub krajobrazowym, w szczególności na gruntach przyległych do rzek (nieujęte wcześniej) – w oddz.: 1a,f; 7a,g,l; 10h,i; 11d; 12f,i; 15b,c,f,k; 16g; 17h,i,j; 18b,d,h,i,l; 21h,l,p; 29g,j; 59a; 60a; 102f,h; 112i; 115b; 123a,b; 129c; 145i; 148Aa,i; 162d; 165b,c; 166b; 168g,k; 175a,b; 176a; 185i; 186g,k; 194h; 195c; 202f; 213d,g; 214a; 217h; 234d,j; 235b,c; 236a,g,j; 262b,d; 263a,f; 264a,b,c,d,l,o; 291b; 292d; 266k; 272k; 293a,g; 312d; 321i; 348f,h; 373c,d,f; 374c,f; 398c; 399Ab; 424g; 451b; 452f,h,n; 453j; 477f,h,j; 478f; 491d,j; 492a,f,g; 493i,k; 494j,k; 495g,j; 496c; 535f,p; 541f; 549c; 556g; 572i; 582a,g; 587f; 592b,j,m; 596f,j; 601b; 604h,i; 614b; 615m; 616b,d,h; 620b,f; 708b,c,f,g; 714a; 721c; 722b,c,g,h; 730i,p; 876f; 882a,c,k; 884b,h,m,n; 885a; 886b; 887h; 888b; 889a; 906a,b; 908g; 90d,g; 910b,d; 911b,m; 912b – 302,71 ha;
- lasy, na których zainwentaryzowano siedliska przyrodnicze Natura 2000 o znaczeniu priorytetowym (nieujęte wcześniej) – w oddz.: 16f; 454i,j,k; 477b; 478a,b,c,d,h; 479c,f; 601c; 614a; 619a; 708a; 713Ah,l; 714b; 729d,h; 894f; 900h,k,o – 69,82 ha;
- lasy stanowiące ostoje różnorodności biologicznej (nieujęte wcześniej) – w oddz.: 7b; 15i; 16c,h; 29m; 63y; 74j; 83i; 84i; 97g; 98b,g,h,i,k,n,o,r; 108a,b,d,g,i,k,l,o; 109b,d,f,g,j,k,l,m,n; 115a; 123g; 166c; 177a; 185g; 187b,k; 212b; 277g; 278d; 295c; 321j; 373b; 429f; 430a; 431a; 459a; 577h; 616c; 710b; 876b; 877f,i,j; 878d; 886d; 887k; 888f; 890a; 895h,k,l,n,o,p; 896d,f; 897k; 898g; 899b,f; 907c – 153,36 ha;

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – o powierzchni – 3281,96 ha.

Do gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych zaliczono lasy ochronne z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) – o powierzchni – 11292,14 ha, obejmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną,

w tym:

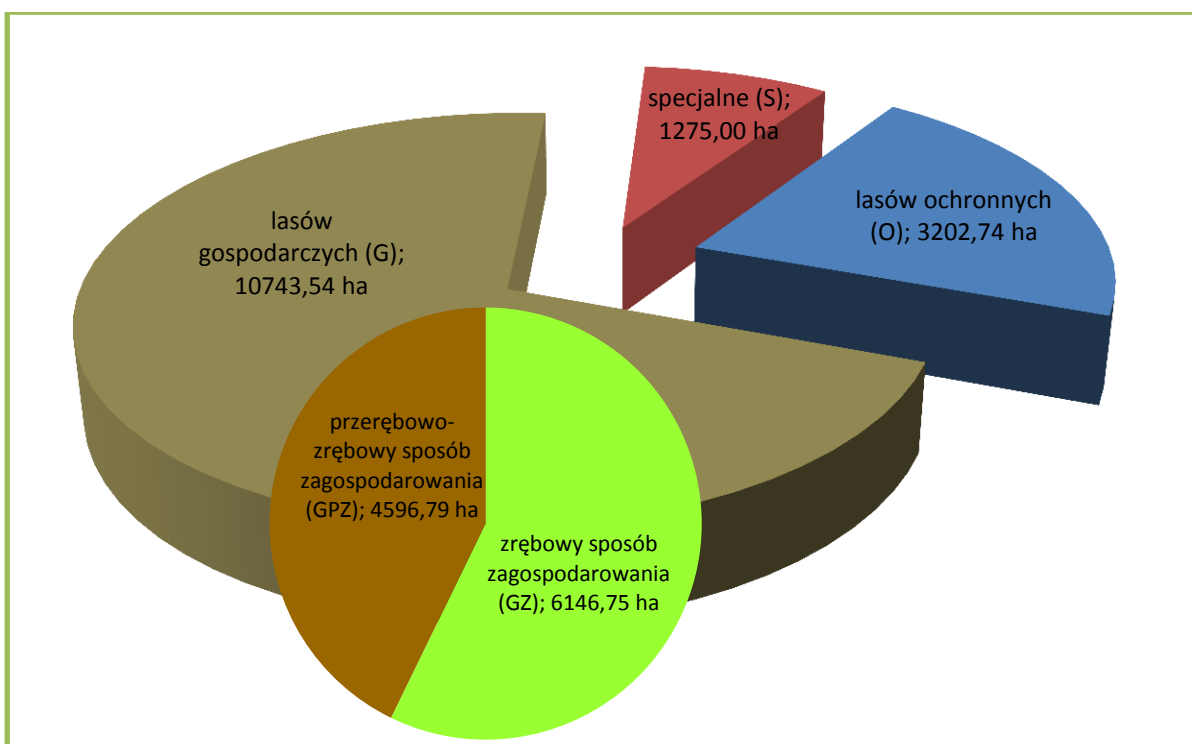
- zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ) - 6643,83 ha,
- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ) - 4648,31 ha,

Powierzchniową i miąższościową tabelę klas wieku według gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności zamieszczono w tomie II, w tabeli nr VI.

Zestawienie powierzchni gruntów zalesionych i miąższości wg gospodarstw (bez przestojów)

Gospodarstwo	Nadleśnictwo	
	powierzchnia – ha miąższość – m ³ brutto	%
1	2	3
1. Specjalne (S)	<u>1275,00</u> 394290	<u>8,4</u> 10,8
2. Wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)	<u>3202,74</u> 923335	<u>21,0</u> 25,2
3. Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)	<u>10743,54</u> 2348325	<u>70,6</u> 64,0

Gospodarstwo	Nadleśnictwo	
	powierzchnia – ha miąższość – m ³ brutto	%
1	2	3
w tym: zrębowy sposób zagospodarowania (GZ)	<u>6146,75</u> 1056410	<u>40,4</u> 28,8
przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania (GPZ)	<u>4596,79</u> 1291915	<u>30,2</u> 35,2
OGÓŁEM	<u>15221,28</u> 3665950	<u>100,0</u> 100,0

Udział gruntów zalesionych według gospodarstw

3.1.2.2. Przyjęte wieki rębności

Komisja Założeń Planu przyjęła następujące wieki rębności, jednakowe dla lasów ochronnych i gospodarczych:

Gatunek	Wiek rębności
1	2
Db, Js	140
Jd	120
Bk	110
Md, Dg	100
So, Św	90
Brz, Ol, Gb, Lp, Kl, Ak	80
Os, Ol odroślowa	60
Tp, Ols, Wb	40

Odpowiadają one zakresom wieków rębności określonym dla Nadleśnictwa w wykazie zamieszczonym w rozdziale VIII instrukcji u.l.

3.1.2.3. Podział lasu na ostępy

Dla zapewnienia wymogów ładu przestrzennego zachowano dotychczasowy układ ostępów stałych, przyjęty w poprzednim planie u.l. W nielicznych przypadkach, podyktowanych sytuacją obecną (korekta podziału powierzchniowego, grunty przyjęte) zoptymalizowano ich zasięg. Ostępy przebiegają zasadniczo ze wschodu na zachód i obejmują z reguły dwa oddziały, a ich długość wynosi około 750 m. Ostępy o nietypowej długości - jeden lub trzy oddziały - spotyka się przeważnie na początku i końcu szeregów ostępowych oraz w oderwanych kompleksach leśnych. Początek i koniec ostępu oparto zasadniczo o granice podziału powierzchniowego. W ramach ostępu użytkowanie rębne należy prowadzić zgodnie z kierunkiem oznaczonym na mapie cięć strzałką czerwoną, która jednocześnie oznacza długość ostępu.

Lasy podzielono na 370 ostępów stałych. Dodatkowo, w celu przyśpieszenia procesu odnowienia w blokach drzewostanów rębnych, w niektórych oddziałach planowano cięcia w ramach tzw. ostępów przejściowych (w 27 przypadkach) oznaczonych na mapie cięć strzałką niebieską. Nie było potrzeby stosowania wrębów.

3.2. OKREŚLENIE I PRZYJĘCIE ETATÓW CIĘĆ UŻYTKOWANIA GŁÓWNEGO

Zgodnie z § 87 Instrukcji urządzania lasu zaplanowane do pozyskania w niniejszym planie użytki główne zostały podzielone na:

- użytki rębne,
- użytki przedrębne.

3.2.1 Etat użytkowania rębnego

Podstawą wyliczenia etatów użytkowania rębnego był przyjęty dla poszczególnych gatunków wiek rębności oraz podział na gospodarstwa. Dla gospodarstwa specjalnego etatu nie obliczano, a wielkość planowanego użytkowania rębnego wynika z sumy stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych drzewostanów. Dla gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (zrębowego i przerębowo-zrębowego) wyliczono etaty według dojrzałości drzewostanów (z ostatniej i dwóch ostatnich klas wieku), a także etat wg zrównania średniego wieku. Tak wyliczone etaty posłużyły do wyboru etatu optymalnego.

Etaty według dojrzałości drzewostanów, ale tylko dla celów porównawczych, wyliczono również dla gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych.

Zestawienie obliczonych etatów użytkowania rębnego przedstawiono w tabeli XIV. Tabelę tę zamieszczono w załącznikach do opisanego ogólnego i w tomie III.

Zestawienie obliczonych i przyjętych etatów użytkowania rębnego

Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych na okres obowiązywania planu	Etat przyjęty na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzętnienia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich kl. wieku						
	m ³ brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Specjalne (S)	x	x	x	x	0	100	950	950
Wielofunkcyjne lasów ochronnych (O)	13738	15165	10732	13738	624	3563	137879	137879
Wielofunkcyjne lasów gospodarczych (GZ)	19953 59,53	19155 58,51	16619 50,53	19155 58,51	1177	x	x	191427 593,66
Wielofunkcyjne lasów gospodarczych (GPZ)	19015	21978	16410	19015	4584	7125	x	172309
Wielofunkcyjne lasów gospodarczych (GP)	x	x	x	x	0	0	0	0
Razem gospodarstwo (G)	38968	41133	33029	38170	5751	7125	0	363736
Ogółem	52706	56298	43761	51908	6385	10788	138829	502565

Przyjęte etaty są:

- w gospodarstwie specjalnym (S) – etatem wynikającym z potrzeb hodowlanych;
- w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – etatem wynikającym z potrzeb hodowlanych i ochronnych, równym miąższościowemu etatowi optymalnemu;
- w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych ze zrębowym sposobem zagospodarowania (GZ) – miąższościowym etatem optymalnym;
- w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania (GPZ) – etatem stanowiącym 91% etatu optymalnego.

Łączny etat w gospodarstwach wielofunkcyjnych lasów ochronnych i wielofunkcyjnych lasów gospodarczych przyjęty na okres obowiązywania niniejszego planu, wynosi 501615 m³ brutto i stanowi 97% sumy etatów optymalnych w tych gospodarstwach (519080 m³). Etat ten jest wyższy od sumy etatów według zrównania średniego wieku (437610 m³) o 14,6% i w związku z tym nie zostanie pogorszona na koniec okresu gospodarczego relacja między średnim wiekiem drzewostanów Nadleśnictwa a połową orientacyjnego średniego wieku rębności. W związku z tym należy go traktować jako orientacyjny etat według pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych w lasach wielofunkcyjnych Nadleśnictwa. Średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa wynosi 55 lat i jest wyższy od połowy orientacyjnego średniego wieku rębności drzewostanów Nadleśnictwa o 10 lat.

Projektując cięcia rębne oraz planując związane z nimi procesy odnowieniowe, bez względu na przynależność drzewostanów do poszczególnych gospodarstw, uwzględniano:

- przyjęty cel hodowlany (TD),
- ograniczenia i nakazy prawne wynikające z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany,
- zasady i wytyczne zawarte w aktach normalizacji wewnętrznej w LP.

Priorytetowo, w pierwszej kolejności brano pod uwagę inicjowanie i kształtowanie naturalnych procesów odnowieniowych, oraz wykorzystywanie istniejących już odnowień naturalnych w drzewostanach.

Kwalifikowanie drzewostanów do użytkowania rębego odbywało się, z zachowaniem ostępowego porządku cięć, nawrotów cięć i okresów odnowienia, z uwzględnieniem specyficznych grup drzewostanów, w następującej kolejności:

- drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia,
- drzewostany do przebudowy intensywnej,
- drzewostany rębne i starsze.

Znaczące przy określaniu lokalizacji cięć było obniżenie przez KZP wieku rębności dla sosny i w związku z tym powstanie sporej liczby dużych bloków drzewostanów rębnych i starszych.

Użytkowanie rębne zlokalizowano w:

– klasach odnowienia	– 322,13 ha (99,9% pow. KO),
– klasach do odnowienia	– 68,41 ha (70,4% pow. KDO),
– drzewostanach bliskorębnych	– 11,77 ha (0,1% pow.),
– drzewostanach rębnych	– 924,95 ha (40,6% pow.),
– drzewostanach starszych	– 819,94 ha (45,0% pow.).

Razem powierzchnia manipulacyjna – 2147,20 ha (14,1% pow. zalesionej).

Do cięć rębnych zaplanowano 322,13 ha drzewostanów w klasie odnowienia, w tym 267,25 ha cięciami uprzętającymi. Pozostawiono bez cięć fragment wyłączenia w oddz. 713Ag o powierzchni 0,42 ha, który stanowi ekoton przy rzece Gwdzie.

W drzewostanach w klasie do odnowienia nie planowano cięć rębnych na powierzchni 28,72 ha. Są to drzewostany, w których planuje się odnowienie, w większości na istniejących gniazdach.

Ujęte do cięć drzewostany bliskorębne, to młodsze drzewostany zakwalifikowane do przebudowy intensywnej (A), położone w oddz.: 11a, 82a, 83d, 143d, 145b, 268c 350j.

Wśród drzewostanów rębnych do cięć zaplanowano 40,6% powierzchni. Ze względów ochronnych i z konieczności zachowania ładu przestrzennego i czasowego, nie objęto planem cięć części drzewostanów starszych – 1000,88 ha. Ich powierzchnia w poszczególnych gospodarstwach przedstawia się następująco:

Zestawienie powierzchni (ha) drzewostanów starszych nieobjętych planem cięć

Gospodarstwo	Pozostawiono bez cięć ze względu na:		Razem
	ustawowe formy ochrony oraz wewnętrzne zarządzenia LP	ład przestrzenny	
1	2	3	4
Specjalne (S)	396,70	24,50	421,20
Wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)	0,53	246,99	247,52
Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (GZ)	-	257,00	257,00
Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych prze- rębowo-zrębowych (GPZ)	-	75,16	75,16
Ogółem	397,23	603,65	1000,88

Zestawienie użytkowania rębego niezaliczonego na poczet etatu

Lp.	Kategoria cięć	Powierzchnia w ha	m ³ brutto netto
1	2	3	4
1.	Uprzątnięcie płazowin	---	---
2.	Uprzątnięcie nasienników i przestojów	---	<u>1747</u> 1569
3.	Poszerzenie linii podziału powierzchniowego i uprzątnięcie za- drzewień na gruntach nieleśnych	159,94	<u>4891</u> 4181
Ogółem		159,94	<u>6638</u> 5750

3.2.2. Rozmiar użytkowania przedrębego

W ramach użytkowania przedrębego zrezygnowano z planowania czyszczeń późnych z pozyskaniem grubizny (CPP). Drzewostany w przejściowej fazie rozwojowej, gdzie w trakcie wykonywania zabiegu pielęgnacyjnego powinna zaistnieć potrzeba poboru grubizny, kwalifikowano do TW, a drzewostany na słabszych siedliskach – do zabiegu hodowlanego CP. Nie planowano użytkowania przedrębego (TP) w drzewostanach starszych klas wieku, zdrowych o niskim i równomiernym zwarcu, w których trzebież wykonano w ostatnich latach ubiegłego 10-lecia i w trakcie taksacji nie stwierdzono potrzeby prowadzenia zabiegu w bieżącym okresie gospodarczym.

Powierzchniowy rozmiar użytkowania przedrębego wyliczony został na podstawie wskazań gospodarczych ustalonych podczas prac taksacyjnych. Wskazania dotyczące użytkowania przedrębego obejmują drzewostany lub ich część, w których nie przewiduje się użytkowania rębego.

Zestawienie przyjętego obligatoryjnego rozmiaru powierzchniowego użytkowania przedrębego dla Nadleśnictwa Czarnobór na okres realizacji planu

CPP	Trzebieże			OGÓŁEM
	TW	TP	Razem trzebieże	
Powierzchnia w ha				
1	2	3	4	5
---	2 264,50	7 023,56	9 288,06	9 288,06

Zestawienie danych, na podstawie których przyjęto orientacyjną wielkość miąższości grubizny planowanej do pozyskania w ramach użytkowania przedrębego

Lp.	Wyszczególnienie	m ³ netto	%	Objaśnienie
1	2	3	4	5
1.	Rozmiar planowanego użytkowania przedrębego w ubiegłym okresie	219 240	-	-
2.	Rozmiar użytkowania przedrębego na dziesięciolecie według wykonania w okresie ostatnich 5 lat	264 200	-	-
3.	Spodziewany w bieżącym 10-leciu tabelaryczny przyrost miąższości	758 080	-	-
4.	Spodziewany w bieżącym 10-leciu przyrost miąższości w drzewostanach nie objętych użytkowaniem rębny	632 640	-	-
5.	Przyjęty rozmiar użytkowania przedrębego	411 000	187	5:1
			156	5:2
			54	5:3
			65	5:4

Planowany rozmiar użytkowania przedrębego to około **65%** spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębny. Przyjęty rozmiar miąższościowy jest wielkością orientacyjną, natomiast ustalony i przyjęty rozmiar powierzchniowy stanowi zadania obligatoryjne, do wykonania w okresie obowiązywania nowego planu u.l.

Przeciętna intensywność cięć pielęgnacyjnych powinna kształtować się na poziomie około 44,25 m³/ha.

3.2.3. Łączny rozmiar użytkowania głównego

Łączny rozmiar użytkowania głównego na lata 2015-2024 dla Nadleśnictwa Czarnobór oraz porównanie tego rozmiaru z wielkością zasobów miąższości i spodziewanymi przyrostami przedstawia się następująco:

Zestawienie rozmiaru użytków głównych oraz etatów składowych i danych porównawczych

Lp.	Wyszczególnienie	m ³ netto	m ³ brutto	%	Objaśnienie
1	2	3	4	5	6
1.	Wielkość zasobów miąższości ogółem		3 700 454	-	-
2.	Wielkość spodziewanego tabelarycznego bieżącego przyrostu miąższości		947 600	-	-
3.	Przyjęty etat użytkowania rębego (łącznie z 5% przyrostem)	455 030	534 333	14,4	3:1
				56,4	3:2
				51,0	3:5
4.	Przyjęty orientacyjny rozmiar użytkowania przedrębego	411 000	513 750	13,9	4:1
				54,2	4:2
				49,0	4:5
5.	Ogółem proponowany rozmiar użytków głównych	866 030	1 048 083	28,3	5:1
				110,6	5:2

Planowana do pozyskania w ramach użytkowania rębego i przedrębego miąższość grubizny, po doliczeniu 5% przyrostu w użytkach rębnych zaliczonych na etat, wynosić będzie: netto - 866030 m³, brutto - 1048083 m³. Stanowi to ok. 110,6% spodziewanego tabelarycznego bieżącego przyrostu miąższości oraz ok. 28,3% wielkości zasobów miąższości Nadleśnictwa.

3.3. OPISANIE I ZESTAWIENIE ZADAŃ GOSPODARCZYCH WYNIKAJĄCYCH Z PLANU URZĄDZENIA LASU

3.3.1. Użytkowanie lasu

3.3.1.1. Użytki rębne

Wykaz projektowanych cięć rębnych opracowano w kolejności oddziałów i pododdziałów, z podziałem na działki zrębowe, bez przydziału na lata gospodarcze. Lokalizację cięć uzgodniono protokolarnie z Nadleśnictwem Czarnobór i RDLP w Szczecinku.

Przyjęto następujące rodzaje rębni dla poszczególnych typów siedliskowych lasu, zgodnie z ustaleniami KZP i NTG.

Rodzaje rębni dla poszczególnych TSL, z uwzględnieniem TD

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Rębnia	
		zasadnicza	zastępcza
1	2	3	4
Bśw	So	I	II
Bw	So, ŚwSo, ŚwBrz	I	II
Bb	So	nie planowano użytkowania rębnego	
BMśw	So, ŚwSo	I	III
	DbSo, BkSo	III	I, II
BMw	So, ŚwSo, SoŚw, ŚwBrz, BrzSo	I	III
	DbSo	III	I, II
BMb	So, BrzSo	nie planowano użytkowania rębnego	
LMśw	BkSo, DbSo	III	I, II
	Bk, SoBk, SoDb, ŚwDb	II	III, IV
LMw	SoDb	II	III, IV
	DbSo	III	I, II
	BrzOI	I	II, III
LMb	OI	nie planowano użytkowania rębnego	
Lśw	Bk, DbBk, BkDb	II	III, IV
Lw	Db	II	III, IV
OI	OI	I	III
OIJ	JsOI, DbOI, OIJs	III	I, II, IV

Przy projektowaniu działek zrębowych wykorzystano naturalne granice wyłączeń, drogi, rowy, itp. w celu urozmaicenia przebiegu działek. Bezpośrednio przy ciekach, zbiornikach wodnych i torfowiskach, w drzewostanach na żyźniejszych siedliskach planowano rębnie złożone, a na siedliskach słabszych – rębnię zupełną z pozostawieniem pasów lasu o szerokości 30-40 m. Pasy ochronne pozostawiono również w przypadku stosowania w takich warunkach rębni IIIa. Na pasach tych kształtowane winny być strefy ekotonowe i do tego powinny zmierzać wykonywane na nich czynności gospodarcze.

Do pozyskania planowano z reguły 95% miąższowości (w blokach upraw pochodnych, w pododdziałach do 1 ha i w drzewostanach świerkowych – 100%). Resztę planuje się pozostawić w formie kęp starodrzewu wraz z występującymi w nim dolnymi warstwami oraz drewnem martwym. Pozostawiane powinny być także drzewa dziuplaste oraz drzewa

o cechach pomnikowych lub o szczególnych walorach estetyczno-krajobrazowych i biocenotycznych, takie jak: wiąz, cis, czereśnia ptasia, dzika jabłoń, grusza, itp.

Nawrót cięć przy rębni zupełnej winien wynosić od 4 do 5 lat, przy rębni gniazdowej od 5 do 15 lat, przy rębni częściowej od 3 do 10 lat.

Zaprojektowany przebieg działek oraz zastosowany rodzaj rębni należy rozumieć jako zalecenia kierunkowe, niewiążące dla realizatorów planu. Nadleśniczy może zdecydować o ewentualnej modyfikacji rębni, w tym także o zastosowaniu na jednym pasie manipulacyjnym różnych form rębni. Nadrzędnym celem winno być przy tym stworzenie optymalnych warunków odnowienia, umożliwiających uzyskanie projektowanego składu gatunkowego i budowy drzewostanu docelowego.

Zestawienie użytkowania rębego przyjętego na okres realizacji planu

Lp.	Wyszczególnienie	m ³ netto	m ³ brutto
1	2	3	4
1.	Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu	427 886	502 567
2.	Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych	21 394	25 128
3.	Użytki rębne niezaliczone na poczet przyjętego etatu	5 750	6 638
Razem przyjęty rozmiar użytkowania rębego na 10-lecie		455 030	534 333

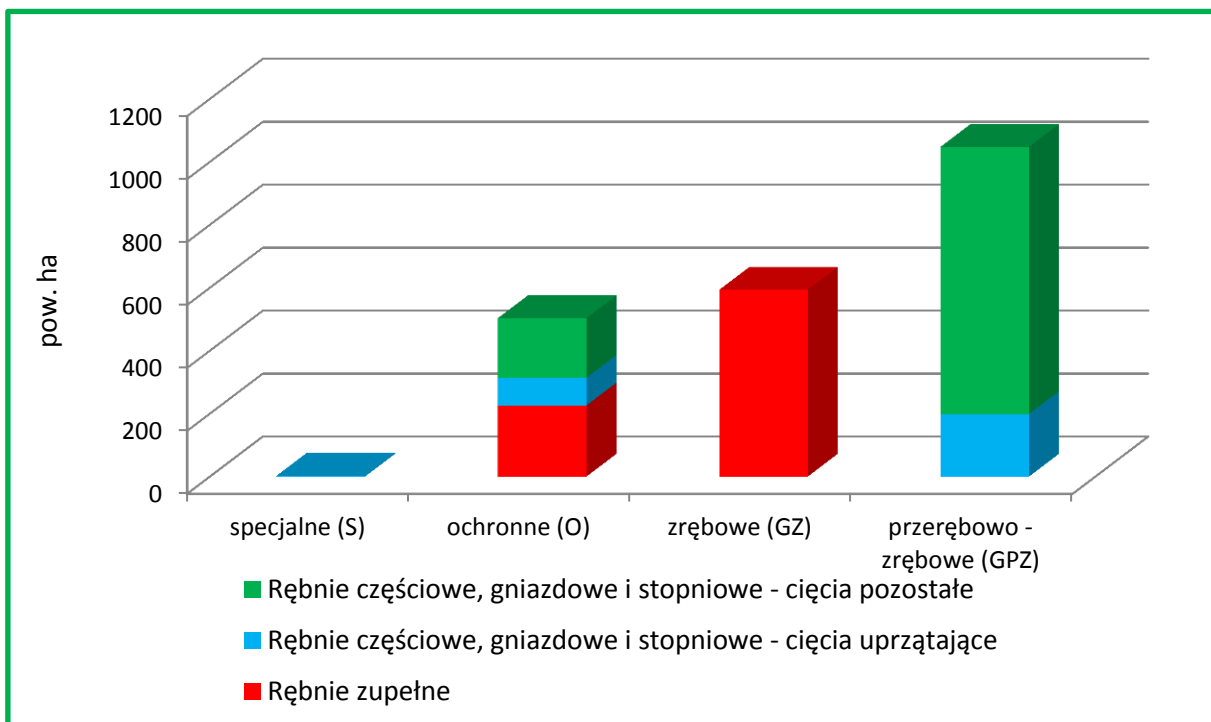
Przyjęty etat nie zagraża trwałości i stabilności lasów Nadleśnictwa.

Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach

Gospodarstwo	Rębnie zupełne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerę- bowa	Ogółem	
		cięcia uprząt.	cięcia pozost.	razem			
	Powierzchnia w ha						%
1	2	3	4	5	6	7	8
Specjalne (S)		2,32		2,32		2,32	0,1
Lasów ochronnych (O)	226,25	87,64	189,59	277,23		503,48	23,5
Lasów gospodarczych (GZ)	593,66					593,66	27,6
Lasów gospodarczych (GPZ)		198,77	848,97	1047,74		1047,74	48,8
Lasów gospodarczych (GP)							
Razem gospodarstwo (G)	593,66	198,77	848,97	1047,74		1641,40	76,4
OGÓŁEM	819,91	288,73	1038,56	1327,29		2147,20	100,0
%	38,2	13,4	48,4	61,8		100,0	

Największa powierzchnia manipulacyjna użytków rębnych zlokalizowana jest w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych – GPZ (48,8%). Reszta użytków rębnych zlokalizowana jest w:

- gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (GZ) – 27,6%,
- gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – 23,5%,
- gospodarstwie specjalnym (S) – 0,1%.

Powierzchnia manipulacyjna użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach

Zestawienie powierzchni manipulacyjnej rodzajów rębni wg gospodarstw

Rodzaj rębni	Gospodarstwo				Ogółem	
	Specjalne (S)	Lasów ochronnych (O)	Lasów gospodarczych (GZ)	Lasów gospodarczych (GPZ)		
	Powierzchnia w ha					%
1	2	3	4	5	6	7
IB		226,25	593,66		819,91	38,2
IIA		10,49		132,40	142,89	6,7
IIAU		47,35		106,72	154,07	7,2
IIB		30,02			30,02	1,4
IIBU	2,32	26,22			28,54	1,3
IIIA		93,95		520,05	614,00	28,6
IIIAU		14,07		88,80	102,87	4,8
IIIB		55,13		196,52	251,65	11,7
IIIBU				3,25	3,25	0,1
OGÓŁEM	2,32	503,48	593,66	1047,74	2147,20	100,0

3.3.1.2. Użytki przedrębne

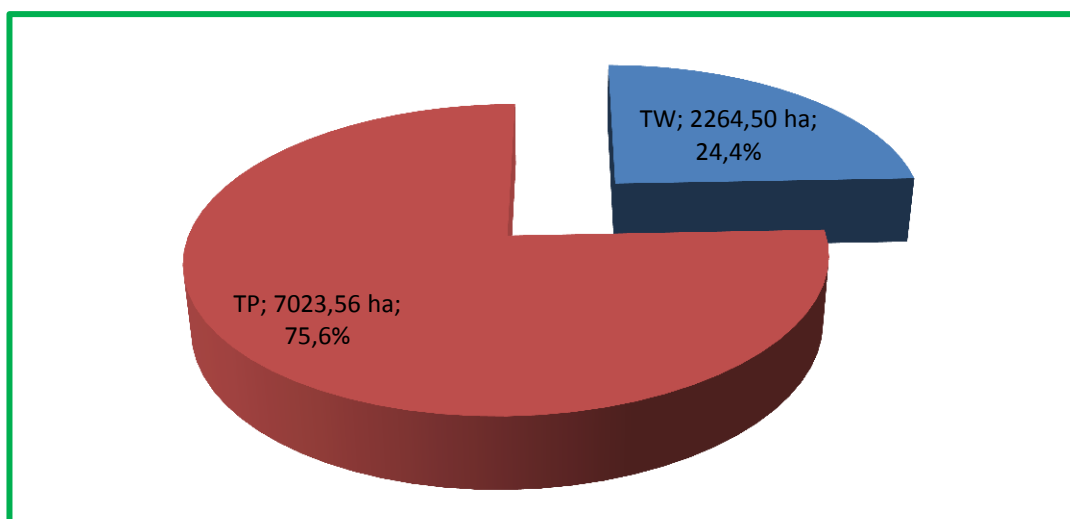
Wykaz cięć użytków przedrębnych opracowano z przeznaczeniem dla Nadleśnictwa i RDLP. Wykaz sporządzono kolejno według oddziałów i pododdziałów. W wykazie dla poszczególnych pododdziałów określona jest tylko powierzchnia zabiegu, natomiast globalny rozmiar miąższościowy, jako wielkość orientacyjna, podany jest na końcu wykazu i w tabeli XVII.

W trakcie realizacji cięć pielęgnacyjnych Nadleśnictwo powinno dążyć do ciągłego dostosowywania składów gatunkowych drzewostanów do typów drzewostanu i popierania gatunków rodzimego pochodzenia. Na siedliskach naturalnych należy ponadto ograniczać występowanie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie.

Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego według rodzajów cięć oraz klas i podklas wieku

Rodzaj cięcia	Powierzchnia (ha) wg klas i podklas wieku												Razem	
	I		II		III		IV		V		VI	VII		
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
CP-P														
TW		840,42	890,70	530,81	2,57									2264,50
TP				214,38	1690,86	1707,70	1713,65	737,63	364,32	273,78	233,38	87,86	7023,56	
Razem trzebieże		840,42	890,70	745,19	1693,43	1707,70	1713,65	737,63	364,32	273,78	233,38	87,86	9288,06	
OGÓLEM		840,42	890,70	745,19	1693,43	1707,70	1713,65	737,63	364,32	273,78	233,38	87,86	9288,06	

Pełna wersja tabeli XVI (uzupełniona o gatunek panujący) zamieszczona jest w załącznikach do opisanego ogólnego i przy wykazach cięć użytków przedrębnych.

Powierzchnia cięć przedrębnych wg rodzajów zabiegów

Trzebieże późne stanowią 75,6% powierzchni cięć przedrębnych, a trzebieże wczesne – 24,4%. Czyszczeń późnych z pozyskaniem grubizny nie planowano. Bez wskazań gospodarczych pozostawiono 1129,03 ha gruntów zalesionych.

3.3.1.3. Łącznie użytki główne

Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć

Kategoria cięć	Powierzchnia w ha		Miąższość grubizny w m ³	
	cięcia* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
I. Użytki rębne:				
A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	2147,20	1401,37	502567	427886
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			25128	21394
Łącznie użytki rębne ze spodziewanym przyrostem	2147,20	1401,37	527695	449280
B. Niezaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)				
1. uprzątnięcie płazowin			1747	1569
2. uprzątnięcie nasienników i przestojów			4891	4181
3. pozostałe	159,94			
Razem niezaliczone	159,94		6638	5750
Razem użytki rębne	2307,14	1401,37	534333	455030
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia				
B. Trzebieże	9288,06		513750	411000
Razem użytki przedrębne (m ³ wg przyjętego etatu)	9288,06		513750	411000
Ogółem użytki główne (I+II)	11595,20	1401,37	1048083	866030

* dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej bez uwzględniania powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu

3.3.1.4. Zadania w zakresie użytkowania lasu dla leśnictw

Numer leśnictwa	Nazwa leśnictwa (siedziba)	Zadania na 10-lecie								
		Użytkowanie rębne			Razem rębne	Użytkowanie przedrębne			Razem przedrębne ha/m ³ netto	Ogółem użytkowanie główne m ³ netto
		Zaliczone na etat	Spodz. 5% przyrost	Niezał. na etat		CPP	TW	TP		
		m ³ netto			ha					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	CZERNICA 528f	50 723	2 536	196	53 455	-	169,86	990,66	<u>1160,52</u> 58753	112 208
2.	CZARNOLAS 29o	66 442	3 313	271	70 026	-	143,59	885,89	<u>1029,48</u> 54891	124 917
3.	TUROWO 63f	66 740	3 366	1 066	71 172	-	199,85	789,59	<u>989,44</u> 53853	125 025
4.	CIEMINO	38 676	1 934	60	40 670	-	43,31	356,15	<u>399,46</u> 24925	65 595
5.	JELEŃ 99l	29 371	1 469	1 009	31 849	-	155,36	938,92	<u>1094,28</u> 55829	87 578
6.	KRAGI 176h	26 987	1 344	192	28 523	-	619,34	709,58	<u>1328,92</u> 42072	70 595
7.	PŁYTNICA 176h	65 698	3 275	1 170	70 143	-	67,70	555,29	<u>622,99</u> 32276	102 419
8.	KNIEWO 488f	21 334	1 064	98	22 496	-	477,36	382,65	<u>860,01</u> 21222	43 718
9.	WILCZE DOŁY 488f	38 329	1 914	716	40 959	-	89,53	782,94	<u>872,47</u> 33947	74 906
10.	WRZOSIEC 488f	23 586	1 179	972	25 737	-	298,60	631,89	<u>930,49</u> 33232	58 969
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO		427 886	21 394	5 750	455 030	-	2 264,50	7023,56	<u>9288,06</u> 411000	866 030

3.3.2. Hodowla lasu

Głównym celem hodowli lasu winno być zachowanie trwałości lasów i ich wzbogacanie poprzez dążenie do osiągnięcia zgodności biocenozy leśnej z warunkami siedliskowymi, zapewnienie produkcji drewna i innych użytków na zasadach reprodukcji rozszerzonej oraz kształtowanie pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Mając to na względzie Komisja Założeń Planu i Narada Techniczno-Gospodarcza określiły dla bieżącego planu u.l. perspektywiczne cele planowania hodowlanego w formie typów drzewostanów dla poszczególnych siedlisk oraz w formie wieków rębności dla poszczególnych gatunków panujących. Zagadnienia te były brane pod uwagę przy określaniu w trakcie taksacji wskazań gospodarczych jako celów hodowlanych krótkookresowych, doraźnych. Tak określone wskazania posłużyły do opracowania wykazu zadań z zakresu hodowli lasu. Wykaz został sporządzony w kolejności oddziałów i pododdziałów, z przeznaczeniem dla Nadleśnictwa i RDLP.

Przyjęte typy drzewostanów oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw zostały przedstawione w rozdziale 1.3.7.

3.3.2.1. Zadania na bieżące 10-lecie

Końcowe podsumowanie hodowlanych wskazań gospodarczych, w rozbiciu na siedliskowe typy lasu, przedstawiono w tabeli XVIII, dołączonej do opisu ogólnego i do tomu III.

Rozmiar prac odnowieniowych i pielęgnacyjnych na bieżący okres gospodarczy przedstawia się następująco:

Zestawienie projektowanych wskazań gospodarczych z zakresu hodowli lasu oraz przyjęte w tym zakresie zadania na okres realizacji planu

Lp.	Rodzaje zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu	Zadania wg tabeli XVIII	Zadania przyjęte na 10-lecie
		Powierzchnia w ha	
1	2	3	4
1.	Odnowienia i zalesienia otwarte	1029,48	865,50
	w tym: halizn, płazowin i zrębów (z ubiegłego okresu)	209,57	209,57
	gruntów nieleśnych	0,00	0,00
	zrębów projektowanych (*80%)	819,91	655,93
2.	Odnowienia pod osłoną	687,18	687,18
	w tym: przy rębniach złożonych	615,63	615,63
	podsadzenia (wprowadzanie dolnego piętra)	67,01	67,01
	dolesianie luk i przerzedzeń	4,54	4,54
3.	Poprawki i uzupełnienia	5,16	238,06
	w tym: w uprawach i młodnikach	5,16	5,16
	w projektowanych odnowieniach i zalesieniach (*15%)	0,00	232,90
4.	Wprowadzanie podszytów	27,20	27,20
5.	Pielęgnowanie	3038,13	3928,22
	w tym: pielęgnowanie upraw (PU)	881,55	1771,64
	w tym: pielęgnowanie gleby	651,09	1541,18
	w tym: w zainwentaryzowanych uprawach na powierzchniach otwartych - obligatoryjne	403,28	403,28
	w zainwentaryzowanych odnowieniach podokapowych	36,12	36,12
	w uprawach projektowanych na haliznach, płazowinach, zrębach istniejących i gruntach do zalesienia	209,57	209,57
	na istniejących powierzchniach międzygniazdowych	2,12	2,12
	w uprawach projektowanych w wyniku realizacji rębni zupełnych (*70%)	0,00	459,15
	w odnowieniach projektowanych w wyniku realizacji rębni złożonych (*70%)	0,00	430,94
	w tym: czyszczenia wczesne (CW)	230,46	230,46
	w tym: w zainwentaryzowanych uprawach na powierzchniach otwartych - obligatoryjne	193,77	193,77
	w zainwentaryzowanych odnowieniach podokapowych	36,69	36,69
	pielęgnowanie młodników (CP)	2156,58	2156,58
6.	Melioracje	1391,77	1391,77
	w tym: wodne	0,00	0,00
	agrotechniczne	1391,77	1391,77

*redukcja zadań przyjętych na 10-lecie jest zgodna z ustaleniami KZP i NTG

W bieżącym 10-leciu przewiduje się 865,50 ha odnowień i zalesień otwartych. Realizując powyższe zadania należy pamiętać o wykorzystywaniu istniejących odnowień naturalnych (w grupach i kępach), których jakość i rozwój zapewniają dalszy sukces hodowlany.

Odnowienia pod osłoną drzewostanów związane z rębnią częściową i gniazdową zaplanowano na powierzchni 615,63 ha. W drzewostanach użytkowanych rębnią II i IIIb w miarę możliwości winno się dążyć do uzyskania odnowienia naturalnego. Tam, gdzie nie powstanie młode pokolenie z obsiewu naturalnego należy wykonać podsadzenia lub podsiew, np. przy przebudowie drzewostanów. W drzewostanach użytkowanych i przewidzianych do użytkowania rębnią IIIa planuje się odnowienie sztuczne na powierzchni 273,55 ha.

Podsadzenia produkcyjne (wprowadzanie II piętra) zaprojektowano na powierzchni 67,01 ha, na siedliskach LMśw i Lśw, głównie w drzewostanach IIb i IIIa kl. wieku.

Poprawki i uzupełnienia przewidywane są w wysokości 238,06 ha, w tym poprawki na gruntach projektowanych do odnowienia i zalesienia (zgodnie z zaleceniem NTG - 15%) – 232,90 ha.

Wprowadzanie podszytów zaprojektowano na powierzchni 27,20 ha, w leśnictwie Jeleń, w drzewostanach na gruntach porolnych.

Pielęgnowaniem gleby planuje się objąć powierzchnię 1541,18 ha, w tym obligatoryjnie 403,28 ha. Jest to powierzchnia manipulacyjna, nieobejmująca wielokrotności zabiegów.

Czyszczenia wczesne projektuje się wykonać na powierzchni 230,46 ha, w tym obligatoryjnie - 193,77 ha. Łączna obligatoryjna powierzchnia pielęgnowania upraw wynosić będzie 597,05 ha. Czyszczenia późne – bez pozyskania grubizny (CP) zaplanowano na powierzchni 2156,58 ha. Czyszczeń późnych z pozyskaniem grubizny (CP-P) nie planowano.

Zabiegi agrotechniczne przewiduje się wykonać na powierzchni 1391,77 ha.

Wykonując prace hodowlane należy zwrócić uwagę, ażeby na granicy pole - las, woda - las oraz wzdłuż szlaków komunikacyjnych wprowadzane były gatunki liściaste, tak w formie podsadzeń i podszytów, jak i - zwłaszcza na uboższych siedliskach - przy odnawianiu zrębów. Pozwoli to we właściwy sposób kształtować strefę ekotonową, a ponadto wpłynie korzystnie na zabezpieczenie przeciwpożarowe obszarów leśnych.

3.3.2.2. Nasiennictwo i selekcja

Informacje dotyczące gospodarczych drzewostanów nasiennych, drzew matecznych, upraw pochodnych oraz bloków upraw pochodnych, zawarte są w rozdziale 1.3.8. - „Ocena walorów genetycznych lasu”.

Użytkowanie rębne planowane w bieżącym 10-leciu w GDN-ach

Gatunek	Pow. GDN	Użytki rębne zaplanowane na I 10-lecie		Pozostaje
		pow. manipulacyjna	pow. zredukowana	
powierzchnia - ha				
1	2	3	4	5
So	135,53	86,62	86,62	48,91
Bk	17,68	17,68	14,78	2,90
Dg	2,06	-	-	2,06
Ogółem	155,27	104,30	101,40	53,87

Powierzchnia zredukowana cięć rębnych planowanych w bieżącym 10-leciu w gospodarczych drzewostanach nasiennych wynosi 101,40 ha, co stanowi 65,31% powierzchni tych drzewostanów. Cięcia realizowane będą głównie rębnią zupełną w drzewostanach sosnowych. GDN-y bukowe użytkowane będą rębnią II.

Zestawienie użytkowania rębnego w bieżącym 10-leciu w blokach upraw pochodnych

Nr bloku	Powierzchnia bloku upraw pochodnych	Uprawy założone w ubiegłych okresach	Zręby do odnowienia z ubiegłego okresu	Użytki rębne zaplanowane na I 10-lecie	
				pow. manipulacyjna	pow. zredukowana
powierzchnia - ha					
1	2	3	4	5	6
I	39,47	17,71	6,83	9,59	9,59

3.3.3. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej

3.3.3.1. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu

Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu określono na podstawie danych Nadleśnictwa i ZOL oraz danych z inwentaryzacji stanu lasu przeprowadzonej w trakcie prac nad projektem planu u.l., w szczególności wynikających z oceny jakości hodowlanej lub technicznej i stopnia uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności ich składu gatunkowego z TD. Przeanalizowano stan zdrowotny i sanitarny lasu oraz aktualne i potencjalne oddziaływanie zespołu niekorzystnych czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych.

Zestawienie powierzchni drzewostanów według przyczyn i % uszkodzeń zamieszczone jest w punkcie 1.5.1.2.

Do głównych czynników mających wpływ na powstawanie zagrożeń dla lasów Nadleśnictwa należą:

- udział drzewostanów na gruntach porolnych (56,2% - zalesień porolnych);
- udział monokultur gatunków iglastych;
- warunki meteorologiczne;
- stan zwierzyny płowej.

W minionym okresie zagrożenie, jak i szkody ze strony szkodliwych owadów nie były znaczące, a ważniejsze występowanie oraz zwalczanie szkodników pierwotnych i wtórnych oraz szkodników upraw na obszarze Nadleśnictwa przedstawia tabela.

Zestawienie występowania ważniejszych owadów w minionym 10-leciu

Gatunek szkodliwego owada	2007	2008	2009	2010	2012	2013
	pow. występowania w ha / pow. zwalczania w ha					
1	2	3	4	5	6	7
Chrabąszcz majowy			2,00			
Szeliniak sosnowiec			121,49			
Brudnica mniszka					176,00	
Poproch cetyniak		50,00			25,00	
Borecznik sosnowiec					100,00	
Strzygonia choinówka					125,00	

Gatunek szkodliwego owada	2007	2008	2009	2010	2012	2013
	pow. występowania w ha / pow. zwalczania w ha					
1	2	3	4	5	6	7
Zwójki, miernikowce				2,20	13,00	19,00/19,00
Przyplaszczek granatek	5,10					
Kornik drukarz	0,80		1,00			
Cetyńce	15,13		18,55			

Obecny stan sanitarny lasów jest dość dobry, posusz występuje pojedynczo i nie wpływa znacząco na obniżenie odporności drzewostanów.

Przy podejmowaniu decyzji dotyczących ochrony lasu należy kierować się następującymi zasadami:

- profilaktyka działania,
- stosowanie zintegrowanych metod ochrony lasu, obejmujących działania modyfikujące środowisko w kierunku zmian niekorzystnych dla sprawców szkód, a korzystnych dla ich wrogów naturalnych,
- indywidualizacja rozwiązań – elastyczność przy podejmowaniu decyzji,
- minimalizacja szkód ekologicznych, jakie mogą wystąpić w efekcie wykonywania zabiegów,
- ocena progu ekonomicznej szkodliwości choroby lub szkodnika.

Do najważniejszych zagadnień z zakresu ochrony lasu należy:

- ochrona upraw i młodników przed owadami,
- ochrona przed szkodnikami pierwotnymi,
- ochrona przed szkodnikami wtórnymi,
- ochrona przed chorobami grzybowymi,
- ochrona przed zwierzętami łownymi,
- ochrona przed czynnikami abiotycznymi,
- ochrona trwałości ekosystemów leśnych,
- szkody przemysłowe.

a) Ochrona przed owadami

Szkodniki upraw i młodników

Zabiegi profilaktyczne oraz ochrona upraw i młodników przed szkodliwymi owadami powinny polegać na:

- kontroli występowania szkodników korzeni i zalesianiu gruntów po stwierdzeniu braku zagrożenia,
- preferowaniu zintegrowanej ochrony upraw i młodników przed szkodnikami korzeni,
- stosowaniu zasady przelegiwania zrębów,
- stosowaniu dołków chwytnych i pułapek feromonowych,
- ciągłej obserwacji występowania i rozwoju szkodników oraz bieżącej rejestracji stwierdzonych ognisk zagrożeń.

Szkodniki pierwotne

W Nadleśnictwie Czarnobór na powierzchni 5087,57 ha stwierdzono występowanie ognisk gradacyjnych rozrodu pierwotnych szkodników sosny.

Obszar ognisk stanowią oddz.: 7, 175, 193, 194, 212, 213, 231-235, 253-263, 272-274, 279-292, 300-302, 307-320, 323-327, 335-349, 361-373, 383-384, 386-399, 399A, 400-402, 411-420, 422-432, 437-454, 464-468, 473-477, 489-491, 502-532, 536, 582, 708-710, 714-717, 722-724, 730-733.

W ramach zabiegów profilaktycznych winno się dążyć do zwiększenia odporności drzewostanów na działanie szkodników pierwotnych poprzez:

- wprowadzanie gatunków biocenotycznych i fitomelioracyjnych,
- prawidłowe i terminowe wykonywanie cięć pielęgnacyjnych,
- ochronę mrowisk,
- zakładanie budek lęgowych i karmników dla ptaków,
- szersze stosowanie udoskonalonej ogniskowo-kompleksowej metody ochrony lasu,
- zakładanie małych remiz dla entomofauny i awifauny.

Działania profilaktyczne powinny być widoczne nie tylko w zabiegach typowo ochronnych, ale również w użytkowaniu lasu i zabiegach hodowlanych.

Ochrona przed szkodnikami pierwotnymi powinna polegać na:

- rozpoznaniu zagrożenia poprzez:
 - dokładne prowadzenie jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny,
 - obserwację ilości samicy brudnicy mniszki, siedzącej na strzałach drzew,
 - rejestrację uszkodzeń;
- wykonywaniu zabiegów ratowniczych, stosując biologiczne i biotechniczne metody ochrony lasu, rozrzedzające populację szkodników; zabiegi chemiczne wykonywać w sytuacjach niezbędnych uwzględniając aspekt przyrodniczy i ekonomiczny działań ochronnych.

Szkodniki wtórne

Występowanie szkodników wtórnych, głównie przyplaszczka granatka i kornika drukarza, zauważalne jest przeważnie na gruntach porolnych, w drzewostanach przerzedzonych i osłabionych przez patogeny korzeniowe oraz w drzewostanach świerkowych i z dużym udziałem świerka.

Zapobieganie rozmnoży szkodników wtórnych winno obejmować następujące działania:

- przestrzeganie zasad higieny lasu w drzewostanach zagrożonych,
- odpowiednią rotację drewna,
- wyznaczanie i usuwanie z lasu drzew zasiedlonych przed wylotem imago szkodników,
- wykładanie drzew i stosów pułpkowych.

W razie potrzeby należy dodatkowo:

- korować surowiec drzewny,
- zatapiać i zraszać drewno,
- odławiać chrząszcze korników za pomocą pułapek feromonowych,
- zabezpieczać drewno chemicznie.

b) Ochrona przed grzybami patogenicznymi

Zestawienie występowania ważniejszych chorób grzybowych w minionym 10-leciu

Nazwa choroby	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	występowanie [ha]									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Huba korzeni (d-stany)	344,00	309,00	123,00	319,00	319,00	294,80	246,30	204,20	220,00	220,00
Huba korzeni (uprawy)			1,00	10,00	10,00			6,21		
Pasożytnicza zgorzel siewek liściastych						5,12				
Zamieranie dębu (d-stany)	8,00			16,00	13,00	13,00				
Osutki sosny (uprawy)			1077,00		5,00		15,00			

Najgroźniejszym dla lasów patogenem grzybowym jest korzeniowiec wieloletni, powodujący hubę korzeni, występujący szczególnie na gruntach porolnych. W Nadleśnictwie Czarnobór drzewostanów na gruntach porolnych jest 8547,50 ha. Drzewostany te są z reguły w mniejszym lub większym stopniu opanowane przez hubę korzeniową.

Stwierdzono ponadto występowanie osutki sosny i innych gatunków, zgorzel siewek, rdzy na igłach i liściach, skrętaka sosny, mączniaka dębu, zamieranie dębu i buka, jesionu, olszy oraz świerka.

Określona w trakcie taksacji ogólna powierzchnia drzewostanów z zainwentaryzowanymi uszkodzeniami od grzybów wynosi 369,75 ha, w tym: w 10% - 277,23 ha, w 20% - 74,78 ha, w 40% - 17,74 ha.

Zapobieganie rozmnoży patogenów grzybowych winno obejmować następujące zabiegi profilaktyczne:

- przestrzeganie zasad higieny lasu w drzewostanach zagrożonych,
- bieżącą identyfikację zjawisk chorobowych, z określeniem ich nasilenia i występowania,
- monitorowanie zjawisk chorobowych rozpoznanych w latach ubiegłych,
- koncentrowanie w okresie zimowym zabiegów pielęgnacyjnych wykonywanych na gruntach porolnych, a maksymalne ograniczenie w okresie zarodnikowania grzybów,
- zapobieganie rozprzestrzenianiu się patogenów korzeni poprzez stosowanie preparatów biologicznych,
- staranne i terminowe wykonywanie profilaktycznych zabiegów ochronnych,
- zakładanie i kształtowanie stref ekotonowych.

c) Ochrona przed zwierzyną

Zwierzęta łowne zagrażają uprawom i młodnikom głównie poprzez zgryzanie i spalowanie. Uszkodzenia te w warunkach Nadleśnictwa występują w różnym nasileniu i w różnych stopniach uszkodzeń.

Określoną w trakcie taksacji powierzchnię ogólną drzewostanów z zainwentaryzowanymi uszkodzeniami od zwierzyny płowej, w rozbiciu na podklasy wieku i procentowe przedziały uszkodzeń, ilustruje tabela.

Powierzchnia drzewostanów z zainwentaryzowanymi uszkodzeniami od zwierzyny według podklas wieku i przedziałów uszkodzeń

Klasa wieku	Przedział uszkodzeń w %			Razem
	10 - 20	30 – 40	powyżej 40	
	Powierzchnia w ha			
1	2	3	4	5
Ia	164,43	70,99	1,72	237,14
Ib	738,28	254,08	13,62	1005,98
IIa	399,16	61,49	14,14	474,79
IIb	96,07	22,27	13,19	131,53
IIIa i starsze	169,26	22,58	12,62	204,46
Ogółem	1567,20	431,41	55,29	2053,90

Drzewostany ze stwierdzonymi uszkodzeniami spowodowanymi przez zwierzynę zajmują łącznie 2053,90 ha, czyli 13,5% powierzchni gruntów zalesionych Nadleśnictwa, w tym z uszkodzeniami powyżej 20% – 486,70 ha. Wśród drzewostanów I klasy wieku, najbardziej wrażliwych na uszkodzenia, uprawy i młodniki uszkodzone powyżej 20% zajmują powierzchnię 340,41 ha (ok. 27% pow. I kl. wieku). Uszkodzenia w starszych klasach wieku, to w zasadzie zablizniające się ślady po spalowaniu. Około 76% wszystkich uszkodzeń od zwierzyny przypada na przedział „10 – 20%”, 21% - na przedział „30 – 40%”, 3% - na przedział „powyżej 40%”. Uszkodzenia powyżej 40% występują na powierzchni 55,29 ha.

Celem minimalizacji szkód należy:

- utrzymywać stan zwierzyny na poziomie niezagrażającym celom hodowli lasu,
- kształtować optymalną strukturę płci i wieku populacji jeleniowatych,
- stosować środki odstraszające,
- egzekwować prawidłowe zagospodarowanie łowisk (np. koszenie łąk),
- udostępniać żer włóknisty jeleniowatym w okresie niedoborów pokarmowych,
- wzbogacać naturalną bazę żerową,
- grodzić najbardziej zagrożone powierzchnie.

d) Imisje pochodzenia przemysłowego

Na terenie Nadleśnictwa Czarnobór nie zaobserwowano istotnych szkód wywołanych ujemnym oddziaływaniem przemysłu. Nie ustalano stref uszkodzeń lasu, z uwagi na brak odpowiednich zarządzeń.

e) Ochrona przed czynnikami klimatycznymi (abiotycznymi)

Wśród zagrożeń abiotycznych w lasach Nadleśnictwa Czarnobór najważniejsze znaczenie mają: silne, wywalające wiatry, obfite opady śniegu, przymrozki późne i wczesne oraz okresowe susze.

Ochrona lasu przed czynnikami abiotycznymi powinna polegać na:

- przestrzeganiu kolejności i nawrotów cięć,
- nienaruszaniu naturalnych ścian ochronnych przy wykonywaniu cięć,
- właściwym i terminowym wykonywaniu cięć pielęgnacyjnych,
- wprowadzaniu gatunków silnie krzewiących się na obrzeżach drzewostanów narażonych na wiatry,
- terminowym odnawianiu i zalesianiu,
- zwiększaniu udziału gatunków iglastych przy odnawianiu zrębów zupełnych na udokumentowanych zmrozowiskach,
- utrzymywaniu w sprawności sieć rowów i urządzeń melioracyjnych,
- zakładanie stref ekotonowych.

f) Zakłócenia stosunków wodnych i inne uszkodzenia

Uszkodzenia związane z zakłóceniem stosunków wodnych zainwentaryzowano na łącznej powierzchni 59,29 ha.

Zestawienie powierzchni drzewostanów uszkodzonych przez zakłócenie stosunków wodnych

Przyczyna uszkodzenia	% uszkodzenia										Nadleśnictwo łącznie
	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	
	Powierzchnia drzewostanów w ha										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
WODNE	17,24	15,14	15,25	1,06	0,94	9,02		0,64			59,29

Odnotowany w ostatnich latach rozwój populacji bobra objął również część wód powierzchniowych w Nadleśnictwie Czarnobór. Szkodliwa działalność bobra polega m.in. na „ścianianiu” drzew, głównie miękkich i budowaniu tam. Z tego tytułu wystąpić mogą szkody polegające na zalaniu przylegających upraw, młodników i starszych drzewostanów. Szkody te jednak na terenie Nadleśnictwa Czarnobór nie mają masowego charakteru. Odnotowane uszkodzenia w latach 2005 – 2014 przedstawia tabela.

Powierzchnia drzewostanów z zainwentaryzowanymi uszkodzeniami od bobrów (wg ZOL)

Przyczyna uszkodzeń	Powierzchnia uszkodzeń [ha] w latach						
	2007	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1	2	3	4	5	6	7	8
Bóbr	8,89	6,74	7,83	7,38	32,20	24,97	27,91

Według danych zebranych w trakcie taksacji, drzewostany ze śladami bytności bobrów zajmują powierzchnię 521,23 ha. Niewielkie uszkodzenia zainwentaryzowano w 8 wyłączeniach na powierzchni 14,01 ha. Poza tym zainwentaryzowano zakłócenia stosunków wodnych na powierzchni 14,90 ha.

W części drzewostanów nie można było jednoznacznie ustalić przyczyny uszkodzenia. Wówczas opisywano je podczas taksacji jako tzw. „inne”.

Zestawienie powierzchni drzewostanów z nierozpoznaną przyczyną uszkodzenia

Przyczyna uszkodzenia	% uszkodzenia										Nadleśnictwo łącznie
	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	
	Powierzchnia drzewostanów w ha										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
INNE	21,47	346,53	0,96	60,84				2,07			431,87

Drzewostany z nierozpoznaną przyczyną uszkodzenia zainwentaryzowano w 121 wyłączeniach na łącznej powierzchni 431,87 ha.

g) Ochrona trwałości ekosystemów leśnych

W celu ochrony trwałości ekosystemów leśnych Nadleśnictwo powinno:

- wykorzystywać w walce ze szkodnikami lasu naturalny opór środowiska,
- ograniczać zabiegi chemiczne do sytuacji niezbędnych, w maksymalnym stopniu stosując wysoce selektywne preparaty,
- realizować zadania w trakcie produkcji leśnej (zręby, zalesienia, zabiegi pielęgnacyjne) tak, by w minimalnym stopniu destabilizować funkcjonowanie ekosystemów leśnych,
- w sprzyjających warunkach inicjować odnowienia naturalne,
- dbać o stan gleb leśnych z jej entomofauną,
- dokładnie i systematycznie prowadzić dokumentację dotyczącą ochrony lasu w celu rejestracji wszystkich zjawisk i zmian zachodzących w ekosystemach leśnych.

W oddz.: 12h, 43f, 110d, 303c zostały założone stałe powierzchnie obserwacyjne I rzędu monitoringu biologicznego (SPO I), zintegrowane z wielkoobszarową inwentaryzacją stanu lasu, na których dokonuje się okresowych rejestracji zmian zachodzących w koronach i na pniach drzew. W oddz. 38a zlokalizowana jest również stała powierzchnia obserwacyjna II rzędu (SPO II), na której oprócz obserwacji cech morfologicznych koron drzew i pomiarze pierśnic drzew prowadzony jest monitoring różnorodności biologicznej, monitoring gleb oraz monitoring chemizmu aparatu asymilacyjnego drzew.

h) Mapa przeglądowa ochrony lasu

Została sporządzona mapa przeglądowa ochrony lasu, na którą naniesiono podstawowe informacje z zakresu ochrony lasu, w tym:

- stałe partie kontrolne do jesiennych poszukiwań szkodników sosny,
- stałe ogniska gradacyjne rozrodu pierwotnych szkodników sosny,
- drzewostany na gruntach porolnych,
- położenie punktów monitoringu lasu,
- obszary wykazujące uszkodzenia od owadów,
- obszary wykazujące uszkodzenia od grzybów,
- obszary wykazujące uszkodzenia od zwierzyny (istotne),
- obszary wykazujące uszkodzenia od zakłóceń stosunków wodnych,
- obszary wykazujące inne uszkodzenia,
- remizy.

3.3.3.2. Ochrona przeciwpożarowa

Dane z ochrony przeciwpożarowej i mapę tematyczną uzgodniono z: Nadleśnictwem Czarnobór, RDLP w Szczecinku, Komendą Powiatową PSP w Szczecinku, Komendą Powiatową PSP w Człuchowie, Komendą Powiatową PSP w Złotowie, Komendą Wojewódzką PSP w Szczecinie, Komendą Wojewódzką PSP w Gdańsku oraz Komendą Wojewódzką PSP w Poznaniu.

Nadleśnictwo Czarnobór w ubiegłym okresie gospodarczym zaliczone było do I kategorii zagrożenia pożarowego. Aktualne wyliczenia, dokonane zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9.07.2010 r., zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia pożarowego lasu (Dz. U. 2010, nr 137, poz. 923), wskazują na II kategorię zagrożenia.

A. OCENA POTENCJALNEGO ZAGROŻENIA LASÓW NADLEŚNICTWA CZARNOBÓR

1) Możliwość pojawienia się zarzewia ognia

Lasy Nadleśnictwa Czarnobór narażone są na pojawienie się zarzewia ognia przez występowanie wielu sprzyjających temu czynników. Zaliczyć do nich należy:

- występujące okresy suszy,
- duży udział siedlisk borowych,
- znaczny udział drzewostanów młodszych klas wieku,
- atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną terenów leśnych,
- intensywną penetrację obszarów leśnych w celu zbioru płodów runa leśnego,
- penetrowanie okolic rzek i jezior przez turystów i wędkarzy,
- duży ruch pojazdów na drogach udostępnionych do ruchu oraz na tranzytowych szlakach drogowych (drogi krajowe nr 11 i 20 oraz droga wojewódzka nr 201),
- linie kolejowe: Szczecinek – Słupsk, Szczecinek – Chojnice, Szczecinek – Runowo, Szczecinek – Piła,
- występowanie nieuprawianych pól, pastwisk i łąk, zwłaszcza na styku z lasem, w enklawach i półenklawach,
- bliskość osad, wsi i działek rekreacyjnych oraz zawiła granica polno-leśna,
- celowe podpalenia.

Największe potencjalne zagrożenie pożarem występuje w miejscach masowego wypoczynku udostępnionych dla potrzeb turystyki i rekreacji ludności oraz wzdłuż dróg publicznych.

Czynnikami osłabiającymi zagrożenie pożarowe są występujące na terenie Nadleśnictwa naturalne przeszkody wodne: rzeki, jeziora i stawy oraz wzrost udziału gatunków liściastych (przebudowa drzewostanów).

2) Położenie i rzeźba terenu

Grunty administrowane przez Nadleśnictwo Czarnobór położone są na styku trzech województw:

- zachodniopomorskiego (89,8%), w powiecie szczecineckim, w gminach: Miasto Szczecinek, Gmina Szczecinek, Miasto i Gmina Borne Sulinowo,
- pomorskiego (9,3%), w powiecie człuchowskim, w gminie Miasto Czarne,
- wielkopolskiego (0,9%), w powiecie złotowskim, w gminie Okonek.

Nadleśnictwo od północy graniczy z Nadleśnictwem Szczecinek, od wschodu z Nadleśnictwem Czarne Człuchowskie, od południowego wschodu i południa z Nadleśnictwem Okonek, od południa z Nadleśnictwem Jastrowie, od zachodu z Nadleśnictwem Borne Sulinowo, od północnego zachodu z Nadleśnictwem Czaplnek.

W skutek działania lodowców teren Nadleśnictwa jest bardzo zróżnicowany. Na jego krajobraz składają się rozległe równiny, pagórki a nawet wzgórza, poprzecinane siecią cieków wodnych.

Bogate zasoby wodne Nadleśnictwa stanowią naturalne zabezpieczenie przed ogniem. Główne rzeki na terenie nadleśnictwa to: Gwda, Kanał Radacki, Dopływ spod Lipnicy, Dopływ z Wągodna, Osoka, Dopływ spod Turowa, Siedlicka Struga, Czarna, Plitnica (Płytnica), Dopływ z jeziora Jelonek, Sowia Struga. Z pośród licznych jezior wymienić należy jeziora: Ciemino, Rybno, Lipno, Rokitno, Leśne, Dzikie, Kopiel, Kniewo, Przełęg, Świdno, Sarcze, Jeleń, Śmiadowo, Łąčno oraz wyznaczające granice nadleśnictwa jeziora Pile i Rymierowo.

Bogatym źródłem wody są również torfowiska, bagna oraz zbiorniki retencyjne.

3) Charakterystyka drzewostanów

Charakterystykę drzewostanów przedstawiono według stanu na 1.01.2015 r.

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg typów siedliskowych lasu

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	2	3
Bśw	4449,38	29,23
Bw	264,60	1,74
Bb	5,55	0,04
BMśw	5842,07	38,38
BMw	410,58	2,70
BMb	161,16	1,06
LMśw	1896,16	12,46
LMw	299,83	1,97
LMb	131,34	0,86
Lśw	1570,24	10,31
Lw	53,79	0,35
OI	135,14	0,89
OIJ	1,44	0,01
Razem	15221,28	100,00

Zestawienie powierzchni gruntów zalesionych wg rodzajów pokrywy glebowej

Rodzaj pokrywy	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	2	3
naga	40,22	0,26
ściółka	503,05	3,30
zielna	1339,46	8,80
mszysta	946,28	6,22
mszysto - czernicowa	942,26	6,19
zadarniona	9872,98	64,86
silnie zadarniona	437,62	2,88
silnie zachwaszczona	1139,41	7,49
Razem	15221,28	100,00

Zestawienie powierzchni drzewostanów w klasach wieku

Klasa wieku	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	2	3
I klasa wieku (1 - 20 lat)	3411,33	22,41
II klasa wieku (21 - 40 lat)	1802,45	11,84
III klasa wieku (41 - 60 lat)	3666,17	24,09
IV i starsze klasy wieku (powyżej 60 lat)	6341,33	41,66
Razem	15221,28	100,00

Zestawienie powierzchni drzewostanów wg gatunków panujących

Gatunki panujące	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	2	3
So, Sob, Md	11828,28	77,71
Św, Dg	245,92	1,61
Razem gatunki iglaste	12074,20	79,32
Bk	913,61	6,00
Db, Dbb, Dbc, Kl, Js, Ak, Lp	368,38	2,42
Brz, Ol, Ols, Os	1865,09	12,26
Razem gatunki liściaste	3147,08	20,68
Ogółem	15221,28	100,00

Na podstawie przedstawionych danych można stwierdzić, że w Nadleśnictwie Czarnobór udział siedlisk borowych wynosi 73,15%, w tym największą powierzchnię zajmuje BMśw (38,38%). Dla wyliczenia wskaźnika kategorii zagrożenia pożarowego ma znaczenie udział procentowy powierzchni drzewostanów rosnących na siedliskach Bs, Bśw, BMśw, Bw, BMw i Lł, który w przypadku Nadleśnictwa Czarnobór wynosi 72,05%. Drzewostany powyżej 60 lat zajmują 41,66% powierzchni. Udział gatunków iglastych wynosi 79,32%. Gatunkiem panującym jest głównie sosna zwyczajna, która zajmuje 77,71% powierzchni gruntów zalesionych.

Analizując rodzaj pokrywy leśnej na gruntach zalesionych można stwierdzić, że pokrywa zadarniona zdecydowanie dominuje w lasach Nadleśnictwa, zajmując 64,86% powierzchni. Stan pokrywy jest zależny od żyzności siedliska oraz od dostępu światła do dna

lasu. Bogatsze pokrywy dłużej akumulują wilgoć, ale przy okresach suszy dłuższych niż miesiąc, stają się źródłem łatwo palnego materiału.

4) Warunki meteorologiczne

Według regionalizacji ekoklimatycznej obszar Nadleśnictwa Czarnobór zaliczony został do strefy B – Środkowoeuropejskiej, makroregionu 1 – Pojezierza Pomorskiego Południowego.

Klimat kształtują tu masy powietrza polarnego z przewagą powietrza polarnego morskigo. Klimat ten jest zaliczany do klimatu umiarkowanego, przejściowego między klimatem bałtyckim ze stosunkowo wyższymi opadami, a klimatem pojeziernym, surowszym, z mniejszymi opadami. Wybrane dane meteorologiczne ze stacji meteorologicznej w Szczecinku przedstawiają się następująco:

- średnia temperatura roczna - 7,8 °C,
- roczna suma opadów - 623 mm,
- długość okresu wegetacyjnego - ok. 210 dni,
- średnia temperatura w okresie wegetacyjnym - 12,9 °C,
- suma opadów w okresie wegetacyjnym - ok. 400 mm.

Na omawianym terenie przeważają wiatry z kierunków zachodnich. Największe nasilenie wiatrów występuje na przedwiośni i późną jesienią. Wiatry wiejące w tym czasie mają zdecydowane odchylenie północne i przynoszą zmienną pogodę i odwilże w okresie zimowym. W okresie wczesnej wiosny występują często wysuszające, kontynentalne wiatry wschodnie. Jest to okres wysokiego zagrożenia pożarowego. Latem przeważają wiatry zachodnie, przynoszące na ogół opady.

5) Sytuacja pożarowa w okresie ostatnich 10 lat

W ostatnim dziesięcioleciu na terenie Nadleśnictwa Czarnobór miało miejsce 21 pożarów. Ich występowanie według lat i przyczyn powstania przedstawia tabela.

Rok	Pożary		Przyczyny powstania pożaru (liczba - powierzchnia w ha)							
	Liczba	Pow. ha	Nieostrożność dorosłych	Przerzuty z gruntów nieleśnych	Turystyka i pozyskanie owoców runa leśnego	Transport kolejowy	Podpalenia	Wylądowania atmosferyczne	Pozostałe	Nieustalone
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2004	6	2,60							6 - 2,60	
2005	-	-								
2006	3	2,21	2 - 2,20							1 - 0,01
2007	2	0,02	1 - 0,01						1 - 0,01	
2008	-	-								
2009	1	0,01								1 - 0,01
2010	1	0,93		1 - 0,93						
2011	2	0,23	1 - 0,18				1 - 0,05			
2012	2	0,11								2 - 0,11
2013	4	0,38		1 - 0,19				Poj. drzewo		2 - 0,19
Razem	21	6,92	4 - 2,39	2 - 1,12			1 - 0,05	1	7 - 2,93	6 - 0,32

Do wyliczenia wskaźnika kategorii zagrożenia pożarowego przyjęto średnioroczną liczbę pożarów z okresu 10 lat, co w przypadku Nadleśnictwa Czarnobór wynosi 2,1.

6) Kategoria zagrożenia pożarowego

Sposób zaliczania lasów do kategorii zagrożenia pożarowego określa załącznik do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2010 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz.U. 2010, nr 137, poz. 923).

Wyliczenie kategorii zagrożenia pożarowego dla Nadleśnictwa Czarnobór

Lp.	Wskaźnik	Dane	Wzór	Liczba punktów		
				wyliczo- na	przyjęta	
1	2	3	4	5	6	
1.	Średnia roczna liczba pożarów lasu w okresie ostatnich 10 lat przypadających na 10 km ² (Pp) Pp = 12,5 x log (11,2 x Gp + 0,725) + 1,5 gdzie: Gp = Lp / PI x 10	Średnia roczna liczba pożarów w okresie 10 lat (Lp)	2,1	Pp = 12,5 x log (11,2 x 0,1459 + 0,725) + 1,5 gdzie: Gp = 2,1 / 164,46 x 10 = 0,1459	5,7	6
		Powierzchnia leśna w km ² (PI) ¹	164,46			
2.	Udział procentowy powierzchni drzewostanów rosnących na siedliskach Bs, Bśw, BMśw, Bw, BMw i Lł (Pd) Pd = 0,1 x Us	Udz. %: Bs, Bśw, BMśw, Bw, BMw i Lł (Us)	72,05	Pd = 0,1 x 72,05	7,2	7
3.	Średnia wilgotność względna powietrza i procentowy udział dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godz. 9 ⁰⁰ (Pk) ² Pk = 0,221 x Uds - 0,59 x Wp + 45,1	Średnia wilgotność względna powietrza o godz. 9 ⁰⁰ (Wp)	75,38	Pk = 0,221 x 3,93 - 0,59 x 75,38 + 45,1	1,5	1
		Udział procentowy dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godz. 9 ⁰⁰ (Uds)	3,93			
4.	Średnia liczba mieszkańców przypadających na 0,01 km ² (Pa) Pa = 2,46 x log (0,0461 x Gz) + 5,16 gdzie: Gz = Lm / PI / 100	Liczba mieszkańców (Lm) ³	12000	Pa = 2,46 x log (0,0461 x 0,7297) + 5,16 gdzie: Gz = 12000 / 164,46 / 100 = 0,7297	1,5	2
Określenie kategorii zagrożenia pożarowego na podstawie sumy punktów:			Suma punktów		16	
1) ≥ 25 punktów - las zalicza się do I kategorii zagrożenia pożarowego, 2) 16-24 punktów - las zalicza się do II kategorii zagrożenia pożarowego, 3) ≤ 15 punktów - las zalicza się do III kategorii zagrożenia pożarowego.			Kategoria zagrożenia pożarowego		II	

Do obliczeń przyjęto:

- ¹ PI – powierzchnia lasów Nadleśnictwa Czarnobór;
- ² Pk – średnia wilgotność względna powietrza (Wp) i procentowy udział dni z wilgotnością ściółki mniejszą od 15% o godz. 9⁰⁰ (Uds) wg danych – strefa 6;
- ³ Lm – liczba mieszkańców w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Czarnobór wg danych – <http://pl.wikipedia.org>.

Suma punktów dla obszaru Nadleśnictwa Czarnobór wynosi **16**, co kwalifikuje ten teren do **II kategorii** zagrożenia pożarowego lasów.

7) Zagrożenie drzewostanów

a) Palność dna lasu

Dominujące na terenie Nadleśnictwa drzewostany iglaste, z panującą sosną, charakteryzują się mało zróżnicowaną pokrywą. Na znacznych powierzchniach łąkowo występują śmiełek pogięty, borówka czernica, borówka brusznica i mchy. Tego typu pokrywy sprzyjają szybkiemu rozprzestrzenianiu się ognia, ale w normalnych warunkach temperatura palącego się runa jest na tyle niska, że nie zagraża starszym drzewostanom. O wiele poważniejsze zagrożenie pożarowe stwarza trzcinnik. Część drzewostanów ma w swoim składzie gatunki liściaste oraz warstwy podrostów i podszytów. Ogranicza to w dużej mierze dostęp światła do dna lasu i możliwość rozwoju łatwo palnych traw. Pokrywy typu: naga, ścioła i zielna występują na 12,36% powierzchni gruntów zalesionych.

b) Stopień penetracji lasu

Penetracja lasów Nadleśnictwa Czarnobór przez ludność jest duża, szczególnie w okresie lata i wczesnej jesieni. Teren Nadleśnictwa jest atrakcyjny z uwagi na swoją dostępność, bliskość największego w tym rejonie miasta Szczecinek oraz miast Borne Sulinowo i Czarne. Przewaga drzewostanów sosnowych z pokrywą czernicową i dobrymi urodzajami grzybów, zwłaszcza na terenach popolygonowych, jest przyczyną okresowego nasilenia pobytu ludności w lasach. Celem penetracji jest zarówno turystyka i wypoczynek, jak i zbieractwo płodów runa leśnego. Najczęściej penetrowane są obszary rezerwatu przyrody „Diabelskie Pustacie” oraz tereny wokół jezior Ciemino, Jeleń, Świdno, Sarcze, Kniewo.

c) Ocena sezonowości występowania zagrożenia pożarowego

Podatność na zapalenie występuje sezonowo. Pierwszym okresem większego zagrożenia jest wczesna wiosna, z dużą ilością suchych, łatwo palnych traw. Drugim okresem, nie zawsze występującym, jest upalne lato, kiedy wilgotność ścioly leśnej spada do bardzo niskich wartości. W okresie jesieni dodatkowe zagrożenie pożarowe związane jest głównie z większą penetracją lasu przez grzybiarzy.

Zapalność roślinności dna lasu na przestrzeni roku charakteryzują liczby dni w poszczególnych stopniach zagrożenia pożarowego, mierzone o godzinie 9⁰⁰ i 13⁰⁰. Zgodnie z opracowaną metodą prognozowania IBL, ustalono cztery stopnie zagrożenia pożarowego: **0** – brak zagrożenia, **1** – zagrożenie małe, **2** – zagrożenie średnie, **3** – zagrożenie duże.

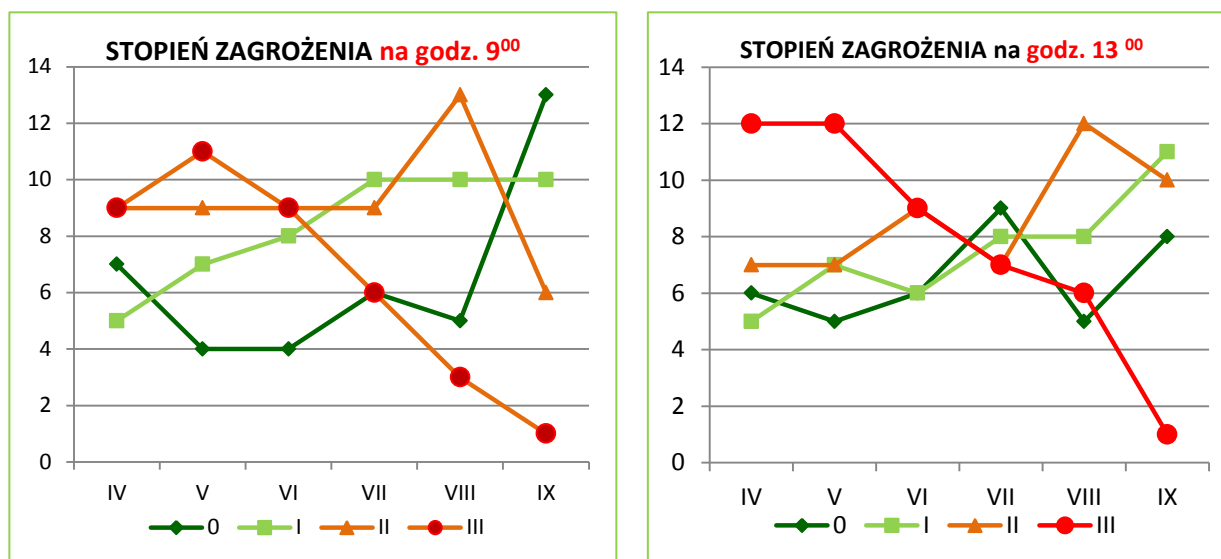
Nadleśnictwo Czarnobór znajduje się w strefie prognostycznej nr 6. Przedmiotem analizy są miesiące od kwietnia do września z lat 2009-2013.

Średnie liczby dni w poszczególnych stopniach zagrożenia i w miesiącach

Mies.	Stopień zagrożenia na godz. 9 ⁰⁰				Razem dni	Stopień zagrożenia na godz. 13 ⁰⁰			
	0	I	II	III		0	I	II	III
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
IV	7	5	9	9	30	6	5	7	12
V	4	7	9	11	31	5	7	7	12
VI	4	8	9	9	30	6	6	9	9
VII	6	10	9	6	31	9	8	7	7

Mies.	Stopień zagrożenia na godz. 9 ⁰⁰				Razem dni	Stopień zagrożenia na godz. 13 ⁰⁰			
	0	I	II	III		0	I	II	III
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
VIII	5	10	13	3	31	5	8	12	6
IX	13	10	6	1	30	8	11	10	1
Razem	39	50	55	39	183	39	45	52	47
%	21,3	27,3	30,1	21,3	100,0	21,3	24,6	28,4	25,7

Zapalność roślinności dna lasu na przestrzeni roku przedstawiono ponadto w formie wykresów liczby dni w stopniach zagrożenia pożarowego i miesiącach o godz. 9⁰⁰ i 13⁰⁰.

Najwięcej dni z III stopniem zagrożenia pożarowego występuje w okresie wiosennym. Zagrożenie pożarowe o godz. 13⁰⁰ jest większe od zagrożenia o godz. 9⁰⁰.

d) Przebieg szlaków komunikacyjnych

Główne szlaki komunikacyjne Nadleśnictwa to:

- droga krajowa nr 11: Szczecinek – Okonek;
- droga krajowa nr 20: Szczecinek – Silnowo;
- droga wojewódzka nr 201: Gwda Mała – Czarne;
- drogi powiatowe o nawierzchni utwardzonej (głównie asfaltowej):
 - nr 1294Z: Szczecinek – Żółtnica;
 - nr 1285Z: Łączno – Jeleń;
 - nr 1292Z: Turowo – Dziki.

Linie kolejowe znajdujące się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Czarnobór to:

- Szczecinek – Chojnice,
- Szczecinek – Runowo,
- Szczecinek – Piła,
- Szczecinek - Słupsk.

Docelowa sieć dróg w Nadleśnictwie ma długość 297,26 km, w tym: drogi publiczne – 37,78 km (35,75 km z nawierzchnią twardą), drogi leśne – 259,48 km (39,31 km

z nawierzchnią twardą). Nadleśnictwo utrzymuje 140,00 km dróg jako dojazdy pożarowe oraz dojazdy do punktów czerpania wody.

e) Ocena dostępności terenów leśnych

Większość kompleksów leśnych Nadleśnictwa dostępna jest dzięki publicznej sieci dróg twardych, umożliwiającym przejazd ciężkiego sprzętu gaśniczego. Drogi leśne, znajdujące się wewnątrz kompleksów leśnych, są w większości drogami gruntowymi o nośności zmiennej, zależnej od opadów atmosferycznych i nadają się ogólnie do przejazdu pojazdami średniotonażowymi. Przy pokonywaniu przeszkód wodnych należy korzystać z mostów znajdujących się na drogach publicznych.

W celu poprawy dostępności terenów leśnych należy:

- w przypadku modernizacji nowych dojazdów pożarowych i dojazdów do punktów czerpania wody dostosować ich parametry do zwiększonych wymagań nośności, skrajni drogowej (dodatkowe mijanki), łuków pionowych i poziomych, zgodnie z rozporządzeniem MŚ z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz.U. 2006 nr 58 poz. 405);
- remontować istniejące dojazdy pożarowe po obfitych opadach deszczu, topnieniu śniegu, po zakończeniu prac wywozowych, po akcjach ratowniczych;
- dostosować oznakowanie dojazdów pożarowych do numeracji obowiązującej od dnia 1.01.2015 r.;
- w razie potrzeby konserwować i odnawiać oznakowanie dojazdów pożarowych i dojazdów do punktów czerpania wody oraz oznaczenie nośności mostów i przepustów.

B. OCENA SPRAWNOŚCI SYSTEMU OBSERWACYJNO-ALARMOWEGO I INTERWENCYJNEGO

Ze względu na fakt, że tylko niewielka powierzchnia terenu Nadleśnictwa jest w zasięgu PSP w Złotowie i PSP w Człuchowie, można przyjąć, iż obszar Nadleśnictwa zalicza się w całości do zasięgu alarmowania Komendy Powiatowej PSP w Szczecinku.

1) Jednostki państwowych i ochotniczych straży pożarnych

Jednostki państwowych i ochotniczych straży pożarnych przewidziane do działania na terenie Nadleśnictwa Czarnobór

Lp.	Nazwa jednostki	Rodzaj sprzętu	Numer telefonu	Kryptonim	Kanał pracy radiowej
1	2	3	4	5	6
1.	KP PSP Szczecinek JRG Szczecinek*	GBA 2/24 GCBA 5/32 GCBM 18/8	94 373 07 50 998	Szczecinek 2-18 541-21 541-25 541-39	11
2.	OSP Żółtnica	GBA 2,5/16	94 37 429 32	547-58 Żółtnica 22	11
3.	OSP Wilcze Laski	GBA 2,5/16	94 37 310 80	547-55 Wilcze Laski	11

Lp.	Nazwa jednostki	Rodzaj sprzętu	Numer telefonu	Kryptonim	Kanał pracy radiowej
1	2	3	4	5	6
4.	OSP Gwda Wielka*	GBA 2,5/16 GCBA 6/32	998	549-53 Gwda Wielka 21 549-54 Gwda Wielka 25	11
5.	OSP Łubowo*	GBA 2,5/16 SLRtBA 0,1/0,25 GBA 1,2/12 Ponton hybryda z silnikiem zaburtowym	998	549-33 549-34 549-32	11
6.	OSP Miasta Bornego Sulinowa	GBA 2/16	998	547-34	11
7.	KP PSP Człuchów JRG Człuchów*	GBA 2,5/30 GCBA 5/40 GLBA 1/1 Łódź śrubowa 6 os. SH-23	59 834 52 30	Szczecinek 2-6	11
8.	OSP Czarne*	GCBA 6/30 GBA 2,5/20 SL Rt	Powiadamanie przez SK KP w Człuchowie	Szczecinek 2-5-1 Szczecinek 2-5-2	11
9.	Jednostka Wojskowa Czarne	GBA 2,5/16			11
10.	KP PSP Złotów JRG Złotów*	GBA 2,5/20 GCBA 5/32 GCBM 18/8	67 222 33 50 67 263 30 67		11
11.	OSP Okonek*	GBA 2,5/20 GCBA 5/32	Powiadamanie przez SK KP w Złotowie		11
12.	OSP Lotyń*	GBA 2,6/16 GLAM 8/8			11
13.	OSP Sypniewo*	GBM 3/8 GCBA 5/24			11
14.	KP Policji Szczecinek		94 375 35 11 997		11
15.	KP Policji Człuchów		59 834 57 14		11
16.	KP Policji Złotów		67 265 02 11		11
17.	Pogotowie Ratunkowe		999		

*jednostki w KSRG

Łączność z sąsiednimi nadleśnictwami oraz RDLP w Szczecinku

Lp.	Nazwa jednostki	kanał	R/T	Telefon	
				stacjonarny	komórkowy
1	2	3	4	5	6
1.	RDLP PAD	8	Szczecinek 1-01	94 372 63 25	795 472 492
2.	RDLP W. Kostrzewa	8	Szczecinek 1-01-06	94 372 63 42	602 128 342
3.	Nadleśnictwo Czarne Człuchowskie	5	Szczecinek 1-5	59 833 27 08	696 457 035
4.	Nadleśnictwo Szczecinek	5	Szczecinek 1-18	94 374 36 11	664 179 907 602 489 327
5.	Nadleśnictwo Borne Sulinowo	5	Szczecinek 1-29	94 373 31 23	
6.	Nadleśnictwa Czaplinek	4	Szczecinek 1-4	94 375 50 43	608 310 993
7.	Nadleśnictwo Okonek	9	Piła 1-20	67 265 84 29	
8.	Nadleśnictwo Jastrowie	9	Piła 1-40	67 265 73 48	606 959 352
9.	LBL Polanów	8	Szczecinek 1-06-24	94 318 83 58	
10.	LBL Kołacz	8	Szczecinek 1-05-16		
11.	Śmigłowiec (Polanów)	8	Szczecinek 1-102		
12.	Śmigłowiec (Kołacz)	8	Szczecinek 1-101		

Adres stanowiska kierowania Komendanta Wojewódzkiego PSP (w sytuacji zagrożenia)

ul. Firlika 9/14; 71 – 637 Szczecin; tel. 91 480 88 50

Adres Komendy Wojewódzkiej PSP w Szczecinie

ul. Firlika 9/14; 71 – 637 Szczecin; tel. 91 480 88 50

Adres Komendy Wojewódzkiej PSP w Gdańsku

ul. Sosnowa 2; 80 – 251 Gdańsk; tel. 58 347 78 00

Adres Komendy Wojewódzkiej PSP w Poznaniu

ul. Masztalarska 3; 61 – 767 Poznań; tel. 61 222 02 00

Adres Komendy Powiatowej PSP w Szczecinku

ul. 1-go Maja 61; 78 – 400 Szczecinek; tel. 94 373 07 50

Adres Komendy Powiatowej PSP w Złotowie

ul. Domańskiego 48a; 77 – 400 Złotów; tel. 67 222 33 40

Adres Komendy Powiatowej PSP w Człuchowie

ul. Batorego 10; 77 – 300 Człuchów; tel. 59 834 52 30

2) Analiza przypuszczalnego okresu swobodnego rozwoju pożaru

Na okres swobodnego rozwoju pożaru wpływa:

- czas jaki upłynął od jego powstania do zauważenia; z analizy istniejącego stanu i systemu obserwacji wynika, że pożar powinien być zauważony z wieży obserwacyjnej lub z samolotu patrolowego w ciągu **5 min**;
- czas powiadomienia PAD Nadleśnictwa - **1 min**;

- czas od otrzymania meldunku przez Powiatowe (Miejskie) stanowisko kierowania PSP do wyjazdu wozów bojowych - **5 min**;
- czas dojazdu wozów bojowych na miejsce pożaru - **15 min**;
- łączny czas od powstania pożaru do przyjazdu wozów bojowych - **26 min**;
- lokalizacja jednostek straży pożarnych i ich wyposażenie w środki szybkiej interwencji, rozmieszczenie sprzętu przeciwpożarowego, zaopatrzenie w wodę, istniejący stan sieci naturalnych i sztucznych przerw ograniczających i osłabiających rozszerzenie się pożaru nie wpływają w istotny sposób na zmianę ww. czasów;
- pora doby – nocą wzrasta okres swobodnego rozwoju pożaru;
- użycie śmigłowców, tak do rozpoznania, jak i gaszenia pożaru, może w niektórych przypadkach znacznie skrócić okres swobodnego rozwoju pożaru.

C. ZABEZPIECZENIE PRZECIWOŻAROWE

1) Pasy przeciwpożarowe

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7.06.2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów i terenów (Dz.U. 2010 nr 109, poz. 719), obowiązek urządzania i utrzymywania pasów przeciwpożarowych położonych przy drogach publicznych i parkingach nie dotyczy drzewostanów starszych niż 30 lat, drzewostanów położonych przy drogach o nawierzchni nieutwardzonej, z wyjątkiem dróg poligonowych i międzypolygonowych oraz lasów o szerokości mniejszej niż 200 m.

Rodzaj wykonywanego pasa przeciwpożarowego reguluje rozporządzenie MŚ z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz.U. 2006 nr 58 poz. 405).

Na terenie Nadleśnictwa Czarnobór mogą wystąpić następujące rodzaje pasów:

Pas przeciwpożarowy typu A – czyli oddzielający las od dróg publicznych, dróg dojazdowych (niebędących drogami publicznymi) do zakładu przemysłowego lub magazynowego, obiektów magazynowych i użyteczności publicznej pas gruntu o szerokości 30 m, przyległy do granicy pasa drogowego albo obiektu, pozbawiony martwych drzew, leżących gałęzi i nieokrzesanych ściętych lub powalonych drzew.

Pas przeciwpożarowy typu B – czyli oddzielający las od parkingów, zakładów przemysłowych i dróg poligonowych pas gruntu o szerokości 30 m, przyległy do granicy obiektu albo drogi, spełniający wymogi pasa typu A, z tym że w odległości od 2 do 5 m od granicy obiektu albo drogi zakłada się bruzdę o szerokości 2 m, oczyszczoną do warstwy mineralnej (bruzdę może stanowić inna powierzchnia pozbawiona materiałów palnych).

Pasy przeciwpożarowe typu BK – pasy przeciwpożarowe w sąsiedztwie linii kolejowej, na której prowadzony jest ruch kolejowy, powinny być urządzone i utrzymywane jako jedna równoległa do linii kolejowej bruzda o szerokości co najmniej 4 m usytuowana w odległości od 2 m do 5 m od dolnej krawędzi nasypu lub górnej krawędzi przekopu linii kolejowej, a w razie występowania rowów bocznych od zewnętrznej krawędzi rowów. Na gruntach położonych w sąsiedztwie linii kolejowej drzewa i krzewy mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 15 m od osi skrajnego toru kolejowego.

Aktualnie Nadleśnictwo utrzymuje 3,4 km pasów typu A i 22,85 km pasów typu B.

Do utrzymywania pasów typu BK o długości 12,59 km na terenie Nadleśnictwa wzdłuż linii kolejowych: Szczecinek – Chojnice, Szczecinek – Runowo oraz Szczecinek – Słupsk zobowiązane jest PKP zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transport, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 15 marca 2013 r. (Dz.U. 2013, poz. 435).

Ponadto należy zwrócić uwagę na właściwe kształtowanie stref ekotonowych wzdłuż ważniejszych szlaków komunikacyjnych oraz na granicy pole – las i woda – las. Strefa taka powinna korzystnie wpływać również na zabezpieczenie przeciwpożarowe obszarów leśnych.

Nadleśnictwo Czarnobór na terenach popolygonowych podczas odnowień i zalesień od lat sadzi wielorzędowe pasy gatunków liściastych jako pasy biologicznego oporu, których zadaniem jest podział powierzchni na mniejsze części. Pasy te tworzą regularną sieć co około 1 km z północy na południe w leśnictwach: Krągi, Kniewo, Płytnica, Wrzosiec i Wilcze Doły. Zaleca się kontynuację nasadzeń pasów gatunków domieszkowych i pomocniczych jako dobrą praktykę z zakresu hodowli lasu w ochronie przeciwpożarowej.

2) Obserwacja

Obserwacja przeciwpożarowa prowadzona jest w formie całodziennych dyżurów w okresie od 15 marca do 15 października oraz dodatkowych patroli terenowych w okresie szczególnego zagrożenia. Obserwacja prowadzona jest z punktu obserwacyjnego w leśnictwie Kniewo (oddz. 305h). Punkt ten wraz z wieżami sąsiednich nadleśnictw w sposób zadowalający zabezpiecza obserwację lasów Nadleśnictwa.

Wykaz adresowy punktów obserwujących teren Nadleśnictwa

Lp.	Nazwa i lokalizacja punktu	Kąt	Odległość	Nr telefonu	Kryptonim radiowy
1	2	3	4	5	6
1.	Kniewo Nadleśnictwo Czarnobór	0,00	0,00	506 333 906	Szczecinek 1-30-20
2.	TV Grabowa Góra Nadleśnictwo Okonek	85,11	15,50	67 265 84 29	Piła 1-20
3.	Sikory Nadleśnictwo Czaplnek	287,39	20,74	608 314 257	Szczecinek 1-4-21
4.	Kiełpino Nadleśnictwo Czaplnek	319,73	20,43	694 347 812	Szczecinek 1-4-20
5.	Spore Nadleśnictwo Szczecinek	14,22	29,63	668 360 849	Szczecinek 1-18-20
6.	Janowo Nadleśnictwo Szczecinek	19,55	17,52	668 360 850	Szczecinek 1-18-21
7.	Machliny Nadleśnictwo Borne Sulinowo	252,00	16,49	94 375 87 79	Szczecinek 1-29-20
8.	Liszkowo Nadleśnictwo Borne Sulinowo	306,81	11,53	728 544 117	Szczecinek 1-29-21
9.	TV Międzybórz Nadleśnictwo Czarne Człuchowskie	47,09	37,70	59 833 27 08 696 457 035	Szczecinek 1-5
10.	TV Grabowiec Nadleśnictwo Czarne Człuchowskie	57,55	29,56	59 833 27 08 696 457 035	Szczecinek 1-5

Zestawienie odległości między poszczególnymi punktami obserwującymi teren Nadleśnictwa Czarnobór

Lp.	Nadleśnictwo Obręb leśny kryptonim	Leśnictwo Oddział pododdział	Odległość od sąsiednich wież [w km]									
			Spore	Janowo	Kniewo	Międzybórz	Grabowiec	Liszkowo	Kiełpino	Grabowa Góra	Sikory	Machliny
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Szczecinek Wierzchowo krypt.1-18-20 (kanał 5)	Spore 200j	-	12	30	22	22	27	24	29	35	41
2.	Szczecinek Szczecinek krypt.1-18-21 (kanał 5)	Janowo 76i	12	-	18	24	19	18	19	18	28	31
3.	Czarnobór Czarnobór krypt.1-30-20 (kanał 5)	Kniewo 305h	29	18	-	36	30	12	27	15	21	16
4.	Czarne Człuchowskie Międzybórz krypt.1-5-21 (kanał 5)	Międzybórz 169o	22	24	38	-	12	41	46	27	51	53
5.	Czarne Człuchowskie Międzybórz krypt.1-5-20 (kanał 5)	Grabowiec 341j	22	19	30	10	-	35	38	17	46	46
6.	Borne Sulinowo Borne Sulinowo krypt.1-29-21 (kanał 5)	Liszkowo 6d	27	18	12	41	35	-	10	25	11	14
7.	Czaplinek Piława krypt.1-4-20 (kanał 4)	Kiełpino 184b	24	19	20	46	38	10	-	32	11	21
8.	Okonek Okonek krypt.1-20 (kanał 3)	Brokęcino 83d	29	18	15	27	17	25	32	-	36	32
9.	Czaplinek Czaplinek krypt.1-4-21 (kanał 2)	Sikory 67d	35	28	21	51	46	11	11	36	-	12
10.	Borne Sulinowo Broczyno krypt.1-29-20 (kanał 4)	Machliny 197c	41	31	16	53	46	14	21	32	12	-

3) Zabezpieczenie przeciwpożarowe Nadleśnictwa

a) Punkty alarmowo-dyspozycyjne

Punkt alarmowo-dyspozycyjny (PAD) znajduje się w siedzibie Nadleśnictwa Czarnobór. Wyposażony jest w:

- środki łączności – telefon i radiotelefon,
- mapę topograficzną terenu Nadleśnictwa oraz terenów przyległych, w układzie współrzędnych obowiązującym w LP (w skali 1:25 000 lub 1:50 000), z siatką koordynatów lotniczych, przystosowaną do lokalizacji miejsc pożaru na podstawie namiarów z punktów obserwacyjnych,
- sposób postępowania na wypadek pożaru,
- wykaz kryptonimów, numery telefonów i adresy e-mailowe osób funkcyjnych i jednostek nadrzędnych, podległych i współpracujących,
- instrukcję i dziennik pracy dyspozytora,
- komputer pracujący w sieci LP z dostępem do internetu i kolorowej drukarki formatu A3,
- oprogramowanie komputera (poczta elektroniczna z wydzielonym kontem pocztowym dla PAD; dostęp do internetowych i intranetowych map pożarowych w programach funkcjonujących w LP; aplikacja typu desktop dedykowana dla stanowiska PAD w Nadleśnictwie; program umożliwiający prognozowanie rozprzestrzeniania się pożarów lasu).

b) Bazy sprzętu przeciwpożarowego

Wykaz baz sprzętu przeciwpożarowego w Nadleśnictwie Czarnobór

Lp.	Lokalizacja bazy sprzętu ppoż.	Status bazy	Sprzęt gaśniczy				
			samochód pożarowy	moto-pompa	łopaty, szpadle	tłumice	gaśnice, hydronetki
			szt.				
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Siedziba Nadleśnictwa	główna	1	-	30	20	11
2.	Osada Płytnica	pomocnicza	-	-	30	20	10
3.	Osada Czernica	pomocnicza	-	-	30	20	10

Używany przez Nadleśnictwo samochód patrolowo-gaśniczy Toyota Hilux ma zamontowany agregat wysokociśnieniowy wodno-pianowy AWP 65/40 i zbiornik ze stali nierdzewnej o pojemności 400 litrów.

Do celów przeciwpożarowych zagwarantowane jest także wykorzystanie sprzętu używanego w Zakładach Usług Leśnych (ZUL). Są to w szczególności: pługi do wyorywania pasów, ciągniki, pilarki łańcuchowe i siekiery.

Rodzaj i ilość sprzętu zgodna jest z normą dla Nadleśnictwa w II kat. zagrożenia, określoną w Rozporządzeniu MŚ z dnia 22.03.2006 r.

W systemie ochrony przeciwpożarowej RDLP w Szczecinku bardzo ważną rolę spełniają śmigłowce. Ich bazy znajdują się w Polanowie (tel. 94 37 430 22, kryptonim rad. Szczecinek 1-102, kanał pracy 8) i Kołaczku (kryptonim rad. Szczecinek 1-101, kanał pracy 8).

Rola śmigłowców polega głównie na patrolowaniu zagrożonych terenów i gaszeniu pożarów leśnych.

Ponadto sąsiednie RDLP dysponują leśnymi bazami lotniczymi:

- RDLP w Pile – dwiema,
- RDLP w Szczecinie – trzema,
- RDLP w Toruniu – jedną.

c) Łączność radiowa i telefoniczna

W systemie łączności w Nadleśnictwie wykorzystywana jest telefonia stacjonarna, komórkowa i radiowa. W telefony wyposażone są wszystkie leśnictwa i siedziba Nadleśnictwa.

Wykaz telefonów i radiotelefonów pracowników Nadleśnictwa Czarnobór

Lp.	Miejsce pracy	Stanowisko	Telefon stacjonarny	Telefon komórkowy	R/T kryptonim
1	2	3	4	5	6
1.	Nadleśnictwo	PAD	94 374 30 22	502 001 960	1-30
2.		Nadleśniczy	94 373 30 22	502 001 964	1-30-01
3.		Zastępca Nadleśniczego	94 372 65 21	502 001 961	1-30-02
4.		Inżynier Nadzoru	94 372 65 24	502 001 962	1-30-03
5.		Ochrona ppoż.	94 372 65 30	506 270 200	1-30-06
6.		Komendant SL	94 372 65 27	502 001 963	1-30-14
7.		Strażnik SL	94 372 65 27	502 001 985	1-30-15
8.	Samochód patrolowo-gaśniczy	Kierowca			1-30-10
9.	Wieża obserwacyjna	Obserwator		506 333 906	1-30-20
10.	Leśnictwo Turowo	Leśniczy		502 001 967	1-30-002
11.		Podleśniczy		502 001 978	
12.	Leśnictwo Jeleń	Leśniczy		502 001 980	1-30-003
13.		Podleśniczy		502 001 977	
14.	Leśnictwo Krągi	Leśniczy		502 001 969	1-30-004
15.	Leśnictwo Kniewo	Leśniczy		502 001 970	1-30-005
16.	Leśnictwo Płytnica	Leśniczy		502 001 971	1-30-006
17.		Podleśniczy		502 001 983	
18.	Leśnictwo Wrzosiec	Leśniczy		502 001 972	1-30-007
19.	Leśnictwo Wilcze Doły	Leśniczy		502 001 984	1-30-008
20.		Podleśniczy		502 001 981	
21.	Leśnictwo Czernica	Leśniczy		508 328 916	1-30-009
22.		Podleśniczy		502 001 982	
23.	Leśnictwo Czarnolas	Leśniczy		502 001 966	1-30-010
24.		Podleśniczy		509 024 962	
25.	Leśnictwo Ciemino	Leśniczy		502 001 968	1-30-011
26.	OHZ	Leśniczy		502 001 987	1-30-012
27.		Leśniczy		692 480 054	1-30-013

d) Przeciwożarowe zaopatrzenie w wodę

Szczegółowe zasady przystosowania źródeł wody do celów przeciwożarowych w lasach określone są w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. oraz Instrukcji ochrony przeciwożarowej obszarów leśnych z 2011 r.

W myśl Rozporządzenia MSWiA z 7.06.2010 r. w sprawie ochrony przeciwożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, przystosowanie zasobów wodnych do celów gaśniczych polega na zbudowaniu dojazdów do punktów czerpania wody, zapewnieniu możliwości poboru wody oraz zapewnieniu dostępu do istniejącej sieci hydrantowej.

Źródło wody do celów przeciwożarowych w lasach powinno zapewnić możliwość pobierania wody z głębokości nie większej niż 4m, licząc między lustrem wody a poziomem stanowiska czerpania wody, i być wyposażone w stanowisko czerpania wody wraz z dojazdem.

Wykorzystując dogodne rozmieszczenie rzek i zbiorników wodnych na swoim obszarze działania, Nadleśnictwo wyznaczyło punkty czerpania wody, które przedstawia tabela.

Wykaz punktów czerpania wody

Nr	Leśnictwo	Oddz. pododdział	Źródło wody Z - zbiornik C - ciek wodny	Stanowisko poboru wody A - autopompa	Poj. (m ³)	Przepl. (dm ³ /s)	Lokalizacja
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Czernica	549b	C	A		12	rzeka Gwda
2.	Czarnolas	9i	Z	A	5520		mała retencja
3.	Turowo	29a	Z	A	-		jez. Leśne
4.	Turowo	58f	Z	A	1000		mała retencja
5.	Turowo	71d	Z	A	1000		mała retencja
6.	Jeleń	przy 91a	Z	A	-		jez. Dzicze
7.	Jeleń	przy 99o	C	A		10	ciek w Jeleninie
8.	Ciemino	882c	Z	A	-		jez. More
9.	Ciemino	871j	Z	A	-		jez. Ciemino
10.	Ciemino	przy 894f	Z	A	-		jez. Ciemino
11.	Ciemino	przy 906a	Z	A	-		jez. Pile
12.	Płytnica	149Ad	Z	A	-		jez. Rymierowo
13.	Płytnica	175a	C	A		10	rzeka Płytnica
14.	Kraği	187l	Z	A	-		rozlewisko Sowiej Strugi
15.	Kniewo	272h	Z	A	2000		mała retencja
16.	Kniewo	296d	Z	A	2000		mała retencja
17.	Kniewo	293g	Z	A	-		jez. Kniewo
18.	Kniewo	306c	Z	A	30000		mała retencja
19.	Wrzosiec	385a	Z	A	50		dwa zbiorniki sztuczne
20.	Wrzosiec	399Ah	C	A		10	rzeka Płytnica
21.	Wrzosiec	433i	Z	A	1000		mała retencja
22.	Wrzosiec	495i	C	A		10	rzeka Płytnica

Dodatkowym źródłem zaopatrzenia w wodę mogą być hydranty, zlokalizowane w okolicznych miejscowościach. System zaopatrzenia wodnego spełnia wymogi prawa w tym zakresie, zgodny jest m.in. z Instrukcją ochrony przeciwpożarowej lasu z dnia 21 listopada 2011 roku oraz z § 39 Rozporządzenia MSWiA z dnia 7 czerwca 2010 roku w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. 2010 nr 109, poz. 719).

e) Dojazdy pożarowe

Zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 22.03.2006 r. § 8 Nadleśnictwo utrzymuje sieć dróg, które są wykorzystywane jako dojazdy pożarowe oraz dojazdy do punktów czerpania wody. Drogi powinny być ponumerowane i oznakowane w terenie na całej trasie przebiegu. Lokalizacja dojazdów pożarowych uwidoczniona została na mapie ochrony przeciwpożarowej.

Wykaz dróg wykorzystywanych jako dojazdy pożarowe

Nr dojazdu	Przebieg (początek → koniec)	Długość drogi wg rodzaju nawierzchni [km]		Długość łączna [km]
		utwardzona	gruntowa	
1	2	3	4	5
1.	oddz. 512 → oddz. 619		9,16	9,16
2.	oddz. 713 → oddz. 556		4,76	4,76
3.	oddz. 710 → oddz. 731		3,16	3,16
4.	oddz. 11 → oddz. 19	1,07	3,58	4,65
5.	oddz. 542 → oddz. 556 (do DP nr 2)	2,02	1,34	3,36
6.	oddz. 542 → oddz. 602 (do DP nr 1)		4,95	4,95
7.	oddz. 32 → oddz. 38	1,55	0,20	1,75
8.	oddz. 59 → oddz. 65, oddz. 77 → oddz. 71	2,35	0,48	2,83
9.	oddz. 72 → oddz. 86, oddz. 87		2,42	2,42
10.	oddz. 852, oddz. 851 → oddz. 869	2,81	1,93	4,74
11.	oddz. 877 → oddz. 878	1,32		1,32
12.	oddz. 888 → oddz. 890	0,04	1,08	1,12
13.	oddz. 893 → oddz. 899		2,31	2,31
14.	oddz. 105 → oddz. 169	3,12		3,12
15.	oddz. 120A → oddz. 172	0,19	2,42	2,61
16.	oddz. 100 → oddz. 125		2,17	2,17
17.	oddz. 155A → oddz. 198 (do DP nr 21)		3,05	3,05
18.	oddz. 144 → oddz. 225 (do DP nr 19)		3,90	3,90
19.	oddz. 167 → oddz. 294	6,23		6,23
20.	(od DP nr 19) oddz. 192 → oddz. 278	3,62		3,62
21.	oddz. 196 → oddz. 276 (do DP nr 22)	1,99	3,95	5,94
22.	(od DP nr 20) oddz. 278 → oddz. 296 (do DP nr 19)		3,83	3,83
23.	(od DP nr 22) oddz. 275 → oddz. 348		3,55	3,55

Nr dojazdu	Przebieg (początek → koniec)	Długość drogi wg rodzaju nawierzchni [km]		Długość łączna [km]
		utwardzona	gruntowa	
1	2	3	4	5
24.	oddz. 306 → oddz. 452 (do DP nr 32)	3,15	2,00	5,15
25.	oddz. 385 → oddz. 399A; oddz. 399 → oddz. 442 (do DP nr 33)		6,91	6,91
26.	(od DP 25) oddz. 406 → oddz. 487 (do DP nr 34)	1,41	2,74	4,15
27.	oddz. 176 → oddz. 398 (do DP 25)	0,26	7,76	8,02
28.	(od DP nr 27) oddz. 260 → oddz. 307 (do DP nr 29)		3,47	3,47
29.	oddz. 279 → oddz. 442 (do DP nr 33)		5,69	5,69
30.	oddz. 321 → oddz. 386 (do DP 29)	4,88		4,88
31.	(od DP nr 25) oddz. 421 → oddz. 414 (do DP nr 29)		2,73	2,73
32.	oddz. 425 → oddz. 495 (do DP nr 34)	0,39	3,56	3,95
33.	oddz. 437 → oddz. 472		4,58	4,58
34.	oddz. 489 → oddz. 488	2,91	3,01	5,92
OGÓŁEM W NADLEŚNICTWIE		39,31	100,69	140,00

Na terenie Nadleśnictwa zinwentaryzowano 34 dojazdy pożarowe o łącznej długości 140,00 km. Są to w większości drogi gruntowe - 100,69 km. Łączna długość dróg utwardzonych wynosi 39,31 km.

f) Inne zagrożenia

Obszarem o szczególnym zagrożeniu jest teren przyległy do rurociągów gazowych i linii energetycznych.

Przez teren Nadleśnictwa Czarnobór przebiegają dwa rurociągi średniego ciśnienia:

- rurociąg Szczecinek – Czarne w oddz.: 530j, 531d, 532d, 731r, 733j, 733l, 733m, 737f, 34p, 45j, 51h;
- rurociąg Sitno – Borne Sulinowo w oddz.: 882f, 882m, 890o.

Linie energetyczne na terenie Nadleśnictwa Czarnobór:

- wysokiego napięcia 110 kV:
 - ◆ Okonek – Szczecinek (oddz.: 49, 63, 73, 44, 50, 50, 84),
 - ◆ Czarne – Szczecinek (oddz.: 502, 503, 505, 508, 526, 528),
- średniego napięcia 15 kV:
 - ◆ L.242 (oddz.: 519, 530, 531, 536, 537, 538, 542, 544, 545);
 - ◆ linia nr 405 (oddz.: 29, 534, 539, 540, 34, 33),
 - ◆ linia nr 456 (oddz.: 122, 123, 124, 125, 126, 127, 139, 140, 141, 142, 143, 153, 154, 155, 170, 171, 172, 172A),
 - ◆ linia nr 464 (oddz.: 100, 102, 103),
 - ◆ linia nr 414 (oddz.: 52, 53, 51),
 - ◆ linia nr 416 (oddz.: 109, 46, 97, 95, 96, 98),
 - ◆ linia nr 415 (oddz. 35);

- niskiego napięcia 0,4 kV:
 - ◆ odcinek Drawień (oddz.: 19, 20),
 - ◆ odcinek Łączno Las (oddz. 852),
 - ◆ odcinek Silnowo Dolne (oddz. 904),
 - ◆ odcinek Jelonek Chłodnia (oddz. 122),
 - ◆ odcinek przy leśniczówce Turowo (oddz. 63).

Rurociągi oraz linie energetyczne oznaczone są na mapach.

W okresie letnim za powierzchnie o zwiększonym zagrożeniu wystąpienia pożarów należy uznać miejsca masowego wypoczynku oraz tereny położone wzdłuż dróg publicznych.

D. WYTYCZNE NA LATA 2015-2024 ZMIERZAJĄCE DO POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA PRZECIWPOŻAROWEGO NADLEŚNICTWA

- 1) Utrzymywać w stałej sprawności istniejące pasy przeciwpożarowe, zgodnie z:
 - a) rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7.06.2010 r.,
 - b) rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006 r.,
 - c) instrukcją ochrony przeciwpożarowej z dnia 21.11.2011 r.
- 2) Utrzymywać w stałej sprawności dojazdy pożarowe i remontować w pierwszej kolejności te, które prowadzą do punktów czerpania wody, baz sprzętu przeciwpożarowego i miejsc najbardziej narażonych na powstawanie i rozprzestrzenianie się pożaru. Dostosowywać sukcesywnie drogi do wymagań Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22.03.2006 r.
- 3) Punkty czerpania wody dla celów gaśniczych powinny być budowane zgodnie z normą PN-82/B-02857. W punktach czerpania wody utrzymywać poziom wody zapewniający wydajny jej pobór oraz uzupełniać ich oznakowanie, zgodnie z warunkami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7.06.2010 r.
- 4) Utrzymywać zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. i w uzgodnieniu z KP PSP bazy sprzętu przeciwpożarowego.
- 5) Systematycznie usprawniać organizację systemu łączności i alarmowania.
- 6) Umieszczać przy wjazdach do lasów oraz przy parkingach leśnych, w uzgodnieniu z właściwym komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej, tablice informacyjne i ostrzegawcze dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego lasu.
- 7) Na bieżąco sprawdzać stan i w razie potrzeby remontować przewody kominowe, instalację elektryczną i odgromową we wszystkich osadach leśnych.
- 8) Systematycznie szkolić załogę i ludzi pracujących w lesie w zakresie przestrzegania zasad bezpieczeństwa pożarowego.
- 9) Ściśle współpracować z właściwymi terenowo organami administracji, takimi jak: Urzędy Gmin, Policja, Komendy PSP.
- 10) Propagować na bieżąco zagadnienia ochrony przeciwpożarowej, zarówno wśród ogólnej ludności, jak i wśród turystów i wczasowiczów.
- 11) Realizować zarządzenia dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego wydane przez MŚ, DGLP i RDLP.

- 12) W miarę wzrostu powierzchni lasów i zagrożeń pożarowych może zajść potrzeba budowy nowych dojazdów pożarowych, punktów czerpania wody i innych urządzeń przeciwpożarowych.
- 13) Wyznaczając czasowe miejsca na posługiwanie się ogniem otwartym w lesie, Nadleśnictwo obowiązane jest do pisemnego określenia lokalizacji i warunków bezpiecznego posługiwania się ogniem oraz do sprawowania nadzoru nad ich przestrzeganiem.
- 14) Sukcesywnie, według posiadanych środków, zmodernizować dojazdy pożarowe poprzez utwardzenie nawierzchni.

Administratorom gospodarstw skarbowych oraz dzierżawcom i innym użytkownikom nieruchomości rolnych Skarbu Państwa graniczących z lasami należy przypominać o obowiązku przestrzegania przepisów:

- ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz.U. 2009 nr 178, poz. 1380.), która stanowi, iż każda osoba fizyczna i prawna, organizacja lub instytucja korzystająca ze środowiska przyrodniczego, budynku, obiektu lub terenu, obowiązana jest zabezpieczyć użytkowane środowisko, budynek lub teren przed zagrożeniem pożarowym, ponosząc pełną odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych;
- ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz.U. 2013, poz.627), a w szczególności art. 131, pkt. 12, który stanowi, że kto wypala łąki, pastwiska, nieużytki, rowy, pasy przydrożne, szlaki kolejowe, trzcinowiska lub szuwały, podlega karze aresztu lub grzywny;
- ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz.U. 2011 nr 12, poz. 59), a w szczególności art. 30, ust. 3, który zabrania podejmowania na terenach śródlęśnych jak również w odległości do 100 m od granicy lasu, wszelkich działań i czynności mogących wywołać niebezpieczeństwo pożaru.

Dane dotyczące ochrony przeciwpożarowej lasu uwidoczniono na mapie ochrony przeciwpożarowej, na którą naniesiono:

- ciek i zbiorniki wodne,
- przeciwpożarowe punkty obserwacyjne z podziałką azymutalną,
- punkty łączności alarmowej,
- bazy sprzętu ppoż.,
- punkty czerpania wody,
- parkingi, miejsca postoju i miejsca biwakowania,
- siedziby straży pożarnych,
- drogi publiczne,
- dojazdy pożarowe (znumerowane),
- pasy przeciwpożarowe typu A, B i BK,
- współrzędne geograficzne,
- linie energetyczne i inne instalacje techniczne.

Uzgodniono z:

Nadleśnictwem Czarnobór

NADLEŚNICTWO CZARNOBÓR
ul. Czarnobór 1
78-400 SZCZECINEK
tel./fax (94) 37-430-22
tel. 673-000-89-39

ZASTĘPCA NADLEŚNICZEGO

[Signature]
mgr inż. Tomasz Tuchowski

RDLP w Szczecinku

[Signature]
Grzegorz Specjalista SC
ds. ochrony przyrody
Wiesław Kosturka
23.09.2014r.

Komendą Powiatową PSP w Szczecinku

STARSZY SPECJALISTA
ds. Kontrolno - Rozpoznawczych

[Signature]
mł. asp. Piotr Kiczuk

Komendą Powiatową PSP w Człuchowie

KOMENDANT POWIATOWY
Państwowej Straży Pożarnej
w Człuchowie
z up.
bryg. mgr inż. Tomasz Marasz
Zastępca Komendanta Powiatowego

Komendą Powiatową PSP w Złotowie

KOMENDA POWIATOWA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
ul. Domańskiego 40b 77-400 ZŁOTÓW
NIP 787 1 11 11 11 11

Z-ca NACZELNIKA
ds. operacyjnych i kontrolno-rozpoznawczych

[Signature]
mł. bryg. inż. Tomasz Marukowski

Szczecin, 20 października 2014 r.

WZ.5512.25.2014

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Lesnej
Oddział w Szczecinku
ul. Koszalińska 91B
78-400 Szczecinek

Zachodniopomorski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej uzgadnia w części dotyczącej ochrony przeciwpożarowej Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Czarnobór na lata 2015 - 2025. W załączeniu przesyłam jeden podpisany i ostemplowany egzemplarzy rozdziału „Ochrona przeciwpożarowa”.

Zał.: 1 egz.

Z-ca Zachodniopomorskiego
Komendanta Wojewódzkiego
Państwowej Straży Pożarnej
st. bryg. mgr inż. Mieczysław Ciernicki

NK

Gdańsk, dn. 13 listopada 2014r.

**POMORSKI KOMENDANT WOJEWÓDZKI
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
w Gdańsku**

WZ.5512.7.2014.AL

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 123 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. 2013r. poz. 267) oraz § 39 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719)

postanawiam:

nie wnosić uwag i zastrzeżeń do projektu „Planu Urządzania Lasu” dla Nadleśnictwa Czarnobór (obręb Czarnobór) w części, dotyczącej ochrony przeciwpożarowej, opracowanego na lata 2015 – 2024, który został złożony do tut. Komendy w dniu 27 października 2014r. przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Warszawie, Oddział w Szczecinku, ul. Koszalińska 91B, 78 – 400 Szczecinek.

Uzasadnienie

W dniu 27 października 2014r. do tut. Komendy wpłynął wniosek z dn. 24.10.2014r., znak: TU-400-28-2014, Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Warszawie, Oddział w Szczecinku, ul. Koszalińska 91B, 78 – 400 Szczecinek o uzgodnienie projektu „Planu Urządzania Lasu” dla Nadleśnictwa Czarnobór – obręb Czarnobór w części, dotyczącej ochrony przeciwpożarowej, opracowanego na lata 2015 – 2024 w trybie § 39 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

Z przeprowadzonej analizy wniosku wraz z przedmiotowym opracowaniem w świetle wymagań określonych w § 38 ust. 4 i § 39 cytowanego powyżej rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. oraz § 4, § 5, § 7, § 8, § 9 i § 11 rozporządzenia Ministra środowiska z dnia 22 marca 2006r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. Nr 58, poz. 405 ze zm.) wynika, że wymagania w zakresie warunków ochrony przeciwpożarowej dla wskazanym w opracowaniu terenie leśnym Nadleśnictwa Czarnobór zostaną spełnione.

Mając na uwadze powyższe tut. organ postanawia jak w sentencji.

Na postanowienie służy zażalenie do Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej, ul. Podchorążych 38, 00 – 463 Warszawa, za pośrednictwem Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku, ul. Sosnowa 2, 80 – 251 Gdańsk w terminie siedmiu dni od dnia jego doręczenia.

Otrzymuje:

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Warszawie
Oddział w Szczecinku
ul. Koszalińska 91B
78 – 400 Szczecinek

POMORSKI KOMENDANT WOJEWÓDZKI
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ
w Gdańsku

st. bryg. Andrzej Rószkowski

KOMENDA WOJEWÓDZKA
Państwowej Straży Pożarnej
61-767 Poznań, ul. Masztalarska 3
(3) tel. 61 22-20-200, fax 61 22-20-500

Poznań, dnia 28 listopada 2014 r.

WZ.5512.21.4.2014

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Szczecinku
ul. Koszalińska 91B
78 – 400 Szczecinek

Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu przesyła zaopiniowany pozytywnie „Planu urządzania lasu” dla Nadleśnictwa Czarnobór w części dotyczącej ochrony przeciwpożarowej, opracowany przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku.

ZASTĘPCA WIELKOPOLSKIEGO
KOMENDANTA WOJEWÓDZKIEGO
Państwowej Straży Pożarnej
st. bryg. dr inż. Jerzy Ranecki

Załącznik:

- Zał. Nr 1 – Plan urządzania lasu w części dot. ochrony ppoż. dla Nadleśnictwa Czarnobór – 1 egz.
- Zał. Nr 2 – Mapa przeglądowa ochr. ppoż. Nadleśnictwa Tuczo w skali 1:25 000 – 1 egz.

3.3.4. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ubocznego użytkowania lasu oraz gospodarki łowieckiej

Użytkowanie uboczne

Obecne uwarunkowania ekonomiczne nie sprzyjają pozyskiwaniu w lasach Nadleśnictwa Czarnobór żywicy, karpiny przemysłowej, kory garbarskiej i roślin przemysłowych. Zgodnie z ustaleniami KZP i NTG pozyskiwać się będzie jedynie choinki. Rozmiar pozyskania powinien być uzależniony od lokalnego zapotrzebowania ludności i możliwości Nadleśnictwa. W ubiegłym okresie gospodarczym Nadleśnictwo sprzedawało niewielkie ich ilości.

Gospodarka łowiecka

Gałęzią gospodarki ubocznej o dużo większym znaczeniu dla Nadleśnictwa Czarnobór jest łowiectwo. Nadleśnictwo należy do VI i V Rejonu Hodowlanego.

Celem gospodarki łowieckiej w Nadleśnictwie jest utrzymanie możliwie najliczniejszego stada zwierzyny w odpowiedniej strukturze wiekowej i płciowej przy znośnych gospodarczo szkodach w drzewostanach. Gospodarka łowiecka w lasach musi być integralną częścią gospodarki leśnej, a zwierzyna składową częścią ekosystemu leśnego. Zachowanie lasu i jego wielofunkcyjnego charakteru traktować należy jako priorytetowe zadanie hodowli. Nadmiar szkód w uprawach i młodnikach, który uniemożliwia dostosowanie ich składu gatunkowego do potencjału siedliska oraz osiągnięcie właściwej jakości, musi być sygnałem do ograniczenia stanu pogłowa zwierzyny.

W zasięgu Nadleśnictwa Czarnobór znajduje się 7 obwodów łowieckich:

- obwód nr 122 - dzierżawiony przez Koło Łowieckie „Gryf”,
- obwód nr 123 - dzierżawiony przez Koło Łowieckie „Ostoja”,
- obwód nr 124 - dzierżawiony przez Koło Łowieckie „Ostoja”,
- obwód nr 126 - dzierżawiony przez Koło Łowieckie „DARZBÓR”,
- obwód nr 167 - OHZ Nadleśnictwo Czarnobór,
- obwód nr 1 - dzierżawiony przez Koło Łowieckie „Słonka”,
- obwód nr 313 - dzierżawiony przez Koło Łowieckie „Żubr”.

Nadleśnictwo Czarnobór nadzoruje gospodarkę łowiecką w obwodach łowieckich nr 123, 124 i 126 znajdujących się w zasięgu łowieckiego rejonu hodowlanego nr VI. Obwody łowieckie nr 122 i 313 należą do łowieckiego rejonu hodowlanego nr V i nadzór nad nimi prowadzi Nadleśnictwo Czarne Człuchowskie.

Nadzór nad gospodarką łowiecką w obwodzie nr 1 sprawuje Starosta Złotowski.

Ośrodek Hodowli Zwierzyny (OHZ) prowadzony przez Nadleśnictwo Czarnobór obejmuje obwód 167 - położony na gruntach Nadleśnictwa Czarnobór oraz obwody 168 i 170 leżące na gruntach Nadleśnictwa Borne Sulinowo (rejon hodowlany nr VI).

Charakterystyka przyrodnicza nadzorowanych przez Nadleśnictwo obwodów łowieckich

Nr obwodu	Koło łowieckie lub OHZ	Powierzchnia - ha					Kategoria jakości obwodu
		leśna	polna	razem	wyłączona z użytkowania	ogółem	
1	2	3	4	5	6	7	8
123	KŁ "Ostoja" w Szczecinku	1176,00	5246,97	6422,97	1861,07	8284,04	słaby
124	KŁ "Ostoja" w Szczecinku	2922,28	4404,42	7326,70	1408,04	8734,74	średni
126	KŁ "Darzbór" w Szczecinku	2739,30	4539,44	7278,74	561,88	7840,62	średni
167	OHZ Nadleśnictwo Czarnobór	8759,49	125,83	8885,32	296,42	9181,74	dobry
168	OHZ Nadleśnictwo Czarnobór	4716,81	113,13	4829,94	1178,12	6008,06	średni
170	OHZ Nadleśnictwo Czarnobór	5145,42	545,64	5691,06	764,62	6455,68	średni
OGÓŁEM		25459,30	14975,43	40434,73	6070,15	46504,88	

Z przedstawionej charakterystyki przyrodniczej obwodów łowieckich widać, że obwody nadzorowane przez nadleśnictwo są zaliczone do słabych, bądź średnich, natomiast obwody OHZ należą do dobrych i średnich.

Zestawienie stanu ilościowego zwierzyny na dzień 10.03.2014 r. w nadzorowanych przez Nadleśnictwo obwodach łowieckich

Obwód	123	124	126	167	168	170	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8
Jelenie	55	90	110	270	150	110	785
Sarny	230	230	360	250	160	150	1380
Dziki	100	120	150	150	80	70	670

Wykaz powierzchni uszkodzonych przez zwierzynę wg inwentaryzacji przeprowadzonej przez Nadleśnictwo w roku 2013

Kategoria powierzchni	Rodzaje uszkodzeń (ha)				Razem (ha)
	Stopnie uszkodzenia	zgrzyzanie	spalowanie	inne	
1	2	3	4	5	6
Uprawy	21-40%	7,15	2,00	0,00	9,15
	>40%	0,00	0,10	0,00	0,10
Młodniki	21-40%	0,00	13,01	0,00	13,01
	>40%	0,00	0,00	0,00	0,00

Kategoria powierzchni	Rodzaje uszkodzeń (ha)				Razem (ha)
	Stopnie uszkodzenia	zgryzanie	spalowanie	inne	
1	2	3	4	5	6
D-stany starsze	21-40%	0,00	2,10	0,00	2,10
	>40%	0,00	0,00	0,00	0,00
Ogółem	21-40%	7,15	17,11	0,00	24,26
	>40%	0,00	0,10	0,00	0,10
	łącznie	7,15	17,21	0,00	24,36

W celu zabezpieczenia przed szkodami powodowanymi przez zwierzynę Nadleśnictwo wykonywało w ubiegłym okresie szereg działań. Średnioroczny rozmiar prac profilaktycznych w tym zakresie przedstawiał się następująco:

- grodzenie upraw oraz domieszek liściastych – 48,47 ha,
- chemiczne zabezpieczaniu upraw i młodników – 121,02 ha,
- wykładanie drzew zgryzowych – 364,13 ha,
- zabezpieczanie mechaniczne przez zgryzaniem (siatka cebulanka) – 13,75 ha,
- zabezpieczanie mechaniczne i biologiczno-mechaniczne przed spalowaniem (osłonki spiralne, bandaże, rysakowanie) – 53,57 ha.

W Nadleśnictwie zainwentaryzowano na gruntach leśnych 48 poletek łowieckich o łącznej powierzchni 42,67 ha, w tym 32 poletka opisane jako wyłączenia na gruntach niezalesionych - łącznie 39,60 ha oraz 16 poletek niestanowiących wyłączeń (PNSW) - 3,07 ha. Lokalizacja poletek łowieckich na gruntach niezalesionych podana jest w punkcie 1.5.1.4. elaboratu. Poletka niestanowiące wyłączeń położone są w oddz.: 157g, 174a, 181a (2), 202b, 220a, 237a, 296c, 309f, 312a, 313c, 336a, 387b, 437b,f, 494l.

Głównym zadaniem Nadleśnictwa w ramach gospodarki łowieckiej bieżącego 10-lecia będzie współpraca z kołami łowieckimi w zakresie:

- dokonywania ścisłej inwentaryzacji zwierząt łownych,
- utrzymywania odpowiedniej ich liczebności oraz struktury wiekowej i płciowej,
- opiniowania i zatwierdzania rocznych planów zagospodarowania kół łowieckich,
- budowy i utrzymywania w należytym stanie urządzeń łowieckich,
- poprawiania warunków bytowania zwierzyny poprzez ograniczanie niepokoju w biotopie, ochronę ostoi oraz zapewnienie bazy pokarmowej w postaci odpowiedniej ilości poletek łowieckich, wprowadzanie do drzewostanów gatunków drzew i krzewów takich jak: kasztanowiec, wierzby, drzewa i krzewy owocowe.

Została sporządzona mapa przeglądowa gospodarki łowieckiej, na którą naniesiono:

- granice obwodów łowieckich z określeniem numeru obwodu,
- istotne uszkodzenia przez zwierzynę upraw i młodników,
- poletka łowieckie,
- ostoje zwierzyny,
- grunty nieleśne (łąki śródleśne, bagna, zbiorniki wodne).

3.3.5. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji

Prace z zakresu infrastruktury technicznej realizowane będą na bieżąco, zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Nadleśnictwa oraz planami perspektywicznymi RDLP w Szczecinku.

3.3.5.1. Budownictwo i remonty dróg

Występująca w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Czarnobór sieć dróg publicznych o nawierzchni asfaltowej, spełniająca funkcję szlaków komunikacyjnych jest zadowalająca. Wystarczająco gęsta jest również sieć dróg leśnych. W trakcie prac urzędzeniowych zainwentaryzowano na terenie Nadleśnictwa ok. 740,2 km dróg, w tym o szerokości od 3 m - 485,8 km. Opracowana w Nadleśnictwie docelowa sieć dróg ma zagęszczenie 18,40 m/ha. Drogi leśne w sieci mają długość 259,48 km. Wśród dróg leśnych w sieci są dojazdy pożarowe o długości 140,0 km, z czego 39,31 km posiada nawierzchnię twardą.

W bieżącym 10-leciu Nadleśnictwo sukcesywnie, w miarę posiadanych środków, będzie modernizowało drogi w docelowej sieci dróg. Będą to głównie dojazdy pożarowe, w szczególności te, które prowadzą do punktów czerpania wody.

3.3.5.2. Budownictwo ogólne

W stanie posiadania Nadleśnictwa znajduje się 1 budynek administracyjny, 2 budynki zaplecza technicznego, 8 budynków gospodarczych oraz budynki mieszkalne: 5 jednorodzinnych, 1 dwurodzinny, 11 lokali mieszkalnych w budownictwie wielorodzinnym, 1 lokal mieszkalny z przeznaczeniem na kwaterę myśliwską i 2 lokale mieszkalne we wspólnotach. Budynki mieszkalne pełnią głównie rolę mieszkań funkcyjnych dla pracowników służby leśnej, część jest wynajmowana przez obecnych lub byłych pracowników LP oraz osoby postronne. Osady dla służby leśnej znajdują się w dobrym stanie technicznym i są według potrzeb i możliwości finansowych remontowane i modernizowane.

W zamierzeniach inwestycyjnych na najbliższe 10-lecie Nadleśnictwo nie planuje nowych osad. Wykonywane będą tylko remonty bieżące i modernizacje budynków istniejących.

3.3.5.3. Melioracje wodne

Zlokalizowane na gruntach Nadleśnictwa rowy, cieki i zbiorniki wodne są niezbędnym elementem do prowadzenia właściwej gospodarki leśnej oraz zabezpieczają potrzeby Nadleśnictwa w zakresie zaopatrzenia w wodę dla celów przeciwpożarowych. W trakcie prac taksacyjnych zainwentaryzowano w Nadleśnictwie 182 rowy o szerokości od 3 m, o łącznej długości 49,76 km i powierzchni 23,76 ha. W ramach melioracji wodnych w obecnym 10-leciu powinno się na bieżąco przeprowadzać ich odmulanie i konserwację. Naprawom bieżącym i konserwacjom powinny być również poddane, w miarę potrzeb i możliwości finansowych, istniejące urządzenia wodnomelioracyjne.

3.3.5.4. Mała retencja

Pojęcie „mała retencja” jest umowne i jego kryterium jest kubatura wody danego zbiornika (do 5 mln m³).

Lasy wpływają korzystnie na stabilność układu hydrograficznego. Powodują zatrzymanie wód opadowych w ściółce i próchnicy nawet na długie okresy. W trosce o ochronę

wód i o stabilność bilansu wodnego powołano lasy wodochronne o łącznej powierzchni 2020,82 ha (w tym o wiodącej funkcji wodochronnej na powierzchni 1774,27 ha). Obejmują one ciągi mokradeł (siedlisk bagiennych i podmokłych), tereny w sąsiedztwie cieków, źródlisk wodnych oraz naturalnych i sztucznych zbiorników wodnych. Gospodarka leśna na tych terenach przyporządkowana jest celowi ochronnemu. Postępowanie w tym zakresie odnosi się do zachowania cieków wodnych w swoich naturalnych korytach, ochrony śródleśnych bagien, drobnych zbiorników wodnych i utrzymywanie sprawności przepustów pod drogami. Sposobem gospodarczym można wykonać małe zbiorniki zasilane wodami gruntowymi w bezodpływowych zagłębieniach i obniżeniach terenu, położone poza istniejącą siecią hydrograficzną oraz instalować urządzenia melioracji wodnych nie związane z poborem wody (np. odpływ regulowany). Wykonanie innych urządzeń małej retencji wymaga sporządzenia dokumentacji technicznej obejmującej m. in. operat wodnoprawny.

Na gruntach Nadleśnictwa opisano 38 wyłączeń jako "retencja", o łącznej powierzchni 15,46 ha. Ich lokalizację przedstawiono w punkcie 1.5.1.4. elaboratu i w programie ochrony przyrody.

3.3.5.5. Turystyka i rekreacja

Lasy Nadleśnictwa Czarnobór położone są w większości na obszarze o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych i rekreacyjno - wypoczynkowych. Tereny leśne, o stosunkowo dobrej dostępności, są znakomitą bazą dla amatorów czynnego wypoczynku na łonie przyrody, a obszary porośnięte płatami czernicy i brusznicy oraz dobre urodzaje grzybów powodują, że lasy te są często odwiedzane przez ludność miejscową i przyjezdną. Kompleksy leśne, w których występuje dużo zwierzyny łownej, stanowią atrakcyjne tereny łowieckie. Dość duże znaczenie mają także zlokalizowane tu jeziora, rzeki i spora ilość śródleśnych oczek wodnych.

Teren Nadleśnictwa jest zróżnicowany wskutek działania lodowców. Równiny, pagórki a nawet wzgórza przeplatają się ze sobą tworząc mozaikę krajobrazów urozmaiconych jeziorami rynnowymi o czystej wodzie. Rzeźbę terenu wzbogacają płynące dolinami i jarami rzeki i strumienie. Elementem dominującym tej rzeźby stały się równiny sandrowe z rozległymi zagłębieniami wytopiskowymi, których dna zajęte są obecnie przez bagna, podmokłe łąki i jeziora. Wyróżniającym elementem równin sandrowych są strefy ostańców wysoczyznowych. Taki charakter ma Czarcia Góra. Równiny sandrowe dzieli od północy ku południu rynna z rzeką Płytnicą. Część północną Nadleśnictwa tworzy rozczłonkowany garb morenowy.

Na terenie Nadleśnictwa w rozlewiskach rzek, jezior i strumieni na dobre zadomowiły się bobry. Gniazduje tu też wiele gatunków dzikiego ptactwa, między innymi: bocian czarny, bielik i żuraw.

W celu ukierunkowania ruchu turystycznego przez najciekawsze tereny Nadleśnictwa wyznaczono liczne szlaki przystosowane do uprawiania turystyki wodnej, rowerowej i pieszej:

- szlaki kajakowe:
 - rzeką Gwdą;
 - rzeką Płytnicą;

- trasy i ścieżki rowerowe:
 - „Nizica” – Jelenino – Przyjezierze – wzdłuż jez. Świdno-Sarcze – Jeleń – Ciemino – Łączno;
 - „Zaczarowane pejzaże” – Czarnobór – Buczek – Żółtnica – Drawień – Wojnowo – Drzewice – Lotyń– Wilcze Łaski – Turowo – Dziki – Sitno;
 - „Kraina małych jezior” – Silnowo – Silnowo Dolne – Dąbrowica – Krągi;
 - „Nad jezioro Ciemino” – Przyjezierze – Jelonek – Krągi – Ciemino – Łączno;
 - „Wrzosa” – Borne Sulinowo – Kłomino – Borne Sulinowo;
 - „Bunkry” – Borne Sulinowo – teren popoligonowy – Borne Sulinowo;
 - „Testament Jana Pawła II” – Szczecinek-Raciborki – Jezioro Leśne;
- szlaki piesze:
 - „Okrężny wokół Szczecinka” – czerwony: Szczecinek – Czarnobór – wzdłuż jez. Leśnego – Szczecinek - Raciborki;
 - „Szlak kormoranów” – czerwony: miasto Czarne – wzdłuż rzeki Gwdy, miejscowość Gwda Mała;
 - „Szlak wzniesień moreny czołowej” – zielony: Godzimirz – Czarnobór – wzdłuż jez. Leśnego – Szczecinek - Raciborki – Dziki – Jelonek – Jeleń – Ciemino – Łączno – Silnowo;
- szlak konny:
 - szlak konny Pojezierza Drawskiego – Łobez – Biały Bór;
- ścieżki przyrodnicze
 - ścieżka przyrodniczo-leśna „Jezioro Leśne” – 2,0 km;
 - ścieżka przyrodniczo-leśna „Na dawnym poligonie” – 9,0 km;

Do podstawowych urządzeń i obiektów turystycznych na terenie Nadleśnictwa należą:

- miejsca postoju (5 szt.):
 - oddz.: 144a, 167g, 168a, 321g, 507a;
- miejsca biwakowania (4 szt.):
 - oddz.: 28i, 908h, 909f, 912f;
- miejsca wypoczynku (4 szt.):
 - oddz.: 29a, 900p, 907d, 882l.

Bieżące wypełnianie przez lasy funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej Nadleśnictwo winno realizować poprzez:

- udostępnianie wstępu do lasu z zachowaniem zasad w zakresie ochrony przyrody i ochrony przeciwpożarowej,
- współpracę z RDOŚ i Konserwatorem Zabytków oraz z władzami samorządowymi w zakresie organizacji ruchu turystycznego, ochrony przyrody i zabytków,
- oznaczenie osobliwości przyrodniczych i miejsc historycznych, jeżeli nie zagraża to dewastacją obiektów chronionych,
- pozostawianie otulin wokół zbiorników wodnych i tras turystycznych,
- śledzenie rozwoju ruchu turystycznego i dostosowywanie liczby i rodzaju urządzeń turystycznych do aktualnych potrzeb.

Sporządzona została mapa przeglądowa funkcji lasu i zagospodarowania rekreacyjnego, na które naniesiono istotne elementy z tego zakresu.

4. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

„Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Czarnobór”, zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu, stanowi odrębnie opracowane opracowanie, do którego załączono mapy przeglądowe w skali 1:25000.

5. PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO

5.1. PRZEWIDYWANY STAN ZASOBÓW DRZEWNYCH NA DZIEŃ 31.12.2024 r.

Spodziewaną na koniec bieżącego okresu gospodarczego ogólną wielkość zasobów miąższości grubizny brutto drzewostanów Nadleśnictwa Czarnobór obliczono poprzez odjęcie miąższości grubizny brutto drewna przewidzianego do pozyskania w planie u.l. od sumy miąższości grubizny na początku okresu i spodziewanego przyrostu miąższości grubizny w okresie obowiązywania planu u.l. Dane te przedstawione są w tabeli.

Stan zasobów drzewnych na 31.12.2024 r.

Miąższość grubizny na początku okresu (na gruntach zal.)	Spodziewany przyrost miąższości w okresie obowiązywania planu <u>tablicowy</u>	Miąższość grubizny przewidziana do pozyskania	Spodziewana miąższość grubizny na koniec okresu (1+2-3)	Spodziewana przeciętna zasobność na 1 ha na koniec okresu (na gruntach zal.)
m ³ brutto				
1	2	3	4	5
3 694 328	947 600	1 048 083	3 593 845	236

Na koniec okresu gospodarczego, przy pełnej realizacji zadań gospodarczych, można się spodziewać spadku miąższości Nadleśnictwa o 100483 m³, to jest o około 2,7%. Wielkość ta jest szacunkowa.

Miąższość grubizny brutto przewidzianej do pozyskania w bieżącym 10-leciu stanowi 110,6% spodziewanego w tym okresie tablicowego przyrostu bieżącego.

6. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH

6.1. PRACE GEODEZYJNE

Dokumentacja geodezyjna została przygotowana przez firmę GEOCOM ze Szczecin-ka i przekazana wykonawcy planu przed pracami urządzeniowymi. Rozbieżności między otrzymaną dokumentacją, a stanem faktycznym na gruncie (stwierdzone podczas prac terenowych) były wyjaśniane na bieżąco i zgłaszane Nadleśniczemu, który decydował o sposobie ujęcia ich w planie u.l., bądź zlecał na bieżąco do opracowania geodezyjnego.

Podstawowym materiałem geodezyjnym dla prac urządzeniowych był podkład leśnej mapy numerycznej, na którym uwzględniono wszystkie zmiany w stanie posiadania.

Do planu urządzenia lasu przyjęto stan na 1.01.2015 r.

6.2. PRACE SIEDLISKOWE

Opis siedliska i elementy gleb określono na podstawie operatów glebowosiedliskowych:

- dla Nadleśnictwa Czarnobór – sporządzonego w roku 2002,
- dla gruntów przejętych z Nadleśnictwa Czarne Człuchowskie – sporządzonego w roku 2000,
- dla gruntów przejętych z Nadleśnictwa Szczecinek – sporządzonego w roku 2003.

Prace glebowosiedliskowe wykonała firma Usługi Gleboznawczo-Urządzeniowe „SIEDLISSKO” s.c. M. Nawrot i Synowie ze Szczecinka. Gleby opisano i skartowano według „Systematyki gleb Polski” (PTG, wydanie IV z 1989 roku). W obecnym planie u.l. opis gleb dostosowano do klasyfikacji CILP 2000.

Dla gruntów leśnych nieujętych w opracowanych operatach lub co do których stwierdzono błędy w określeniu siedliska wykonano w trakcie prac urządzeniowych glebowosiedliskowe prace uzupełniające.

6.3. PRACE URZĄDZENIOWE

Prace urządzeniowe terenowe i kameralne wykonała pracownia siedliskowa S-1 BULiGL Oddział w Szczecinku w składzie:

Kierownik pracowni	- Tomasz Babiak,
Wykonawcy	- Tomasz Kowalczyk,
	- Piotr Gołębiowski,
	- Łukasz Nikonowicz,
	- Marcin Wiklicki,
	- Paweł Nawrot,
	- Paweł Sypuła,
	- Justyna Butrym.

Prace wykonano zgodnie z:

- Ustawą z dn. 28.09.1991 r. o lasach (jednolity tekst Dz. U. Nr 12 z 2011 r. poz. 59),
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U. z 2012 r. poz. 1302),
- Instrukcją urządzania lasu z 2011 r.,
- Zasadami hodowli lasu z 2011 r.,
- Instrukcją ochrony lasu z 2011 r.,
- Instrukcją ochrony przeciwpożarowej z 2011 r.,
- wytycznymi i ustaleniami Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej.

Prace terenowe prowadzone były w latach 2013-2014. W pierwszym etapie (2013 r.) wykonano taksację. Po zakończeniu taksacji w danym leśnictwie wykonawca uzgadniał w formie protokołu opisy taksacyjne i zaplanowane wskazania gospodarcze lub ich brak z leśniczym i przedstawicielami kierownictwa Nadleśnictwa. Kopie protokołów uzgodnień znajdują się w archiwum Nadleśnictwa. Taksacją objęto 17723,6497 ha.

Odbioru prac taksacyjnych Komisja Odbioru Robót dokonała w dniu 21.11.2013 r. Sprawdzono prawidłowość uzgodnień pomiędzy Nadleśnictwem Czarnobór i wykonawcą oraz jakość prac terenowych. Komisja stwierdziła, że przedstawione materiały nadają się do dalszego opracowania kameralnego.

Następnie uaktualnione opisy taksacyjne zostały wprowadzone do programu „Taksator”, w którym po skompletowaniu bazy i uaktualnieniu leśnej mapy numerycznej dokonano procedury losowania próbnych powierzchni kołowych. Kolejnym etapem było założenie wylosowanych powierzchni w terenie (2014 r.) z wykorzystaniem do ich lokalizacji odbiorników GPS.

Inwentaryzacja zasobów drzewnych przeprowadzona została w trzech etapach:

Etap pierwszy – szacunek miąższości poszczególnych drzewostanów (*podczas sporządzania opisu taksacyjnego*), z wykorzystaniem powierzchni próbnych relaskopowych, określenie bonitacji i zadrzewienia na podstawie „*Tablic zasobności i przyrostu drzewostanów*”, opracowanych przez Bolesława Szymkiewicza (Wydanie V, PWRiL, Warszawa 1986).

Etap drugi – inwentaryzacja zasobów miąższości Nadleśnictwa statystyczną metodą reprezentacyjną, z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału prób pomiarowych na uaktualnionej bazie opisów taksacyjnych. W tym celu założono 1288 szt. powierzchni próbnych w 35 warstwach gatunkowo-wiekowych, wskazanych przez program „Taksator”.

Etap trzeci – wyrównanie miąższości oszacowanej w drzewostanach do miąższości ustalonej dla klas i podklas wieku w wyniku pomiaru miąższości – statystyczną metodą reprezentacyjną w warstwach gatunkowo-wiekowych, z zastosowaniem równań regresji.

Błąd procentowy określenia miąższości wyniósł – 1,03%. Zasobność określona w opisany sposób charakteryzuje się dużą dokładnością dla obrębu leśnego. Dokładność zasobności pojedynczych wyłączeń jest dużo mniejsza.

Zgodnie z wytycznymi w sprawie organizacji prac urzędzeniowych zawartymi w protokole ustaleń KZP, wykonywano dodatkowe pomiary związane z określeniem miąższości drewna martwego. Zaewidencjonowano 86073,17 m³ drewna martwego, w tym: drewna martwego z drzew stojących i złomów – 55143,70 m³ (4,71 m³/ha), drewna drzew leżących i fragmentów drzew martwych – 30929,46 m³ (2,64 m³/ha).

Komisyjna kontrola pomiaru miąższości na powierzchniach kołowych odbyła się w dniach 20-21.05 oraz 5-6.06.2014 r. Kontrolą objęto 50 powierzchni wylosowanych w programie „Taksator”. Komisja przyjęła całość pomiarów.

Wyniki kontroli powierzchni próbnych

Nr pow. próbnej	Pierśnicowe pole przekroju z 1 pomiaru [m kw.]	Pierśnicowe pole przekroju z pomiaru kontrolnego [m kw.]	Wysokość z 1 pomiaru [m]	Wysokość z pomiaru kontrolnego [m]	Wielkość z 1 pomiaru [ar]	Wielkość z pomiaru kontrolnego [ar]	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
7	1,09	1,07	24,0	24,5	3,00	3,00	
33	1,67	1,72	23,0	23,0	5,00	5,00	
59	2,04	1,96	23,5	24,5	5,00	5,00	
85	2,05	1,99	18,0	17,0	5,00	5,00	
111	0,97	0,96	21,0	21,0	3,00	3,00	
137	0,78	0,77	18,5	18,5	2,00	2,00	
163	0,67	0,66	19,5	19,5	2,00	2,00	
189	1,73	1,72	23,0	24,0	5,00	5,00	
215	0,95	0,96	24,0	24,5	2,00	2,00	
241	1,27	1,27	15,0	16,0	4,00	4,00	
267	1,44	1,42	23,0	23,5	4,00	4,00	
293	0,65	0,63	18,5	19,5	3,00	3,00	
319	1,23	1,24	19,0	17,0	5,00	5,00	
345	1,02	1,02	26,5	27,5	5,00	5,00	
371	0,77	0,78	24,5	25,0	3,00	3,00	
397	0,67	0,68	22,0	22,0	3,00	3,00	
423	1,67	1,83	19,0	18,0	5,00	5,00	
449	0,96	0,96	24,0	25,0	3,00	3,00	
475	1,70	1,77	13,5	13,5	5,00	5,00	
501	1,32	1,22	24,0	25,0	4,00	4,00	
527	2,20	2,18	27,0	27,0	5,00	5,00	
553	1,20	1,20	25,0	25,0	3,00	3,00	
579	0,80	0,81	24,5	24,0	2,00	2,00	
605	0,09	0,09	11,5	11,5	0,50	0,50	
631	0,64	0,64	23,0	23,5	3,00	3,00	
657	0,49	0,50	21,0	21,0	2,00	2,00	
683	0,80	0,88	26,0	27,0	3,00	3,00	
709	0,97	1,02	12,0	12,0	4,00	4,00	
735	1,39	1,44	25,0	25,0	5,00	5,00	
761	1,48	1,49	28,5	28,0	3,00	3,00	
787	0,41	0,42	16,0	15,5	1,00	1,00	
813	0,08	0,08	11,0	11,0	0,50	0,50	
839	2,16	2,16	14,0	14,0	5,00	5,00	
865	0,71	0,72	26,5	26,5	4,00	4,00	
891	1,05	1,04	20,5	21,0	4,00	4,00	
917	1,89	1,82	23,5	24,0	5,00	5,00	
943	0,50	0,49	16,0	14,0	3,00	3,00	
969	0,17	0,19	17,0	16,5	1,00	1,00	

Nr pow. próbnej	Pierśnicowe pole przekroju z 1 pomiaru [m kw.]	Pierśnicowe pole przekroju z pomiaru kontrolnego [m kw.]	Wysokość z 1 pomiaru [m]	Wysokość z pomiaru kontrolnego [m]	Wielkość z 1 pomiaru [ar]	Wielkość z pomiaru kontrolnego [ar]	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
995	1,33	1,35	12,0	13,0	3,00	3,00	
1021	1,47	1,48	24,5	24,5	3,00	3,00	
1047	0,71	0,70	21,0	21,0	2,00	2,00	
1073	1,31	1,33	26,0	26,0	5,00	5,00	
1099	1,30	1,28	25,0	25,0	3,00	3,00	
1125	1,10	1,16	23,5	23,5	4,00	4,00	
1151	1,30	1,25	14,0	14,0	4,00	4,00	
1177	0,33	0,33	19,0	19,0	2,00	2,00	
1203	1,53	1,48	22,0	22,5	5,00	5,00	
1229	0,57	0,58	14,0	14,0	2,00	2,00	
1255	0,45	0,44	25,0	24,0	2,00	2,00	
1281	1,34	1,30	22,0	22,0	4,00	4,00	

Liczba błędów grubych: 0

Bezwzględna wartość statystyki (pole przekroju pierśnicowego): 0,019

Bezwzględna wartość statystyki (wysokość): 0,084

Prace kameralne rozpoczęto w październiku 2013 r., a zakończono w dniu podpisania niniejszego elaboratu. Do wprowadzenia i przetworzenia danych taksacyjnych posłużono się programem komputerowym „Taksator”.

Mapy numeryczne, zgodne ze standartem LMN, wykonano za pomocą aplikacji „LEMAN”, z wykorzystaniem 12477 współrzędnych punktów granicznych, pozyskanych z opracowania geodezyjnego.

6.4. ZESTAWIENIE PLANU URZĄDZENIA LASU

Plan urządzenia lasu składa się z następujących części:

Egzemplarz dla DGLP (dwie teczki jako jeden komplet):

I - Teczka twarda zawierająca:

- Tom IA – elaborat wraz z załącznikami (tabele) w twardej oprawie (format A4),
- Wykaz cięć wraz z tabelami – w oprawie miękkiej (format A4),
- Mapę sytuacyjną obszaru w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa w skali 1:50000;
- Mapy przeglądowe w skali 1:25000:
 - cięć rębnych,
 - drzewostanów,
 - siedlisk leśnych,
 - funkcji lasu i zagospodarowania rekreacyjnego.
- nośnik elektroniczny CD/DVD zawierający następujące dane:
 - Elaborat, POP, Prognoza ONŚ (w formacie PDF), baza TAKSATOR, baza SLMN

II - Teczka twarda zawierająca:

- Tom IB – program ochrony przyrody w oprawie twardej (format A4)
- Mapy przeglądowe w skali 1:25000:
 - walorów przyrodniczych,
 - rozmieszczenia chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
 - zagrożeń przyrody oraz działań w zakresie ochrony przyrody i poprawy stanu lasu,
 - gatunków, siedlisk przyrodniczych i obszarów Natura 2000;

Egzemplarz dla RDLP i dla Nadleśnictwa (dwa komplety):

- Tom IA – elaborat wraz z załącznikami (tabele) w oprawie twardej (format A4),
- Tom II (podzielony na części A,B,C,D) – opisy taksacyjne wraz z dołączonymi do części D tabelami i wykazami - w oprawie twardej (format A4),
- Tom III – Plany zagospodarowania lasu wraz z tabelami i wykazami - w oprawie twardej (format A4),

I - Teczka twarda zawierająca:

- Tom IB – program ochrony przyrody w oprawie twardej (format A4)
- Mapy przeglądowe w skali 1:25000:
 - walorów przyrodniczych,
 - rozmieszczenia chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt,
 - zagrożeń przyrody oraz działań w zakresie ochrony przyrody i poprawy stanu lasu,
 - gatunków, siedlisk przyrodniczych i obszarów Natura 2000;

II - Teczka twarda zawierająca:

- Mapę sytuacyjną obszaru w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa w skali 1:50000,
- nośnik elektroniczny CD/DVD zawierający następujące dane:
 - Elaborat, POP, Prognoza ONŚ (w formacie PDF oraz WORD),
 - baza TAKSATOR, baza SLMN, wszystkie mapy w formacie PDF,
- Mapy przeglądowe w skali 1:25000:
 - cięć rębnych (podklejona na płótnie i foliowana),
 - drzewostanów (podklejona na płótnie i foliowana),
 - siedlisk leśnych,
 - ochrony lasu,
 - ochrony przeciwpożarowej,
 - funkcji lasu i zagospodarowania rekreacyjnego,
 - gospodarki łowieckiej,
 - nasiennictwa i selekcji;

III - Teczka twarda zawierająca:

- Mapy gospodarcze – komplet arkuszy map gospodarczych w skali 1:5000 z naniesionymi działkami zrębowymi (format A1);
- Mapę przeglądową w skali 1:25000 z podziałem na arkusze map gospodarczych.

Operaty dla leśnictw zawierające:

- Opis taksacyjny lasu łącznie z wykazem cięć rębnych, wykazem cięć przedrębnych i wykazem zadań z zakresu hodowli lasu w oprawie twardej (A4),
- Mapy gospodarczo-przeładowe obszaru leśnictw w skali 1:10000:
 - cięć rębnych w futerale (podklejona na płótnie, foliowana, w futerale),
 - drzewostanów,
 - czysta.

Dane inwentaryzacyjne oraz mapy numeryczne, zamieszczone na płytach DVD, przekazano do RDLP w Szczecinku i do Zarządu BULiGL w Sękocinie Starym. Ponadto na potrzeby DGLP przekazano na płycie DVD: elaborat, program ochrony przyrody, bazę Taksator oraz bazę SLMN.

Niniejszy elaborat opracował kierownik pracowni Tomasz Babiak. Program ochrony przyrody sporządził taksator Piotr Gołębiewski. Skontrolował i sprawdził merytorycznie kierownik pracowni Tomasz Babiak. Całość przejrzał z-ca dyrektora Oddziału BULiGL w Szczecinku Mieczysław Kopciński.

Kierownik pracowni u.l.

Kontrola i nadzór

DYREKTOR ODDZIAŁU

Szczecinek, dnia 20.01.2015 r.

7. ZAŁĄCZNIKI

7.1. PROTOKÓŁ Z KOMISJI ZAŁOŻEŃ PLANU

7.2. PROTOKÓŁ Z NARADY TECHNICZNO-GOSPODARCZEJ

7.3. DECYZJA MŚ W SPRAWIE UZNANIA LASÓW ZA OCHRONNE

7.4. TABELLE

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Komisji Założeń Planu

zwołanej w celu omówienia wytycznych w sprawie organizacji prac urzędniowych oraz ustalenia i sformułowania założeń do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody i prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary NATURA 2000

w NADLEŚNICTWIE CZARNOBÓR

Posiedzenie Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Czarnobór, zwołanej przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku, odbyło się w dniu 28.05.2012 r. w siedzibie Nadleśnictwa.

Komisja w składzie:

przewodniczący: Sylwester Major – Z-ca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej RDLP w Szczecinku

członkowie:

1. Stanisław Walczak – Naczelnik Wydziału Zasobów RDLP w Szczecinku
2. Tadeusz Partyka – Naczelnik Wydziału Hodowli Lasu RDLP w Szczecinku
3. Jerzy Pytlak – Naczelnik Wydziału Kontroli i Ochrony Mienia RDLP w Szczecinku
4. Grzegorz Herbaczewski – Naczelnik Wydziału Ochrony Lasu RDLP w Szczecinku
5. Paweł Soroczyński – St. specjalista SL z Wydziału Zasobów RDLP w Szczecinku
6. Stefan Perz – Kierownik ZOL w Szczecinku
7. Roman Lecko – Nadleśniczy Nadleśnictwa Czarnobór
8. Tomasz Tuchowski – Z-ca Nadleśniczego Nadleśnictwa Czarnobór
9. Ryszard Wasieczko – Inżynier Nadzoru z Nadleśnictwa Czarnobór
10. Katarzyna Sypuła – Specjalista SL z Nadleśnictwa Czarnobór
11. Mirosław Mielewczyk – Specjalista SL z Nadleśnictwa Czarnobór
12. Marcin Dudzic – Specjalista SL z Nadleśnictwa Czarnobór
13. Anna Grykowska – podleśniczy p.o. Specjalista SL z Nadleśnictwa Czarnobór
14. Ilona Mielewczyk – stażysta z Nadleśnictwa Czarnobór
15. Tadeusz Wagner – Dyrektor BUL i GL O/ Szczecinek
16. Mieczysław Kopciński – Z-ca Dyrektora BUL i GL O/Szczecinek
17. Zbigniew Strzelczak – właściciel GEOCOM Szczecinek
18. Anna Sigiel-Dopierała – St. inspektor z RDOŚ Szczecin WST Złocieniec
19. Renata Szymańska – Inspektor ds. planowania przestrzennego UM i G Czarne
20. Joanna Kosowska – Inspektor ds. ochrony środowiska UM i G Czarne
21. Krzysztof Straszkiwicz – pełnomocnik KPPD Szczecinek SA
22. Janusz Balawender – właściciel Zakładu Usług Leśnych Czarnobór
23. Łukasz Jesionowski – właściciel Zakładu Usług Leśnych Łukasz Jesionowski

po wysłuchaniu referatu Nadleśniczego, koreferatu Naczelnika Wydziału Zasobów, oraz po przeprowadzonej dyskusji podjęła następujące założenia dotyczące wykonania projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody i prognozą oddziaływania tego planu na środowisko:

Plan urządzenia lasu dla **Nadleśnictwa Czarnobór** zostanie opracowany według stanu na dzień 01 stycznia 2015 r., zgodnie z „Instrukcją urządzania lasu” stanowiącą załącznik do Zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r., która odwołuje się również do aktualnych (na stan opracowywanego projektu planu u.l.) wy­mogów w tym zakresie, zawartych w podstawowych aktach prawnych (ustawy, rozporządzenia) i aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (zarządzenia, zasady, instrukcje itp.).

Część A – WYTYCZNE W SPRAWIE ORGANIZACJI PRAC URZĄDZENIOWYCH.

1. Prace siedliskowe.

Nadleśnictwo posiada opracowanie glebowosiedliskowe z 2002 r., w którym wyróżniono i skartowano typy siedliskowych lasu na gruntach Nadleśnictwa Czarnobór według obowiązującego wówczas zasięgu. Grunty przejęte z Nadleśnictw Czarne Człuchowskie i Nadleśnictwa Szczecinek posiadają również opracowania glebowosiedliskowe wykonane odpowiednio w latach 2000 i 2003. Gleby sklasyfikowano wówczas zgodnie z „Systematyką Gleb Polskich” Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego z 1989 r. Opis siedliska i elementy gleb w projekcie nowego planu u.l. należy określić na podstawie w/w opracowań z zastrzeżeniem, że opis gleb należy dostosować do klasyfikacji CILP 2000, zgodnie ze słownikiem programu TAKSATOR.

W ramach prac nad projektem planu u.l. należy wykonać dodatkowo uzupełniające prace siedliskowe, wraz z właściwą dokumentacją, dla ok. 50 ha gruntów leśnych oraz gruntów przeznaczonych do zalesienia, które dotychczas nie były objęte tymi pracami lub co, do których stwierdzono błędy w istniejących opracowaniach.

Dane przestrzenne LMN charakteryzujące siedliska i gleby, tj. warstwę wydzieleń siedliskowych należy uzupełnić i dostosować do obowiązującego standardu leśnej mapy numerycznej (SLMN).

2. Prace przygotowawcze.

2.1. Zebranie i zestawienie danych o obszarach chronionych w nadleśnictwie i funkcjach lasu, z uwzględnieniem obszarów Natura 2000 wyznaczonych na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Nadleśnictwo posiada zebrane i zestawione informacje na temat obszarów chronionych na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo oraz w swym zasięgu terytorialnym. Są to obszary, na których występują:

- ⇒ rezerваты przyrody: „Bagno Ciemino” i „Diabelskie Pustacie”,
- ⇒ obszary chronionego krajobrazu: „Dolina rzeki Płynnicy” i „Pojezierze Drawskie”,
- ⇒ obszary NATURA 2000: PLH320048 „Diabelskie Pustacie”, PLH320036 „Bagno i Jezioro Ciemino” i PLH320042 „Jezioro Śmiadowo”,
- ⇒ użytki ekologiczne: „Torfowisko Wybudowanie” i „Torfowisko Raciborki”,
- ⇒ strefy ochronne miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków: bocian czarny i bielik,
- ⇒ pomniki przyrody,
- ⇒ lasy ochronne,

- ⇒ ostoje różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych,
- ⇒ siedliska przyrodnicze,
- ⇒ rośliny chronione i rzadkie oraz zwierzęta chronione,
- ⇒ obiekty archeologiczne i nieczynne cmentarze.

Wykonawca projektu planu u.l. winien ostatecznie zweryfikować i zaktualizować dane o obszarach chronionych na stan opracowania, na podstawie; danych zawartych na stronie Ministerstwa Środowiska, danych właściwych RDOŚ, decyzji i uchwał jednostek samorządowych, uzgodnień z RDLP i Nadleśnictwem oraz ustaleń i materiałów własnych. Dodatkowo, w uzgodnieniu z Nadleśnictwem, wykonawca winien wskazać obiekty i obszary o cennych walorach przyrodniczych (dotychczas nierozpoznane), zasługujące na objęcie ich formą ochrony przyrody.

Siedliska przyrodnicze (tzw. baza „INWENT”) wyszczególnione w ramach inwentaryzacji przeprowadzonej przez Lasy Państwowe w 2007 r., winny zostać zweryfikowane w ramach prac terenowych nad nowym planem u.l. i ujęte zgodnie z instrukcją u.l.

Jako drzewostany wyłączone z użytkowania głównego na okres obowiązywania planu u.l. na skutek odpowiednich decyzji zarządzającego lub odpowiednich organów, uznaje się drzewostany w ostojach różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych.

Lasy ochronne należy przyjąć zgodnie z decyzją DL.lp-0233-11/05 z 27.06.2005 r. wydaną dla Nadleśnictwa Czarnobór oraz dla gruntów przejętych odpowiednio z decyzjami wydanymi dla: Nadleśnictwa Szczecinek (DL.lp-0233-29/05 z 06.12.2005 r.) oraz Nadleśnictwa Czarne Człuchowskie (BOA-lplo-211/2011/2002 z 22.08.2002 r.). Kopie w/w decyzji wykonawca zamieści w elaboracie łącznie z odpowiednim komentarzem i wyjaśnieniem zmian wynikających z nowego zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa oraz utraty statutu lasów ochronnych przez drzewostany na gruntach w zasięgu nowoutworzonych rezerwatów na rzecz tej formy ochrony.

2.2. Zebranie informacji dotyczących podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.

Wykonawca sporządzający projekt planu urządzenia lasu w referacie na NTG winien powołać się na zapisy i ustalenia wynikające z tematu: „Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska” i zaktualizować je stosownie do nowych okoliczności. Aktualizację przeprowadzić należy na podstawie informacji uzyskanych od służb zajmujących się planowaniem przestrzennym i strategią rozwoju w gminach, powiatach i województwach właściwych dla zasięgu terytorialnego nadleśnictwa.

W opisanu ogólnym nadleśnictwa, w rozdziale „Ogólna charakterystyka lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz pozostałych gruntów i nieruchomości będących w zarządzie nadleśnictwa” należy zamieścić podrozdział „Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska”.

2.3. Sprawdzenie kompletności i poprawności danych z zakresu ewidencji gruntów, przekazywanych przez nadleśniczego wykonawcy projektu planu urządzenia lasu.

Pracami urządzeniowymi zostaną objęte wszystkie grunty nadleśnictwa wg stanu na 1.01.2015 r.

Nadleśnictwo prowadzi ewidencję lasów, gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz pozostałych gruntów znajdujących się w zarządzie nadleśnictwa, zgodnie z zarządzeniem nr 67 DGLP z dnia 17 lipca 2001 r. o ewidencji gruntów w LP (z uwzględnieniem zmiany załącznika nr 2, wprowadzonej zarządzeniem nr 29 DGLP z dnia 21 maja 2010 r.).

W związku z przekształceniem baz danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w formę elektroniczną Nadleśnictwo zleciło dodatkowe prace przygotowawcze mające na celu weryfikację i doprowadzenie do zgodności:

⇒ konturów oraz powierzchni działek ewidencyjnych, jak też użytków gruntowych z zasobem znajdującym się w ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez starostę,

⇒ współrzędnych punktów granicznych z zasobem znajdującym się w ośrodkach.

Efektom tych prac będą zweryfikowane dane ewidencyjne (m.in. warstwa działek, warstwa użytków, rejestr powierzchniowy gruntów), jako wyjściowych do opracowania nowego projektu planu u.l. Ze względu na przewidywany zakres i specyfikę zmian, zgłoszenie zmian ewidencyjnych do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego winno nastąpić dopiero po zakończeniu prac terenowych (tj. po ostatecznej weryfikacji terenowej) w terminie umożliwiającym ich formalne przyjęcie przed dniem obowiązywania nowego planu u.l. Dodatkowo, o zaistniałe zmiany ewidencyjne oraz o tzw. „zaszłości” winny zostać zaktualizowane wpisy w księgach wieczystych.

Nadleśnictwo przekaze dla wykonawcy wykazy: gruntów spornych, gruntów stanowiących współwłasność, gruntów nieobjętych użytkowaniem (wyłączone z zagospodarowania na podstawie przyjętych przez RDLP w Szczecinku zasad dobrej gospodarki leśnej - FSC), gruntów przeznaczonych do zalesienia.

Wśród gruntów przejętych z Nadleśnictwa Czarne Człuchowskie znajduje się obszar dawnego pola roboczego Poligonu Czarne o powierzchni ok. 659 ha. Teren ten w planie ul. zaliczony był do grupy użytków gruntowych Tereny różne, rodzaj powierzchni - wrzosowiska wg stanu na 01.01.2002 r. W trakcie obowiązywania planu w wyniku zmian w ewidencji gruntów teren ten został zaliczony do gruntów leśnych niezalesionych - inne wylesienia. Na powierzchni ponad 100 ha w oddziałach 21, 24, 26 i 28 nadleśnictwo założyło uprawy. Na pozostałej części, po rozeznaniu terenowym, należy w uzgodnieniu z nadleśnictwem pozostawić najlepsze jakościowo istniejące wrzosowiska – 15-20 % powierzchni. Na pozostałej powierzchni – ok. 400 ha zakładać sukcesywnie przez 10 lat uprawy.

3. Przekazanie bazy danych SILP dla potrzeb planu urządzenia lasu, w tym zaktualizowanych danych geometrycznych i opisowych oraz ewentualna decyzja w sprawie wstrzymania obrotu gruntami.

Nadleśniczy przekaze protokolarnie (zgodnie z Zarządzeniem nr 13 DGLP z dnia 20 marca 2007 r.) dla wykonawcy prac w uzgodnionym z wykonawcą terminie dane, na które składać się będą:

⇒ baza materiałów źródłowych SILP, wg stanu na dzień przekazania.

⇒ zaktualizowane warstwy leśnej mapy numerycznej (LMN), sporządzone zgodnie z Zarządzeniem nr 74 DGLP z dnia 23.08.2001 r. z późniejszymi zmianami. Dane geometryczne LMN należy przekazywać w postaci warstw w strukturze wykonawcy. Przekazywane dane powinny być spójne z przekazywaną bazą SILP i sprawdzone aplikacją Kontrola LMN (do czasu uzyskania pełnej funkcjonalności aplikacji kontrolnej na SILPweb)

lub kontrolą atrybutową i topologiczną SILPweb (po jej pełnym wdrożeniu). Wydruki raportów z kontroli logicznych SILP oraz kontroli LMN powinny stanowić załącznik do protokołu przekazania materiałów.

- ⇒ ortofotomapa wraz z numerycznym modelem terenu obejmująca zasięg terytorialny nadleśnictwa w celu wykorzystania do prac taksacyjnych.
- ⇒ zweryfikowana (po pracach przygotowawczych) mapa ewidencyjna gruntów (warstwa działek, użytków, punktów granicznych, zasięgu terytorialnego) w formie elektronicznej,
- ⇒ zweryfikowany (po pracach przygotowawczych) rejestr gruntów w formie elektronicznej dla nadleśnictwa wg stanu na 1 stycznia 2013 r. oraz w wydruku podpisany przez Nadleśniczego. Wydruki należy przekazać w podziale na gminy i obręby ewidencyjne osobno dla gruntów bez współwłasności i dla gruntów stanowiących współwłasność Nadleśnictwa.

Powyższe materiały należy przekazać **protokołem zdawczo-odbiorczym**

W razie zmian danych ewidencyjnych w trakcie sporządzania projektu PUL nadleśnictwo dostarczy dokumentację wykonawcy. Wszelkiego rodzaju zmiany ewidencyjne (przejęcia, przekazania, sprzedaże, zmiany klasyfikacji i rodzaju użytków) **należy zakończyć do 30 czerwca 2013 r.** Po tym terminie nadleśnictwo wstrzyma się ze zmianami w rejestrze gruntów do czasu zakończenia opracowywania projektu planu urządzenia lasu. Zapobiegnie to ewentualnym różnicom między danymi zawartymi w planie a ewidencją gruntów i budynków oraz pozwoli wykonawcy planu na uwzględnienie zmian. Wszystkie zmiany ewidencyjne przeprowadzone po przekazaniu danych wykonawcy, powinny zawierać dokumentację geodezyjną (wykazy zmian danych ewidencyjnych, decyzje, protokoły zdawczo-odbiorcze, mapy ewidencyjne) w formie cyfrowej i analogowej. Klasyfikację gruntów rolnych należy przyjąć zgodnie z ewidencją gruntów i budynków. Ewentualne niezgodności użytków lub klasyfikacji gruntów ze stanem faktycznym na gruncie (zmiana rodzaju użytków, zmiana konturów) zostaną przedstawione – w formie pisemnej – przez Wykonawcę prac Nadleśniczemu przed przekazaniem prac terenowych, w celu podjęcia – również w formie pisemnej – decyzji przez Nadleśniczego o sposobie ujęcia w projekcie planu urządzenia lasu.

Wykonawca prac za podstawę stanu posiadania nadleśnictwa przyjmie rejestr gruntów sporządzony na podstawie prac przygotowawczych weryfikujących dane ewidencyjne i zaakceptowany przez Nadleśniczego. Zmiany ewidencyjne zaistniałe po przekazaniu wykonawcy danych wyjściowych należy również przekazywać i dokumentować właściwymi protokołami.

Niezgodności stwierdzone w trakcie terenowych prac taksacyjnych zostaną protokolarnie uzgodnione i spisane jako dodatkowe elementy korygujące stan posiadania – w formie protokołu rozbieżności.

4. Korekty podziału powierzchniowego oraz oznaczanie granic oddziałów.

Generalnie należy przyjąć dotychczasowy podział powierzchniowy i dotychczasową numerację oddziałów. Ewentualne korekty wynikające z ogólnej analizy dotychczasowego podziału powierzchniowego i rozeznania terenowego (w szczególności dla gruntów nowoprzyjętych) wykonawca winien uzgodnić z Nadleśnictwem i przedłożyć do akceptacji komisji odbioru prac terenowych oraz do zatwierdzenia podczas NTG.

Granice wyłączeń taksacyjnych należy zaktualizować wykorzystując ortofotomapę i pomiary uzupełniające. Wyłączenia leśne tworzące drzewostany nasienne wyłączone i rezerwy, zasadniczo powinny pozostać pod tym samym adresem i z tą samą powierzchnią. Jeśli zachowanie tych parametrów nie będzie możliwe (z różnych względów), pozycje takie wymagają zgłoszenia i konsultacji z nadleśnictwem.

Należy wyszczególnić linie podziału przestrzennego lasu (tzw. linie oddziałowe) wymagające poszerzenia lub oczyszczenia. Prace z zakresu uzupełnienia i konserwacji znaków oddziałowych, jak również prace dotyczące ewentualnego poszerzenia i oczyszczenia linii podziału przestrzennego lasu Nadleśnictwo winno zrealizować po zakończeniu prac nad projektem planu u.l.

5. Oznaczenie niewyraźnych granic wyłączeń oraz ujmowanie w planie urządzenia lasu, gruntów stanowiących współwłasność.

Niewyraźne i trudne do identyfikacji w terenie granice pododdziałów należy oznaczać na wyłotach i skrzyżowaniach „obrączkami na czerwono”, wykonywanymi na korze (na wysokości około 1,5 m) oraz znakami kierunkowymi „na czerwono”. Na drzewach o cienkiej korze oznaczenia można wykonywać w inny sposób, np. farbą (spray) lub kredą (lubryka).

Grunty stanowiące współwłasność nie są elementem planowania urządzeniowego. Dla celów ewidencyjnych należy je ująć dodatkowo, po podsumowaniu danych inwentaryzacyjnych i zestawień projektu planu u.l.

6. Wykorzystanie zdjęć lotniczych do planu urządzenia lasu.

Dla potrzeb wykonania prac przygotowawczych oraz prac właściwych nad projektem planu u.l. Nadleśnictwo dokona zakupu aktualnej ortofotomapy obejmującej obszar całego zasięgu terytorialnego nadleśnictwa. Odwzorowania (zdjęcia) niezbędne do opracowania ortofotomapy zostaną wykonane w miesiącu maju – czerwcu 2012 r. techniką cyfrową w zakresie 4 kanałów (RGB + bliska podczerwień-IR), w układzie PUWG 1992, w rozdzielczości - wielkość piksela nie więcej niż 40 cm. Dodatkowo Nadleśnictwo będzie dysponowało również numerycznym modelem terenu.

Materiały takie wpłyną na lepsze uszczegółowienie danych opisowych oraz dokładniejsze aktualizowanie i uzupełnianie treści map.

7. Ujmowanie cech drzewostanów w planie urządzenia lasu.

Niektóre cechy drzewostanów należy opisać (w zakresie i na zasadach określonych w § 26 instrukcji u.l.) poprzez weryfikację opracowań i dokumentów glebowosiedliskowych, poprzednich planów u.l. oraz konkretnych ustaleń widocznych cech drzewostanów na gruncie.

Nadleśnictwo dodatkowo przygotowuje i przekazuje wykonawcy projektu planu u.l. specyficzne, udokumentowane wykazy drzewostanów celem ujawnienia ich cech.

8. Wykonanie inwentaryzacji zasobów drzewnych, w tym decyzja w sprawie inwentaryzacji miąższości podrostu.

Zgodnie z IUL, inwentaryzacja zasobów drzewnych przeprowadzona zostanie statystyczną metodą reprezentacyjną z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału kołowych powierzchni próbnych. Warstwy stratyfikacyjne ustalone zostaną na nowej, aktualnej bazie nadleśnictwa, po przeprowadzeniu taksacji. Miąższość podrostu nie będzie rejestrowana.

9. Zastosowanie jednostek kontrolnych.

Nie zachodzi potrzeba stosowania jednostek kontrolnych.

10. Szacowanie uszkodzeń w uprawach i młodnikach

W związku ze specyfiką nadleśnictwa, zgodnie z § 39 pkt 7 IUL orientacyjne główne przyczyny uszkodzeń OWADY oraz GRZYBY będą, dodatkowo kodowane wg rodzaju czynnika sprawczego (do 3 rodzajów szkodnika lub patogena).

11. Pomiar drewna martwego.

Obliczenia i zestawienia drewna martwego w całym nadleśnictwie należy wykonać w oparciu o § 62 IUL na podstawie pomiarów przeprowadzanych na co dziesiątej powierzchni próbnej zakładanej dla celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej.

12. Podział na obręby leśne oraz podział na leśnictwa.

Nadleśnictwo pozostanie nadal nadleśnictwem jednoobróbowym.

Podział na leśnictwa należy przyjąć zgodnie z zarządzeniem Nadleśniczego.

Nadleśnictwo udostępni wykonawcy zarządzenie w terminie do końca 2013 r.

13. Zdefiniowanie obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód.

Na podstawie danych z ZOL i ustaleń własnych Nadleśnictwo przygotuje materiały definiujące obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód. Obszary te winny być zdefiniowane poprzez naniesienie ich konkretnych granic na mapach przeglądowych oraz opracowanie ich wykazów z zestawieniem powierzchni.

Granice tych obszarów winny być zaktualizowane w uzgodnieniu z Nadleśnictwem i właściwym ZOL na podstawie analizy przestrzennego rozkładu zainwentaryzowanych podczas taksacji uszkodzeń drzewostanów. Ostateczne granice tych obszarów należy zamieścić w projekcie nowego planu u.l. na mapie przeglądowej ochrony lasu. Opis taksacyjny drzewostanów w pierwotnych ogniskach gradacyjnych szkodników pierwotnych sosny należy uzupełnić odpowiednią adnotacją w informacjach dodatkowych.

14. Terminy i sposoby kontroli prac urządzeniowych.

Zobowiązuje się wykonawcę projektu planu u.l. do kontroli wewnętrznej potwierdzonej stosowną dokumentacją.

Ze strony zamawiającego, kontrole i odbiory robót urządzeniowych zostaną przeprowadzone zgodnie uregulowaniami wewnętrznymi, tj. zgodnie (m.in.) z Zarządzeniem nr 63 DGLP z dnia 13.08.2002 r. Kontrole formalnie udokumentowane protokołami, będą realizowane sukcesywnie – jako potwierdzenie zaawansowania prac oraz etapowo – jako odbierające poszczególne ich części.

W imieniu Dyrektora RDLP w Szczecinku obowiązek ten będzie realizowany przez osoby i zespoły do tego powołane, i tak:

- ⇒ przedstawiciele RDLP w Szczecinku będą prowadzić bieżące kontrole zaawansowania prac w toku całego okresu realizacji projektu planu u.l.
- ⇒ komisje odbioru prac terenowych, przeprowadzą odbiory terenowe materiałów opracowanych i zestawionych dla Nadleśnictwa oraz ocenią ich przydatność do dalszych opracowań kameralnych, w terminie do 31 grudnia 2013 r.
- ⇒ zespół kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach kołowych, przeprowadzi test zgodności pomiarów na tych powierzchniach, w terminie do 30 czerwca 2014 r.

- ⇒ komisja końcowego odbioru prac, przeprowadzi odbiór całości projektu planu u.l. oceniając jego kompletność i merytoryczną zgodność z umową, przepisami prawa oraz wytycznymi i ustaleniami w tym zakresie.

15. Docelowa sieć dróg leśnych

Nadleśnictwo udostępni wykonawcy projektu planu u.l. opracowanie „Ewidencja docelowej sieci dróg Nadleśnictwa”, celem uwzględnienia w nowym projekcie planu u.l. parametrów dróg określonych podczas inwentaryzacji. Stwierdzone rozbieżności pomiędzy przedmiotowym opracowaniem a stanem na gruncie wykonawcy projektu planu u.l. winien zgłosić Nadleśnictwu w formie wykazu rozbieżności docelowej sieci dróg Nadleśnictwa.

16. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania PUL na środowisko i na obszary Natura 2000.

Zgodnie z § 129 instrukcji u.l. (oraz z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - Dz. U. Nr 199, poz. 1227) postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000, powinno obejmować:

- 1) Uzgodnienie pomiędzy Dyrektorem RDLP a Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (RDOŚ) oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (PWIS), zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- 2) Sporządzenie prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- 3) Wystąpienie od RDOŚ oraz PWIS z wnioskiem i uzyskanie opinii dotyczących projektu planu urządzenia lasu oraz prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000,
- 4) Zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, poprzez:
 - ⇒ ogłoszenia w BIP i prasie lokalnej,
 - ⇒ możliwość składania uwag i wniosków do założeń planu urządzenia lasu,
 - ⇒ możliwość zapoznania się z projektem planu u.l. i składanie uwag (ogłoszenie o wyłożeniu planu do konsultacji zostanie ogłoszone w BIP RDLP i lokalnej prasie),
 - ⇒ możliwość udziału w Komisji Projektu Planu mającej charakter debaty publicznej.

17. Sprawy organizacyjne

W toku całego okresu prac nad projektem planu u.l. zobowiązuje się Nadleśnictwo do szerokiej i aktywnej współpracy merytorycznej, zarówno z wykonawcą projektu planu u.l., jak i z przedstawicielami urzędów, samorządów, przedsiębiorców leśnych oraz organizacjami zainteresowanymi gospodarką leśną i ochroną przyrody w lasach Nadleśnictwa, czego efektem winny być bieżące ustalenia i wyjaśnianie aspektów problemowych.

Przed rozpoczęciem prac terenowych do projektu planu u.l. wykonawca zgłosi ten fakt Nadleśnictwu celem uzgodnienia dogodnych form komunikacji oraz wzajemnego udostępniania danych i materiałów, które posłużą etapowym uzgodnieniom wyników prac.

Cześć B – ZAŁOŻENIA DO PLANU URZĄDZENIA LASU.

1. Obszary chronione i funkcje lasu.

1.1 Wytyczne dla obszarów chronionych w nadleśnictwie.

- ⇒ rezerwy przyrody – uwzględnić w planie u.l. zabiegi ochronne określone w planach ochrony lub w zadaniach ochronnych dla rezerwatów przyrody oraz ich otulin; uwzględnić projekty planów ochrony wskazane przez właściwe RDOŚ, uzgodnić z RDOŚ projekt planu u.l. w części dotyczącej bezpośredniego sąsiedztwa rezerwatu w zakresie ustaleń planu, mogących negatywnie wpłynąć na ochronę przyrody rezerwatu;
- ⇒ obszary chronionego krajobrazu – przestrzegać w planie urzędzenia lasu zakazów wprowadzonych uchwałą sejmiku województwa w sprawie utworzenia obszarów chronionego krajobrazu, zgodnie z Art.24, ust.1 ustawy o ochronie przyrody;
- ⇒ obszary Natura 2000 – uwzględnić w planie u.l. ustalenia planów zadań ochronnych lub planów ochrony dla obszaru Natura 2000; uwzględnić projekty planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wskazane przez RDOŚ;
- ⇒ użytki ekologiczne – przestrzegać zakazów wprowadzonych uchwałą rady gminy w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych, zgodnie z zapisami Art.45, ust.1 ustawy o ochronie przyrody;
- ⇒ pomniki przyrody – uwzględnić w planie u.l. ewentualne zalecenia odnośnie realizacji czynnej ochrony obiektów uznanych za pomniki przyrody, określone w aktach prawnych uznających pomniki przyrody;
- ⇒ strefy ochronne miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków – uwzględnić w planie u.l. postanowienia ochronne określone w decyzjach administracyjnych ustalających strefy ochrony;
- ⇒ lasy ochronne – uwzględnić w planowaniu szczegółowym kategorii lasów ochronnych wyszczególnione w art. 15 ustawy o lasach;
- ⇒ „ostoje różnorodności biologicznej” – wyłączyć z użytkowania głównego;
- ⇒ stanowiska archeologiczne – uwzględnić w planie u.l. lokalizację stanowisk archeologicznych zgodnie z danymi znajdującymi się u Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

1.2 Funkcje lasu.

Zgodnie z § 25 instrukcji u.l. dla celów planowania urzędzeniowego należy przyjąć podział – w zależności od dominującej roli pełnionych funkcji ochronnych - na 3 podstawowe (główne) grupy lasów: lasy rezerwatowe, lasy ochronne oraz lasy gospodarcze.

2. Typy siedliskowe lasu oraz potrzeba ich ewentualnego uzupełnienia o rozpoznane leśne siedliska przyrodnicze.

Zgodnie z § 22 instrukcji u.l. typ siedliskowy lasu (TSL) należy określić dla gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych (bez gruntów związanych z gospodarką leśną) oraz dla gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia. Dodatkowo w wyłączeniach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi, dla ochrony których wyznaczono dany obszar Natura 2000, opis TSL winien być obowiązkowo rozszerzony o rodzaj leśnego siedliska przyrodniczego (LSP).

3. Typów drzewostanów.

Dla poszczególnych TSL, bez względu na przynależność do poszczególnych mezoregionów przyrodniczo-leśnych, przyjmuje się następujące typy drzewostanów (TD), określające formy docelowych zestawów pożądaných gatunków drzew, spodziewane do uzyskania w wieku dojrzałości drzewostanu do odnowienia.

TD o kierunku gospodarczym.

Bs	Bśw	Bw	Bb	BMśw	BMw	BMb	LMśw	LMw	LMb	Lśw	Lw	Lł	OI	OIJ
So	So	So Św So Św Brz	So	So Bk So Db So Św So	So Św So So Św Db So Św Brz Brz So	So Brz So	Bk Bk So Db So So Bk So Db Św Db	So Db Db So	OI	Bk Db Bk Bk Db	Db	Js Db *	OI	OI Js * Js OI * Db OI

* TD do zastosowania po ustaniu zamierania Js

TD o kierunku ochronnym - dla ochrony rozpoznanych LSP

9110-1	9130-1	9160	9190-2	91D0-1	91D0-2	91E0	91F0
Kwaśna buczyna niżowa	Żyzna buczyna niżowa	Grąd subatlantyczny	Śródładowa kwaśna dąbrowa	Brzezina bagienna	Sosnowy bór bagienny	Łęg jesionowo-olszowy	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe
Bk	Bk	Db Gb Db Bk Db	So Db Db Bk Db	Brz	So	OI Js OI *	Db

* TD do zastosowania po ustaniu zamierania Js

Dla każdego wyłączenia, dla którego określa się TSL należy przyjąć jeden z wariantów TD, kierując się stanem siedliska, stopniem uwilgotnienia oraz specyfiką i stanem zbiorowiska roślinnego. Przyjęty w ten sposób TD dla wyłączeń z rozpoznany LSP zapewni ich ochronne cele gospodarowania a dla pozostałych wyłączeń stanowić będzie ramy hodowlane.

W trakcie 10-letniej realizacji planu u.l. dopuszcza się w konkretnym drzewostanie modyfikację przyjętego w trakcie opracowywania planu u.l TD (w ramach przyjętych wariantów), jeśli jest to uzasadnione względami hodowlanymi.

4. Wiek rębności.

Przyjmuje się następujące **przeciętne wieki rębności** dla głównych gatunków drzew. Odpowiadają one zakresom wieków rębności określonym dla Nadleśnictwa w wykazie zamieszczonym w rozdziale VIII instrukcji u.l. dla So, Św, Jd, Bk, i Db a dla pozostałych gatunków odpowiadają wysokościami orientacyjnym określonym w § 83 ust.3 instrukcji u.l.:

Gatunek	Przeciętny wiek rębności
Db, Js	140
Jd	120
Bk	110
Md, Dg	100
So, Św	90
Brz, OI, Gb, Lp, Kl	80
Os, OI odroślowa	60
Tp, Olsz, Wb	40

Przeciętne wieki rębności służą głównie do obliczania cząstkowych etatów użytkowania rębego według dojrzałości drzewostanów oraz tworzą podstawy do określania indywidualnych wieków dojrzałości rębnej dla poszczególnych drzewostanów.

Indywidualny **wiek dojrzałości rębnej drzewostanu**, należy określić dla każdego drzewostanu z dokładnością do 10 lat według następujących zasad:

- 1) Dla drzewostanów młodszych, dla których określa się dwucyfrową jakość hodowlaną wiek dojrzałości rębnej drzewostanu winien być zgodny z przeciętnym wiekiem rębności przyjętym dla gatunku panującego w drzewostanie,
- 2) Dla drzewostanów, dla których określa się jednocyfrową jakość techniczną (starszych lub kwalifikujących się do przebudowy pełnej) wiek rębności drzewostanu, nazywany też wiekiem dojrzałości rębnej drzewostanu lub wiekiem dojrzałości drzewostanu do odnowienia, określa się indywidualnie. Może on, lecz nie musi być zgodny z przeciętnym wiekiem rębności dla gatunku panującego w drzewostanie, tzn. można przyjąć wartość niższą lub wyższą, uwzględniając:
 - ⇒ rzeczywisty skład gatunkowy drzewostanu,
 - ⇒ jakość techniczną gatunku panującego w drzewostanie,
 - ⇒ stopień uszkodzenia drzewostanu,
 - ⇒ zgodność składu gatunkowego drzewostanu z TD,
 - ⇒ przyjęte okresy: odnowienia, uprzątnięcia lub przebudowy drzewostanu,
 - ⇒ „Wytyczne w sprawie kryteriów i postępowania przy określaniu indywidualnego wieku dojrzałości do odnowienia drzewostanów” (rozdział VIII instrukcji u.l.).

5. Podział lasów Nadleśnictwa na gospodarstwa.

Dla celów planowania urzędzeniowego w Nadleśnictwie tworzy się:

Gospodarstwo specjalne (S), obejmujące obszary funkcjonalne pełniące funkcje specyficzne w Nadleśnictwie, których realizacja wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych. Zaliczyć tu należy:

- ⇒ rezerwy przyrody wraz z ich otuliną;
- ⇒ projektowane rezerwy przyrody;
- ⇒ lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej;
- ⇒ lasy wodochronne w strefach ochronnych ujęć wody i źródeł wody;
- ⇒ lasy na siedliskach bagiennych: Bb, BMb, LMb, Lł;
- ⇒ lasy na gruntach wpisanych do rejestru zabytków i ze stanowiskami arch. w strefie „W”;
- ⇒ lasy ze źródłiskami i inne, cenne pod względem przyrodniczym lub krajobrazowym, w szczególności na gruntach przyległych do rzek;
- ⇒ lasy na których zainwentaryzowano siedliska przyrodnicze NATURA 2000 o znaczeniu priorytetowym.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O), obejmujące obszary uznanych lasów ochronnych z wiodącą funkcją ochronną (środowiskotwórczą), której realizacja nie wymaga ograniczenia lub zaniechania funkcji produkcyjnych.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G), obejmujące pozostałe obszary z wiodącą funkcją produkcyjną, której realizacja powinna uwzględnić wymogi ochrony przyrody., W gospodarstwie tym, dla potrzeb obliczenia etatów cząstkowych wyodrębnić należy obszary kwalifikujące się do jednolitych sposobów zagospodarowania. W warunkach Nadleśnictwa będą to:

- ⇒ zrębowy sposobu zagospodarowania (GZ) w odniesieniu do Bśw, BMśw (z TD So), BMw i Ol,
- ⇒ przerębowo-zrębowy sposobu zagospodarowania (GPZ) w odniesieniu do pozostałych siedlisk.

6. Wytyczne w sprawie cięć rębnych.

Przyjmuje się następujący schemat projektowania rodzajów rębni w zależności od przyjętych TSL i przyjętych dla nich TD

TSL	TD	Rębnia zasadnicza	Rębnia zastępcza
Bs	*nie przewiduje się użytkowania rębego		
Bśw	So	I	II
Bw	So, Św So, Św Brz	I	II
Bb	*nie przewiduje się użytkowania rębego		
BMśw	So, Św So	I	III
	Bk So, Db So	III	I, II
BMw	So, Św So, So Św, Św Brz, Brz Św	I	III
	Db So	III	I,II
BMb	*nie przewiduje się użytkowania rębego		
LMśw	Bk So, Db So	III	I, II
	Bk, So Bk, So Db, Św Db	II	III, IV
LMw	Db So	III	I,II
	So Db	II	III,IV
LMb	*nie przewiduje się użytkowania rębego		
Lśw	Bk, Db Bk, Bk Db	II	III, IV
Lw	Db	II	III, IV
Lł	*nie przewiduje się użytkowania rębego		
OI	OI	I	III
OIJ	OI Js	II	I, III
	Js OI, Db OI	III	I, II, IV

* z wyjątkiem sytuacji kłęskowych

Ponadto na siedliskach przyrodniczych:

LSP	Nazwa siedliska	TD	Sposób zagospodarowania
9110-1	Kwaśna buczyna niżowa	Bk	II / III / IV
9130-1	Żyzna buczyna niżowa	Bk	II / III / IV
9160	Grąd subatlantycki	Db	II / III / IV
		Gb Db	
		Bk Db	
9190-2	Śródlądowa kwaśna dąbrowa	So Db	II / III / IV
		Db	
		Bk Db	
91D0-1*	Brzezina bagienna	Brz	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia próchnicy, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu
91D0-2*	Sosnowy bór bagienny	So	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia próchnicy, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu
91E0*	Łęgi jesionowo-olszowe	OI	II / III / IV
		Js OI	
91E0*	Źródłiskowe lasy olszowe na niżu	OI	Pozostawienie drzew do śmierci fizjologicznej celem wzbogacenia próchnicy, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	Db	II / III / IV

* siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Wskazania gospodarcze dotyczące użytkowania rębego powinny zawierać: rodzaj czynności (rębni), pilność czynności (fakultatywnie), numer działki manipulacyjnej (fakultatywnie), powierzchnię zabiegu i pozyskanie miąższości w procentach.

Przy projektowaniu rodzaju oraz lokalizacji cięć rębnych należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) Podczas planowania procesów odnowieniowych, bez względu na przynależność drzewostanów do poszczególnych gospodarstw, należy uwzględnić:
 - ⇒ przyjęty cel hodowlany (TD)
 - ⇒ ograniczenia i nakazy prawne wynikające z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany,
 - ⇒ zasady i wytyczne zawarte w aktach normalizacji wewnętrznej w LP.
- 2) Priorytetowo, w pierwszej kolejności inicjować i kształtować naturalne procesy odnowieniowe, oraz wykorzystywać istniejące już odnowienie naturalne.
- 3) W gospodarstwie specjalnym i lasów ochronnych projektowane użytkowanie rębne będzie wynikało ze stwierdzonych na gruncie potrzeb ochronnych i hodowlanych, co nie może zakłócić pełnienia przez te drzewostany funkcji, dla których zostały włączone do tych gospodarstw.
- 4) Na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb, Lł) należy zrezygnować z użytkowania rębego za wyjątkiem odsłaniania pojawiających się wartościowych odnowień naturalnych oraz za wyjątkiem sytuacji klęskowych.
- 5) Dla zapewnienia wymogów oraz zachowania ładu przestrzenno-czasowego, cięcia projektować w ramach ostępów stałych przyjętych w poprzednim planie u.l. z ewentualną optymalizacją ich zasięgów podyktowaną sytuacją obecną (korekta ładu przestrzennego, grunty przyjęte, ograniczenia lub wyłączenia z użytkowania itp.).
- 6) W celu przyspieszenia procesu odnowienia w ostępach, w których występują zakłócenia ładu przestrzenno-czasowego należy kontynuować cięcia w ramach tzw. ostępów przejściowych, natomiast w przypadku znacznej koncentracji w ostępie drzewostanów jednowiekowych i jednogatunkowych, wymagających działań odnowieniowych wskazane jest zakładanie wrębów.
- 7) Projektując procesy odnowieniowe drzewostanów należy określić:
 - ⇒ rodzaje rębni i % poboru miąższości - elementy techniczne rębni rozumiane jako sposoby wykonywania cięć,
 - ⇒ wielkość, kształt i położenia działek manipulacyjnych – elementy przestrzenne rębni,
 - ⇒ okresy odnowienia (uprzątnięcia, przebudowy) – elementy czasowe rębni.
- 8) W drzewostanach w klasie odnowienia (KO) i klasie do odnowienia (KDO), gdzie rozpoczęto już procesy odnowieniowe, zasadniczo należy kontynuację rodzaju użytkowania rębego zastosowany w poprzednim planie u.l.
- 9) Przy projektowaniu zrębów przebiegających wzdłuż całego oddziału, czynnikiem determinującym wielkość zrębu będzie jego szerokość; w innych przypadkach decydującym kryterium winna być powierzchnia zrębu.
- 10) Dopuszcza się stosowanie rębni zupełnej w litych świerczynach i w drzewostanach ze znaczną przewagą świerka, bez względu na siedliskowy typ lasu oraz w lasach wodochronnych na słabych siedliskach borowych.
- 11) Drzewa mateczne łącznie z otuliną i drzewami pomocniczymi nie podlegają wyrębowi. Jeżeli w GTD lub innym zakłada się zręb, to wokół drzewa matecznego należy pozostawić wszystkie drzewa w promieniu 15 m jako otulinę.
- 12) W celu pozostawienia fragmentów starodrzewu (do 5% powierzchni manipulacyjnej) wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do naturalnego ich rozpadu, należy planować schematycznie 95% miąższości do pozyskania przy projektowaniu rębni I oraz

przy projektowaniu usunięcia drzewostanu z powierzchni międzygniazdowej w rębniach IIIa i IId. Nie jest konieczne pozostawianie fragmentów starodrzewu w przypadku:

- ⇒ zagrożenia trwałości pozostawianego fragmenty starodrzewu (w tym: lite świerczyny, drzewostany w fazie rozpadu, znacznie uszkodzone itp.),
- ⇒ zagrożenia bezpieczeństwa ludzi i mienia,
- ⇒ zrębów o powierzchni mniejszej niż 1 ha,
- ⇒ zlokalizowania cięć w bloku upraw pochodnych,

- 13) Bezpośrednio przy źródłiskach, rzekach i jeziorach zaleca się kształtowanie ekotonów bez stosowania cięć zupełnych. W drzewostanach takich na etapie planowania należy wydzielić pas ochronny o szerokości zbliżonej do wysokości gatunku panującego w drzewostanie, w którym kształtować się będzie strefę przejściową innym sposobem zagospodarowania. Dopuszcza się projektowanie cięć zupełnych (zrębów zupełnych i usuwanie drzewostanu z powierzchni międzygniazdowej w rębniach IIIa i IId) w sytuacjach gdy ekoton taki można kształtować w ramach 5% powierzchni pozostawionych fragmentów starodrzewu.
- 14) Ze względów bezpieczeństwa w ruchu komunikacyjnym, przy planowaniu rębni nie pozostawiać przy drogach krajowych i wojewódzkich oraz przy szlakach kolejowych pasów starodrzewi, a pozostawione przy drogach w poprzednich latach pasy starodrzewi projektować do cięć rębnych (w tym także rębni zupełnej), celem tworzenia stref przejściowych (ekotonów) zgodnie z zapisami § 27 ZHL. O sposobie tworzenia stref przejściowych decyduje Nadleśniczy.
- 15) Działki manipulacyjne (działki zrębowe, pasy, smugi itp.) należy schematycznie planować w postaci pasów o prostych liniach. Wskazanie z § 31 ust.6 zasad hodowli lasu, że zalecany jest zatokowy lub schodkowy przebieg linii zrębowej należy traktować jako wytyczne techniczne dla realizującego plan. Natomiast w celu urozmaicenia przebiegu działek manipulacyjnych, należy na etapie planowania wykorzystać naturalne granice wyłączeń, drogi, rowy itp. szczegóły terenowe.
- 16) Przyjmuje się następujące średnie okresy odnowienia:

Gospodarstwo	Sposób zagospodarowania		
	Rębnia IIIa	Rębnia IV	Pozostałe rębnie złożone
„S”	10	40	30
„O”	10	40	30
„GPZ”	10	30	20

- 17) Czynności pilne projektować w przypadku konieczności:
- ⇒ niezwłocznego odślaniania młodego pokolenia w drzewostanach KO,
 - ⇒ pilnego uporządkowania drzewostanów po szkodach lub klęskach.

Nadleśnictwo przekaze wykonawcy wykaz pozycji rębnych planowanych do wykonania w ostatnim roku planu u.l. tj. 2014 r. **W związku z taksacją lasu wykonywaną w 2013 r., zobowiązuje się Nadleśnictwo do całkowitej realizacji cięć rębnych wynikających z dotychczasowego planu do końca września 2014 r.**

Ostateczna wersja projektu planu cięć wraz z wielkością przyjętego etatu użytków rębnych winna być protokolarnie uzgodniona z Nadleśnictwem i RDLP przed NTG. Dodatkowo Wykonawca projektu planu u.l. winien uzgodnić z Nadleśnictwem wykaz cięć rębnych planowanych do wykonania w 2015 r.(w 1 roku obowiązywania planu).

W opisanu ogólnym należy szeroko opisać wymogi wynikające z ZHL, zasad i kryteriów certyfikacji FSC oraz kryteriów i wskaźników trwałego i zrównoważonego zagospodarowania

lasów PEFC w kwestii postępowania z cięciami wzdłuż cieków wodnych, bagien zbiorników wodnych z uwzględnieniem elementów specyficznych i szczególnych dla nadleśnictwa.

7. Priorytety dotyczące przebudowy drzewostanów oraz szczegółowe wytyczne w sprawie sporządzenia „Wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy”.

W toku prac urzędniowych, wykonawca projektu planu u.l. winien sporządzić „Wykaz drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy” (według wzoru nr 3). Zasadniczą podstawą do określenia potrzeb przebudowy winna być indywidualna ocena każdego drzewostanu pod kątem zapewnienia osiągnięcia celów trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, biorąc pod uwagę następujące jego elementy: stabilność, wiek, stopień uszkodzenia, jakość, stopień zgodności składu gatunkowego z przyjętym dla niego typem lasu oraz warunki środowiskowe a możliwość prowadzenia przebudowy.

Biorąc pod uwagę powyższe zasady i specyfikę Nadleśnictwa przyjmuje się następujące priorytety kwalifikowania drzewostanów do poszczególnych grup przebudowy:

A. Drzewostany do pilnej przebudowy pełnej, rozpoczynanej przy zastosowaniu użytkowania rębego w I 10-leciu;

- ⇒ drzewostany niestabilne w fazie rozpadu o niskim zadrzewieniu, zasadniczo z przewagą gatunków iglastych, wymagające przebudowy sposobem zrębowym,
- ⇒ drzewostany trwale i w znacznym stopniu uszkodzone,
- ⇒ drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym oraz drzewostany na gruntach porolnych o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla nich typem drzewostanu, które osiągnęły przyjęty schematycznie wiek rębności drzewostanu w wielkości wynikającej wprost z wieku rębności dla gatunku głównego w drzewostanie,
- ⇒ drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym oraz drzewostany na gruntach porolnych o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla nich typem drzewostanu, którym ze względu na niestabilność, uszkodzenia lub mierną jakość, obniżono indywidualny wiek rębności drzewostanu.

B. Drzewostany do stopniowej przebudowy pełnej, rozpoczynanej w I 10-leciu bez zastosowania użytkowania rębego, z wykorzystaniem odnowień wyprzedzających rębnię przewidywaną w następnym 10-leciu;

Drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym oraz drzewostany na gruntach porolnych o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla nich typem drzewostanu, które nie osiągnęły jeszcze przyjętego schematycznie wieku rębności drzewostanu w wielkości wynikającej wprost z wieku rębności dla gatunku głównego w drzewostanie, zasadniczo w kolejności:

- ⇒ drzewostany o niższym zadrzewieniu, stosunkowo stabilne i dobrej jakości,
- ⇒ drzewostany wymagające przygotowania do wprowadzenia odnowienia poprzez odpowiednie cięcia trzebieżowe.

C. Drzewostany do przebudowy częściowej w ramach cięć pielęgnacyjnych.

Drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla niego typem drzewostanu oraz drzewostany na gruntach porolnych (bez względu na stopień zgodności), o niepełnym zwarciu, osłabione, zasadniczo w IIb i IIIa klasie wieku, w których zaplanowano wprowadzenie dolnego piętra lub zaplanowano dolesienia luk i przerzedzeń na znaczącej powierzchni.

Wykaz, tak zgrupowanych drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy wykonawca projektu planu u.l. uzgodni z Nadleśnictwem i przedłożyć do akceptacji komisji odbioru prac terenowych oraz do zatwierdzenia podczas NTG.

8. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu.

Mając na względzie naturalne zmiany faz rozwojowych drzewostanów w 10-letni okres planowania, przyjmuje się zasadę, iż projektowane wskazania gospodarcze odnośnie pielęgnowania lasu winny uwzględniać aktualne fazy rozwojowe drzewostanów oraz stwierdzone na gruncie aktualne potrzeby z zakresu pielęgnowania. Tak zaprojektowane wskazania gospodarcze określą charakter i kierunek zabiegów pielęgnacyjnych w poszczególnych drzewostanach. Nie ogranicza (a wręcz wskazuje) to możliwości stosowania kolejnych zabiegów pielęgnacyjnych wykonywanych w 10-letnim okresie, a wynikających z bieżących potrzeb hodowlanych.

- 1) Zabiegi pielęgnacyjne planować w całych wyłączeniach (bez redukcji powierzchni zabiegu) lub dla tych ich części, dla których nie przewiduje się użytkowania rębnego.
- 2) Nie określać nawrotów zabiegu w 10-leciu (projektować jednorazowo, tj. bez zwielokrotniania o przewidywane nawroty).
- 3) Pielęgnowanie upraw (istniejących) - PU, pielęgnowanie młodników – PM, trzebieże wczesne – TW oraz trzebieże późne – TP, projektować oddzielnie, bez łączenia kolejnych czynności (w zależności od aktualnej fazy rozwojowej), w wyłączeniach z realną potrzebą wykonania zabiegu (jako pierwszego w okresie obowiązywania planu).
- 4) Nie planować szczegółowo powierzchni pielęgnowania projektowanych upraw, jak również wielkości projektowanych poprawek i uzupełnień w projektowanych uprawach – potrzeby z tego zakresu należy ująć łącznie w opisie ogólnym, określając poziom procentowy w odniesieniu do powierzchni projektowanych upraw, odpowiednio:
 - ⇒ poprawki i uzupełnienia w projektowanych uprawach – **15 %**,
 - ⇒ pielęgnowanie projektowanych upraw – **70 %**.
- 5) Zabiegi pilne projektować w przypadku występowania zaniedbań pielęgnacyjnych, szczególnie w drzewostanach młodszych klas wieku, wielogatunkowych, o zróżnicowanej dynamice wzrostu poszczególnych gatunków.

9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu.

Dla poszczególnych TSL i przyjętych dla nich wariantów TD przyjmuje się następujące orientacyjne udziały procentowe poszczególnych gatunków przy projektowaniu upraw:

TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw [%]	
		Gatunki panujące	Gatunki domieszkowe
Bs	So	So 90	Brz i in. 10
Bśw	So	So 80-90	Brz i in. 10-20
Bw	So	So 80-90	Brz, Św i in. 10
	Św So	So 60, Św 30	Brz i in. 10
	Św Brz	Brz 50, Św 30	So i in. 20
Bb	So	So 80-90	Brz i in. 10-20
BMśw	So	So 80	Bk 10, Db i in. 10
	Bk So	So 60-70, Bk 20-30	Db i in. 10
	Db So	So 70, Db 20	Bk i in. 10
	Św So	So 60, Św 30	Db i in. 10
BMw	So	So 70	Db10, Św10, Brz10
	Św So	So 50, Św 30	Db i in. 20
	So Św	Św 50, So 30	Db i in. 20
	Db So	So 70, Db20	Św, Brz 10
	Św Brz	Brz 50, Św 30	So, Db 20
	Brz So	So 50, Brz 30	Św i in. 20

TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw [%]	
		Gatunki panujące	Gatunki domieszkowe
BMb	So	So 80	Brz 10, Św 10
	Brz So	So 60, Brz 30	Św i in. 10
LMśw	Bk	Bk 80	Db i in. 20
	Bk So	So 50, Bk 30,	Db i in. 20
	Db So	So 50, Db 30	Bk i in. 20
	So Bk	Bk 50, So 30	Db, Md i in. 20
	So Db	Db 50, So 30	Bk, Md i in. 20
	Św Db	Db 50, Św 30	Bk, Brz i in. 20
LMw	So Db	Db 50, So 30	Św i in. 20
	Db So	So 50, Db 30	Św, Brz i in. 20
LMb	Ol	Ol 70	Brz i in. 30
Lśw	Bk	Bk 80	Db i in. 20
	Db Bk	Bk 50, Db 30	Md i in. 20
	Bk Db	Db 50, Bk 30	Md i in. 20
Lw	Db	Db 80	Jś, Św i in. 20
Lł	Js Db *	Db 60, Js 30	Wz, Gb i in. 10
Ol	Ol	Ol 90	Js i in. 10
OIJ	Ol Js *	Js 40, Ol 40	Brz, Św, Wz i in. 20
	Js Ol *	Ol 60 Js 30	Brz, Db, Wz i in. 10
	Db Ol	Ol 60 Db 30	Brz, Js, Wz i in. 10

* TD do zastosowania po ustaniu zamierania Js

Dodatkowo dla ochrony rozpoznanych siedlisk przyrodniczych przyjmuje się następujące orientacyjne udziały procentowe poszczególnych gatunków przy projektowaniu upraw:

LSP	TD	Orientacyjny skład upraw [w %]	
		Gatunki panujące	Gatunki domieszkowe
9110-1	Bk	Bk 70	So 20, Db, Czrp 10
9130-1	Bk	Bk 80	Db 10, Lp, Czrp, Gb 10
9160	Db	Db 50	Bk 20, Gb 20, Lp, Czrp, Jb, Kl, Wz, Os 10
	Gb Db	Db 50, Gb 30	Bk 10, Lp, Jb, Gr 10
	Bk Db	Db 50, Bk 30	Gb 10, Lp, Jb, Gr 10
9190-2	So Db	Db 40, So 30	Bk 20, Brz 10
	Db	Db 90	Bk, Brz 10
	Bk Db	Db 60, Bk 30	So, Brz 10
91D0-1*	Brz	Naturalnie wykształcająca się proporcja pomiędzy So i Brzom, przy przewadze Brz	
91D0-2*	So	Naturalnie wykształcająca się proporcja pomiędzy So i Brzom, przy przewadze So	
91E0*	Ol	Ol 70	Wz 20, Js, Gb, Lp, Kl, Czm 10
	Js Ol**	Ol 60, Js 30	Wz, Gb, Lp, Kl, Czm 10
	Ol	Ol 90	Js, Bst 10
91F0	Db	Dbs 60	Wzs 20, Js, Olcz 10, Kl, Czm 10

* siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

** TD do zastosowania po ustaniu zamierania Js

Wskazania gospodarcze, dotyczące hodowli lasu, powinny obejmować wszystkie grunty wymagające:

- ⇒ zabiegów melioracyjnych (agrotechnicznych i wodnych – ale tylko tych, które są związane z odnowieniami i zalesieniami),
- ⇒ zalesień,
- ⇒ odnowień naturalnych i sztucznych,
- ⇒ dolesień luk,
- ⇒ poprawek i uzupełnień,
- ⇒ wprowadzania dolnego piętra,
- ⇒ wprowadzania podszytów,
- ⇒ pielęgnowania istniejących upraw,
- ⇒ pielęgnowania młodników (nie zakwalifikowanych do CPP).

Planując wskazania gospodarcze z zakresu hodowli lasu, podawać należy rodzaj projektowanych czynności i ich powierzchnię (jednorazowo, tj. bez zwielokrotniania o przewidywane nawroty), według proponowanych poniższych zasad:

- 1) Przy planowaniu odnowień przy rębniach złożonych, dolesień luk, poprawek i uzupełnień, powierzchnię zabiegu redukować do realnych potrzeb jego wykonania.
- 2) Dolesienie luk powinno być projektowane tylko w warunkach stwarzających szansę wzrostu młodego pokolenia drzew. Drobnych luk i przerzedzeń (spełniających korzystną rolę w ochronie różnorodności biologicznej i kształtowaniu klimatu wnętrza lasu) nie należy przeznaczać do uproduktywienia.
- 3) Mając na względzie nieuchronność uszkodzeń młodego pokolenia podczas ścinki i zrywki drzew oraz z tytułu zniszczeń przez zwierzynę, należy zwiększyć szacowaną do odnowienia powierzchnię w KO i KDO o 10 % (oprócz drzewostanów użytkowanych rębnią IIIa) .
- 4) Formalną podstawę zaplanowania do zalesienia użytków rolnych lub innych gruntów niezaliczonych do lasów, jest ich przejęcie w celu zalesienia oraz przeznaczenie do zalesienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach administracyjnych o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.
- 5) Do wprowadzania dolnego piętra planować w zasadzie, drzewostany o składzie gatunkowym częściowo zgodnym z przyjętym dla niego typem drzewostanu oraz drzewostany na gruntach porolnych (bez względu na stopień zgodności), o niepełnym zwarciu, osłabione, zasadniczo w IIb i IIIa klasie wieku, uzgodnione jako grupa „C – drzewostany do przebudowy częściowej”.
- 6) Projektowane wprowadzanie podszytów ograniczyć do niezbędnego minimum, w drzewostanach gwarantujących uzyskanie zakładanego celu hodowlanego.
- 7) Planując zabiegi hodowlane należy zwrócić uwagę na właściwe zagospodarowanie drzewostanów występujących na granicy z zewnętrznymi terenami otwartymi w celu wytworzenia strefy ekotonowej.

W części planistycznej opisu ogólnego Nadleśnictwa w podrozdziale „Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu” należy opracować i omówić „Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu” – tabela XVIII, które będzie podstawą wypełnienia (części hodowlanej) wniosku o zatwierdzenie nowopowstałego projektu planu. Ze względu na konieczność przelegiwania zrębów, wielkość odnowień otwartych zrębów projektowanych zredukować do ok. **80 %** wielkości wynikającej z tabeli.

10. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej.

10.1 Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu.

Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu należy określić się na podstawie danych Nadleśnictwa i ZOL oraz danych z inwentaryzacji stanu lasu przeprowadzonej w trakcie prac nad projektem planu u.l., w szczególności wynikających z oceny jakości hodowlanej lub technicznej i stopnia uszkodzenia drzewostanów oraz zgodności ich składu gatunkowego z TD. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu należy przedstawić - po ocenie zdrowotnego i sanitarnego stanu lasu oraz po przeanalizowaniu aktualnych i przewidywanych uszkodzeń drzewostanów na skutek niekorzystnego oddziaływania zespołu czynników biotycznych, abiotycznych i antropogenicznych - w formie wskazania niezbędnych działań pozostających w sferze gospodarki leśnej i łowieckiej oraz gospodarki przestrzennej i ochrony środowiska, a prowadzących do minimalizacji szkód.

W trakcie terenowych prac urządzeniowych wykonawca przeprowadził rozpoznanie, inwentaryzację oraz określił stopień nasilenia uszkodzeń według następujących ich głównych przyczyn:

- szkodniki owadzie (pierwotne i wtórne),
- grzyby patogeniczne,
- zwierzyzna,
- czynniki klimatyczne,
- zakłócenia stosunków wodnych,
- pożary,
- inne, specyficzne dla Nadleśnictwa, np. szkody od bobrów (zalania i podtopienia) erozje, uszkodzenia antropogeniczne itp.,

Na mapie przeglądowej oraz w LMN należy w szczególności zamieścić:

- ⇒ drzewostany na gruntach porolnych,
- ⇒ stałe partie do jesiennych poszukiwań szkodników sosny,
- ⇒ zdefiniowane na KZP i zweryfikowane wynikami inwentaryzacji obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód.

10.2 Wytyczne w sprawie ochrony przeciwpożarowej.

Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej należy określić na podstawie obowiązujących przepisów prawnych, analizy stanu zagrożenia pożarowego w ubiegłym okresie oraz analizy i oceny aktualnego stanu ochrony przeciwpożarowej Nadleśnictwa. Należy wyliczyć kategorię zagrożenia pożarowego dla Nadleśnictwa zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dodatkowo należy dokonać analizy i oceny elementów ochrony przeciwpożarowej takich jak:

- ⇒ sieć punktów systemu obserwacyjnego,
- ⇒ sieć punktów czerpania wody i dojazdu do nich,
- ⇒ rozmieszczenie i wyposażenie baz sprzętu,
- ⇒ sieć dróg i dojazdów pożarowych wraz z ich numerami i rodzajem nawierzchni oraz infrastrukturą związaną z siecią dróg pożarowych (np. przepusty, przejazdy, mosty, wiadukty), na podstawie danych zawartych w SILP,
- ⇒ system łączności i alarmowania,
- ⇒ rozmieszczenie lotnisk, lądowisk oraz innych miejsc startów i lądowań,
- ⇒ oznakowanie terenów leśnych tablicami informacyjno-ostrzegawczymi,

- ⇒ sieć pasów przeciwpożarowych oraz pasów biologicznego zabezpieczenia przeciwpożarowego,
- ⇒ stacje meteorologiczne i punkty prognostyczne,
- ⇒ lokalne punkty orientacyjne w terenie.

Efektom analizy i oceny powinny być konkretne zalecenia działań uzupełniających lub korekcyjnych.

Wykonawca uwzględni dodatkowo porozumienie Komendanta Głównego PSP i Dyrektora Generalnego LP z 13 czerwca 2007 r. w sprawie współpracy w zakresie wdrażania map numerycznych nadleśnictw do stosowania w jednostkach organizacyjnych PSP, w myśl którego wyszczególnia się obiekty uznane za przydatne dla PSP (zał. nr 1 do porozumienia).

Całość zagadnień dotyczących ochrony przeciwpożarowej powinno się nanieść na mapy tematyczne (i w LMN) i uzgodnić z Komendantem Wojewódzkim PSP.

11. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego.

Sprawy zagospodarowania rekreacyjnego wykonawca przedstawi w oparciu o wyniki inwentaryzacji i materiały udostępnione przez Nadleśnictwo. Kierunkowe wytyczne w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego lasów nadleśnictwa zostaną omówione w części ogólnej planu urządzenia lasu. Obiekty infrastruktury zagospodarowania rekreacyjnego wykonawca umieści na mapie przeglądowej oraz w LMN.

12. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego i zagospodarowania łowieckiego.

12.1 Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego.

Kierunkowe wytyczne w zakresie użytkowania ubocznego należy omówić w części ogólnej planu u.l. w oparciu o wyniki inwentaryzacji i materiały udostępnione przez Nadleśnictwo. W szczególności winny one uwzględniać:

- ⇒ możliwości pozyskania żywicy, kory garbarskiej (dębu i świerka), choinek, stroiszu, certyny, ziół, kruszyw mineralnych, itp.,
- ⇒ bazy roślin runa leśnego, możliwości ich użytkowania oraz potrzeby w zakresie odnawiania i ochrony; szczegółowa inwentaryzacja roślin leczniczych i przemysłowych może być wykonywana na odrębne zlecenie,
- ⇒ możliwości użytkowania gruntów związanych z gospodarką leśną oraz orientacyjne możliwości użytkowania na gruntach nieleśnych.

12.2 Wytyczne w sprawie zagospodarowania łowieckiego.

Zagadnienia związane z gospodarką łowiecką należy omówić w ogólnym zarysie, w części ogólnej planu u.l. W szczególności winny one dotyczyć:

- charakterystyki przyrodniczej poszczególnych obwodów łowieckich (udział lasów, wód, wielkość kompleksów leśnych, itd.),
- liczebności zwierzyny na podstawie corocznych inwentaryzacji zwierząt łownych, w odniesieniu do poszczególnych obwodów łowieckich i łącznie dla nadleśnictwa,
- realizacji rocznych planów łowieckich za ubiegły okres gospodarczy (gatunkami zwierzyny za okres ostatnich 10 lat),
- rozmiaru uszkodzeń powodowanych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach,
- rozmiaru wykonanych prac profilaktycznych ochrony lasu przed szkodami od zwierzyny,
- zniekształcenia składów gatunkowych upraw z powodu ograniczania przez zwierzynę pożądanego udziału gatunków lasotwórczych, w tym liściastych.

Ostatecznie w wyniku analizy i oceny powyższych zjawisk, należy określić zadania kierunkowe dla gospodarki łowieckiej w lasach Nadleśnictwa, w tym:

- ⇒ wskazać w obwodach łowieckich tereny przeznaczone na poletka łowieckie, pasy zaporowe, łąki śródleśne i polany, tereny podmokłe, zadrzewienia, itd., z zaleceniem sposobów ich wykorzystania, mających na celu poprawę warunków bytowania zwierząt łownych, w tym zwiększanie naturalnej bazy żerowej,
- ⇒ wskazać obszary lasu, w których liczebność określonych gatunków zwierząt łownych winna być ograniczona, uwzględniając w szczególności wyniki corocznych inwentaryzacji zwierzyny, wieloletnie i roczne plany łowieckie (w tym wykonywanie zadań z rocznych planów łowieckich), potrzebę ochrony siedlisk przyrodniczych oraz przestrzenny rozkład szkód od zwierzyny),
- ⇒ wskazać, na podstawie wieloletniego planu łowieckiego dla rejonu hodowlanego, docelową wielkość populacji zwierząt łownych (w szczególności zwierzyny płowej).

Obiekty infrastruktury łowieckiej (bez ambon, paśników i lizawek) należy zamieścić na mapie przeglądowej oraz w LMN.

13. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzenia lasu zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa.

Zagadnienia dotyczące infrastruktury technicznej należy omówić w części ogólnej planu u.l., gdzie kierunkowo należy opisać potrzeby w zakresie:

- ⇒ budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych, zabudowy potoków,
- ⇒ wykonania i utrzymania szlaków technologicznych,
- ⇒ budowy i remontów siedzib jednostek Lasów Państwowych i budynków gospodarczych,
- ⇒ budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- ⇒ urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji, ośrodków i izb edukacji przyrodniczej, itp.

Należy podkreślić, że plan u.l. nie zawiera działań w zakresie infrastruktury mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, ani ingerencyjnymi (przekształcenie lub zmiana sposobu wykorzystania terenu). Plan u.l. określa jedynie potrzeby w zakresie infrastruktury, jako kierunkowe i nie jest podstawą ich wykonania. Zadania te mogą być realizowane przez Nadleśnictwo niezależnie od zapisów planu u.l.

14. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej nadleśnictwa.

Rozdział „Charakterystyka warunków ekonomicznych gospodarki leśnej oraz prognoza spodziewanego wyniku ekonomicznego” należy opracować w ujęciu ogólnym, bez potrzeby rozszerzania charakterystyki o ekspertyzę ekonomiczną w formie szczegółowej prognozy spodziewanego wyniku ekonomicznego gospodarki leśnej, prowadzonej na podstawie planu u.l.

15. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego.

Wykonawca projektu planu u.l. obliczy orientacyjną, spodziewaną na koniec okresu gospodarczego, wielkość zasobów miąższości grubizny drzewostanów Nadleśnictwa, według wzoru i zasad określonych w § 123 instrukcji u.l. oraz dokona ogólnych porównań i analiz.

16. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody.

Wykonawca dokona aktualizacji istniejącego Programu Ochrony Przyrody (POP) zgodnie z § 110, 111, 112 IUL na podstawie zebranych materiałów i ich weryfikacji terenowej.

Aktualizacja POP zostanie dokonana o następujące elementy:

- aktualizacja adresów występujących wszystkich form ochrony w nadleśnictwie,
- wniesienie ważniejszych obiektów zabytkowych, wg informacji PSOZ i RDOŚ,
- weryfikacja wykazu istniejących form ochrony przyrody,
- weryfikacja wykazu drzew zasługujących na ochronę,
- weryfikacja wykazu drzewostanów szczególnie cennych pod względem przyrodniczym,
- uzupełnienie listy gatunków flory podlegających ochronie ścisłej i częściowej,
- opisanie aktualnych form ochrony przyrody związanych z Naturą 2000 i związane z tym kierunkowe zmiany we wskazaniach gospodarczych dla drzewostanów zaliczonych do obszarów naturalnych.

Źródłem danych do aktualizacji POP będą:

- ⇒ dane wykonawcy prac z inwentaryzacji terenowej,
- ⇒ dane nadleśnictwa, w tym inwentaryzacja przyrodnicza nadleśnictwa wykonana w 2007 r.,
- ⇒ dane służb właściwych RDOŚ – Regionalnych Konserwatorów Przyrody,
- ⇒ dane służb właściwych Wojewódzkich Konserwatorów Zabytków,
- ⇒ dane Ministerstwa Środowiska dotyczące inwentaryzacji przyrodniczej obszarów znajdujących się w Sieci Natura 2000.

Przy aktualizacji POP należy zwrócić szczególną uwagę na:

- 1) Powołane od 2003 r. oraz projektowane formy ochrony przyrody (rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo – krajobrazowe, ochronę gatunkową roślin, zwierząt i grzybów).
- 2) Aktualny wykaz naturalnych siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin, grzybów i zwierząt z podziałem na gatunki chronione, rzadkie, naturalne i z Czerwonej Księgi przy uwzględnieniu:
 - wyników powszechnej inwentaryzacji przyrodniczej dotyczącej siedlisk przyrodniczych leśnych i nieleśnych, gatunków chronionych roślin i zwierząt, wykonywanej w latach 2006-2008,
 - wyników prowadzonego na bieżąco monitoringu w zakresie ochrony przyrody,
 - aktualnych informacji o środowisku dostępnych w publikacjach naukowych oraz udostępnionych przez lokalne NGO-sy.
 - aktualnego wykazu i lokalizacji obszarów HCVF wyznaczonych przez Nadleśnictwo.

Wynikiem analiz i syntezy końcowej będą tabela XXII (którą należy opracować tylko dla gatunków chronionych objętych obszarami Natura 2000) i tabela XXIII.

17. Formy opracowania składników projektu planu u.l. w tym formy materiałów mapowych, ich wydruki i oprawa.

Egzemplarz dla DGLP (dwie teczki jako jeden komplet)

I - Teczka twarda zawierająca:

Tom IA – ELABORAT wraz z załącznikami (tabele i wykazy) w twardej oprawie (format A4)

Wykaz cięć wraz z tabelami, w tym wg obrębów leśnych - w oprawie miękkiej (format A4)

Mapę sytuacyjno-przeglądową Nadleśnictwa w skali 1:50 000

Mapy przeglądowe obrębów leśnych w skali 1:25 000

- ⇒ cięć rębnych
- ⇒ drzewostanów
- ⇒ siedlisk
- ⇒ funkcji lasu i zagospodarowania turystycznego

Nośnik elektroniczny CD/DVD zawierający następujące dane:

Elaborat, POP, Prognoza ONŚ (w formacie PDF) baza TAKSATÓR, baza SLMN

II - Teczka twarda zawierająca:

Tom IB – Program Ochrony Przyrody w oprawie twardej (format A4)

Mapy przeglądowe obrębów leśnych w skali 1:25 000

- ⇒ walorów przyrodniczych
- ⇒ rozmieszczenia chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt
- ⇒ zagrożeń przyrody oraz działań w zakresie ochrony przyrody i poprawy stanu lasu
- ⇒ gatunków, siedlisk przyrodniczych i obszarów NATURA 2000

Egzemplarz dla RDLP i dla Nadleśnictwa (dwa komplety)

Tom IA – ELABORAT wraz z załącznikami (tabele i wykazy) w oprawie twardej (format A4)

Tom II (podzielony na części A, B, C...) – Opis taksacyjny lasu oraz dołączone do ostatniej części,

tabele i wykazy – dla obrębu w oprawie twardej (format A4)

Tom III – Plany zagospodarowania lasu wraz z tabelami – dla obrębu w oprawie twardej (format A4)

I - Teczka twarda zawierająca:

Tom IB – Program Ochrony Przyrody w oprawie twardej (format A4)

Mapy przeglądowe obrębów leśnych w skali 1:25 000

- ⇒ walorów przyrodniczych
- ⇒ rozmieszczenia chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt
- ⇒ zagrożeń przyrody oraz działań w zakresie ochrony przyrody i poprawy stanu lasu
- ⇒ gatunków, siedlisk przyrodniczych i obszarów NATURA 2000

II - Teczka twarda (dla obrębu) zawierająca:

Mapę sytuacyjno-przeglądową Nadleśnictwa w skali 1:50 000

Nośnik elektroniczny CD/DVD (tylko w jednym z obrębów) zawierający następujące dane:

Elaborat, POP, Prognoza ONS (w formacie PDF oraz WORD), baza TAKSATOR, baza SLMN, wszystkie mapy w formacie PDF

Mapy przeglądowe obrębów leśnych w skali 1:25 000

- ⇒ cięć rębnych (podklejona na płótnie i foliowana)
- ⇒ drzewostanów (podklejona na płótnie i foliowana)
- ⇒ siedlisk
- ⇒ funkcji lasu i zagospodarowania turystycznego
- ⇒ ochrony lasu
- ⇒ ochrony przeciwpożarowej
- ⇒ zagospodarowania łowieckiego
- ⇒ nasiennictwa i selekcji

III - Teczka twarda (dla obrębu) zawierająca:

Mapy gospodarcze – komplet arkuszy map gospodarczych w skali 1:5 000 z naniesionymi działkami zrębowymi (format A1).

Mapę przeglądową obrębu leśnego w skali 1:25 000 z podziałem na arkusze map gospodarczych.

Operaty dla poszczególnych leśnictw zawierające:

Opis taksacyjny lasu łącznie z wykazem cięć rębnych, wykazem cięć przedrębnych i wykazem zadań z zakresu hodowli lasu w oprawie twardej (format A4).

Mapy gospodarczo-przeglądowe poszczególnych leśnictw w skali 1:10 000

- ⇒ cięć rębnych w futerale (podklejona na płótnie i foliowana)
- ⇒ drzewostanów
- ⇒ czysta

Prognoza oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu (format A4 – 3 komplety) w oprawie miękkiej (bindowana) w teczce z mapą przeglądową obrębu w skali 1:25 000:

- ⇒ form ochrony przyrody na tle planowanego użytkowania rębного i gruntów przeznaczonych do zalesienia
- ⇒ siedlisk przyrodniczych i gatunków naturalnych na tle planowanego użytkowania rębного i gruntów przeznaczonych do zalesienia

Dokumentacja na NTG, w tym materiały prezentowane na naradzie, dokumentacja projektu planu wraz z prognozą do zaopiniowania przez RDOŚ i PWIS i publicznego wyłożenia.

Dla nadleśnictwa, obrębów i leśnictw – należy określić zadania gospodarcze w rozmiarze powierzchniowym - [ha] (pow. manipulacyjna i do odnowienia) oraz masowym- [m3] (ogółem i liściaste), z wyszczególnieniem użytków rębnych (w tym: rębnie I, rębnie II, III, IV, niezaliczone do etatu powierzchniowego) oraz użytków przedrębnych (w tym: CP, TW, TP).

18. Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000.

Projekt wystąpienia do regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, powinien zawierać:

- ⇒ propozycję zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000;
- ⇒ założenia do planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa, to jest część B protokołu KZP;
- ⇒ mapy przeglądowe (wg obrębów leśnych w skali 1:25000) lub sytuacyjno-przeładowe dla całego nadleśnictwa w skali 1:50000 (z zastrzeżeniem, że są na niej czytelne istotne szczegóły dotyczące obszarów chronionych i funkcji lasu), z oznaczeniem granic obszarów Natura 2000 (z podziałem na obszary ptasie i siedliskowe) oraz rozpoznanych granic ostoi lub siedlisk przedmiotów ochrony dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000 na terenie lasów zarządzanych przez nadleśnictwo lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Prognoza oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 będzie zawierać:

- część opisową,
- część tabelaryczną,
- mapę obszarów chronionych i funkcji lasu.

W części opisowej prognozy zamieszczone zostaną w logicznej kolejności wszystkie wymagane informacje, o których mowa w art. 51 i 52 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku. Jeżeli któryś z punktów wymienionych w art. 51 tej ustawy nie będzie miał odniesienia do założeń planu urządzenia lasu, to w prognozie zamieszczona zostanie informacja: „nie dotyczy projektu planu urządzeni lasu”.

Część opisowa prognozy zostanie podzielona na:

- 1) wprowadzenie (w tym: cel prognozy, podstawa prawna, źródła danych z wyspecyfikowaniem materiałów otrzymanych do celów prognozy od regionalnego dyrektora ochrony środowiska);
- 2) poszczególne rozdziały zawierające zasadniczą treść prognozy-zbiory zagadnień merytorycznych:
 - informacje ogólne, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. a, b, d ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku;
 - informacje o sporządzonych wcześniej prognozach oddziaływania na środowisko w terytorialnym zasięgu działania nadleśnictwa (w tym do planów zagospodarowania przestrzennego lub regionalnych strategii i programów rozwoju) oraz o ich powiązaniach z prognozą oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko, zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku;
 - analizy oraz oceny stanu środowiska i celów ochrony z punktu widzenia realizacji planu urządzenia lasu, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. a, b, c, d ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku;
 - przewidywane oddziaływanie realizacji planu urządzenia lasu na środowisko, szczególnie na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem wyników odpo-

wiednich analiz, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. e ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku;

- działania ograniczające negatywny wpływ; opis zastosowanych w projekcie planu urządzenia lasu i przewidywanych do zastosowania w trakcie jego realizacji rozwiązań w ramach gospodarki leśnej, mających na celu zapobieganie lub ograniczenie potencjalnie negatywnych lub negatywnych oddziaływań na środowisko, szczególnie na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod i częstotliwości przeprowadzania analizy skutków realizacji postanowień projektu planu urządzenia lasu, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, nazywanej też w art. 55 ust. 3 pkt 5 i art. 55 ust. 4 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku monitoringiem skutków realizacji postanowień przyjętego projektu planu urządzenia lasu w zakresie oddziaływania na środowisko.

3) końcowe podsumowanie (w tym: skład zespołu specjalistów opracowujących prognozę oraz streszczenie prognozy sporządzone w języku niespecjalistycznym, o którym mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. e ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku).

Część tabelaryczna zawierająca odpowiednie analizy w formie macierzy, na podstawie których formułowane zostaną podstawowe ustalenia prognozy. Należy w tym miejscu opracować następujące tabele:

- ⇒ tabela A: „Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa”;
- ⇒ tabela B: „Zestawienie zbiorcze obszaru Natura 2000 wg przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych”;
- ⇒ tabela C: „Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000”;
- ⇒ tabela D: „Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków) dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000”;
- ⇒ tabela E: „Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk, stanowiących przedmioty ochrony dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000”.

19. Inne zagadnienia specyficzne dla nadleśnictwa.

Zobowiązuje się Nadleśnictwo jak i wykonawcę projektu planu ul. do stałej i merytorycznej współpracy oraz zapewnienia odpowiedniego przepływu informacji w trakcie całego okresu realizacji prac. Wyniki prac taksacyjnych należy w przystępnej formie przedstawić administracji Nadleśnictwa i leśniczym, celem zapoznania się z nimi i dokonania uzgodnień. Szczególnym przedmiotem uzgodnień oraz zestawień omawianych w trakcie odbiorów i kontroli prac, będzie:

- Przyjęty w poszczególnych wyłączeniach TD,
- zaproponowane wskazania gospodarcze,
- użytkowanie rębne na przyszły okres gospodarczy,
- drzewostany planowane do przebudowy pełnej i częściowej,
- drzewostany w KO i KDO,
- grunty leśne niezalesione - do odnowienia (zręby, halizny, płazowiny),
- grunty leśne niezalesione – w produkcji ubocznej i pozostałe,
- drzewostany bez wskazań gospodarczych na najbliższe 10-lecie.

Wszelkie dodatkowe zagadnienia, które wynikną w trakcie prac nad projektem planu u.l. należy przedstawić podczas odbioru prac taksacyjnych i na posiedzeniu NTG.

protokolant: Paweł Soroczyński
korekta: Wydziały ZZ, ZO i ZH

Przewodniczący KZP:

Z-ca DYREKTORA
ds. Gospodarki Leśnej
mgr inż. Sylwester Major

Akceptuję:

Dyrektor RDLP

DYREKTOR
mgr inż. Sławomir Cichoń

PROTOKÓŁ

ustaleń Narady Techniczno-Gospodarczej odnośnie sformułowania projektu planu urządzenia lasu dla

Nadleśnictwa Czarnobór

na okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2024 r.

oraz akceptacji sporządzonej prognozy oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000

Narada Techniczno-Gospodarcza (NTG) odbyła się w dniu 20 listopada 2014r. w siedzibie Nadleśnictwa, przy współudziale następujących osób:

Przewodniczący: Sylwester Major – Zastępca Dyrektora RDLP w Szczecinku

Członkowie:

- 1) Stanisław Walczak – Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Szczecinku,
- 2) Jerzy Pytlak – Naczelnik Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego RDLP w Szczecinku,
- 3) Anna Stachowiak – Naczelnik Wydziału Gospodarowania Ekosystemami RDLP w Szczecinku,
- 4) Marcin Polewczyk – Starszy specjalista ds. urządzania lasu DGLP w Warszawie
- 5) Paweł Soroczyński – Główny specjalista SL z Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Szczecinku,
- 6) Mariola Katarzyna Tańska – Starszy specjalista SL z Wydziału Ochrony Ekosystemów RDLP w Szczecinku,
- 7) Cezary Kosierkiewicz – Starszy specjalista SL z Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi RDLP w Szczecinku
- 8) Mirosław Matusiak – Główny specjalista SL z Zespołu Ochrony Lasu w Szczecinku,
- 9) Roman Lecko – Nadleśniczy Nadleśnictwa Czarnobór,
- 10) Tomasz Tuchowski – Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Czarnobór,
- 11) Ryszard Wasieczko – Inżynier Nadzoru w Nadleśnictwie Czarnobór,
- 12) Mirosław Mielewczyk – Specjalista SL w Nadleśnictwie Czarnobór,
- 13) Anna Grykowska – Specjalista SL w Nadleśnictwie Czarnobór,
- 14) Ilona Mielewczyk – Specjalista SL w Nadleśnictwie Czarnobór,
- 15) Marcin Dudzic – Specjalista SL w Nadleśnictwie Czarnobór,
- 16) Katarzyna Sypuła – Specjalista SL w Nadleśnictwie Czarnobór,
- 17) Paweł Winnicki – Podleśniczy w Nadleśnictwie Czarnobór,
- 18) Michał Horbik – Stażysta w Nadleśnictwie Czarnobór,
- 19) Daniel Lemke – Zastępca Nadleśniczego Nadleśnictwa Świerczyna,
- 20) Radosław Grzegorzczak – Naczelnik WST Złocieniec RDOŚ Szczecin,
- 21) Anna Sigiel-Dopierała – Starszy Inspektor WST Złocieniec RDOŚ Szczecin,
- 22) Marek Szumowicz – Prezes Zarządu KPPD w Szczecinku,
- 23) Krzysztof Straszekiewicz – Pełnomocnik KPPD w Szczecinku,
- 24) Katarzyna Celmer – Inspektor UM Borne Sulinowo,
- 25) Marta Sochacka – Podinspektor UM Okonek,
- 26) Tadeusz Partyka – Stowarzyszenie "Matecznik", Towarzystwo Przyjaciół Lasu,
- 27) Eugeniusz Terefenko – Sekretarz Okręgowej Rady Łowieckiej PZŁ w Koszalinie,
- 28) Mirosław Sypniewski – Właściciel ZUL "MIRAS",
- 29) Tadeusz Wagner – Dyrektor Oddziału BULiGL Oddział w Szczecinku,
- 30) Dariusz Bierbasz – Inspektor Urządzania w Oddziale BULiGL w Szczecinku,
- 31) Tomasz Babiak – Kierownik Pracowni Siedliskowej w Oddziale BULiGL w Szczecinku,
- 32) Piotr Gołębiowski – Taksator Pracowni Siedliskowej w Oddziale BULiGL w Szczecinku.

Po zreferowaniu następująco:

- ⇒ analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu: referat Nadleśniczego, koreferat wykonawcy projektu planu u.l., informacja Naczelnika Wydziału Kontroli i Audytu Wewnętrznego w zakresie wyników kontroli okresowej,
 - ⇒ wniosków w sprawie ogólnej ochrony lasu: referat Kierownika Zespołu Ochrony Lasu,
 - ⇒ końcowych ustaleń w sprawie organizacji prac urządzeniowych oraz projektu planu u.l.: referat wykonawcy projektu planu u.l. oraz koreferat Nadleśniczego,
- podjęto ustalenia w następujących kwestiach:

Część A

Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urządzeniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu u.l.

1. Przyjęto podstawy formalno-prawne realizacji prac urządzeniowych nie wnosząc uwag.
2. Zaakceptowano przedstawione założenia dotyczące ochrony środowiska oraz zakres i formę podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu – bez uwag.
3. Stwierdzono zgodność prac nad projektem planu u.l. wraz z programem ochrony przyrody z przepisami ustawy o lasach i innych ustaw, aktami normalizacji wewnętrznej LP, wytycznymi KZP, protokołami uzgodnień i kontroli oraz dodatkowymi wytycznymi Dyrektora RDLP w Szczecinku.
4. Przedstawione przez wykonawcę projektu planu u.l. dane ewidencyjne przyjęto bez uwag. Wszystkie rozbieżności rodzajów użytków gruntowych zostały wyjaśnione w trakcie realizacji prac i nie ma potrzeby rozstrzygnięć w tym zakresie.
Do projektu planu u.l. przyjęto stan danych ewidencyjnych na 01 stycznia 2015 r. Powierzchnia gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwo Czarnobór wynosi 17723,0392 ha. Po doliczeniu gruntów stanowiących współwłasność (0,6105 ha) ogólna powierzchnia Nadleśnictwa wynosi 17723,6497 ha. Według opisów taksacyjnych powierzchnia Nadleśnictwa Czarnobór, po zaokrągleniu do arów, wynosi 17724,25 ha.
5. Przyjęto bez uwag przedstawiony zestaw opracowań wykorzystanych w pracach nad projektem planu u.l. oraz zaakceptowano zakres ich wykorzystania.
6. Generalnie przyjęto dotychczasowy podział powierzchniowy, wprowadzając niewielkie korekty. W uzgodnieniu z Nadleśnictwem zaprojektowano zmianę podziału powierzchniowego w leśnictwach Jeleń i Krągi, w oddz. 120-123, 135-138, 152-155, 155A, 172, 172A, 173, 174. Niewielkiej korekty podziału powierzchniowego dokonano również w związku ze zmianą zasięgu leśnictw, tworząc oddz.: 130A, 148A, 149A, 169A, 399A oraz likwidując oddział 57A. Na pozostałej powierzchni zachowano dotychczasową numerację oddziałów, a grunty nowo przyjęte zostały włączone do sąsiednich oddziałów.
7. Zaakceptowano wyniki testu kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych. Bezwzględna wartość statystyki dla pola przekroju pierśnicowego wynosiła 0,019, a bezwzględna wartość statystyki dla wysokości - 0,084. Błąd procentowy określenia miąższości wyniósł – 1,03%. Zespół Kontrolny przyjął całość pomiarów.
8. Uznano, że w związku z brakiem wyznaczonych na terenie Nadleśnictwa stref uszkodzenia lasu nie należy zamieszczać w projekcie planu u.l. tabeli VIIIb „Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia - przyrost zredukowany”.
9. Mapę funkcji lasu i zagospodarowania rekreacyjnego w wersji przedstawionej przez wykonawcę projektu planu u.l. oceniono pozytywnie. Uwzględnia ona informacje uzyskane w toku prac urządzeniowych w zakresach niezbędnych do wyszczególnienia zarówno na mapie obszarów chronionych i funkcji lasu jak i na mapie zagospodarowania rekreacyjnego.

10. Sformulowano następujące wnioski w sprawie ogólnej ochrony lasu:

- w minionym okresie zagrożenie, jak i szkody ze strony szkodliwych owadów nie były znaczące, a ważniejsze występowanie oraz zwalczanie szkodników pierwotnych i wtórnych oraz szkodników upraw na obszarze Nadleśnictwa przedstawia tabela:

Gatunek szkodliwego owada	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	Powierzchnia występowania w ha / Powierzchnia zwalczania w ha								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Chrabąszcz majowy					2,00				
Brudnica mniszka								176,00	
Poproch cetyniak				50,00				25,00	
Boreczniki sosnowe								100,00	
Strzygonia choinówka								125,00	
Zwójki, miernikowce								13,00	19,00/19,00
Przyplaszczek granatek			5,10						
Kornik drukarz			0,80		1,00				
Cetyńce			15,13		18,55				
Szeliniak sosnowiec					121,49				
Zwójki						2,20			

- udział użytków przygodnych w użytkach rębnych wyniósł 3,8%, a w użytkach przedrębnych – 13,3%,
- pozyskanie posuszu i wywrotów za minione dziesięciolecie wyniosło 52 140 m³, co stanowi 52,88% w ogólnej masie pozyskania drewna z cięć sanitarnych,
- udział pozyskanego posuszu, wywrotów i złomów w stosunku do ogólnego pozyskania stanowił 8,6%,
- udział drzewostanów porolnych stanowi 56,2%, największe zagrożenie występuje od huby korzeniowej (szacunkowa powierzchnia występowania od 123 ha w 2007 r. do 344 ha w 2005 r.),
- odnotowuje się niewielkie szkody abiotyczne powodowane przez przymrozki lub wysokie temperatury,
- największe szkody abiotyczne powodowane przez silne wywalające wiatry odnotowano w latach 2007 (5797 m³) i 2014 (5964 m³).

11. Gospodarkę leśną za okres obowiązywania poprzedniego planu u.l. oceniono następująco:

- zaplanowane na ubiegły okres zadania Nadleśnictwo wykonało dobrze,
- w pełni zrealizowano ustalony łączny rozmiar pozyskania grubizny (99,9%): w użytkowaniu rębnym – 90,1%, przedrębnym – 107,0%,
- rozmiar powierzchniowy pielęgnowania drzewostanów (CPP, TW, TP) Nadleśnictwo zrealizowało w 79,0% ,
- zadania z zakresu hodowli lasu wykonywano prawidłowo i terminowo, zgodnie z potrzebami hodowlanymi,
- podejmowano konsekwentne i skuteczne działania w celu monitorowania zagrożeń oraz ograniczania i zapobiegania szkodom w drzewostanach,
- w zakresie gospodarki łowieckiej prowadzonej na terenie Nadleśnictwa pozytywnie oceniono współpracę z kołami łowieckimi oraz nadzór nad tą gospodarką,
- zadania wynikające z programu ochrony przyrody realizowano ze szczególnym zaangażowaniem, wychodząc naprzeciw rosnącym wymogom formalno-prawnym w tym zakresie,

- zrealizowano szereg inwestycji w zakresie utrzymania odpowiedniej infrastruktury technicznej,
 - stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów oceniono jako właściwy, ze szczególnym wyróżnieniem stanu upraw i młodników do 10 lat, które w większości oceniono jako dobre i bardzo dobre,
 - w ubiegłym okresie Nadleśnictwo prowadziło właściwą politykę planistyczną i we właściwy sposób realizowało jej założenia.
12. Sformułowano końcowe wytyczne w sprawie organizacji prac nad projektem planu u.l. wraz z programem ochrony przyrody oraz prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i obszary Natura 2000:
- lokalizację i powierzchnię lasów ochronnych należy przyjąć zgodnie z Decyzją Ministra Środowiska DL.lp-0233-11/05 z dnia 27.06.2005 r. dla gruntów Nadleśnictwa Czarnobór w poprzednich granicach, Decyzją Ministra Środowiska DL.lp-0233-29/05 z dnia 06.12.2005 r. dla gruntów przejętych z Nadleśnictwa Szczecinek, Decyzją Ministra Środowiska BOA-lplo-211/2011/2002 z dnia 22.08.2002 r. dla gruntów przejętych z Nadleśnictwa Czarne Człuchowskie;
 - projekt planu u.l. zaktualizowany o ustalenia NTG winien zostać skompletowany i przekazany Zleceniodawcy w formie elektronicznej, celem wystąpienia do GDOŚ oraz GIS z wnioskiem o uzyskanie opinii dotyczących projektu planu u.l. wraz z prognozą oddziaływania tego planu na środowisko i na obszary Natura 2000 oraz w celu zapewnienia udziału społeczeństwa w postępowaniu projektowym z ewentualnym zwołaniem KPP mającej charakter debaty publicznej,
 - ostateczny, zaopiniowany i uzgodniony projekt planu u.l. należy przekazać Zleceniodawcy w formie określonej w założeniach do planu u.l. zawartych w protokole ustaleń KZP, celem dokonania końcowego odbioru prac i wystąpienia do ministra właściwego do spraw środowiska z wnioskiem o jego zatwierdzenie.
13. Dział poświęcony ochronie przeciwpożarowej został uzgodniony z Komendantami Powiatowymi Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinku, Człuchowie i Złotowie oraz Komendantami Wojewódzkimi Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie, Gdańsku i Poznaniu.
14. Przyjęto, że od 1 stycznia 2015 r. będzie obowiązywał nowy, ujęty w projekcie planu u.l. zasięg 10 leśnictw.

Część B

Projekt planu urządzenia lasu

1. Dane inwentaryzacyjne

1) Przyjęto następujący stan ewidencyjny Nadleśnictwa jako stan na 1 stycznia 2015 r.:

Zestawienie powierzchni gruntów w zarządzie Nadleśnictwa według jednostek ewidencyjnych wynikających z podziału administracyjnego kraju

Województwo Powiat Gmina	Nadleśnictwo Czarnobór
22. Pomorskie	1 656,1058
03. Człuchowski	1 656,1058
24. Czarne Miasto	1 656,1058
32. Zachodniopomorskie współwłasność	15 901,7934 0,6105
01. Szczecinecki współwłasność	15 901,7934 0,6105
11. Miasto Szczecinek współwłasność	663,5013 0,1376
62. Gmina Szczecinek współwłasność	4 056,0429 0,3133
44. Miasto Borne Sulinowo współwłasność	0,1596
45. Borne Sulinowo obszar wiejski	11 182,2492
30. Wielkopolskie	165,1400
31. Złotowski	165,1400
55. Okonek obszar wiejski	165,1400
Ogółem Nadleśnictwo współwłasność	17723,0392 0,6105

Zestawienie powierzchni gruntów Nadleśnictwa według rodzajów użytków gruntowych

Grupa użytku	Rodzaj użytku gruntowego	NADLEŚNICTWO powierzchnia - ha
1	2	3
I	Lasy	16 444,9809
II	Grunty zadrzewione i zakrzewione	14,8037
III	Użytki rolne	190,2268
IV	Grunty pod wodami	-
V	Użytki ekologiczne	8,5700
VI	Tereny różne	2,7390
VII	Tereny zabudowane i zurbanizowane	3,8730
VIII	Nie użytki	1 057,8458

Grupa użytku	Rodzaj użytku gruntowego	NADLEŚNICTWO powierzchnia - ha
1	2	3
R-m II-VIII	Grunty niezaliczone do lasów	1 278,0583
Ogółem (I-VIII)		17 723,0392
poza tym grunty stanowiące współwłasność Nadleśnictwa i osób fizycznych		0,6105
Ogółem Nadleśnictwo		17 723,6497

Gruntów przeznaczonych do zalesienia i gruntów spornych brak. Wszystkie grunty Nadleśnictwa posiadają wpisy w księgach wieczystych.

- 2) Przedstawioną charakterystykę warunków przyrodniczych uznano za właściwą, obrazującą warunki działalności Nadleśnictwa, a w szczególności:
- ⇒ przynależność do krainy przyrodniczo-leśnej i mezoregionów,
 - ⇒ położenie geograficzne i wysokościowe,
 - ⇒ rzeźbę terenu,
 - ⇒ warunki glebowe, klimatyczne i wodne,
 - ⇒ zestawienie typów siedliskowych lasu,
 - ⇒ zestawienie przyjętych typów drzewostanów o kierunku gospodarczym i ochronnym,
 - ⇒ walory genetyczne lasu,
 - ⇒ stan środowiska przyrodniczego, w tym zestawienie obszarów chronionych i dominujących funkcji lasu.

Ważniejsze dane charakteryzujące te warunki przedstawione są w syntetycznej formie w dalszych zestawieniach.

Zestawienie powierzchni wg typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie

Typy siedliskowe lasu	Nadleśnictwo Czarnobór	
	Powierzchnia w ha (grunty zal. i niezal.)	udział %
1	2	3
Bśw	4893,96	30,81
Bw	277,30	1,75
Bb	5,55	0,03
BMśw	5960,43	37,53
BMw	418,44	2,63
BMb	172,73	1,09
LMśw	1918,93	12,08
LMw	306,10	1,93
LMb	144,60	0,91
Lśw	1587,52	10,00
Lw	54,47	0,34
OI	138,67	0,87
OIJ	4,52	0,03
Ogółem	15883,22	100,00

Przyjęte typy drzewostanów (TD) o kierunku gospodarczym i orientacyjne składy gatunkowe upraw dla poszczególnych typów siedliskowych lasu (TSL)

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Orientacyjny skład gatunkowy upraw - %	
		gatunki główne	gatunki domieszkowe
1	2	3	4
Bśw	So	So 80-90	Brz i inne 10-20
Bw	So	So 80-90	Brz, Św i inne 10
	Św So	So 60, Św 30	Brz i inne 10
	Św Brz	Brz 50, Św 30	So i inne 20
Bb	So	So 80-90	Brz i inne 10-20
BMśw	So	So 80	Bk 10, Db i inne 10
	Bk So	So 60-70, Bk 20-30	Db i inne 10
	Db So	So 70, Db 20	Bk i inne 10
	Św So	So 60, Św 30	Db i inne 10
BMw	So	So 70	Db 10, Św 10, Brz 10
	Św So	So 50, Św 30	Db i inne 20
	So Św	Św 50, So 30	Db i inne 20
	DbSo	So 70, Db 20	Św, Brz 10
	Św Brz	Brz 50, Św 30	So, Db 20
	Brz So	So 50, Brz 30	Św i inne 20
BMb	So	So 80	Brz 10, Św 10
	Brz So	So60, Brz 30	Św i inne 10
LMśw	Bk	Bk 80	Db i inne 20
	Bk So	So 50, Bk 30	Db i inne 20
	Db So	So 50, Db 30	Bk i inne 20
	So Bk	Bk 50, So 30	Db, Md i inne 20
	So Db	Db 50, So 30	Bk, Md i inne 20
	Św Db	Db 50, Św 30	Bk, Brz i inne 20
LMw	So Db	Db 50 So 30	Św i inne 20
	Db So	So 50, Db 30	Św, Brz i inne 20
	BrzOI*	OI 60, Brz 30	Św i inne 10
LMb	OI	OI 70	Brz i inne 30
Lśw	Bk	Bk 80	Db i inne 20
	Db Bk	Bk 50, Db 30	Md i inne 20
	Bk Db	Db 50, Bk 30	Md i inne 20
Lw	Db	Db 80	Js, Św i inne 20
OI	OI	OI 90	Js i inne 10
OIJ	JsOI**	OI 60, Js 30	Brz, Db, Wz, i inne 10

*Dodany na wniosek wykonawcy projektu planu u.l. TD na LMw

** TD do zastosowania po ustaniu zamierania Js

Przyjęte TD o kierunku ochronnym i orientacyjne składy gatunkowe upraw dla poszczególnych siedlisk przyrodniczych

LSP	TD	Orientacyjny skład gatunkowy upraw - %	
		gatunki panujące	gatunki domieszkowe
1	2	3	4
9110-1	Bk	Bk 70	So 20, Db, Czrp 10
9130-1	Bk	Bk 80	Db 10, Lp, Czrp, Gb 10
9160	Db	Db 50	Bk 20, Gb 20, Lp, Czrp, Jb, Kl, Wz, Os 10
	Gb Db	Db 50, Gb 30	Bk 10, Lp, Jb, Gr 10
	Bk Db	Db 50, Bk 30	Gb 10, Lp, Jb, Gr 10
9190-2	So Db	Db 40 So 30	Bk 20, Brz 10
	Db	Db 90	Bk, Brz 10
	Bk Db	Db 60 Bk 30	So, Brz 10
91D0-1*	Brz	Naturalnie wykształcająca się proporcja pomiędzy So i Brzom, przy przewadze Brz	
91D0-2*	So	Naturalnie wykształcająca się proporcja pomiędzy So i Brzom, przy przewadze So	
91E0*	OI	OI 70	Wz 20, Js, Gb, Lp, Kl, Czm 10
	Js OI**	OI 60, Js 30	Wz, Gb, Lp, Kl, Czm 10
	OI	OI 90	Js, Bst 10

* siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

** TD do zastosowania po ustaniu zamierania Js

Zestawienie obszarów chronionych i obiektów przyrodniczych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

Rodzaj obiektu	Liczba	Pow. całkowita (ha)	Pow. w zasięgu N-ctwa (ha)	Pow. w zarządzie N-ctwa					
				lasy (ha)	%	grunty nieleśne (ha)	%	razem	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rezerwy przyrody (na gruntach LP)	2	694,84	694,84	612,19	88,1	82,65	11,9	694,84	100,0
Obszary chronionego krajobrazu	3	163885,44	5880,91	2439,21	90,5	260,27	9,5	2699,48	100,0
Obszary Natura 2000 – SOO	3	4232,86	3495,72	2450,28	84,1	462,45	15,9	2913,18	100,0
Pomniki przyrody	12	X	X	X	X	X	X	X	X
Użytki ekologiczne	2	8,57	8,57	-	-	8,57	100,0	8,57	100,0
Strefy ochrony	1	47,79	47,79	47,79	100,0	-	-	47,79	100,0
Gatunki chronionych i rzadkich roślin	45	X	X	X	X	X	X	X	X
Gatunki chronionych zwierząt	23	X	X	X	X	X	X	X	X
Nieleśne siedliska przyrodnicze	101 poddz.	brak danych		2,98	1,1	256,21	98,9	259,19	100
Leśne Siedliska przyrodnicze	371 poddz.	brak danych		1130,73	98,3	19,31	1,7	1150,04	100
Ostoje różnorodności biologicznej	522 poddz.	995,76	995,76	995,76	100,0	X	X	995,76	100

Zestawienie powierzchni gruntów leśnych według głównych funkcji lasu i kategorii ochronności

Funkcje lasów i kategorie ochronności	Razem Nadleśnictwo	
	ha	%
1	2	3
I. LASY REZERWATOWE	592,16	3,73
II. LASY OCHRONNE	3765,15	23,70
1) Lasy w miastach i wokół miast	1085,73	6,84
2) Lasy wodochronne	1774,27	11,17
3) Lasy obronne	248,43	1,56
4) Lasy obronne, w miastach i wokół miast	362,91	2,29
5) Lasy obronne, wodochronne	167,19	1,05
6) Lasy wodochronne, w miastach i wokół miast	15,00	0,09
7) Lasy stanowiące ostoję zwierząt, w miastach i wokół miast	47,26	0,30
8) Lasy obronne, wodochronne, w miastach i wokół miast	64,36	0,41
III. LASY GOSPODARCZE	11525,91	72,57
OGÓŁEM	15883,22	100,00

- 3) Przyjęto bez uwag charakterystykę warunków ekonomicznych gospodarki leśnej, określającą realia ekonomiczne działalności Nadleśnictwa. Szczegółowo przedstawiona została:
- ⇒ syntetyczna ocena warunków ekonomicznych, obejmująca ocenę ekonomiczną regionu oraz charakterystykę przestrzenną kompleksów leśnych w powiązaniu z warunkami transportowymi,
 - ⇒ charakterystyka warunków ekonomicznych, obejmująca opis czynników wpływających na stopień trudności gospodarczych oraz zestawienie ekonomicznych wskaźników gospodarki leśnej.

Orientacyjna prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego Nadleśnictwa będzie przedstawiona w tabeli XX (na podstawie danych Nadleśnictwa).

- 4) Nie wniesiono również uwag do charakterystyki stanu lasu oraz analizy stanu zasobów drzewnych, które przyjęto jako w pełni obrazujące parametry stanu lasu i jego zasobów. Szczegółowo omówiono w nich:
- ⇒ strukturę gatunkową drzewostanów, analizując powierzchniowe i miąższościowe zestawienia według panujących i rzeczywistych gatunków drzew,
 - ⇒ strukturę wiekową drzewostanów, analizując powierzchniowe i miąższościowe zestawienia drzewostanów w klasach i podklasach wieku,
 - ⇒ strukturę bonitacji drzewostanów,
 - ⇒ spodziewany tabelaryczny bieżący roczny przyrost miąższości,
 - ⇒ wybrane grupy drzewostanów (KO, KDO, drzewostany do przebudowy),
 - ⇒ zgodność składu gatunkowego drzewostanów z przyjętymi typami drzewostanów,
 - ⇒ stan uszkodzeń drzewostanów,
 - ⇒ jakość hodowlaną i techniczną drzewostanów,
 - ⇒ grunty leśne niezalesione.

Syntetyczną formę ważniejszych danych charakteryzujących stan lasu i zasobów drzewnych przedstawiają dalsze tabele:

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów wg panujących gatunków drzew

Gatunek panujący	Powierzchnia ha	%	Miąższość m ³	%
1	2	3	4	5
SO	11804,41	77,55	2797143	75,72
SO.B	0,88	0,01	80	0,00
MD	22,99	0,15	2248	0,06
ŚW	239,57	1,57	80472	2,18
DG	6,35	0,04	1850	0,05
BK	913,61	6,00	249723	6,76
DB	350,23	2,30	65002	1,76
DB.B	2,05	0,01	1095	0,03
DB.C	0,88	0,01	250	0,01
KL	1,48	0,01	150	0,00
JS	3,30	0,02	780	0,02
BRZ	1496,57	9,83	386224	10,46
OL	313,20	2,06	95775	2,59
OL.S	0,96	0,01	175	0,01
AK	0,75	0,01	115	0,00
OS	54,36	0,36	12720	0,34
LP	9,69	0,06	526	0,01
Razem grunty zale-sione	15221,28	100,00	3694328	100,00
Grunty niezalesione	661,94		6126	
Ogółem	15883,22		3700454	

Zestawienie powierzchni i miąższości gruntów leśnych w klasach i podklasach wieku

Klasa wieku	Powierzchnia ha	%	Miąższość m ³	%
1	2	3	4	5
halizny i zręby	209,57	1,32	2051	0,06
w prod. ubocz.	39,60	0,25	195	0,01
pozostałe	412,77	2,60	3880	0,10
przestoje			28378	0,77
Ia	1085,42	6,83	135	0,00
Ib	2325,91	14,65	56700	1,53
IIa	1016,71	6,40	101245	2,74
IIb	785,74	4,95	154955	4,19
IIIa	1848,61	11,64	476755	12,88
IIIb	1817,56	11,44	599380	16,20
IVa	2088,75	13,15	741990	20,05
IVb	1286,90	8,10	475100	12,84

Klasa wieku	Powierzchnia ha	%	Miąższość m ³	%
1	2	3	4	5
Va	709,87	4,47	274220	7,41
Vb	752,46	4,74	265745	7,18
VI	686,16	4,32	251535	6,80
VII	333,47	2,10	115605	3,12
VIII i st.	64,04	0,40	25615	0,69
KO	322,55	2,03	99340	2,68
KDO	97,13	0,61	27630	0,75
Razem	15883,22	100,00	3700454	100,00

Zestawienie powierzchni drzewostanów według bonitacji

Bonitacja	Nadleśnictwo		
	Powierzchnia ogółem w ha	% ogółem	% dla So
1	2	3	4
IA	3148,16	20,68	26,67
I	6560,69	43,11	38,28
II	4331,21	28,45	27,74
III	1097,40	7,21	6,99
IV	79,26	0,52	0,28
V	4,56	0,03	0,04
Razem	15221,28	100,00	100,00

Zestawienie powierzchni wybranych grup drzewostanów

Wyszczególnienie	Pow. ha
1	2
Drzewostany w klasie odnowienia	322,55
Drzewostany w klasie do odnowienia	97,13
Drzewostany do przebudowy	392,00
w tym:	
A – do pilnej przebudowy pełnej	304,08
B – do stopniowej przebudowy pełnej	20,91
C – do przebudowy częściowej	67,01

Zestawienie powierzchni drzewostanów w stopniach zgodności składu gatunkowego z TD

Stopień zgodności	Powierzchnia w ha	%
1	2	3
„1” skład gatunkowy zgodny z TD	12957,19	85,13
„2” skład gatunkowy częściowo zgodny z TD	1776,20	11,67
„3” skład gatunkowy niezgodny z TD	487,89	3,20
Razem powierzchnia gruntów leśnych zalesionych	15221,28	100,00

Zestawienie powierzchni drzewostanów według przyczyn i % uszkodzeń

Przyczyna uszkodzenia	% uszkodzenia										Nadleśnictwo łącznie
	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	
	Powierzchnia drzewostanów w ha										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ANTROPOGENICZNE		658,39	4,15	22,95	2,13						687,62
GRZYBY	277,23	74,78		17,74							369,75
KLIMAT	1,41	1,72	0,65								3,78
OWADY	414,82	183,68	71,14	8,86	18,89	3,31	16,91	1,58			719,19
POŻAR	13,99	7,35	9,22								30,56
WODNE	17,24	15,14	15,25	1,06	0,94	9,02		0,64			59,29
ZWIERZYNA	612,41	954,79	360,65	70,76	22,00	22,06	2,82	3,17	4,41	0,83	2053,90
INNE	21,47	346,53	0,96	60,84				2,07			431,87
Ogółem	1358,57	2242,38	462,02	182,21	43,96	34,39	19,73	7,46	4,41	0,83	4355,96
% udziału	31,2	51,5	10,6	4,2	1,0	0,8	0,4	0,2	0,1	0,0	100,0

Zestawienie gruntów leśnych niezalesionych według grup i rodzajów powierzchni

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Powierzchnia - ha
1	2
4) Do odnowienia – razem	209,57
w tym: halizny	34,42
zręby	175,15
plązowiny	
5) W produkcji ubocznej – razem	39,60
w tym: plantacje choinek	
plantacje krzewów	
poletka łowieckie	39,60
6) Pozostałe – razem	412,77
w tym: przewidziane do naturalnej sukcesji	395,00
objęte szczególnymi formami ochrony	2,04
przewidziane do małej retencji	15,46
wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	0,27
OGÓŁEM	661,94

2. Dane planistyczno-prognostyczne

- 1) Przedstawiony projektowany podział na gospodarstwa przyjęto bez uwag.

Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według gospodarstw

Gospodarstwo	Nadleśnictwo	
	powierzchnia – ha miąższość – m ³ brutto	%
1	2	3
1. Specjalne (S)	<u>1275,00</u> 394290	<u>8,4</u> 10,8
2. Wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)	<u>3202,74</u> 923335	<u>21,0</u> 25,2
3. Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)	<u>10743,54</u> 2348325	<u>70,6</u> 64,0
w tym: zrębowy sposób zagospodarowania (GZ)	<u>6146,75</u> 1056410	<u>40,4</u> 28,8
przerębowo-zrębowy sposób zagospodarowania (GPZ)	<u>4596,79</u> 1291915	<u>30,2</u> 35,2
OGÓLEM GRUNTY ZALESIONE	<u>15221,28</u> 3665950	<u>100,0</u> 100,0

- 2) Zaakceptowano przeciętne wieki rębności głównych gatunków drzew, zgodnie z postanowieniami Komisji Założeń Planu.

Przyjęte przeciętne wieki rębności głównych gatunków drzew

Gatunek	Wiek rębności
1	2
Db, Js	140
Jd	120
Bk	110
Md, Dg	100
So, Św,	90
Brz, Ol, Gb, Lp, Kl, Ak	80
Os, Ol odroślowa	60
Tp, Ols, Wb	40

- 3) Zaprezentowany podział lasu na ostępy przyjęto bez uwag, jako spełniający wymogi zachowania ład przestrzennego i czasowego. Lasy podzielono na 370 ostępów stałych. Dodatkowo, w celu przyspieszenia procesu odnowienia w blokach drzewostanów rębnych, w niektórych oddziałach planowano cięcia w ramach tak zwanych ostępów przejściowych (27 ostępy).

- 4) Proponowany rozmiar użytkowania rębnego na okres obowiązywania planu uznano jako zapewniający pożądany kierunek rozwoju oraz pożądany stan zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego.

Etaty miąższociowe brutto na okres obowiązywania planu w poszczególnych gospodarstwach przedstawiają się następująco:

- ⇒ w gospodarstwie specjalnym (S) zaprojektowano etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych w wysokości **950 m³**,
- ⇒ w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) zaprojektowano etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych w wysokości **137879 m³**, równy miąższociowemu etatowi optymalnemu,
- ⇒ w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych ze zrębowym sposobem zagospodarowania (GZ) zaprojektowano etat w wysokości **191074 m³** na powierzchni 593,66 ha, równy miąższociowemu etatowi optymalnemu,
- ⇒ w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania (GPZ) zaprojektowano etat w wysokości **172309 m³**, stanowiący 91% miąższociowego etatu optymalnego.

Zestawienie użytkowania rębnego niezaliczonego na poczet etatu

Lp.	Kategoria cięć	Powierzchnia w ha	m ³ brutto netto
1	2	3	4
1.	Uprzątnięcie płazowin	---	---
2.	Uprzątnięcie nasienników i przestojów	---	<u>1747</u> 1569
3.	Poszerzenie linii podziału powierzchniowego i uprzątnięcie za- drzewień na gruntach nieleśnych	159,94	<u>4891</u> 4181
Razem		159,94	<u>6638</u> 5750

Zestawienie użytkowania rębnego przyjętego na okres realizacji planu

Lp.	Wyszczególnienie	m ³ netto	m ³ brutto
1	2	3	4
1.	Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etat	427 886	502 567
2.	Spodziewany przyrost 5% miąższoci użytków rębnych	21 394	25 128
3.	Użytki rębne niezaliczone na poczet przyjętego etatu	5 750	6 638
Razem proponowany rozmiar użytkowania rębnego na 10-lecie		455 030	534 333

- 5) Orientacyjny rozmiar miąższociowy użytkowania przedrębego na okres obowiązywania planu przyjęto w wysokości **513 750 m³ brutto** (411 000 m³ netto), to jest na poziomie ok. 65% spodziewanego tablicowego bieżącego przyrostu miąższoci w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębnym.

Zestawienie rozmiaru powierzchniowego użytkowania przedrębnego przyjętego na okres realizacji planu

CPP	Trzebieże			OGÓŁEM
	TW	TP	Razem trzebieże	
Powierzchnia w ha				
1	2	3	4	5
---	2 264,50	7 023,56	9 288,06	9 288,06

- 6) Miąższościowy rozmiar użytków głównych kształtuje się następująco:

Rozmiar użytków głównych

Kategoria użytkowania	m ³ netto	m ³ brutto
1	2	3
Etat użytkowania rębego	455 030	534 333
Orientacyjny rozmiar użytkowania przedrębego	411 000	513 750
Ogółem rozmiar użytków głównych	866 030	1 048 083

- 7) Orientacyjny rozmiar zadań hodowlanych na okres obowiązywania planu przyjęto bez uwag.

Zestawienie projektowanych wskaźników gospodarczych z zakresu hodowli lasu oraz przyjęte w tym zakresie zadania na okres realizacji planu

Lp.	Rodzaje zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu	Zadania wg tabeli XVIII	Zadania przyjęte na 10-lecie
		Powierzchnia w ha	
1	2	3	4
1.	Odnowienia i zalesienia otwarte	1029,48	865,50
	w tym: halizn, płazowin i zrębów (z ubiegłego okresu)	209,57	209,57
	gruntów nieleśnych	0,00	0,00
	zrębów projektowanych (*80%)	819,91	655,93
2.	Odnowienia pod osłoną	687,93	687,18
	w tym: przy rębniach złożonych	615,63	615,63
	posadzenia (wprowadzanie dolnego piętra)	67,01	67,01
	dolesianie luk i przerzedzeń	4,54	4,54
3.	Poprawki i uzupełnienia	5,16	238,06
	w tym: w uprawach i młodnikach	5,16	5,16
	w projektowanych odnowieniach i zalesieniach (*15%)	0,00	232,90
4.	Wprowadzanie podszytów	27,20	27,20

Lp.	Rodzaje zadań gospodarczych z zakresu hodowli lasu	Zadania wg tabeli XVIII	Zadania przyjęte na 10-lecie
		Powierzchnia w ha	
1	2	3	4
5.	Pielęgnowanie	3038,13	3928,22
	w tym: pielęgnowanie upraw (PU)	881,55	1771,64
	w tym: pielęgnowanie gleby	651,09	1541,18
	w tym: w zainwentaryzowanych uprawach na powierzchniach otwartych - obligatoryjne	403,28	403,28
	w zainwentaryzowanych odnowieniach podokapowych	36,12	36,12
	w uprawach projektowanych na haliznach, płazowinach, zrębach istniejących i gruntach do zalesienia	209,57	209,57
	na istniejących powierzchniach międzygniazdowych	2,12	2,12
	w uprawach projektowanych w wyniku realizacji rębni zupełnych (*70%)	0,00	459,15
	w odnowieniach projektowanych w wyniku realizacji rębni złożonych (*70%)	0,00	430,94
	w tym: czyszczenia wczesne (CW)	230,46	230,46
	w tym: w zainwentaryzowanych uprawach na powierzchniach otwartych - obligatoryjne	193,77	193,77
	w zainwentaryzowanych odnowieniach podokapowych	36,69	36,69
	pielęgnowanie młodników (CP)	2158,70	2158,70
6.	Melioracje	1391,77	1391,77
	w tym: wodne	0,00	0,00
	agrotechniczne	1391,77	1391,77

*redukcje zadań przyjętych na 10-lecie zgodnie z ustaleniami KZP oraz NTG

Obligatoryjna powierzchnia pielęgnowania upraw wynosić będzie 597,05 ha.

- 8) Przedstawione kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu przyjęto bez uwag.
- 9) Przedstawione kierunkowe zadania z ubocznego użytkowania lasu oraz gospodarki łowieckiej przyjęto bez uwag.
- 10) Określone potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji przyjęto bez uwag.
- 11) Zaprezentowany program ochrony przyrody po weryfikacji i aktualizacji przyjęto bez uwag.
- 12) Zaakceptowano formę, zakres i szczegółowość prognozy oddziaływania przedmiotowego projektu planu u.l. na środowisko i obszary Natura 2000 bez uwag.
- 13) Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego:

Prognozowany stan zasobów drzewnych na 31.12.2024 r.

Miąższość grubizny na początku okresu (na gruntach zal.)	Spodziewany przyrost miąszości w okresie obowiązywania planu tablicowy	Miąższość grubizny przewidziana do pozyskania	Spodziewana miąższość grubizny na koniec okresu (1+2-3)	Spodziewana przeciętna zasobność na 1 ha na koniec okresu (na gruntach zal.)
m ³ brutto				
1	2	3	4	5
3 694 328	947 600	1 048 083	3 593 845	236

3. Podsumowanie prac nad projektem planu u.l.

- 1) Uznano, że postęp prac nad projektem planu u.l. jest zgodny z harmonogramem, oraz że zakres i jakość opracowanych materiałów są właściwe. Zalecono, by ogół materiałów zweryfikować i zaktualizować zgodnie z zapisami niniejszego protokołu.
- 2) Przedstawiono skład osobowy pracowników wykonawcy realizujących i kontrolujących prace.
- 3) Wygłoszono wzajemne grzecznościowe podziękowania za wkład pracy i zaangażowanie, ze szczególnym uwzględnieniem szczegółowych uzgodnień na różnych etapach realizacji prac.

Na tym Naradę Techniczno-Gospodarczą zakończono.

Protokółował: Tomasz Babiak, BULiGL Oddział w Szczecinku

korekta: RDLP w Szczecinku

Przewodniczący NTG:

Z-ca DYREKTORA
ds. Gospodarki Leśnej
mgr inż. Sylwester Major

Akceptuję
Dyrektor RDLP:

DYREKTOR
mgr inż. Sławomir Cichoń

Warszawa, dnia 17.05.2005 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

Tomasz Podgajniak

DL.Ip – 0233 - 11 / 05

DECYZJA

Na podstawie art.16, ust. 1, ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435) oraz art. 104 k.p.a., po rozpatrzeniu wniosku Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 25 maja 2005 r., postanawia się, co następuje:

- I. Pozbawia się charakteru ochronnego, z dniem bezpośrednio poprzedzającym dzień uprawomocnienia się niniejszej decyzji, lasy stanowiące własność Skarbu Państwa pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, położone w Nadleśnictwie Czarnobór, określone w zarządzeniu nr 8 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 stycznia 1995 r., w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Czarnobór.
- II. Uznaje się za ochronne, lasy stanowiące własność Skarbu Państwa pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, o powierzchni łącznej 1 731 ha, położone w Nadleśnictwie Czarnobór, w obrębie leśnym Czarnobór wg planu urządzenia lasu sporządzonego dla tego Nadleśnictwa na lata 1995 – 2004 zatwierdzonego zarządzeniem nr 103 MOŚ,ZNiL z dnia 7.07.1997 r., jak niżej:
 - a) lasy wodochronne, o powierzchni 1 120 ha, w oddziałach: 1; 7; 12; 15; 18; 21; 99a,c-i,p; 110; 115; 129; 130c-f; 148a,b,f,h-k; 149f-i; 168; 169d,f,h,i; 175; 176; 193-195; 212a-c; 213; 214; 233b; 234-236; 262-264; 265j-m,o; 291-293; 319a,b; 320; 321; 322c-f; 323g,h; 345b,c,f; 346a,d; 347; 348; 349i; 371b; 372-374; 398; 399; 424; 451; 452; 477; 491-495;
 - b) lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast, o powierzchni 15 ha, w oddziale: 29;
 - c) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, położone w granicach administracyjnych miast, o powierzchni 47 ha, w oddziale 37f,h; 38; 39f,g,j,k; 41a,b;
 - d) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, o powierzchni 549 ha, w oddziałach: 26-28; 30a-g,i,k,m; 31-34; 36g; 37a-d,g; 39a-d,h,i; 40; 41c; 42-46; 47a,b; 48a-c,g; 49a-f,h-j,l,m; 50-53; 54a-f.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 16, ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435) Dyrektor Generalny Lasów Państwowych pismem z dnia 17 maja 2005 r., wystąpił do Ministra Środowiska z wnioskiem o:

- pozbawienie lasów Nadleśnictwa Czarnobór charakteru ochronnego, określonych zarządzeniem nr 8 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 stycznia 1995 r., w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Nadleśnictwa Czarnobór, które obecnie nie spełniają kryteriów uznania ich za ochronne ze względu na likwidację poligonu wojskowego;
- uznanie za ochronne lasów tego Nadleśnictwa w o powierzchni łącznej 1 731 ha, w obrębie leśnym Czarnobór wg planu urządzenia lasu sporządzonego dla tego Nadleśnictwa na lata 1995 – 2004 zatwierdzonego zarządzeniem nr 103 MOŚ,ZNiL z dnia 7.07.1997 r. Przedkładany wniosek uzyskał pozytywną opinię zainteresowanych Rad Gmin w stosunku do całej powierzchni.

Wnioskowane lasy w pełni odpowiadają warunkom określonym w art. 15 ustawy o lasach oraz Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej.

W związku z powyższym uwzględniono w całości wniosek Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

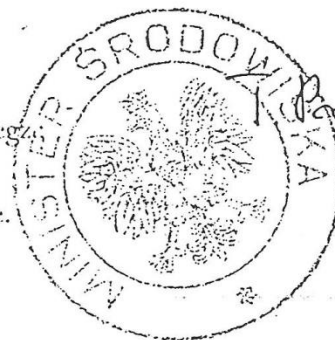
Od decyzji niniejszej nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do organu, który ją wydał z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 14 dni od doręczenia decyzji.

Otrzymuje:

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych - 3 egz.

Do wiadomości:

1. Urząd Miasta i Gminy w Bornem Sulnowie.
2. Urząd Miasta w Szczecinku,
3. Urząd Gminy w Szczecinku.

Warszawa, dnia 15.12.2005 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

Jan Szyszko

DLI p - 0233 - 23/05

DECYZJA

Na podstawie art.16, ust. 1, ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 z późn. zm.) oraz art. 104 k.p.a., po rozpatrzeniu wniosku Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 15 listopada 2005 r., postanawia się, co następuje:

- I. Pozbawia się charakteru ochronnego, z dniem bezpośrednio poprzedzającym dzień uprawomocnienia się niniejszej decyzji, lasy stanowiące własność Skarbu Państwa pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, położone w Nadleśnictwie Szczecinek, określone w zarządzeniu nr 71 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 10 marca 1995 r. i nr 137 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 maja 1995 r., w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Szczecinek.
- II. Uznaje się za ochronne, lasy stanowiące własność Skarbu Państwa pozostające w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, o powierzchni łącznej 6 056 ha, położone w Nadleśnictwie Szczecinek, w obrębach leśnych: Dyminek, Szczecinek, Wierzchowo, wg planu urządzenia lasu sporządzonego dla tego Nadleśnictwa na lata 1995 – 2004, zatwierdzonego zarządzeniem nr 17 MOŚZ/Nil. z dnia 27.02.1998 r., jak niżej:
 - 1) w obrębie leśnym Szczecinek, o powierzchni 1 362 ha, w tym:
 - a) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej 1 275 ha, w oddziałach: 34, 38, 40, 42, 43, 49g,h, 50a,c, 53-56, 61-63, 73-79, 80a, 86, 87a-k,n, 87A, 88a-o, 89, 92, 101, 101A, 105, 106, 121-124, 131a,b, 182, 182Ag,h, 184-189, 194f, 195-197, 199, 200, 205-212;
 - b) lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębного, o powierzchni łącznej 18 ha, w oddziałach: 137f, 138o;
 - c) lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, o powierzchni łącznej 69 ha, w oddziałach: 30, 31, 36, 37;
 - 2) w obrębie leśnym Wierzchowo, o powierzchni 3 724 ha, w tym:
 - a) lasy glebochronne, wodochronne - o powierzchni łącznej 39 ha, w oddziałach: 40, 41 a-c, 42 a-f;
 - b) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej 3 133 ha, w oddziałach: 8, 9, 9A, 11, 13, 18, 18A, 19g,m, 20c-h, 21a-d, 48A-48C, 58o-s, 59i-m, 60b,c,h, 61, 63-72, 75-77, 92, 93, 94c-m, 100, 101, 104-107, 107A, 107B, 108, 108A, 109-111, 112i-n, 113l-s, 114j-o, 116, 117, 119, 122f-h, 123, 125b-d, 126a, 127, 130-141, 142b-l,n, 143a-f,j,l,n, 144, 145, 146a-k, 147a,b, 151fg, 152-154, 154A, 155, 156, 163, 167, 171-177, 179, 180, 187g-n, 193c, 194c-f, 195b-m, 196a,j,k,n-r,x-gx, 197a-g, 198a-c, 199a-c, 201, 202, 205, 208h,i,k, 210, 211, 212a,b, 213c,d, 214a-d, 215a, 220, 221, 224-226, 227a-c, 229a-m, 230a, 231a, 238i,j, 239, 243, 244, 245a-f, 255d,g-k, 256, 257, 260, 261, 272, 273, 277f, 278i-m, 279-283, 288, 290, 293b-f,h-l, 294, 295c, 297, 298a-f,h-j, 300a-f, 300A, 301-306, 311, 317, 322b-i,m,n, 327, 328, 329a-k, 330a-d, 331a, 336, 337, 3-6;
 - c) lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębного, wodochronne - o powierzchni łącznej 22 ha, w oddziałach: 293g, 295 d, 298 g,l;
 - d) lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębного, o powierzchni 3 ha, w oddziale: 355f;
 - e) lasy stanowiące drzewostany nasienne wyłączone z użytkowania rębного, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, o powierzchni 6 ha, w oddziale 341c;
 - g) lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, o powierzchni łącznej 376 ha, w oddziałach: 25a-c,g-k, 26a-f,k-m, 27-30, 32-39;
 - h) lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej - o powierzchni łącznej 56 ha, w oddziałach: 25l-s, 26 g-i, 31;
 - i) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, o powierzchni łącznej 89 ha, w oddziałach: 252 h,j, 253 h-j, 269 d,g, 270 b,c,g, 329 l-o, 330 f-l, 331 l,m, 340, 341a,b,d-j 342 a-i;

- 3) w obrębie leśnym Dyminek, o powierzchni 970 ha, w tym:
- laso wodochronne, o powierzchni łącznej 896 ha, w oddziałach: 10, 26, 27, 52b-d, 53, 54, 59, 60, 63i,j,m, 64, 65, 68d-h, 77, 78, 79a-f, 91, 97b-f, 98, 114a-c, 133c,f, 134, 155a-c, 156, 157, 158d,f, 159c,d, 170 a-c, 170A, 171a-d, 172a-f, 173a-c, 173A, 201, 207, 208, 213, 213A, 214, 221, 222, 229, 230, 236
 - laso stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, wodochronne - o powierzchni łącznej 74 ha, w oddziałach: 115 – 117.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 16, ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 z późn. zm.) Dyrektor Generalny Lasów Państwowych pismem z dnia 15 listopada 2005 r., wystąpił do Ministra Środowiska z wnioskiem o:

- pozbawienie lasów Nadleśnictwa Szczecinek charakteru ochronnego, określonych zarządzeniem nr 71 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 10 marca 1995 r. i nr 137 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 12 maja 1995 r., w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Nadleśnictwa Szczecinek, ze względu na aktualizację zasięgu i położenia lasów ochronnych w tym nadleśnictwie zgodnie z kryteriami i stanem faktycznym na gruncie;

- uznanie za ochronne lasów tego Nadleśnictwa, o powierzchni łącznej 6 056 ha, w obrębach leśnych: Dyminek, Szczecinek, Wierzchowo, wg planu urządzenia lasu sporządzonego dla tego Nadleśnictwa na lata 1995 – 2004, zatwierdzonego zarządzeniem nr 17 MOŚZNiL z dnia 27.02.1998 r., których położenie i powierzchnia zaktualizowana została według aktualnych danych oraz zweryfikowana merytorycznie podczas prac urządzeniowo-leśnych.

Przedkładany wniosek uzyskał pozytywną opinię Rad Gmin w: Bobolicach, Białym Borze i Grzmiącej. Rady Gmin: Szczecinek i Borne Sulinowo zaopiniowały negatywnie wniosek o uznanie lasów za ochronne. Rada Gminy Szczecinek negatywną opinię uzasadniła faktem występowania na jej terenie innych form i obszarów podlegających ochronie lub przewidzianych do ochrony. Natomiast negatywna opinia Rady Gminy Borne Sulinowo została uzasadniona utratą dochodów z podatku leśnego. W stosunku do stanu poprzedniego powierzchnia lasów ochronnych tego nadleśnictwa zwiększyła się o około 693 ha (około 13 %). W większości są to lasy wodochronne, w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa znajduje się około 60 zbiorników wodnych (jezior), które są otoczone bezpośrednio lasami, pozostałe nowo uznane za ochronne to lasy wokół ostoi zwierząt chronionych i nowo utworzonych powierzchni doświadczalnych. Opiniom negatywnych nie uwzględniono, bowiem gminy nie kwestionując merytorycznej podstawy uznania przedmiotowych lasów za ochronne, podnoszą jedynie kwestie wykraczające poza zakres regulowany ustawą o lasach.

Wnioskowane lasy w pełni odpowiadają warunkom określonym w art. 15 ustawy o lasach oraz w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. nr 67, poz. 337).

W związku z powyższym uwzględniono w całości wniosek Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

Od decyzji niniejszej nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do organu, który ją wydał z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 14 dni od doręczenia decyzji.

Otrzymuje:

Dyrektor Generalny Lasów Państwowych - 3 egz.

Do wiadomości:

1. Urząd Gminy Grzmiąca,
2. Urząd Gminy Szczecinek,
3. Urząd Miasta i Gminy Bobolice,
4. Urząd Miasta i Gminy Borne Sulinowo,
5. Urząd Miasta i Gminy Białe Bórze.

MINISTER ŚRODOWISKA

BOA - lplo-2M/1001/2002

DECYZJA

Na podstawie art. 16, ust. 1, ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (j. t. Dz. U. z 2000 r. Nr 56, poz. 679, zmiana Dz. U. z 2000 r. Nr 86 poz. 958 i Dz. U z 2000 r. Nr 120, poz. 1268) oraz art. 104 k.p.a., postanawia się co następuje:

I. Uznaje się za ochronne lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, o powierzchni łącznej 8 502 ha, wchodzące w skład Nadleśnictwa Czarne Człuchowskie w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinku, położone wg stanu na dzień 01.01.1993 r., jak niżej:

1) w obrębie leśnym Czarne, o powierzchni łącznej 4 621 ha, w tym:

a) lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych, wodochronne - o powierzchni około 351 ha, w oddziałach: 187-190, 198-201, 211-213, 217-220;

b) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej około 1383 ha, w oddziałach: 35, 222, 222A, 223-225, 237-240, 242, 243, 255-257, 259, 260, 275-278, 288-296, 298, 303-314, 314A, 315, 315A, 316-318, 323, 344, 345, 348-356;

c) lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej około 40 ha, w oddziałach: 65, 67, 68;

d) lasy stanowiące drzewostany nasienne, o powierzchni łącznej około 30 ha, w oddziałach: 228, 244, 260;

e) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, o powierzchni łącznej około 555 ha, w oddziałach: 1-16, 19, 20, 30-32, 64, 66;

f) lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, o powierzchni łącznej około 942 ha, w oddziałach: 39, 40, 46-48, 54, 55, 76, 78, 86, 88, 95, 97, 103, 107-109, 121, 122, 128-131, 138-143, 148-155, 161-167, 177, 178;

g) lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, wodochronne - o powierzchni łącznej około 167 ha, w oddziałach: 41, 49, 56, 77, 87, 96, 104, 115, 116, 119;

h) lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej około 970 ha, w oddziałach: 16-19, 21-31, 36-38, 42, 45, 50, 51, 66, 69, 70, 75, 78-80, 85, 89, 90, 94, 98, 99, 102, 110-112, 117, 123-125, 132-134, 144, 145, 156, 157;

i) lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa, wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej około 183 ha, w oddziałach: 67, 68, 71, 72, 81, 82, 91, 92, 100, 101, 113, 114, 118;

2) w obrębie leśnym Międzybórz, o powierzchni łącznej 2175ha, w tym:

a) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej około 1294 ha, w oddziałach: 3A, 7A, 39-41, 48, 49, 51, 52, 61, 62, 70, 77, 84, 88, 96, 106-108, 116, 121, 129, 139, 140, 149, 150, 164, 170, 180, 191, 192, 201, 236, 248, 260, 270, 282, 294, 306, 307, 320-323, 331-333, 339, 340, 342-353;

- b) lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej około 354 ha, w oddziałach: 210, 222, 234, 246, 258, 268, 280, 292, 304, 305, 316-319;
 - c) lasy stanowiące drzewostany nasienne, wodochronne - o powierzchni łącznej około 10 ha, w oddziale 106;
 - d) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej około 517 ha, w oddziałach: 207-209, 211, 220, 221, 223, 232, 233, 235, 244, 245, 247, 256, 257, 259, 266, 267, 269, 278, 279, 281, 291, 293, 303, 341;
- 3) w obrębie leśnym Rzeczenica, o powierzchni łącznej 1 706 ha w tym:
- a) lasy glebochronne, wodochronne - o powierzchni łącznej około 36 ha. w oddziałach: 99, 217, 236, 237, 237A, 238;
 - b) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej około 1612 ha, w oddziałach: 9, 10, 10A, 22-24, 40-42, 46, 66-68, 68A, 69, 70, 90-92, 94-100, 122-128, 130, 131, 151-157, 157A, 158, 160A, 180-188, 190-192, 192A, 192B, 198, 216, 217, 236, 237, 237A, 238, 240, 240A, 241, 242, 247-250, 250A, 250B, 312-315;
 - c) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, o powierzchni łącznej około 47 ha, w oddziałach: 197, 197A;
 - d) lasy stanowiące drzewostany nasienne, wodochronne, o powierzchni łącznej około 11 ha, w oddziałach 14, 157A.

II. Szczegółową powierzchnię i lokalizację lasów ochronnych określi plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Czarne Człuchowskie na lata 2002 - 2011.

III. Od decyzji nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do organu, który ją wydał z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 14 dni od doręczenia decyzji.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 16, ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (j. t. Dz. U. z 2000 r. Nr 56, poz. 679, zmiana Dz. U. z 2000 r. Nr 86 poz. 958 i Dz. U z 2000 r. Nr 120, poz. 1268) Dyrektor Generalny Lasów Państwowych, pismem z dnia 6.08.2002 r., wystąpił do Ministra Środowiska z wnioskiem o uznanie za ochronne 8 502 ha lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Czarne Człuchowskie.

Pozytywną opinię do wniosku o uznanie lasów za ochronne wydały Rady Gmin w Przechlewie i Czarnem na powierzchnię 3 059 ha. Rady Miast i Gmin w Białym Borze i Debrznie nie wyraziły swej opinii w terminie ustawowym. Natomiast Rady Gmin w Rzeczenicy, Okonku, Szczecinku, Czarnem negatywnie zaopiniowały lasy wnioskowane o uznanie za ochronne o powierzchni 4 757 ha, nie podając merytorycznego uzasadnienia.

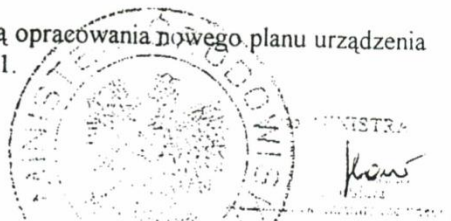
Wnioskowane lasy w pełni odpowiadają warunkom określonym w art. 15 ustawy o lasach oraz Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 28 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej.

W związku z powyższym uwzględniono w całości wniosek Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

Wydanie niniejszej decyzji jest związane z potrzebą opracowania nowego planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Czarne Człuchowskie na lata 2002 - 2011.

Otrzymują:

1. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych - 3 egz.,
2. Urząd Miasta i Gminy w Białym Borze - 1 egz.,
3. Urząd Miasta i Gminy w Czarnem - 1 egz.,

7.4. TABELE

	Strona
Podział na leśnictwa.....	- 270
Tabela nr I Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa według rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju.....	- 271
Tabela nr II Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu według panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji.....	- 280
Tabela nr III Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku według głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących.....	- 284
Tabela nr IV Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu i gatunków panujących.	- 289
Tabela nr Va Powierzchniowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.....	- 297
Tabela nr Vb Miąższościowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu.....	- 304
Tabela nr VIIa Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości według gatunków panujących – przyrost tablicowy.....	- 312
Tabela nr XI Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych.....	- 313
Tabela nr XII Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych.....	- 314
Tabela nr XIV Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębego.....	- 316
Tabela nr XV Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych według rodzajów rębni w gospodarstwach.....	- 317
Tabela nr XVI Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku.....	- 318
Tabela nr XVII Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć.....	- 320
Tabela nr XVIII Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu.....	- 321
Tabela nr XIX Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej.....	- 322
Tabela nr XX Prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego...	- 323

Podział na leśnictwa

Numer leśnictwa	Nazwa leśnictwa (siedziba)	Numery oddziałów	Powierzchnia [ha]				Zadania na I 10-lecie		
			gr. leśne zalesione i niezal.	gr. związ. z gosp. leśną	gr. nieleśne	razem	użytkowanie		odnowienia i zalesienia ha
							rębne m ³ netto	przedrębne ha/m ³ netto	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	CZERNICA 528f	501-556, 572-577, 582-587, 592-596, 601-604, 614-616, 619, 620	2 104,96	105,46	11,01	2 221,43	53 455	<u>1 160,52</u> 58 753	223,53
2.	CZARNOLAS 29o	1-14, 14A, 15-23, 28A, 708-711, 711A, 712, 712A, 713, 713A, 714-737	1 611,61	36,31	46,57	1 694,49	70 026	<u>1 029,48</u> 54 891	214,11
3.	TUROWO 63f	24-28, 29-46, 46A, 47-56, 56A, 57-87	1 578,11	45,05	102,76	1 725,92	71 172	<u>989,44</u> 53 853	166,23
4.	CIEMINO	846-853, 869-882, 882A, 883-912	1 164,18	30,38	65,34	1 259,90	40 670	<u>399,46</u> 24 925	85,72
5.	JELEŃ 99I	88-114, 116-120, 120A, 121-126, 130, 131-140, 148, 149, 150-155, 169, 170-172	1 506,15	58,37	78,95	1 643,47	31 849	<u>1 094,28</u> 55 829	127,80
6.	KRAGI 176h	127, 128, 141-147, 155A, 156-167, 172A, 173, 173A, 174, 176-192, 195-211, 214-230	1 794,04	59,22	285,28	2 138,54	28 523	<u>1 328,92</u> 42 072	94,36
7.	PLYTNICA 176h	115, 129, 130A, 148A, 149A, 168, 169A, 175, 193, 194, 212, 213, 231-238, 253-263, 279-292, 307-320, 335-343	1 374,27	43,86	72,21	1 490,34	70 143	<u>622,99</u> 32 276	254,20
8.	KNIEWO 488f	239-252, 264-278, 293-306, 321-334, 348-359	1 651,69	67,69	194,40	1 913,78	22 496	<u>860,01</u> 21 222	108,32
9.	WILCZE DOŁY 488f	344-347, 360-373, 386-399, 411-423, 437-449, 464-472	1 390,90	49,97	144,83	1 585,70	40 959	<u>872,47</u> 33 947	189,89
10.	WRZOSIEC 488f	374-385, 399A, 400-410, 424-436, 450-463, 473-499	1 707,31	66,08	277,29	2 050,68	25 737	<u>930,49</u> 33 232	89,27
OGÓLEM NADLEŚNICTWO CZARNOBÓR (siedziba – 29o)			15 883,22	562,39	1 278,64	17724,25	455 030	<u>9 288,06</u> 411 000	1 553,43

Tabela I

Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju

Nadleśnictwo Czarnobór (11-30)

Rodzaj użytku	Województwo	22	22	22	22	30	30	30	30	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	
	Powiat	3	3	3		31	31	31		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	
	Gmina	24	24			55	55			11	11	11	11	11	11	45	45	45	45	45	45	
	Obręb ewidencyjny	1				120				18	22	23	24	26		88	89	90	91	92	93	94
	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
1. Lasy - razem	1653,0696	1653,0696	1653,0696	1653,0696	163,3400	163,3400	163,3400	163,3400	17,4831	13,5991	54,5214	195,6877	349,1789	630,4702	7211,4100	3,3456	50,3000	167,6930	39,9181	499,7900	88,0600	
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	1200,5677	1200,5677	1200,5677	1200,5677	138,7460	138,7460	138,7460	138,7460	16,9419	12,8662	50,0954	188,4661	332,6087	600,9783	6811,2961	2,4356	49,7378	164,4318	39,6015	478,6435	84,9078	
1) drzewostany -	1200,5677	1200,5677	1200,5677	138,7460	138,7460	138,7460	138,7460	16,9419	12,8662	50,0954	188,4661	332,6087	600,9783	6811,2961	2,4356	49,7378	164,4318	39,6015	478,6435	84,9078	801,9514	
2) plantacje drzew - razem w tym: - plantacje nasienne - plantacje drzew szybko rosnących																						
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem	370,4855	370,4855	370,4855	370,4855	16,3967	16,3967	16,3967	16,3967		0,7329	3,6929	1,5216	6,3898	12,3372	145,3215						6,6619	
1) w produkcji ubocznej - razem w tym: - plantacje choinek - plantacje krzewów - poletka łowieckie													0,5676	0,5676	30,6052							
2) do odnowienia - razem w tym: - halizny - zręby - płazowiny	64,1820	64,1820	64,1820	64,1820	10,7287	10,7287	10,7287	10,7287		0,7329	3,6929			4,4258	88,5375							
	30,4990	30,4990	30,4990	30,4990											3,9124							
	33,6830	33,6830	33,6830	33,6830	10,7287	10,7287	10,7287	10,7287		0,7329	3,6929			4,4258	84,6251							
3) pozostałe leśne niezalesione - razem w tym: - przewidziane do naturalnej sukcesji - objęte szczególnymi formami ochrony - przewidziane do małej retencji - wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji	306,3035	306,3035	306,3035	306,3035	5,6680	5,6680	5,6680	5,6680				1,5216	5,8222	7,3438	26,1788						6,6619	
	306,2543	306,2543	306,2543	306,2543	5,6680	5,6680	5,6680	5,6680				1,5216	5,8222	7,3438	15,8594						6,6619	
															2,0405							
	0,0492	0,0492	0,0492	0,0492											8,2789							

Rodzaj użytku	Województwo	22	22	22	22	30	30	30	30	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32
	Powiat	3	3	3		31	31	31		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
	Gmina	24	24			55	55			11	11	11	11	11	11	45	45	45	45	45	45	45
	Obręb ewidencyjny	1				120				18	22	23	24	26		88	89	90	91	92	93	94
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem	82,0164	82,0164	82,0164	82,0164	8,1973	8,1973	8,1973	8,1973	0,5412		0,7331	5,7000	10,1804	17,1547	254,7924	0,9100	0,5622	3,2612	0,3166	14,4846	3,1522	
<i>w tym:</i>																						
1) budynki i budowle	0,1555	0,1555	0,1555	0,1555									2,0608	2,0608	0,3057	0,7351						
2) urządzenia melioracji wodnych	0,0975	0,0975	0,0975	0,0975	3,8051	3,8051	3,8051	3,8051					0,3560	0,3560	2,9171					3,7883		
3) linie podziału przestrzennego lasu	11,9896	11,9896	11,9896	11,9896	0,5302	0,5302	0,5302	0,5302				1,2654	3,8446	5,1100	87,7348			0,9288	0,1349	5,3699	1,0576	
4) drogi leśne	54,4320	54,4320	54,4320	54,4320	3,8620	3,8620	3,8620	3,8620	0,1228		0,5801	2,8146	2,1236	5,6411	157,5162	0,1749	0,4761	1,2974	0,1817	5,2460	1,8327	
5) tereny pod liniami energetycznymi	7,7100	7,7100	7,7100	7,7100					0,4184		0,1530	1,6200	1,0800	3,2714	5,9700			0,4700		0,0804		
6) szkółki leśne																						
7) miejsca składowania drewna	7,6318	7,6318	7,6318	7,6318											0,1798							
8) parkingi leśne																						
9) urządzenia turystyczne													0,7154	0,7154	0,1688		0,0861	0,5650			0,2619	
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione													0,7500	0,7500	4,2600			0,4000				
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	1653,0696	1653,0696	1653,0696	1653,0696	163,3400	163,3400	163,3400	163,3400	17,4831	13,5991	54,5214	195,6877	349,9289	631,2202	7215,6700	3,3456	50,3000	168,0930	39,9181	499,7900	88,0600	
3. Użytki rolne - razem	0,6438	0,6438	0,6438	0,6438	1,8000	1,8000	1,8000	1,8000				1,8900	13,0410	14,9310	80,8800	4,1400				24,8000		
<i>w tym:</i>																						
3.1. Grunty orne - razem	0,3838	0,3838	0,3838	0,3838									8,3310	8,3310		3,8000				6,5900		
<i>w tym:</i>																						
1) role	0,3838	0,3838	0,3838	0,3838									8,3310	8,3310		3,8000				6,5900		
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych																						
3) ugory, odłogi																						
3.2. Sady													1,3000	1,3000							0,3900	
3.3. Łąki trwałe												1,8900	1,6300	3,5200	41,3900					12,0600		
3.4. Pastwiska trwałe	0,2600	0,2600	0,2600	0,2600	1,8000	1,8000	1,8000	1,8000					1,7800	1,7800	39,4900	0,3400				5,7600		
3.5. Grunty rolne zabudowane																						
3.6. Grunty pod stawami rybnymi																						
3.7. Grunty pod rowami rolnymi																						

Rodzaj użytku	Województwo	22	22	22	22	30	30	30	30	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32
	Powiat	3	3	3		31	31	31		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
	Gmina	24	24			55	55			11	11	11	11	11	11	45	45	45	45	45	45	45
	Obręb ewidencyjny	1				120				18	22	23	24	26		88	89	90	91	92	93	94
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
4. Grunty pod wodami - razem <i>w tym:</i> 4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi 4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi 4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi																						
5. Użytki ekologiczne - razem										5,7500				2,8200	8,7500							
6. Tereny różne - razem <i>w tym:</i> 1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult. 2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego 3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę) 4) różne inne	0,4324	0,4324	0,4324	0,4324									1,5441	0,2377	1,7818							
	0,4324	0,4324	0,4324	0,4324									1,5441	0,2377	1,7818							
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem <i>w tym:</i> 7.1. Tereny mieszkaniowe 7.2. Tereny przemysłowe 7.3. Tereny zabudowane inne 7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane 7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem <i>w tym:</i> 1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne														1,9083	1,9083							
														0,3932	0,3932							
														0,3841	0,3841							

Rodzaj użytku	Województwo	22	22	22	22	30	30	30	30	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32
	Powiat	3	3	3		31	31	31		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
	Gmina	24	24			55	55			11	11	11	11	11	11	45	45	45	45	45	45	45
	Obręb ewidencyjny	1				120				18	22	23	24	26		88	89	90	91	92	93	94
1		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
2) tereny zabytkowe																						
3) tereny sportowe																						
4) ogrody zoologiczne i botaniczne																						
5) tereny zieleni nieurządzonej																						
7.6. Użytki kopalne																						
7.7. Tereny komunikacyj- ne - razem														1,1310	1,1310							
w tym:																						
1) drogi														1,1310	1,1310							
2) tereny kolejowe																						
3) inne tereny komunika- cyjne																						
8. Nieużytki - razem	1,9600	1,9600	1,9600	1,9600						0,4400		1,4600	1,8200	1,3700	5,0900	665,4800	0,2800		2,2900	0,8700	4,1900	6,3200
w tym:																						
1) bagna	1,9600	1,9600	1,9600	1,9600						0,4400		1,4600	1,8200	1,3700	5,0900	471,5200	0,2800		2,2900	0,8700	4,1900	6,3200
2) piaski																						
3) utwory fizjograficzne																						
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji																						
Razem (2-8) Grunty niezaliczone do lasów	3,0362	3,0362	3,0362	3,0362	1,8000	1,8000	1,8000	1,8000	6,1900		1,4600	5,2541	20,1270	33,0311	750,6200	4,4200		2,6900	0,8700	28,9900	6,3200	
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia																						
OGÓLEM (1-8)	1656,1058	1656,1058	1656,1058	1656,1058	165,1400	165,1400	165,1400	165,1400	23,6731	13,5991	55,9814	200,9418	369,3059	663,5013	7962,0300	7,7656	50,3000	170,3830	40,7881	528,7800	94,3800	

Rodzaj użytku	Województwo	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	Ogółem
	Powiat	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	
	Gmina	45	45	45	45	45	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62		
	Obszr ewidencyjny	106	107	108	144		110	110	111	112	113	115	116	117	118	119	131			
1	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43
1. Lasy - razem	22,5202	549,4327	12,2602	3,7133	1449,6000	10098,0431	120,3729	17,1405	737,3300	832,3924	58,8976	392,6761	446,8285	906,7562	314,8766	72,7872	3900,0580	14628,5713	14628,5713	16444,9809
1.1. Grunty leśne zalesione - razem	21,8884	536,1655	11,8535	3,4141	1348,8698	9553,2454	114,7700	16,9536	700,1390	793,9890	58,0029	381,1320	427,7793	859,0607	304,1329	71,5976	3727,5570	13881,7807	13881,7807	15221,0944
1) drzewostany -	21,8884	536,1655	11,8535	3,4141	1348,8698	9553,2454	114,7700	16,9536	700,1390	793,9890	58,0029	381,1320	427,7793	859,0607	304,1329	71,5976	3727,5570	13881,7807	13881,7807	15221,0944
2) plantacje drzew - razem w tym: - plantacje nasienne - plantacje drzew szybkorosnących																				
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem					44,8682	196,8516	1,5518		13,8624	12,4438		3,7279	9,0309	24,5661	0,6599		65,8428	275,0316	275,0316	661,9138
1) w produkcji ubocznej - razem					7,6360	38,2412			0,3191					0,4396		0,7587	39,5675	39,5675	39,5675	
w tym: - plantacje choinek																				
- plantacje krzewów																				
- poletka łowieckie					7,6360	38,2412			0,3191					0,4396		0,7587	39,5675	39,5675	39,5675	
2) do odnowienia - razem					6,1517	94,6892			11,2300			3,6958	9,0309	11,5834			35,5401	134,6551	134,6551	209,5658
w tym: - halizny						3,9124												3,9124	3,9124	34,4114
- zręby					6,1517	90,7768			11,2300			3,6958	9,0309	11,5834			35,5401	130,7427	130,7427	175,1544
- plazowiny																				
3) pozostałe leśne niezalesione - razem					31,0805	63,9212	1,5518		2,6324	12,1247		0,0321		12,9827	0,2203		29,5440	100,8090	100,8090	412,7805
w tym: - przewidziane do naturalnej sukcesji					27,8498	50,3711	1,5518		2,6324	11,4771		0,0321		9,6804			25,3738	83,0887	83,0887	395,0110
- objęte szczególnymi formami ochrony						2,0405												2,0405	2,0405	2,0405
- przewidziane do małej retencji					3,2307	11,5096				0,6476				3,3023			3,9499	15,4595	15,4595	15,4595
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji															0,2203		0,2203	0,2203	0,2203	0,2695

Rodzaj użytku	Województwo	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	Ogółem
	Powiat	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	
	Gmina	45	45	45	45	45	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62		
	Obręb ewidencyjny	106	107	108	144		110	110	111	112	113	115	116	117	118	119	131				
1	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	43
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem <i>w tym:</i>	0,6318	13,2672	0,4067	0,2992	55,8620	347,9461	4,0511	0,1869	23,3286	25,9596	0,8947	7,8162	10,0183	23,1294	10,0838	1,1896	106,6582	471,7590	471,7590	561,9727	
1) budynki i budowle																					
2) urządzenia melioracji wodnych	0,2180	0,7685	0,0400		5,5185	13,2504	0,1088		0,3006	4,7593		0,1458	0,5207	0,7659	0,5577	0,2019	7,3607	20,9671	20,9671	24,8697	
3) linie podziału przestrzennego lasu		4,2099	0,0234		18,0001	117,4594	1,3609		10,6128	6,4505		0,5855	3,2948	3,6782	2,1769		28,1596	150,7290	150,7290	163,2488	
4) drogi leśne	0,4138	7,6488	0,1628		32,3434	207,2938	0,3814	0,1869	12,1432	12,5478	0,5915	7,0849	6,2028	17,7153	7,3492	0,9877	65,1907	278,1256	278,1256	336,4196	
5) tereny pod liniami energetycznymi		0,6400	0,1805			7,3409	2,2000			2,2020				0,9700			5,3720	15,9843	15,9843	23,6943	
6) szkółki leśne																					
7) miejsca składowania drewna						0,1798					0,3032						0,3032	0,4830	0,4830	8,1148	
8) parkingi leśne																					
9) urządzenia turystyczne				0,2992		1,3810			0,2720								0,2720	2,3684	2,3684	2,3684	
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione		0,2400	0,1082			5,0082	0,3619				1,8045			4,6091	2,2700		9,0455	14,8037	14,8037	14,8037	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem	22,5202	549,6727	12,3684	3,7133	1449,6000	10103,0513	120,7348	17,1405	737,3300	832,3924	60,7021	392,6761	446,8285	911,3653	317,1466	72,7872	3909,1035	14643,3750	14643,3750	16459,7846	
3. Użytki rolne - razem		2,9139	1,2900		2,7200	116,7439	3,5775			26,9516	0,6255	6,7600	4,0500	7,1587	6,9848		56,1081	187,7830	187,7830	190,2268	
3.1. Grunty orne - razem <i>w tym:</i>		1,1439	0,4400			11,9739				7,7081	0,6255		2,4500	3,7387	6,9848		21,5071	41,8120	41,8120	42,1958	
1) role		1,1439	0,4400			11,9739				7,7081	0,6255		2,4500	3,7387	6,9848		21,5071	41,8120	41,8120	42,1958	
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych																					
3) ugory, odłogi																					
3.2. Sady					0,3900					0,1100							0,1100	1,8000	1,8000	1,8000	
3.3. Łąki trwałe		1,7700			55,2200					15,4835		6,7600	1,6000				23,8435	82,5835	82,5835	82,5835	
3.4. Pastwiska trwałe			0,8500		2,7200	49,1600	3,5775			3,5800				3,4200			10,5775	61,5175	61,5175	63,5775	
3.5. Grunty rolne zabudowane										0,0700							0,0700	0,0700	0,0700	0,0700	
3.6. Grunty pod stawami rybnymi																					
3.7. Grunty pod rowami rolnymi																					

Rodzaj użytku	Województwo	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	Ogółem
	Powiat	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	
	Gmina	45	45	45	45	45	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62		
	Obszr ewidencyjny	106	107	108	144		110	110	111	112	113	115	116	117	118	119	131				
1		24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43
4. Grunty pod wodami - razem <i>w tym:</i> 4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi 4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi 4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi																					
5. Użytki ekologiczne - razem																			8,5700	8,5700	8,5700
6. Tereny różne - razem <i>w tym:</i> 1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult. 2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego 3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę) 4) różne inne		0,3218					0,3218						0,2015	0,0015				0,2030	2,3066	2,3066	2,7390
		0,3218					0,3218						0,2015	0,0015				0,2030	2,3066	2,3066	2,7390
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem <i>w tym:</i> 7.1. Tereny mieszkaniowe 7.2. Tereny przemysłowe 7.3. Tereny zabudowane inne 7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane 7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem <i>w tym:</i> 1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne		0,4062				0,6740	1,0802				0,6952					0,1893		0,8845	3,8730	3,8730	3,8730
		0,1650				0,6740	0,8390				0,2200							0,2200	1,0590	1,0590	1,0590
											0,1699							0,1699	0,5631	0,5631	0,5631
		0,2412					0,2412				0,2325							0,2325	0,8578	0,8578	0,8578

Rodzaj użytku	Województwo	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	32	Ogółem
	Powiat	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	
	Gmina	45	45	45	45	45	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62	62		
	Obręb ewidencyjny	106	107	108	144		110	110	111	112	113	115	116	117	118	119	131			
1	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43
2) tereny zabytkowe																				
3) tereny sportowe																				
4) ogrody zoologiczne i botaniczne																				
5) tereny zieleni nieurządzonej																				
7.6. Użytki kopalne																				
7.7. Tereny komunikacyj- ne - razem										0,0728					0,1893		0,2621	1,3931	1,3931	1,3931
w tym:																				
1) drogi										0,0728					0,1893		0,2621	1,3931	1,3931	1,3931
2) tereny kolejowe																				
3) inne tereny komunika- cyjne																				
8. Nieużytki - razem	2,7500	37,9290	1,1430		239,8000	961,0520	8,0100		22,0000	21,9878	3,4485	4,1000	6,4900	21,3375	0,9500	1,4200	89,7438	1055,8858	1055,8858	1057,8458
w tym:																				
1) bagna	2,7500	37,9290	1,1430		103,4200	630,7120	8,0100		22,0000	21,6189	3,4485	4,1000	6,4900	21,3375	0,9500	1,4200	89,3749	725,1769	725,1769	727,1369
2) piaski																				
3) utwory fizjograficzne																				
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji					136,3800	330,3400				0,3689							0,3689	330,7089	330,7089	330,7089
Razem (2-8) Grunty niezaliczone do lasów	2,7500	41,8109	2,5412		243,1940	1084,2061	11,9494		22,0000	49,6346	5,8785	11,0615	10,5415	33,1053	10,3941	1,4200	155,9849	1273,2221	1273,2221	1278,0583
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia																				
OGÓŁEM (1-8)	25,2702	591,2436	14,8014	3,7133	1692,7940	11182,2492	132,3223	17,1405	759,3300	882,0270	64,7761	403,7376	457,3700	939,8615	325,2707	74,2072	4056,0429	15901,7934	15901,7934	17723,0392

Powierzchnia w ha (z dokładnością do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych:

leśna..... 16445,61 (ha)

nieleśna..... 1278,64 (ha)

Ogółem..... 17724,25 (ha)

22-03-024-0001 Miasto Czarne 49
22-03-024 Czarne Miasto
22-03 Człuchowski
22 Pomorskie
30-31-055-0120 Lubnica
30-31-055 Okonek Obszar wiejski
30-31 Złotowski
30 Wielkopolskie
32-15-011-0018 Miasto Szczecinek 18
32-15-011-0022 Miasto Szczecinek 22
32-15-011-0023 Miasto Szczecinek 23
32-15-011-0024 Miasto Szczecinek 24
32-15-011-0026 Miasto Szczecinek 26
32-15-011 Szczecinek
32-15-045-0088 Borne
32-15-045-0089 Krągi
32-15-045-0090 Śmiadowo
32-15-045-0091 Dąbrowica
32-15-045-0092 Ciemino
32-15-045-0093 Łącznie
32-15-045-0094 Silnowo
32-15-045-0106 Grzywnik
32-15-045-0107 Jeleń
32-15-045-0108 Jelonek
32-15-045-0109 Przyjezierze
32-15-045-0144 Kłomino
32-15-045 Borne Sulinowo Obszar wiejski
32-15-062-0110 Jelenino
32-15-062-0111 Sitno
32-15-062-0112 Dziki
32-15-062-0113 Turowo
32-15-062-0115 Marcelin
32-15-062-0116 Gwda Wielka
32-15-062-0117 Gwda Mała
32-15-062-0118 Żółtnica
32-15-062-0119 Drawień
32-15-062-0131 Wilcze Łaski
32-15-062 Szczecinek
32-15 Szczecinecki
32 Zachodniopomorskie

Tabela II

Zestawienie powierzchni typów siedliskowych lasu według panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji

Nadleśnictwo Czarnobór (11-30)

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	SO.B	MD	ŚW	DG	BK	DB	DB.B	DB.C	KL	JS	BRZ	OL	OL.S	AK	OS	LP	Razem	
																			Powierzchnia w ha	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
BŚW	IA	195,12																	195,12	4,39
	I	1571,33											22,55				1,85		1595,73	35,86
	II	2022,43											42,37						2064,8	46,41
	III	573,55											1,51						575,06	12,92
	IV	11,54											7,13						18,67	0,42
Razem	ha	4373,97											73,56				1,85		4449,38	100
	%	98,31											1,65				0,04		100	100
BW	IA	41,14																	41,14	15,55
	I	59,24											64,72						123,96	46,84
	II	48			2,02								28,72						78,74	29,76
	III	20,76																	20,76	7,85
	IV																			
Razem	ha	269,14			2,02								93,44						264,6	100
	%	63,93			0,76								35,31						100	100
BB	IA																			
	I																			
	II																			
	III																			
	IV												0,99						0,99	17,84
Razem	ha	4,56											0,99						5,55	100
	%	82,16											17,84						100	100

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	SO.B	MD	ŚW	DG	BK	DB	DB.B	DB.C	KL	JS	BRZ	OL	OL.S	AK	OS	LP	Razem		
		Powierzchnia w ha																			%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
BMŚW	IA	1905,84																		1905,84	32,62
	I	2423,66			7,66	1,28		0,92					127,45				8,69			2569,66	43,99
	II	1048,59	0,88					15,91					90,24	1,49			1,6			1158,71	19,83
	III	185,64			1,64								15	2,26						204,54	3,5
	IV	2,57							0,75											3,32	0,06
	V																				
Razem	ha	5566,3	0,88		9,3	1,28		17,58					232,69	3,75			10,29			5842,07	100
	%	95,28	0,02		0,16	0,02		0,3					3,98	0,06			0,18			100	100
BMW	IA	77,89																		77,89	18,97
	I	37,07			16,99			2,21		0,88			199,21				0,59			256,95	62,58
	II	14,35			3,28								44,58	5,05			0,15			67,41	16,42
	III	3,11			3,46									1,76						8,33	2,03
	IV																				
	V																				
Razem	ha	132,42			23,73			2,21		0,88			243,79	6,81			0,74			410,58	100
	%	32,25			5,78			0,54		0,21			59,38	1,66			0,18			100	100
BMB	IA	13,56																		13,56	8,41
	I	4,62			11,85								4,48							20,95	13
	II	16,97			6								14,05							37,02	22,97
	III	36,33			1,86								25,51							63,7	39,53
	IV	18,53											6,58	0,82						25,93	16,09
	V																				
Razem	ha	90,01			19,71								50,62	0,82						161,16	100
	%	55,85			12,23								31,41	0,51						100	100
LMŚW	IA	777,29																		777,29	41
	I	315,91		16,39	27,67	3,01	33,92	16,03					292,17	3,93		0,75	19,8	1,58		731,16	38,56
	II	116,8			9,54		48,91	39,81					49,21	9,76						274,03	14,45
	III	2,84					40,88	42,49			1,48		1,97	6,58			2,03			98,27	5,18
	IV						14,74	0,67												15,41	0,81
	V																				
Razem	ha	1212,84		16,39	37,21	3,01	138,45	99			1,48		343,35	20,27		0,75	21,83	1,58		1896,16	100
	%	63,97		0,86	1,96	0,16	7,3	5,22			0,08		18,11	1,07		0,04	1,15	0,08		100	100

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	SO.B	MD	ŚW	DG	BK	DB	DB.B	DB.C	KL	JS	BRZ	OL	OL.S	AK	OS	LP	Razem	
	Powierzchnia w ha																			%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
LMW	IA	19,4																	19,4	6,47
	I	13,61			47,38			1,79					77,2	7,21			8,02		155,21	51,76
	II	1,24			7,66		3,03	3,27					25,57	64,88					105,65	35,24
	III						0,36	2,08						16,17	0,96				19,57	6,53
	IV																			
Razem	ha	34,25			55,04		3,39	7,14					102,77	88,26	0,96		8,02		299,83	100
	%	11,42			18,36		1,13	2,38					34,28	29,44	0,32		2,67		100	100
LMB	IA	14,54																	14,54	11,07
	I				7,56								13,32	2,29					23,17	17,64
	II	2,3						4,05					42,03	12,28					60,66	46,19
	III	3,07						7,74					12,23	9,35					32,39	24,66
	IV												0,58						0,58	0,44
Razem	ha	19,91			7,56			11,79					68,16	23,92					131,34	100
	%	15,16			5,76			8,98					51,89	18,21					100	100
LŚW	IA	102,72																	102,72	6,54
	I	93,59		6,6	74,94	2,06	472,4	108,42					260,49				11,15	8,11	1037,76	66,09
	II	4,04			3,05		272,79	82,79	2,05				15,57	11,09			0,48		391,86	24,96
	III						18,28	15,7											33,98	2,16
	IV						3,92												3,92	0,25
Razem	ha	200,35		6,6	77,99	2,06	767,39	206,91	2,05				276,06	11,09			11,63	8,11	1570,24	100
	%	12,76		0,42	4,97	0,13	48,86	13,18	0,13				17,58	0,71			0,74	0,52	100	100
LW	IA	0,66																	0,66	1,23
	I				6,41		1,63	3,99				3,3	8,97	10,27					34,57	64,27
	II													11,14					11,14	20,71
	III						2,75	1,61						3,06					7,42	13,79
	IV																			
Razem	ha	0,66			6,41		4,38	5,6				3,3	8,97	24,47					53,79	100
	%	1,23			11,92		8,14	10,41				6,13	16,68	45,49					100	100

Typ siedliskowy lasu	Bonitacja	SO	SO.B	MD	ŚW	DG	BK	DB	DB.B	DB.C	KL	JS	BRZ	OL	OL.S	AK	OS	LP	Razem	
	Powierzchnia w ha																			%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
OL	IA																			
	I				0,6								1,06	9,55					11,21	8,3
	II													80,43					80,43	59,51
	III												1,11	31,95					33,06	24,46
	IV													10,44					10,44	7,73
Razem	ha				0,6								2,17	132,37					135,14	100
	%				0,44								1,61	97,95					100	100
OLJ	IA																			
	I													0,36					0,36	25
	II													0,76					0,76	52,78
	III													0,32					0,32	22,22
	IV																			
Razem	ha													1,44					1,44	100
	%													100					100	100
Łącznie	IA	3148,16																	3148,16	20,68
	I	4519,03		22,99	201,06	6,35	507,95	133,36		0,88		3,3	1071,62	33,61		0,75	50,1	9,69	6560,69	43,11
	II	3274,72	0,88		31,55		324,73	145,83	2,05				352,34	196,88			2,23		4331,21	28,45
	III	825,3			6,96		62,27	69,62			1,48		57,33	71,45	0,96		2,03		1097,4	7,21
	IV	32,64					18,66	1,42					15,28	11,26					79,26	0,52
Ogółem	ha	11804,41	0,88	22,99	239,57	6,35	913,61	350,23	2,05	0,88	1,48	3,3	1496,57	313,2	0,96	0,75	54,36	9,69	15221,28	100
	%	77,56	0,01	0,15	1,57	0,04	6	2,3	0,01	0,01	0,01	0,02	9,83	2,06	0,01	0	0,36	0,06	100	100

Powierzchnia ewidencyjna gruntów zalesionych.....152210944 (m²)

Tabela III

Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku według głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących

Nadleśnictwo Czarnobór (11-30)

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku											KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent		
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stale		I		II		III		IV		V		VI				VII	VIII		grunty zalesione	grunty zales. i niezales.
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120				121-140	141 i wyżej			
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Rezerwaty																								
SO				5,71		2,82	10,46	42,50	4,42	10,32	21,09	18,54		8,78	23,64	23,97	56,19					222,73	228,44	38,58
				390	186		820	4945	725	3475	7705	7975		2915	7045	5900	14485					56176	56566	33,94
ŚW					65		1,98	1,76	6,17	17,43	3,60		1,82		2,52		3,32					38,60	38,60	6,52
							80	320	1380	6880	1755		1030		1390		1635					14535	14535	8,72
BK							0,36						0,72		2,83	2,66	24,43	13,77				44,77	44,77	7,56
					4								260		1455	1065	11275	6600				20659	20659	12,40
DB								1,84							0,12		5,39					7,35	7,35	1,24
								310							35		2330					2675	2675	1,61
BRZ							15,92	24,94	10,43	65,84	55,42	55,86	1,76	4,69	10,54	10,11						255,51	255,51	43,15
					65		1580	2475	1950	15885	16715	21310	665	1385	2620	2560						67210	67210	40,33
OL				4,43					3,11		3,11	2,88	2,54	0,68	0,74							13,06	17,49	2,95
				13					740		1190	1285	1100	345	330							4990	5003	3,00
Razem				10,14		2,82	28,72	71,04	24,13	93,59	83,22	78,00	6,12	14,15	40,39	36,74	89,33	13,77				582,02	592,16	100,00
				403	320		2480	8050	4795	26240	27365	30830	2795	4645	12875	9525	29725	6600				166245	166648	100,00
Lasy ochronne																								
SO		65,74	3,13	10,90		264,61	118,47	108,80	117,68	323,80	423,23	450,40	266,62	160,51	291,40	215,42	37,51	10,60	23,18			2812,23	2892,00	76,81
		711	24	296	5680	50	3250	12595	24500	93940	140440	160665	104105	64195	106790	87820	14800	2900	7055			828785	829816	75,45
ŚW						0,83	1,85	1,53	5,03	10,40	5,34		0,82	1,27		1,34	2,10					30,51	30,51	0,81
					14		80	100	1455	3495	1595		410	615		465	1285					9514	9514	0,87
DG								4,29														4,29	4,29	0,11
								395														395	395	0,04
BK			0,57			0,79	51,24	3,23	18,30	14,62	19,24	7,04	42,04	48,63	10,58	38,72	11,47	10,39	76,34	13,93		366,56	367,13	9,75
					1918		490	235	2580	2675	5980	1930	19885	20795	4280	18940	5395	5985	26010	5355		122453	122453	11,14

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zalesione		grunty zales. i niezales.
	plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
DB				0,46			14,60	10,38	3,15	16,67	5,36			2,30	3,48	28,91	17,69	4,05	6,50			113,09	113,55	3,02
				138	292			1205	670	3920	1320			900	1450	10120	7655	1765	2220			31517	31655	2,88
DB.C										0,88												0,88	0,88	0,02
										250												250	250	0,02
BRZ						0,58	3,17	1,95	15,96	27,72	14,96	52,64	23,77	14,45	5,62	7,55			5,54	5,27		179,18	179,18	4,76
					38		240	130	3270	6045	4050	17215	7645	3460	1700	1805			1255	1680		48533	48533	4,41
OL				5,76		1,47	1,14	12,49	5,45	23,39	13,21	28,79	24,93	34,08	18,05	7,48						170,48	176,24	4,68
				62	65			2125	1485	5545	4590	10485	9230	13430	7285	2510						56750	56812	5,17
AK										0,75												0,75	0,75	0,02
										115												115	115	0,01
OS										0,62												0,62	0,62	0,02
										160												160	160	0,01
Razem		65,74	3,70	17,12		268,28	190,47	142,67	166,94	417,48	481,34	538,87	358,18	261,24	329,13	299,42	68,77	25,04	111,56	19,20		3678,59	3765,15	100,00
		711	24	496	8007	50	4060	16785	34235	115870	157975	190295	141275	103395	121505	121660	29135	10650	36540	7035		1098472	1099703	100,00
Lasy gospod.																								
SO		142,14	26,01	354,10		751,03	1826,94	579,08	406,68	919,85	976,39	1127,58	811,33	356,35	364,45	330,47	151,49	22,72	109,42	35,67		8769,45	9291,70	80,62
		1340	92	2317	14532	85	43055	56635	80090	238085	329595	402760	287985	130855	123165	111765	47170	6675	30375	9355		1912182	1915931	78,71
SO.B										0,88												0,88	0,88	0,01
										80												80	80	0,00
MD							14,44	5,75	2,22		0,58											22,99	22,99	0,20
					213		435	875	530		195											2248	2248	0,09
ŚW							26,26	18,09	24,28	33,42	16,50	3,77	12,54	24,83	3,35	3,83	0,94		2,65			170,46	170,46	1,48
					503		795	1985	4970	10350	7735	2075	7420	15030	2590	1670	700		600			56423	56423	2,32
DG																	2,06					2,06	2,06	0,02
																1455						1455	1455	0,06

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zalesione		grunty zales. i niezales.
	plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
BK			0,32	0,42		51,29	53,08	87,17	10,45	61,58	64,64	39,24	22,91	7,51	5,20	7,40	17,22	1,51	42,25	30,83		502,28	503,02	
			4		2481		290	3140	1570	10160	20715	16145	9410	4555	1755	3195	6350	600	17835	8410		106611	106615	
DB			9,57	21,45		9,58	124,21		8,92	32,15	10,39	6,74		12,79		6,24	3,67	1,00	14,10			229,79	260,81	
			75	469	1140		1215		1720	7655	4015	2810		3855		2265	1430	1090	3615			30810	31354	
DB.B																	2,05					2,05	2,05	
																	1095					1095	1095	
KL												1,48										1,48	1,48	
												150										150	150	
JS													3,30									3,30	3,30	
													780									780	780	
BRZ						2,42	22,69	106,66	125,86	232,29	161,23	280,97	56,63	14,54	4,59				42,57	11,43		1061,88	1061,88	
					736		1330	12825	23835	53000	46645	92820	19855	4365	1865				10375	2830		270481	270481	
OL		1,69		9,54			30,99	5,00	5,76	23,74	15,55	8,92	15,89	18,46	5,35							129,66	140,89	1,69
				195	430		3000	715	1120	7170	3475	3035	5580	7520	1990							34035	34230	
OL.S											0,96											0,96	0,96	
											175											175	175	
OS								1,25	10,50	32,67	7,72	1,60										53,74	53,74	
					5			235	2090	7970	1665	595										12560	12560	
LP							8,11					1,58										9,69	9,69	
					11		40					475										526	526	
Razem		143,83	35,90	385,51		814,32	2106,72	803,00	594,67	337,54	1253,00	1471,88	922,60	434,48	382,94	350,00	175,37	25,23	210,99	77,93		10960,67	11525,91	143,83
		1340	171	2981	20051	85	50160	76410	115925	334645	414040	520865	331030	166180	131365	120350	56745	8365	62800	20595		2429611	2434103	1340

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zalesione		grunty zales. i niezales.
	plazowiny	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Łącznie																								
SO	207,88	29,14	370,71		1018,46	1955,87	730,38	528,78	253,97	420,71	1596,52	1077,95	525,64	679,49	569,86	245,19	33,32	132,60	35,67		1804,41	12412,14	78,15	
	2051	116	3003	20398	135	47125	74175	105315	335500	477740	571400	392090	197965	237000	205485	76455	9575	37430	9355		2797143	2802313	75,74	
SO.B									0,88												0,88	0,88	0,01	
									80												80	80	0	
MD						14,44	5,75	2,22		0,58											22,99	22,99	0,14	
				213		435	875	530		195											2248	2248	0,06	
ŚW					0,83	30,09	21,38	35,48	61,25	25,44	3,77	15,18	26,10	5,87	5,17	6,36		2,65			239,57	239,57	1,51	
				582		955	2405	7805	20725	11085	2075	8860	15645	3980	2135	3620		600			80472	80472	2,17	
DG						4,29									2,06						6,35	6,35	0,04	
						395									1455						1850	1850	0,05	
BK		0,89	0,42		52,08	104,68	90,40	28,75	76,20	83,88	47,00	64,95	56,14	18,61	48,78	53,12	25,67	118,59	44,76		913,61	914,92	5,76	
		4		4403		780	3375	4150	12835	26695	18335	29295	25350	7490	23200	23020	13185	43845	13765		249723	249727	6,75	
DB		9,57	21,91		9,58	138,81	12,22	12,07	48,82	15,75	6,74		15,09	3,60	35,15	26,75	5,05	20,60			350,23	381,71	2,40	
		75	607	1432		1215	1515	2390	11575	5335	2810		4755	1485	12385	11415	2855	5835			65002	65684	1,78	
DB.B																2,05					2,05	2,05	0,01	
																1095					1095	1095	0,03	
DB.C									0,88												0,88	0,88	0,01	
									250												250	250	0,01	
KL											1,48										1,48	1,48	0,01	
											150										150	150	0	
JS												3,30									3,30	3,30	0,02	
												780									780	780	0,02	
BRZ					3,00	41,78	133,55	152,25	325,85	231,61	389,47	82,16	33,68	20,75	17,66			48,11	16,70		1496,57	1496,57	9,42	
					839		3150	15430	29055	74930	67410	131345	28165	9210	6185	4365			11630	4510		386224	386224	10,44

Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
	do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zalesione		grunty zales. i niezales.
	plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
	powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
OL		1,69		19,73		1,47	32,13	17,49	14,32	47,13	31,87	40,59	43,36	53,22	24,14	7,48						313,20	334,62	2,11
				270	495		3000	2840	3345	12715	9255	14805	15910	21295	9605	2510						95775	96045	2,6
OL.S										0,96												0,96	0,96	0,01
										175												175	175	0
AK									0,75													0,75	0,75	0,00
									115													115	115	0
OS								1,25	11,12	32,67	7,72	1,60										54,36	54,36	0,34
					5			235	2250	7970	1665	595										12720	12720	0,34
LP							8,11					1,58										9,69	9,69	0,06
					11		40					475										526	526	0,01
Ogółem		209,57	39,60	412,77		1085,42	2325,91	1016,71	785,74	1848,61	1817,56	2088,75	1286,90	709,87	752,46	686,16	333,47	64,04	322,55	97,13		15221,28	15883,22	100
		2051	195	3880	28378	135	56700	101245	154955	476755	599380	741990	475100	274220	265745	251535	115605	25615	99340	27630		3694328	3700454	100
Procent		1,32	0,25	2,60		6,83	14,65	6,40	4,95	11,64	11,44	13,15	8,10	4,47	4,74	4,32	2,10	0,40	2,03	0,61		95,83	100,00	100
		0,06	0,01	0,10	0,77	0,00	1,53	2,74	4,19	12,88	16,20	20,05	12,84	7,41	7,18	6,80	3,12	0,69	2,68	0,75		99,83	100,00	100

Grunty związane z gospodarką leśną.....562,39 (ha)

Ogółem lasy.....16445,61 (ha)

Powierzchnia ewidencyjna lasów.....164449809 (m²)

Tabela IV

Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku według typów siedliskowych lasu i gatunków panujących

Nadleśnictwo Czarnobór (11-30)

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent		
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stale		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zalesione		grunty zales. i niezales.	
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej				
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
BŚW	SO		129,01	1,67	313,90		492,61	119,75	321,14	242,88	392,29	513,58	386,65	203,62	186,62	236,32	179,90	81,61	17,00				4373,97	4818,55	98,46	
			1067		969	8907	65	17755	23765	44200	85345	164045	125255	67550	69610	84250	67925	23145	4775				786592	788628	98,68	
	BRZ								7,86	22,88	19,69	9,49	11,28	2,36										73,56	73,56	1,5
						2			225	2220	3135	1850	2200	495										10127	10127	1,27
	OS										1,85													1,85	1,85	0,04
Razem		129,01	1,67	313,90		492,61	127,61	344,02	264,42	401,78	524,86	389,01	203,62	186,62	236,32	179,90	81,61	17,00				4449,38	4893,96	100		
			1067		969	8909	65	17980	25985	47755	87195	166245	125750	67550	69610	84250	67925	23145	4775				797139	799175	100	
BW	SO				12,70		15,05	18,26	42,53	17,56	1,61	17,60			7,89	5,00	43,64						169,14	181,84	65,57	
					1005	321		925	4415	3010	450	6065			2215	1390	11115						29906	30911	61,57	
	ŚW							2,02															2,02	2,02	0,73	
	BRZ								12,12	20,37	4,02	49,44	2,05	5,44										93,44	93,44	33,7
						42		1265	2710	730	12215	515	1815											19292	19292	38,43
Razem				12,70		15,05	32,40	62,90	21,58	51,05	19,65	5,44		7,89	5,00	43,64							264,60	277,30	100	
					1005	363		2190	7125	3740	12665	6580	1815		2215	1390	11115						49198	50203	100	
BB	SO																	4,56					4,56	4,56	82,16	
																		770					770	770	84,62	
	BRZ												0,99										0,99	0,99	17,84	
													140										140	140	15,38	
Razem												0,99					4,56					5,55	5,55	100		
												140						770					910	910	100	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo-stale		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zalesione		grunty zales. i niezales.
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
BMŚW	SO		77,28	18,75	22,33		491,26	678,16	276,15	192,38	621,10	603,02	915,06	727,08	255,40	367,53	286,88	86,92	13,82	33,59	17,95		5566,30	5684,66	95,39
			937	101	726	9854	50	23815	33680	40005	178500	203410	330995	268365	95175	125050	102305	30560	3795	9475	4940		1459974	1461738	96,16
	SO.B											0,88											0,88	0,88	0,01
												80											80	80	0,01
	ŚW								1,51	0,52		0,99			1,45	3,19		1,64					9,30	9,30	0,16
									100	75		335			1035	2065		700					4310	4310	0,28
	DG									1,28													1,28	1,28	0,02
										110													110	110	0,01
	DB							1,63	12,75	0,73	1,59	0,13	0,75										17,58	17,58	0,29
							217		130	80	320	25	55										827	827	0,05
	BRZ							3,00	4,19	40,08	53,60	52,74	19,02	42,77	8,07	4,64					4,58		232,69	232,69	3,9
							225		285	5010	11230	9525	5210	13175	2425	1460					1715		50260	50260	3,31
OL								1,24	1,49				1,02									3,75	3,75	0,06	
						80		50	200				225									555	555	0,04	
OS									0,77	6,93	0,99		1,60									10,29	10,29	0,17	
									155	1090	290		595									2130	2130	0,14	
Razem		77,28	18,75	22,33			495,89	697,85	321,02	254,50	676,83	622,79	960,45	736,60	263,23	367,53	288,52	86,92	13,82	38,17	17,95	5842,07	5960,43	100	
		937	101	726	10376		50	24380	39310	52645	188755	208675	344990	271825	98700	125050	103005	30560	3795	11190	4940	1518246	1520010	100	
BMW	SO		1,59	1,28	4,99		9,05	7,97	24,12	10,89	3,07	28,49	20,66	8,05	7,33	2,37	4,74	5,68					132,42	140,28	33,52
			47		103	238		660	3295	1685	1155	8485	7815	2255	3515	710	1220	2545					33578	33728	32,99
	ŚW								3,79	9,82		2,36			1,14	2,31		2,19			2,12		23,73	23,73	5,67
							147		95	895		680			600	845		865			350		4477	4477	4,38
	DB								2,21														2,21	2,21	0,53
							32		20														52	52	0,05
	DB.C											0,88											0,88	0,88	0,21
												250											250	250	0,24
BRZ								1,47	13,94	14,05	88,48	103,53	10,11	12,21								243,79	243,79	58,26	
						120		105	1935	2595	20905	30825	2445	3830								62760	62760	61,4	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent		
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zalesione		grunty zales. i niezales.	
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej				
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
	OL							5,05	1,76														6,81	6,81	1,63	
						45		525	180															750	750	0,73
	OS										0,74												0,74	0,74	0,18	
											215													215	215	0,21
Razem		1,59	1,28	4,99			9,05	20,49	49,64	24,94	95,53	132,02	30,77	21,40	9,64	2,37	6,93	5,68		2,12			410,58	418,44	100	
		47		103	582		1405	6305	4280	23205	39310	10260	6685	4360	710	2085	2545		350				102082	102232	100	
BMB	SO			11,57					17,02		0,82				2,28	19,43	1,39	49,07					90,01	101,58	58,81	
				53					2380		105				825	5765	420	12670					22165	22218	55,13	
	ŚW								0,93	2,02	8,90	1,86		4,31				1,69					19,71	19,71	11,41	
						17			45	435	3530	220		2315				815						7377	7377	18,3
	BRZ								7,07	2,15	4,92	3,58		7,91	9,33	6,63	9,03						50,62	50,62	29,31	
						4			485	510	1050	665		2245	2135	1390	2180							10664	10664	26,46
	OL											0,82												0,82	0,82	0,47
												45												45	45	0,11
	Razem				11,57					25,02	4,17	15,46	5,44		12,22	11,61	26,06	10,42	50,76					161,16	172,73	100
					53	21				2910	945	4730	885		4560	2960	7155	2600	13485					40251	40304	100
LMSW	SO			7,44	4,57		10,49	110,11	40,58	59,84	190,92	229,37	257,37	109,32	58,18	22,96	33,84	14,79	2,50	60,15	12,42		1212,84	1224,85	63,83	
				15	132	828	20	3540	5390	15065	57580	85335	101155	41215	23470	9105	12745	5720	1005	17365	2945		382483	382630	69,47	
	MD							14,44		1,37		0,58											16,39	16,39	0,85	
						128		435		325		195												1083	1083	0,2
	ŚW						0,83	17,79	1,82	2,39	4,98			0,82	2,33	2,52		3,73					37,21	37,21	1,94	
						258		595	230	375	1635			410	1755	1390		2105						8753	8753	1,59
	DG								3,01															3,01	3,01	0,16
									285															285	285	0,05
	BK							12,42	31,40		2,61	2,68	0,96	7,04	3,85	4,10	9,07	12,64	13,42	2,34	9,81	26,11		138,45	138,45	7,21
						371		405		540	620	260	1930	1360	1750	3020	4550	4990	1310	2910	6205			30221	30221	5,49
DB				6,62	4,14		1,54	37,19	9,77	3,12	6,22	3,43	1,78		0,70	0,82	20,03	11,08	1,00	2,32			99,00	109,76	5,72	
				74	393	648		300	1240	635	1240	970	570		270	310	6435	4515	1090	345			18568	19035	3,46	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zalesione		grunty zales. i niezales.
		plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101- 120	121- 140				141 i wyżej			
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
	KL												1,48										1,48	1,48	0,08
														150										150	150
	BRZ								9,29	7,12	14,36	60,95	41,47	158,38	17,41	2,20	1,97				19,47	10,73	343,35	343,35	17,89
							204		710	745	2235	13890	12030	54975	6065	790	490				4365	2700	99199	99199	18,01
	OL								12,26			5,07		1,24	1,70								20,27	20,27	1,06
							166		975			1555		450	505								3651	3651	0,66
	AK										0,75												0,75	0,75	0,04
											115												115	115	0,02
	OS										1,72	13,86	6,25										21,83	21,83	1,14
											580	3205	1335										5120	5120	0,93
	LP													1,58									1,58	1,58	0,08
														475									475	475	0,09
	Razem				14,06	8,71		25,28	232,48	62,30	86,16	284,68	282,06	428,87	133,10	67,51	37,34	66,51	43,02	5,84	91,75	49,26	1896,16	1918,93	100
					89	525	2603	20	6960	7890	19870	79725	100125	159705	49555	28035	14315	23730	17330	3405	24985	11850	550103	550717	100
LMW	SO			0,65				1,20	3,70		12,37	6,25	2,47	0,81	2,15	3,60	0,99			0,71	34,25	34,90	11,4		
				15	40			605		2860	1480	745	315	840	1405	340					170	8800	8815	10,49	
	ŚW							1,29	0,93	19,05	17,77	7,00		0,77	6,89		1,34					55,04	55,04	17,98	
							31		75	90	4565	5705	2925		255	3450		570					17666	17666	21,02
	BK							0,36											3,03			3,39	3,39	1,11	
							4													1795			1799	1799	2,14
	DB			0,59	3,48			2,10		1,79								2,11	1,14				7,14	11,21	3,66
					69					455								880	445				1780	1849	2,2
	BRZ							1,99	7,29	27,74	21,38	16,29	9,46	5,43	10,40						2,79		102,77	102,77	33,58
							110		190	810	5200	5165	5010	2840	1890	2985					635		24835	24835	29,55
OL				1,55			9,61	1,05	4,76	11,07	9,42	15,10	16,23	7,06	13,96							88,26	89,81	29,34	
				40		87		1215	240	1055	3050	2195	5495	5280	2470	5855						26942	26982	32,12	
OL.S											0,96											0,96	0,96	0,31	
											175											175	175	0,21	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent		
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zalesione		grunty zales. i niezales.	
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100										
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
	OS									0,62	6,56	0,84											8,02	8,02	2,62	
											160	1585	165											1910	1910	2,27
	Razem			0,59	5,68				16,55	12,97	53,96	70,11	39,80	27,03	23,24	26,50	17,56	4,44	1,14	3,03	2,79	0,71		299,83	306,10	100
LMB	SO									5,14	4,52	4,88					0,77	2,04	2,56				19,91	19,91	13,77	
										645	1515	1885					230	485	1045					5805	5805	16,08
	ŚW										7,56													7,56	7,56	5,23
											2520														2520	2520
	DB																	6,60	1,14	4,05				11,79	11,79	8,15
																		2080	355	1765					4200	4200
	BRZ								2,76	6,44	0,68	10,09	10,19	6,74	7,65	7,11	7,87	8,63						68,16	68,16	47,14
							43		220	805	155	2425	2660	1905	2520	1840	2465	2185						17223	17223	47,72
	OL		1,69		11,57				0,68	2,29	2,05	2,35	4,15	2,12	0,34	1,30	4,71	3,93						23,92	37,18	25,71
					147				50	400	400	425	1170	715	130	420	1505	985						6200	6347	17,58
Razem		1,69		11,57				3,44	13,87	2,73	24,52	19,22	8,86	7,99	8,41	13,35	21,20	3,70	4,05				131,34	144,60	100	
				147		43		270	1850	555	6885	5715	2620	2650	2260	4200	5735	1400	1765				35948	36095	100	
LŚW	SO							20,42		5,23	27,27	16,86	14,31	29,07	5,79	21,51	16,44				38,86	4,59		200,35	200,35	12,62
							210		430		1350	7990	6815	5435	12390	2315	9095	8930				10590	1300		66850	66850
	MD								5,75	0,85														6,60	6,60	0,42
							85		875	205															1165	1165
	ŚW								3,07	5,12	7,87	18,69	16,58	3,77	6,69	11,38	3,35		0,94		0,53			77,99	77,99	4,91
							67		65	760	1485	6320	7940	2075	4245	7530	2590		700		250			34027	34027	7,49
	DG																	2,06						2,06	2,06	0,13
																		1455						1455	1455	0,32
BK			0,89	0,42			39,66	72,92	90,40	26,14	73,52	81,29	39,96	61,10	52,04	9,54	34,82	38,27	20,30	108,78	18,65		767,39	768,70	48,42	
			4			4028		375	3375	3610	12215	26030	16405	27935	23600	4470	18150	17515	10080	40935	7560		216283	216287	47,63	
DB			2,36	13,61			6,41	82,36	1,72	5,57	42,47	11,57	3,17		14,39	2,78	4,80	13,39		18,28			206,91	222,88	14,04	
			1	131		374		765	195	980	10310	4310	1350		4485	1175	2390	6100		5490			37924	38056	8,38	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku											KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Pro- cent			
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozo- stałe		I		II		III		IV		V		VI				VII	VIII		grunty zalesione	grunty zales. i niezales.	
		plazo- winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101- 120				121- 140	141 i wyżej				
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
	DB.B																	2,05					2,05	2,05	0,13	
																			1095					1095	1095	0,24
	BRZ								2,10	8,36	14,08	26,71	24,20	150,41	18,68		4,28				21,27	5,97		276,06	276,06	17,39
							89		150	710	2925	7500	8295	52655	7270		1840					4915	1810		88159	88159
	OL												1,12	1,89		4,03	4,05							11,09	11,09	0,7
													485	605		1350	1650							4090	4090	0,9
	OS									0,48		10,52	0,63											11,63	11,63	0,73
							5			80		2675	165											2925	2925	0,64
	LP								8,11															8,11	8,11	0,51
							11		40															51	51	0,01
Razem				3,25	14,03		46,07	188,98	111,83	59,74	199,18	152,25	213,51	115,54	87,63	45,51	58,12	54,65	20,30	187,72	29,21		1570,24	1587,52	100	
				5	131	4869		1825	5995	10555	47010	54040	78525	51840	39280	20820	30925	25410	10080	62180	10670		454024	454160	100	
LW	SO											0,66											0,66	0,66	1,21	
													220											220	220	1,2
	ŚW								0,62	1,64	4,15												6,41	6,41	11,77	
							53		25	255	945													1278	1278	6,96
	BK											1,63						1,32	1,43				4,38	4,38	8,04	
												405						500	515				1420	1420	7,73	
	DB				0,68				2,20					1,79				1,61					5,60	6,28	11,53	
					14	161								890				600					1651	1665	9,06	
	JS														3,30								3,30	3,30	6,06	
															780									780	780	4,25
BRZ									1,88	0,59			2,81	3,69								8,97	8,97	16,47		
									340	165			900	1660									3065	3065	16,68	
OL								2,15	0,70				4,21	6,40	10,27	0,74						24,47	24,47	44,92		
						12		185	95				1540	2800	4980	330							9942	9942	54,12	
Razem				0,68				4,97	2,34	6,03	0,59	2,29	8,81	13,39	10,27	0,74	2,93	1,43				53,79	54,47	100		
				14	226			210	350	1285	165	625	3330	5240	4980	330	1100	515					18356	18370	100	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent	
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zalesione		grunty zales. i niezales.
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej			
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
OL	ŚW								0,60														0,60	0,60	0,43
							9		55														64	64	0,15
	BRZ										1,06			1,11									2,17	2,17	1,56
											240			260										500	500
	OL					3,53		1,47	1,14	10,20	7,51	27,82	17,18	14,69	17,93	30,56	0,32	3,55						132,37	135,90
					63	105			1725	1890	7640	5405	5680	6915	12075	90	1525						43050	43113	98,71
Razem					3,53		1,47	1,14	10,80	7,51	28,88	17,18	14,69	19,04	30,56	0,32	3,55						135,14	138,67	100
					63	114			1780	1890	7880	5405	5680	7175	12075	90	1525						43614	43677	100
OLJ	OL				3,08									0,32	0,76		0,36						1,44	4,52	100
					20									95	280		175						550	570	100
	Razem				3,08									0,32	0,76		0,36						1,44	4,52	100
					20									95	280		175						550	570	100
Łącznie	SO		207,88	29,14	370,71		1018,46	1955,87	730,38	528,78	1253,97	1420,71	1596,52	1077,95	525,64	679,49	569,86	245,19	33,32	132,60	35,67		11804,41	12412,14	78,15
			2051	116	3003	20398	135	47125	74175	105315	335500	477740	571400	392090	197965	237000	205485	76455	9575	37430	9355		2797143	2802313	75,74
	SO.B										0,88												0,88	0,88	0,01
											80												80	80	0
	MD							14,44	5,75	2,22		0,58											22,99	22,99	0,14
							213		435	875	530		195										2248	2248	0,06
	ŚW							0,83	30,09	21,38	35,48	61,25	25,44	3,77	15,18	26,10	5,87	5,17	6,36		2,65		239,57	239,57	1,51
							582		955	2405	7805	20725	11085	2075	8860	15645	3980	2135	3620		600		80472	80472	2,17
	DG									4,29								2,06					6,35	6,35	0,04
										395								1455					1850	1850	0,05
	BK			0,89	0,42			52,08	104,68	90,40	28,75	76,20	83,88	47,00	64,95	56,14	18,61	48,78	53,12	25,67	118,59	44,76	913,61	914,92	5,76
				4			4403		780	3375	4150	12835	26695	18335	29295	25350	7490	23200	23020	13185	43845	13765	249723	249727	6,75
	DB				9,57	21,91		9,58	138,81	12,22	12,07	48,82	15,75	6,74		15,09	3,60	35,15	26,75	5,05	20,60		350,23	381,71	2,4
				75	607	1432		1215	1515	2390	11575	5335	2810		4755	1485	12385	11415	2855	5835		65002	65684	1,78	
DB.B																		2,05				2,05	2,05	0,01	
																		1095				1095	1095	0,03	

Siedliskowy typ lasu	Gatunek panujący	Grunty leśne niezalesione				Przest. na gr. zal.	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		Procent		
		do odnowienia		w prod. ubocz.	pozostałe		I		II		III		IV		V		VI	VII				VIII	grunty zalesione		grunty zales. i niezales.	
		plazo-winy	haliz. zręby				1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140				141 i wyżej				
		powierzchnia w ha / miąższość w m3																								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
	DB.C										0,88												0,88	0,88	0,01	
												250												250	250	0,01
	KL													1,48										1,48	1,48	0,01
														150										150	150	0
	JS														3,30									3,30	3,30	0,02
															780									780	780	0,02
	BRZ							3,00	41,78	133,55	152,25	325,85	231,61	389,47	82,16	33,68	20,75	17,66			48,11	16,70		1496,57	1496,57	9,42
							839		3150	15430	29055	74930	67410	131345	28165	9210	6185	4365			11630	4510		386224	386224	10,44
	OL		1,69			19,73		1,47	32,13	17,49	14,32	47,13	31,87	40,59	43,36	53,22	24,14	7,48						313,20	334,62	2,11
						270	495		3000	2840	3345	12715	9255	14805	15910	21295	9605	2510						95775	96045	2,6
	OL.S											0,96												0,96	0,96	0,01
												175												175	175	0
	AK										0,75													0,75	0,75	0
											115													115	115	0
	OS									1,25	11,12	32,67	7,72	1,60										54,36	54,36	0,34
							5			235	2250	7970	1665	595										12720	12720	0,34
	LP									8,11					1,58									9,69	9,69	0,06
							11		40					475										526	526	0,01
Ogółem		209,57	39,60	412,77			1085,42	2325,91	1016,71	785,74	1848,61	1817,56	2088,75	1286,90	709,87	752,46	686,16	333,47	64,04	322,55	97,13		15221,28	15883,22	100	
		2051	195	3880			28378	135	56700	101245	154955	476755	599380	741990	475100	274220	265745	251535	115605	25615	99340	27630		3694328	3700454	100

Grunty związane z gospodarką leśną.....562,39 (ha)

Ogółem lasy.....16445,61 (ha)

Powierzchnia ewidencyjna lasów.....164449809 (m²)

Tabela Va

Powierzchniowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu

Nadleśnictwo Czarnobór (11-30)

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
1	2	Powierzchnia zalesiona w ha													16	17	18	19	20
BŚW	SO	393,56	853,96	273,48	228,08	368,27	500,36	376,19	202,97	183,21	235,67	178,35	81,61	17,00				3892,71	87,49
	MD		0,19															0,19	0,00
	ŚW	1,64	6,41	1,75						2,54		1,03						13,37	0,30
	BK	0,89	0,54						0,13									1,56	0,04
	DB	1,24	1,02	0,32	0,35													2,93	0,07
	DB.C		0,92															0,92	0,02
	BRZ	95,28	259,12	66,72	24,15	31,71	24,50	12,22	0,65	0,87	0,65	0,52						516,39	11,61
	OL		1,09															1,09	0,02
	OL.S		1,17						0,47									1,64	0,04
	AK				1,06													1,06	0,02
OS		3,19	1,75	10,78	1,80												17,52	0,39	
Razem	ha	492,61	1127,61	344,02	264,42	401,78	524,86	389,01	203,62	186,62	236,32	179,90	81,61	17,00				4449,38	100,00
	%	11,07	25,36	7,73	5,94	9,03	11,80	8,74	4,58	4,19	5,31	4,04	1,83	0,38				100,00	100,00
BW	SO	7,94	17,87	34,89	15,87	4,79	17,84	0,54		7,89	4,70	32,04						144,37	54,55
	ŚW	4,23	2,88															7,11	2,69
	BRZ	2,31	8,34	23,41	5,71	34,66	1,81	4,36			0,30	11,46						92,36	34,91
	OL	0,57																0,57	0,22
	OS		3,31	4,60		11,60		0,54				0,14						20,19	7,63
Razem	ha	15,05	32,40	62,90	21,58	51,05	19,65	5,44		7,89	5,00	43,64						264,60	100,00
	%	5,69	12,24	23,77	8,16	19,29	7,43	2,06		2,98	1,89	16,49						100,00	100,00
BB	SO												4,56					4,56	82,16
	BRZ							0,99										0,99	17,84
Razem	ha							0,99					4,56					5,55	100,00
	%							17,84					82,16					100,00	100,00

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
Powierzchnia zalesiona w ha																		%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
BMŚW	SO	378,34	491,85	226,83	160,54	560,49	547,36	834,54	663,37	237,80	352,03	275,09	82,86	13,48	23,03	16,22		4863,83	83,27	
	SO.B					0,79												0,79	0,01	
	SO.WE			0,70															0,70	0,01
	MD	5,26	7,28	0,23		1,05													13,82	0,24
	ŚW	3,31	31,21	9,85	1,77	2,82	0,79	1,69	13,26	6,55	0,66	1,69	0,66		0,18	0,69			75,13	1,29
	DG		0,46	0,64															1,10	0,02
	BK	27,57	4,15	0,20	0,39		0,24	0,07	2,27	0,66	1,47	1,92	2,12		4,73	1,04			46,83	0,80
	DB	32,56	19,76	2,19	2,11	1,81	1,21	1,33	0,51	1,63	2,04	1,90	0,64		7,36				75,05	1,28
	DB.C		0,18			0,09	0,10												0,37	0,01
	KL				1,06														1,06	0,02
	JW						0,21				0,88		0,36						1,45	0,02
	WZ								0,14										0,14	0,00
	GB		0,46																0,46	0,01
	BRZ	48,71	130,97	73,90	66,57	93,42	68,10	116,08	56,11	15,61	11,05	7,37	0,64		2,74				691,27	11,83
	OL		5,63	3,43	0,46	0,49	0,73	0,95	0,64	0,10	0,28	0,11			0,34				13,16	0,23
	OLS		0,34		0,48														0,82	0,01
	AK											0,08							0,08	0,00
	TP							0,10											0,10	0,00
	OS		4,14	3,05	20,64	15,87	4,05	5,69	0,30										53,74	0,92
	WB				0,24														0,24	0,00
LP	0,14	1,42		0,24										0,13				1,93	0,03	
Razem	ha	495,89	697,85	321,02	254,50	676,83	622,79	960,45	736,60	263,23	367,53	288,52	86,92	13,82	38,17	17,95		5842,07	100,00	
	%	8,49	11,95	5,49	4,36	11,59	10,66	16,42	12,61	4,51	6,29	4,94	1,49	0,24	0,65	0,31		100,00	100,00	
BMW	SO	4,57	4,70	14,74	9,19	13,12	26,40	13,71	6,97	7,27	1,92	4,64	5,53					112,76	27,46	
	MD		0,22			0,69												0,91	0,22	
	ŚW	2,45	5,04	10,90	0,20	2,85	0,16	0,59	1,03	0,70		1,30			2,02			27,24	6,63	
	BK	0,41	0,44			0,41													1,26	0,31
	DB	1,06	0,96	0,54		0,14			0,11		0,20	0,27							3,28	0,80
	DB.C					0,70													0,70	0,17

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII						
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej						
Powierzchnia zalesiona w ha																		%		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	JW			0,19														0,19	0,05	
	BRZ		4,55	15,31	13,41	59,50	71,42	14,47	12,30	1,44	0,11	0,26	0,15		0,10			193,02	47,01	
	OL	0,56	4,31	5,69	0,88	1,01	1,48	0,30	0,64		0,14	0,46						15,47	3,77	
	OS		0,27	2,27	1,26	17,11	32,56	1,70	0,35	0,23								55,75	13,58	
Razem	ha	9,05	20,49	49,64	24,94	95,53	132,02	30,77	21,40	9,64	2,37	6,93	5,68		2,12			410,58	100,00	
	%	2,20	4,99	12,09	6,07	23,27	32,16	7,49	5,21	2,35	0,58	1,69	1,38		0,52			100,00	100,00	
BMB	SO			10,35	0,38	2,50	1,08		1,01	2,03	15,00	2,90	43,61					78,86	48,93	
	ŚW			3,04	1,64	6,94	1,30		4,44				1,35					18,71	11,61	
	BK									0,48	0,12		0,63					1,23	0,76	
	DB			0,41						0,36								0,77	0,48	
	BRZ			10,10	1,62	4,74	2,96		5,39	7,92	10,81	7,52	5,17					56,23	34,89	
	OL			1,12	0,53	1,28	0,10		1,27	0,82	0,13							5,25	3,26	
	OS								0,11									0,11	0,07	
Razem	ha			25,02	4,17	15,46	5,44		12,22	11,61	26,06	10,42	50,76					161,16	100,00	
	%			15,52	2,59	9,59	3,38		7,58	7,20	16,17	6,47	31,50					100,00	100,00	
LMŚW	SO	9,24	80,97	22,81	50,37	157,58	179,43	243,48	95,88	51,43	18,94	28,06	15,11	1,98	27,85	12,89		996,02	52,54	
	SO.B						0,12											0,12	0,01	
	MD	2,01	14,63	1,12	3,29	1,04	1,60		0,13	0,35					0,11			24,28	1,28	
	ŚW	0,88	25,90	7,13	6,01	10,04	3,86	1,93	1,44	3,22	2,66	1,27	2,25		6,71			73,30	3,87	
	JD														0,15			0,15	0,01	
	DG		0,28	2,71											0,04			3,03	0,16	
	BK	7,22	29,26	1,34	1,57	2,49	4,50	6,78	5,98	6,21	11,03	17,42	16,13	2,78	25,67	23,44		161,82	8,53	
	DB	5,30	29,39	5,74	2,60	6,08	5,94	4,55	4,28	1,92	2,41	15,49	7,28	0,90	20,14	4,27		116,29	6,13	
	DB.C					0,38	1,55												1,93	0,10
	KL		0,67						0,99	0,13									1,79	0,09
	JW		1,92	0,18	0,08				0,32										2,50	0,13
	JS								1,38										1,38	0,07
	GB		0,13			0,13				0,10		0,20	0,07						0,63	0,03
BRZ	0,16	34,72	20,81	19,85	77,32	66,27	157,83	22,34	3,53	2,12	1,51	0,67		0,18	9,63	8,00		424,94	22,41	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	OL		9,37	0,16	0,46	4,75	0,40	1,19	1,02	0,53		1,63	0,93		0,65	0,66		21,75	1,15
	OL.S		0,25	0,18														0,43	0,02
	AK				0,44													0,44	0,02
	OS		2,65	0,12	1,49	24,87	18,39	9,32	1,64	0,22	0,18	0,93	0,36		0,43			60,60	3,20
	LP	0,47	2,34						1,10	0,26				0,22		0,37			4,76
Razem	ha	25,28	232,48	62,30	86,16	284,68	282,06	428,87	133,10	67,51	37,34	66,51	43,02	5,84	91,75	49,26		1896,16	100,00
	%	1,33	12,26	3,29	4,54	15,01	14,88	22,61	7,02	3,56	1,97	3,51	2,27	0,31	4,84	2,60		100,00	100,00
LMW	SO		2,74	2,48	6,49	14,93	6,09	3,28	1,65	4,06	3,76	0,96			0,30	0,50		47,24	15,76
	MD			0,07		0,30												0,37	0,12
	ŚW		1,15	2,62	19,49	12,83	3,98		1,36	4,98	0,34	0,93			0,39	0,21		48,28	16,10
	BK		0,32				1,25		0,84		0,66	0,37	0,23	1,82	0,64			6,13	2,04
	DB		1,08	0,22	1,56	1,64	0,97	0,89	0,28	1,29	0,94	1,39	0,68	1,21	0,71			12,86	4,29
	KL						0,10	0,17										0,27	0,09
	JW				0,10	0,56						0,08						0,74	0,25
	WZ				0,10													0,10	0,03
	JS				0,10		0,10											0,20	0,07
	GB				0,22	0,17		0,07										0,46	0,15
	BRZ		4,26	5,29	19,57	21,34	13,06	8,89	5,84	8,11	0,37	0,45			0,75			87,93	29,33
	OL		6,35	1,95	5,79	11,36	12,38	12,64	13,27	7,54	11,41	0,16	0,23					83,08	27,71
	OL.S		0,16			0,77	0,31	0,34										1,58	0,53
	TP							0,22					0,06					0,28	0,09
	OS		0,49	0,34	0,54	6,21	1,56	0,53		0,52		0,12						10,31	3,44
Razem	ha		16,55	12,97	53,96	70,11	39,80	27,03	23,24	26,50	17,56	4,44	1,14	3,03	2,79	0,71		299,83	100,00
	%		5,52	4,33	18,00	23,37	13,27	9,02	7,75	8,84	5,86	1,48	0,38	1,01	0,93	0,24		100,00	100,00
LMB	SO			3,15	0,15	4,73	3,76	0,71	2,21	0,41	1,18	1,14	1,06					18,50	14,09
	ŚW		0,22	1,83		7,21	0,07		0,86	0,53								10,72	8,16
	BK		0,22							0,44	0,48	3,18	0,87	1,22				6,41	4,88
	DB			0,43					0,76	0,57	1,08	4,74	0,89	2,83				11,30	8,60

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	BRZ		2,19	5,32	1,08	10,35	8,95	6,13	3,82	5,09	6,20	9,08	0,44					58,65	44,66
	OL		0,59	3,00	1,50	2,13	5,90	2,02	0,34	1,37	4,21	3,06	0,44					24,56	18,70
	OS		0,22	0,14		0,10	0,54				0,20							1,20	0,91
Razem	ha		3,44	13,87	2,73	24,52	19,22	8,86	7,99	8,41	13,35	21,20	3,70	4,05				131,34	100,00
	%		2,62	10,56	2,08	18,68	14,63	6,75	6,08	6,40	10,16	16,14	2,82	3,08				100,00	100,00
LŚW	SO	3,28	11,46	0,70	3,43	23,26	13,19	35,51	25,39	7,77	11,94	7,51	0,45	0,94	14,99	3,61		163,43	10,41
	MD	2,49	4,31	4,67	1,21	2,47	5,62	1,97	1,10	2,91	1,25	0,21		0,59	1,51	0,06		30,37	1,93
	ŚW	1,58	23,66	11,13	12,69	24,66	23,65	10,62	7,13	10,09	4,04	1,16	1,84		3,36			135,61	8,64
	JD												0,19					0,19	0,01
	DG		0,36		0,36					0,25		0,62			0,33			1,92	0,12
	BK	23,38	75,31	72,28	25,33	56,74	49,03	24,76	57,05	42,26	16,51	40,57	39,25	15,43	124,24	16,42		678,56	43,23
	DB	11,59	53,46	14,63	5,28	31,49	16,63	13,68	1,05	13,40	5,29	6,59	9,65	1,53	27,78	4,03		216,08	13,76
	DB.B												0,79					0,79	0,05
	KL							0,15			0,68				0,05			0,88	0,06
	JW		0,34			0,84	0,71			0,80					0,14			2,83	0,18
	JS		0,67			0,37		0,75		0,40	0,34							2,53	0,16
	GB	0,29		1,80	0,64	8,17	8,07	2,22	0,84		1,45			0,15	0,29			23,92	1,52
	BRZ		7,63	6,14	9,38	34,82	31,02	108,49	19,98	5,25	2,83	1,12	1,19		11,45	3,69		242,99	15,47
	OL	1,58	5,65	0,05	0,53	2,51	1,91	5,95	2,14	4,50	0,92	0,34	1,06	1,66		0,42		29,22	1,86
	AK		0,12															0,12	0,01
	OS			0,43	0,89	13,48	2,42	9,41	0,86		0,12		0,23		2,92	0,79		31,55	2,01
	JKL										0,07							0,07	0,00
LP	1,88	6,01			0,37					0,07				0,66	0,19		9,18	0,58	
Razem	ha	46,07	188,98	111,83	59,74	199,18	152,25	213,51	115,54	87,63	45,51	58,12	54,65	20,30	187,72	29,21		1570,24	100,00
	%	2,93	12,04	7,12	3,80	12,68	9,70	13,61	7,36	5,58	2,90	3,70	3,48	1,29	11,95	1,86		100,00	100,00
LW	SO		0,06	0,23	0,46		0,46	1,30				0,13						2,64	4,91
	ŚW		0,82	0,89	2,93			0,51	1,11									6,26	11,64
	BK		0,12		0,31		0,82		1,08	0,82		1,41	0,71					5,27	9,80
	DB		1,10		0,24	0,12		1,25	0,31	0,82	0,15	0,91	0,43					5,33	9,91

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																			%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	WZ						0,49			0,82								1,31	2,44
	JS		0,21						1,15									1,36	2,53
	GB								0,51									0,51	0,95
	BRZ			0,21	1,55	0,35	0,29	2,09	1,41	2,67	0,07		0,29					8,93	16,60
	OL		2,66	1,01	0,54				3,66	7,64	4,73	0,45	0,48					21,17	39,35
	OS					0,12	0,23				0,41	0,07						0,83	1,54
	LP									0,18								0,18	0,33
Razem	ha		4,97	2,34	6,03	0,59	2,29	8,81	13,39	10,27	0,74	2,93	1,43					53,79	100,00
	%		9,24	4,35	11,21	1,10	4,26	16,38	24,88	19,09	1,38	5,45	2,66					100,00	100,00
OL	SO			0,22		0,42	0,97			0,20								1,81	1,34
	ŚW	0,29	0,11	1,87	0,62	0,38												3,27	2,42
	BK	0,44	0,11						0,29			0,17						1,01	0,75
	DB						0,12		0,45									0,57	0,42
	KL								0,20									0,20	0,15
	WZ								0,40									0,40	0,30
	BRZ			0,60	0,26	2,06	0,96	0,51	1,82	0,73								6,94	5,14
	OL	0,74	0,92	8,11	6,24	25,70	15,13	14,10	15,72	29,63	0,32	3,38						119,99	88,78
OS				0,39	0,32			0,08	0,16								0,95	0,70	
Razem	ha	1,47	1,14	10,80	7,51	28,88	17,18	14,69	19,04	30,56	0,32	3,55						135,14	100,00
	%	1,09	0,84	7,99	5,56	21,37	12,71	10,87	14,09	22,61	0,24	2,63						100,00	100,00
OLJ	OL							0,32	0,76		0,36							1,44	100,00
Razem	ha							0,32	0,76		0,36							1,44	100,00
	%							22,22	52,78		25,00							100,00	100,00
Łącznie	SO	796,93	1463,61	589,88	474,96	1150,09	1296,94	1509,26	999,45	502,07	645,14	530,82	234,79	33,40	66,17	33,22		10326,73	67,84
	SO.B					0,79	0,12											0,91	0,01
	SO.WE			0,70														0,70	0,00
	MD	9,76	26,63	6,09	4,50	5,55	7,22	1,97	1,23	3,26	1,25	0,21		0,59	1,62	0,06		69,94	0,46
	ŚW	14,38	97,40	51,01	45,35	67,73	33,81	15,34	30,63	28,61	7,70	7,38	6,10		12,66	0,90		419,00	2,75
	JD												0,19		0,15			0,34	0,00

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	DG		1,10	3,35	0,36					0,25		0,62			0,37			6,05	0,04
	BK	59,91	110,47	73,82	27,60	59,64	55,84	31,74	67,51	50,87	30,27	65,04	59,94	21,25	155,28	40,90		910,08	5,98
	DB	51,75	106,77	24,48	12,14	41,28	24,87	21,70	7,75	19,99	12,11	31,29	19,57	6,47	55,99	8,30		444,46	2,92
	DB.B												0,79					0,79	0,01
	DB.C		1,10			1,17	1,65											3,92	0,03
	KL		0,67		1,06		0,10	1,31	0,33		0,68				0,05			4,20	0,03
	JW		2,26	0,37	0,18	1,40	0,92	0,32		1,68	0,08	0,36			0,14			7,71	0,05
	WZ				0,10		0,49		0,54	0,82								1,95	0,01
	JS		0,88		0,10	0,37	0,10	2,13	1,15	0,40	0,34							5,47	0,04
	GB	0,29	0,59	1,80	0,86	8,47	8,07	2,29	1,35	0,10	1,45	0,20	0,07	0,15	0,29			25,98	0,17
	BRZ	146,46	451,78	227,81	163,15	370,27	289,34	432,06	129,66	51,22	34,51	39,29	8,55	0,18	24,67	11,69		2380,64	15,64
	OL	3,45	36,57	24,52	16,93	49,23	38,03	41,13	43,44	49,22	18,22	9,62	2,66	2,00	0,65	1,08		336,75	2,21
	OL.S		1,92	0,18	0,48	0,77	0,31	0,81										4,47	0,03
	AK		0,12		1,50							0,08						1,70	0,01
	TP							0,32				0,06						0,38	0,00
	OS		14,27	12,70	35,99	91,48	59,75	27,27	3,42	1,38	0,57	1,19	0,59		3,35	0,79		252,75	1,66
	WB				0,24													0,24	0,00
	JKL										0,07							0,07	0,00
	LP	2,49	9,77		0,24	0,37		1,10	0,44		0,07		0,22		1,16	0,19		16,05	0,11
Ogółem	ha	1085,42	2325,91	1016,71	785,74	1848,61	1817,56	2088,75	1286,90	709,87	752,46	686,16	333,47	64,04	322,55	97,13		15221,28	100,00
	%	7,13	15,30	6,68	5,16	12,14	11,94	13,72	8,45	4,66	4,94	4,51	2,19	0,42	2,12	0,64		100,00	100,00

Powierzchnia ewidencyjna gruntów zalesionych.....152210944 (m²)

Tabela Vb

Miąższościowa tabela klas wieku według rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu

Nadleśnictwo Czarnobór (11-30)

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
1	Powierzchnia zalesiona w ha																20		
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
BŚW	SO	65	13975	21490	42385	81625	160845	122640	67405	68410	84065	67545	23145	4775				758370	96,22
	MD		95	65						975		290						1425	0,18
	ŚW							45										45	0,01
	BK				35													35	0
	DB		3210	4085	3045	5080	5400	2980	145	225	185	90						24445	3,1
	DB.C		15															15	0
	BRZ		115						85									200	0,03
	OL					110												110	0,01
	OL.S		570	345	2180	490												3585	0,45
	AK	65	17980	25985	47755	87195	166245	125750	67550	69610	84250	67925	23145	4775				788230	100
OS	0,01	2,28	3,30	6,06	11,06	21,08	15,95	8,57	8,83	10,69	8,62	2,94	0,61				100,00	100	
Razem	m ³		970	3855	2945	1335	6140	235		2215	1330	9120						28145	57,64
	%		35															35	0,07
BW	SO		735	2540	795	7865	440	1345			60	1955						15735	32,22
	ŚW		450	730		3465		235				40						4920	10,07
	BRZ		2190	7125	3740	12665	6580	1815		2215	1390	11115						48835	100
	OL		4,48	14,59	7,66	25,93	13,47	3,72		4,54	2,85	22,76						100,00	100
	OS												770					770	84,62
Razem	m ³							140										140	15,38
	%							140					770					910	100
BB	SO							15,38					84,62					100,00	100
	BRZ	65	13975	21490	42385	81625	160845	122640	67405	68410	84065	67545	23145	4775				758370	96,22
Razem	m ³		95	65						975		290						1425	0,18
	%							45										45	0,01

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
BMŚW	SO		15510	28945	35345	165180	189540	308495	249145	88785	120450	98530	29030	3730	9135	4385		1346205	89,28
	SO.B					75												75	0
	SO.WE			95														95	0,01
	MD		340	70		275												685	0,05
	ŚW		530	590	320	1050	310	900	6820	3830	215	755	335		70	275		16000	1,06
	DG			30														30	0
	BK		5	10	45		50	20	580	265	475	680	720		685	280		3815	0,25
	DB		40	165	325	360	150	365	80	660	895	600	275					3915	0,26
	DB.C					15	20											35	0
	KL				95													95	0,01
	JW						60			235		100						395	0,03
	WZ								10									10	0
	GB			25														25	0
	BRZ		50	6765	8370	11645	17780	16895	33225	14785	4895	2915	2280	200		1300		121105	8,03
	OL			535	465	105	140	160	250	315	30	100	40		65			2205	0,15
	OL.S					115												115	0,01
	AK												20					20	0
	TP								20									20	0
	OS			605	570	4570	3880	1490	1715	90								12920	0,86
WB					40												40	0	
LP			25		40												65	0	
Razem	m³	50	24380	39310	52645	188755	208675	344990	271825	98700	125050	103005	30560	3795	11190	4940		1507870	100
	%	0,00	1,62	2,61	3,49	12,52	13,84	22,87	18,03	6,55	8,29	6,83	2,03	0,25	0,74	0,33		100,00	100
BMW	SO		265	2110	1540	3975	9350	5395	2345	3505	600	1235	2510					32830	32,34
	MD		30			185												215	0,21

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	ŚW		195	720	40	845	45	285	570	375		585			350			4010	3,95
	BK					65												65	0,06
	DB			60		25			30		50	90						255	0,25
	DB.C					200												200	0,2
	JW			30														30	0,03
	BRZ		470	2010	2275	12910	18670	3925	3405	390	30	30	35					44150	43,51
	OL		410	835	220	375	155	95	245		30	145						2510	2,47
	OS		35	540	205	4625	11090	560	90	90								17235	16,98
Razem	m³		1405	6305	4280	23205	39310	10260	6685	4360	710	2085	2545		350			101500	100
	%		1,38	6,21	4,22	22,86	38,73	10,11	6,59	4,30	0,70	2,05	2,51		0,34			100,00	100
BMB	SO			1660	105	615	210		375	750	4790	940	11775					21220	52,75
	ŚW			285	325	2945	160		2290				715					6720	16,7
	BK									150	20		175					345	0,86
	DB			40						135								175	0,43
	BRZ			785	350	955	510		1490	1660	2305	1660	820					10535	26,19
	OL			140	165	215	5		355	265	40							1185	2,95
	OS								50									50	0,12
Razem	m³			2910	945	4730	885		4560	2960	7155	2600	13485					40230	100
	%			7,23	2,35	11,76	2,20		11,33	7,36	17,79	6,46	33,52					100,00	100
LMŚW	SO		2210	3585	13370	49500	70455	100415	37550	20845	7400	10235	5920	920	11955	3860		338220	61,77
	SO.B						25											25	0
	MD		580	155	735	295	450		40	140					75			2470	0,45
	ŚW		315	480	1075	3635	1835	990	755	2205	1520	490	1435		4485			19220	3,51
	JD			255														255	0,05
	DG	20	335	105	245	535	1435	1905	2105	2545	3860	6490	5910	1425	4370	5375		36660	6,7
	BK		20	490	420	1300	1415	1305	1660	800	880	5085	3145	1000	575			18095	3,31
	DB					30	435											465	0,08

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																			%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	DB.C							90	35									125	0,02
	KL		5	20	5			100										130	0,02
	JW							205										205	0,04
	JS					20				35		40	10					105	0,02
	GB		2095	2720	3410	16570	18315	50820	6525	1150	590	435	225	60	3255	2405		108575	19,83
	BRZ		930	20	75	1330	95	385	325	230		680	425		95	210		4800	0,88
	OL		10	35														45	0,01
	OL.S				70													70	0,01
	AK		455	25	465	6510	5665	3155	485	85	65	275	140		175			17500	3,2
	OS		5						335	75				120				535	0,1
LP		20	6960	7890	19870	79725	100125	159705	49555	28035	14315	23730	17330	3405	24985	11850		547500	100
Razem	m³	0,00	1,27	1,44	3,63	14,56	18,29	29,19	9,05	5,12	2,61	4,33	3,17	0,62	4,56	2,16		100,00	100
	%		240	415	1545	4120	1900	1090	505	1510	1455	345			140	105		13370	15,99
LMW	SO			10		85												95	0,11
	MD		20	185	3935	4320	1865		615	2770	150	480				65		14405	17,22
	ŚW					445		260		310	145	85	1015					2260	2,7
	BK			20	340	360	200	325	120	490	415	555	270	780	145			4020	4,81
	DB					25	45											70	0,08
	KL				15	160					20							195	0,23
	JW				15													15	0,02
	WZ				20		35											55	0,07
	JS				45	35		25										105	0,13
	GB		390	645	3930	4425	3235	2525	1710	2255	90	130			350			19685	23,54
	BRZ		730	390	1445	3245	3600	4740	4530	2530	4820	55	90					26175	31,3
	OL		15			135	35	60										245	0,29
	OL.S							60				25						85	0,1
TP		85	80	145	1655	435	210		190		55						2855	3,41	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	OS		1480	1745	11435	18540	11775	9080	7740	9745	7260	1790	445	1795	635	170		83635	100
Razem	m³		1,77	2,09	13,67	22,17	14,08	10,86	9,25	11,65	8,68	2,14	0,53	2,15	0,76	0,20		100,00	100
	%			435	30	1545	1385	270	730	75	370	295	405					5540	15,43
LMB	SO		10	120		2505	15		390	215								3255	9,07
	ŚW									165	145	1010	425	455				2200	6,13
	BK			30					285	255	415	1555	315	1310				4165	11,6
	DB		180	600	220	2405	2245	1575	1115	1100	1610	1930	100					13080	36,43
	BRZ		45	635	305	410	1915	775	130	450	1565	945	155					7330	20,41
	OL		35	30		20	155				95							335	0,93
	OS		270	1850	555	6885	5715	2620	2650	2260	4200	5735	1400	1765				35905	100
Razem	m³		0,75	5,15	1,55	19,17	15,92	7,30	7,38	6,29	11,70	15,97	3,90	4,92				100,00	100
	%		195	85	1040	7450	5650	14365	11495	3505	5130	4205	150	470	7235	1315		62290	13,87
LŚW	SO		300	885	265	675	1740	800	520	1300	730	95		295	555			8160	1,82
	MD		205	920	2250	8380	11350	6820	5150	7740	3000	730	960		2385			49890	11,11
	ŚW												225					225	0,05
	JD									180		700			520			1400	0,31
	DG		230	2885	3710	9275	15995	9475	25405	18375	7375	21145	17805	7895	40010	7520		187100	41,67
	BK		100	250	855	6770	5085	4535	315	4555	2205	3480	4805	750	5525			39230	8,73
	DB												560					560	0,12
	DB.B							80			240				30			350	0,08
	KL					165	245			220					55			685	0,15
	JW					75		240		130	140							585	0,13
	JS			25	130	1760	2635	655	330		390			50	170			6145	1,37
	GB		520	865	1860	8055	9725	35885	7120	1630	1100	400	390		4435	1290		73275	16,31
	BRZ		265	10	150	825	650	2080	1165	1645	425	170	440	620		210		8655	1,93
	OL		10															10	0
AK			70	295	3505	965	3590	340		50			75	1260	335		10485	2,33	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	OS										20							20	0
	JKL					75					15							90	0,02
	LP		1825	5995	10555	47010	54040	78525	51840	39280	20820	30925	25410	10080	62180	10670		449155	100
Razem	m³		0,41	1,33	2,35	10,47	12,03	17,47	11,54	8,75	4,64	6,89	5,66	2,24	13,84	2,38		100,00	100
	%		5	35	150		170	510				50						920	5,07
LW	SO		10	75	605			305	675									1670	9,21
	ŚW				35		200		400	355		515	245					1750	9,65
	BK				50	45		545	120	445	70	365	185					1825	10,07
	DB						145			260								405	2,23
	WZ								295									295	1,63
	JS								95									95	0,52
	GB			25	305	90	55	645	420	990	25		85					2640	14,56
	BRZ		195	215	140			1325	3205	2740	205	170						8195	45,21
	OL					30	55			190	30							305	1,68
	OS								30									30	0,17
Razem	LP		210	350	1285	165	625	3330	5240	4980	330	1100	515					18130	100
	m³		1,16	1,93	7,09	0,91	3,45	18,37	28,89	27,47	1,82	6,07	2,84					100,00	100
	%			80		95	345			95								615	1,41
OL	SO			200	95	40												335	0,77
	ŚW								110			50						160	0,37
	BK						75		205									280	0,64
	DB								55									55	0,13
	KL								80									80	0,18
	WZ			65	25	435	235	95	390	200								1445	3,32
	BRZ			1435	1710	7220	4750	5550	6290	11780	90	1475						40300	92,65
	OL				60	90		35	45									230	0,53
OS			1780	1890	7880	5405	5680	7175	12075	90	1525						43500	100	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Powierzchnia zalesiona w ha																			%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Razem	m³			4,09	4,34	18,11	12,43	13,06	16,49	27,76	0,21	3,51						100,00	100
	%							95	280		175							550	100
OLJ	OL							95	280		175							550	100
Razem	m³							17,27	50,91		31,82							100,00	100
	%	65	33370	62695	98455	315440	445990	553415	369550	189695	225590	192500	73705	9895	28465	9665		2608495	71,15
Łącznie	SO					75	25											100	0
	SO.B			95														95	0
	SO.WE		1250	1120	1000	1515	2190	800	560	1440	730	95		295	630			11625	0,32
	MD		1415	3640	8645	23720	15580	9300	17265	18110	4885	3330	3445		7290	340		116965	3,19
	ŚW												225					225	0,01
	JD			285						180		700			520			1685	0,05
	DG	20	570	3000	4035	9875	18125	11445	28860	21855	12185	30035	25365	10790	45065	13175		234400	6,39
	BK		160	1055	2025	8860	6925	7075	2815	7340	4930	11730	8995	3840	6245			71995	1,96
	DB												560					560	0,02
	DB.B					245	455											700	0,02
	DB.C				95		25	215	90		240				30			695	0,02
	KL		5	50	20	325	305	100		455	20	100			55			1435	0,04
	JW				15		145		90	260								510	0,01
	WZ				20	75	35	445	295	130	140							1140	0,03
	JS		25	25	175	1815	2635	680	425	35	390	40	10	50	170			6475	0,18
	GB	50	14365	22710	27860	76570	75725	133160	37105	14495	8910	8910	1855	60	9340	3695		434810	11,86
	BRZ		3125	4145	4315	13760	11330	15295	16840	19670	7450	3680	1110	685	95	420		101920	2,78
	OL		140	35	115	135	35	145										605	0,02
	OLS		10		180							20						210	0,01
	AK							80				25						105	0
TP		2235	2390	7920	24270	19855	9500	1100	555	240	370	215		1435	335		70420	1,92	
OS				40													40	0	

Typ siedliskowy lasu	Gatunek drzewa	Drzewostany w klasach i podklasach wieku												KO	KDO	Bud. przer.	Razem		
		I		II		III		IV		V		VI	VII						VIII
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140						141 i wyżej
Powierzchnia zalesiona w ha																		%	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	WB										20							20	0
	JKL		30		40	75		335	105		15		120					720	0,02
	LP	50	15510	28945	35345	165180	189540	308495	249145	88785	120450	98530	29030	3730	9135	4385		1346205	89,28
Ogółem	m ³	135	56700	101245	154955	476755	599380	741990	475100	274220	265745	251535	115605	25615	99340	27630		3665950	100
	%	0	2	3	4	13	16	20	13	7	7	7	3	1	3	1		100	100

Tabela VIIIa

Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miazszości według gatunków panujących i stref uszkodzenia - przyrost tablicowy

Nadleśnictwo Czarnobór (11-30)

Gatunek panujący	Drzewostany w klasach i podklasach wieku													KO	KDO	Bud. przer.	Razem	Procent
	I		II		III		IV		V		VI	VII	VIII					
	1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121-140	141 i wyżej					
Bieżący roczny przyrost miazszości w m3																		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
SO	185	9535	6985	4860	10615	12200	11930	7310	3120	3230	2410	690	80	500	110		73760	77,82
SO.B					5												5	0,01
MD		75	70	30		5											180	0,19
ŚW		120	235	625	915	370	60	170	245	50	25	35		10			2860	3,02
DG			20								20						40	0,04
BK	5	200	580	295	705	900	445	625	430	110	295	305	110	510	160		5675	5,99
DB		320	105	130	425	140	60		75	25	160	90	25	60			1615	1,7
DB.B												20					20	0,02
DB.C					5												5	0,01
KL							5										5	0,01
JS																		
BRZ		260	865	1130	2015	1405	2065	370	80	70	35			200	65		8560	9,03
OL		230	120	120	305	145	200	215	235	80	25						1675	1,77
OL.S					5												5	0,01
AK				5													5	0,01
OS			10	70	210	30	5										325	0,34
LP		15					10										25	0,03
Razem	190	10755	8990	7265	15205	15195	14780	8690	4185	3565	2970	1140	215	1280	335		94760	100

Przyrost tablicowy w drzewostanach nieobjętych użytkowaniem rębnym = $7080\text{m}^3/1\text{rok} = 790800\text{m}^3/10\text{ lat} = 83\%$ całości spodziewanego przyrostu okresowego tablicowego

Tabela XI

Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych

Nadleśnictwo Czarnobór (11-30)

Typ siedliskowy lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Skład gatunkowy upraw i młodników do 10 lat									przypadłe	Razem	
		zgodny ze składem pożądanym			częściowo zgodny ze składem pożądanym			niezgodny ze składem pożądanym					
		przy zadrzewieniu											
		1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	1,0-0,9	0,8-0,7	0,6-0,5	0,4 i mniej		
powierzchnia - ha													
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
BŚW		479,07	13,54									492,61	
BW		8,42	6,63									15,05	
BMŚW		469,60	7,46		5,50	2,13						484,69	
BMW	91D0	9,05										9,05	
LMŚW		20,43			0,83							21,26	
LŚW		30,23		1,72								31,95	
	9130	0,79										0,79	
OL		1,47										1,47	
Ogółem		1019,06	27,63	1,72	6,33	2,13						1056,87	

Tabela XII

Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych

Nadleśnictwo Czarnobór (11-30)

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana	
1	2	3	4	5	6	7	
KO	BMŚW	9110	BK	13,37	30,0	11	
	BMŚW		DB	24,80	30,0	22	
	BMW		ŚW	2,12	80,0	22	
	LMŚW		BK	27,82	66,1	22	
					14,09	46,7	22
	LMŚW		DB	48,78	38,8	12	
					1,06	70,0	12
	LMW		BK	2,79	60,0	12	
	LŚW		BK	35,71	66,6	12	
					48,54	73,9	12
					56,14	72,9	11
		9160		8,3	80,0	12	
	LŚW		DB	39,03	41,0	12	
Razem				322,55	56,6	12	
KDO	LMŚW	9110	BK	4,85	24,4	22	
					22,4	30,8	22
	LMŚW		DB	13,09	17,5	12	
	LŚW		BK	0,70	30,0	22	
					6,26	36,6	22
					1,95	60,0	12
	LŚW		DB	9,86	20,0	12	
					4,38	20,0	12
		9130		6,06	40,0	11	
Razem				69,55	27,8	12	

Wyszczególnienie	Typ siedl. lasu (TSL)	Leśne siedlisko przyrodnicze (LSP)	Gatunek panujący młodego pokolenia	Powierzchnia manipulacyjna w ha	Przeciętny % pokrycia (zadrzewienie)	Przeciętna jakość hodowlana	
1	2	3	4	5	6	7	
Uprawy i młodniki po rębniach złożonych	BMŚW	9110	DB	6,41	30,0	11	
	BMŚW		SO	11,20	100,0	11	
	BŚW		SO	2,58	80,0	12	
	LMŚW		BK	7,63	70,0	11	
					7,51	80,0	12
	LMŚW		DB	8,34	95,7	12	
	LMŚW		SO	4,02	100,0	11	
	LŚW		BK	5,37	100,0	12	
					4,06	70,0	12
				9130		119,04	91,0
	LŚW		BRZ	5,06	100,0	22	
	LŚW		DB	1,84	96,9	11	
Razem				183,06	88,5	11	
Ogółem				575,16	63,3	12	

Tabela XIV

Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego

Nadleśnictwo Czarnobór (11-30)

Gospodarstwo Sposób zagosp.	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych i ochronnych na okres obowiązywa- nia planu	Etat przyjęty na okres obowiązywa- nia planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrów- nania średnie- go wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzątnięcia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostat- nich klas wieku						
	m3 brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
SPECJALNE (S)	X	X	X	X	0	100	950	950
LASÓW OCHRONNYCH (O)	13738	15165	10732	13738	624	3563	137879	137879
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	19953 59,53	19155 58,51	16619 50,53	19155 58,51	1177	X	X	191427 593,66
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)	19015	21978	16410	19015	4584	7125	X	172309
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)	X	X	X	X	0	0	0	
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	38968	41133	33029	38170	5761	7125	0	363736
OGÓŁEM OBREB	52706	56298	43761	51908	6385	10788	138829	502565
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO	52706	56298	43761	51908	6385	10788	138829	502565

Orientacyjny etat wg pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych w lasach wielofunkcyjnych nadleśnictwa: 63228 m3 brutto

Tabela XV

Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych według rodzajów rębni w gospodarstwach

Nadleśnictwo Czarnobór (11-30)

Gospodarstwo Sposób zagosp.	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa 1)	Ogółem
		cięcia uprząt.	cięcia pozostałe	razem		
ha						
1	2	3	4	5	6	7
SPECJALNE (S)		2,32		2,32		2,32
LASÓW OCHRONNYCH (O)	226,25	87,64	189,59	277,23		503,48
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	593,66					593,66
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)		198,77	848,97	1047,74		1047,74
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)						
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	593,66	198,77	848,97	1047,74		1641,40
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO	819,91	288,73	1038,56	1327,29		2147,20

1) - należy zaliczyć również rębnię stopniową udoskonaloną z okresem odnowienia ponad 40 lat

Tabela XVI

**Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu tak-
sacyjnego według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku**

Nadleśnictwo Czarnobór (11-30)

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem	
		I		II		III		IV		V		VI	VII		
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Trzebieże wczesne (TW)	SO		753,15	698,27	399,87	2,57									1853,86
	MD		3,93	5,75	2,22										11,9
	ŚW		20,04	18,69	27,16										65,89
	DG			4,29											4,29
	BK			33,18	15,41										48,59
	DB		6,34	9,73	6,37										22,44
	BRZ		30,41	113,83	78,15										222,39
	OL		26,55	6,19											32,74
	OS			0,77	1,63										2,4
Razem		840,42	890,7	530,81	2,57									2264,5	
Trzebieże późne (TP)	SO				120,08	1227,36	1392,37	1552,74	627,86	272,39	267,25	193,37	78,48	5731,9	
	MD						0,58							0,58	
	ŚW				2,15	30,48	18,33	3,77	2,69	14,61		0,85	1,5	74,38	
	DG											2,06		2,06	
	BK				13,34	76,2	83,88	46,28	64,17	54,74	3,87	18,09	5,83	366,4	
	DB				4,91	42,94	15	6,74		14,39	2,66	19,01		105,65	
	DB.B												2,05	2,05	
	BRZ				67,47	266,82	190,03	97,54	30,12	8,19				660,17	
	OL				2,24	14,39	6,88	5	12,79					41,3	
	OS				4,19	32,67	0,63							37,49	
	LP							1,58						1,58	
Razem				214,38	1690,86	1707,7	1713,65	737,63	364,32	273,78	233,38	87,86	7023,56		

Rodzaj cięcia	Gatunek panujący	Powierzchnia (ha)* wg klas i podklas wieku												Razem
		I		II		III		IV		V		VI	VII	
		1-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	101-120	121 i wyżej	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Razem trzebieże	SO		753,15	698,27	519,95	1229,93	1392,37	1552,74	627,86	272,39	267,25	193,37	78,48	7585,76
	MD		3,93	5,75	2,22		0,58							12,48
	ŚW		20,04	18,69	29,31	30,48	18,33	3,77	2,69	14,61		0,85	1,5	140,27
	DG			4,29								2,06		6,35
	BK			33,18	28,75	76,2	83,88	46,28	64,17	54,74	3,87	18,09	5,83	414,99
	DB		6,34	9,73	11,28	42,94	15	6,74		14,39	2,66	19,01		128,09
	DB.B												2,05	2,05
	BRZ		30,41	113,83	145,62	266,82	190,03	97,54	30,12	8,19				882,56
	OL		26,55	6,19	2,24	14,39	6,88	5	12,79					74,04
	OS			0,77	5,82	32,67	0,63							39,89
	LP							1,58						1,58
	Razem		840,42	890,7	745,19	1693,43	1707,7	1713,65	737,63	364,32	273,78	233,38	87,86	9288,06

*- dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej, bez powtórzeń (nawrotów) w 10. leciu

Tabela XVII

Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć

Nadleśnictwo Czarnobór (11-30)

Kategoria cięć	Powierzchnia ha		Miąższość grubizny w m ³	
	cięcia* (manipulacyjna)	do odnowienia	brutto	netto
1	2	3	4	5
I. Użytki rębne: A. Zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)	2147,20	1401,37	502567	427886
Spodziewany przyrost 5% miąższości użytków rębnych			25128	21394
Łącznie użytki rębne ze spodziew. przyrostem	2147,20	1401,37	527695	449280
B. Niezaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego)				
1. uprzątnięcie płazowin				
2. uprzątnięcie nasien ników i przestojów			1747	1569
3. pozostałe	159,94		4891	4181
Razem niezaliczone	159,94		4041	5750
Razem użytki rębne	2307,14	1401,37	534333	455030
II. Użytki przedrębne				
A. Czyszczenia			0	0
B. Trzebieże	9288,06		513750	411000
Razem użytki przedrębne (m3 wg przyjęt. etatu)	9288,06		513750	411000
Ogółem użytki główne (I+II)	11595,20	1401,37	1048083	866030

* dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej bez uwzględniania powtórzeń (nawrotów) w 10-leciu

Orientacyjna porównawcza wielkość użytkowania ogółem z uwzględnieniem etatu wg pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych = 86603 m³ grubizny netto/1 rok (obliczenie brutto > netto z zastosowaniem odpowiednich proporcji)

Tabela XVIII

Zestawienie zbiorcze wskaźników gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu

Nadleśnictwo Czarnobór (11-30)

Typ siedliskowy lasu	Odnowienia i zalesienia							Poprawki i uzupełnienia	Ogółem odnowienia i zalesienia oraz poprawki i uzupełnienia	Wprowadzanie podszytów	Pielęgnowanie				Melioracje	
	otwarte			pod osłoną			razem				upraw		młodników	razem	wodne	agrotechniczne
	halizny, płazowiny, zręby	grunty nieleśne	zręby projektowane	przy rębniach złożonych	posadzenia	dolesianie luk i przerzedzeń					pielęgnowanie gleby	czyszczenia wcześnie				
	Powierzchnia zredukowana - ha															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
BMŚW	77,28		424,95	180,15		3,17	685,55	0,10	685,65	10,37	310,26	68,92	550,99	930,17		595,27
BMW	1,59		3,60	3,00		0,10	8,29		8,29		4,38	1,48	12,55	18,41		6,60
BŚW	129,01		364,99			0,20	494,20		494,20		278,01	124,83	997,94	1400,78		364,99
BW			14,13				14,13		14,13			2,82	18,69	21,51		14,13
LMB	1,69						1,69		1,69		1,69			1,69		
LMŚW				213,62	59,91	0,82	274,35	0,76	275,11	16,83	18,96	13,92	209,22	242,10		191,10
LMW			2,15	5,91			8,06		8,06				5,59	5,59		7,71
LŚW			10,09	201,37	7,10	0,25	218,81	4,30	223,11		37,79	18,49	356,70	412,98		200,39
LW				11,58			11,58		11,58				4,90	4,90		11,58
OL																
OGÓŁEM	209,57		819,91	615,63	67,01	4,54	1716,66	5,16	1721,82	27,20	651,09	230,46	2156,58	3038,13		1391,77
Zadania na 10 - lecie	209,57		655,93	615,63	67,01	4,54	1552,68	238,06	1557,84	27,20	1541,18	230,46	2156,58	3928,22		1391,77

Obligatoryjna powierzchnia pielęgnowania upraw 597,05 ha

Tabela XIX

Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej

Lp.	Wyszczególnienie		Ubiegły okres gospodarczy	Plan na bieżący okres gospodarczy
1	2		3	4
1.	Powierzchnia leśna (stan na 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu u.l.) – ha (z gruntami przekazanymi do Nadleśnictwa Łupawa)		11 246,53	15 883,22
2.	Zasoby drzewne na powierzchni leśnej (stan na 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu u.l.) – m ³		1 992 736	3 700 454
3.	Zasobność drzewostanów (stan na 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania planu u.l.) – m ³ /ha		177	233
4.	Wartość majątku nadleśnictwa	wartość drzewostanów (według tablic) – tys. zł	252 364	469 697
		wartość gruntów leśnych (według metody wskaźnikowej) – tys. zł	31 494	44 410
		wartość środków trwałych – tys. zł	13 373	17 934
	Razem	tys. zł	297 231	532 041
5.	Etat 10-letni (grubizna netto)	użytki rębne – m ³ netto	217 980	455 030
		użytki przedrębne – m ³ netto	189 000	411 000
		razem użytki główne – m ³ netto	406 980	866 030
		udział użytków przedrębnych - %	46,4	47,5
6.	Okresowy przyrost w 10-leciu	m ³	1 044 800	947 600
		przeciętnie m ³ /ha/rok	9,29	5,99
7.	Wskaźnik gospodarki zasobami (grubizna brutto)	użytkowanie rębne: m ³ /ha pow. leśn./rok	1,84	3,36
		użytkowanie przedrębne: m ³ /ha pow. leśn./rok	1,85	3,23
		użytkowanie główne: m ³ /ha pow. leśn./rok	3,69	6,59
		użytkowanie główne: % zasobów/rok	2,94	2,83
		użytkowanie główne: % przyrostu/rok	5,60	11,06
8.	Udział powierzchni prawnie wyłączonych z użytkowania rębnego - % (udział w powierzchni leśnej)		-	-
9.	Udział lasów ochronnych i rezerwatów - % (udział powierzchni leśnej)		24,0	15,4
10.	Powierzchnia lasów nadzorowanych – w ha		1105,24	-
	% udział w powierzchni lasów nadleśnictwa		4,3	0,0

Tabela XX

Prognoza przeciętnego rocznego wyniku ekonomicznego

Lp.	Wielkość pozyskania drewna oraz ważniejsze wskaźniki kosztów i przychodów	Jednostka miary	Przeciętne rocznie za ostatnie 3 lata (2011-2013)	Według etatu użytkowania głównego przyjętego do realizacji w planie u.i.	Według orientacyjnego etatu potencjalnego z uwzględnieniem pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych
1	2	3	4	5	6
1.	Przeciętna roczna ilość pozyskiwanego drewna	m ³	60 980	86 603	86 603
2.	Koszty administracyjne	zł	6 246 754	6 246 754	6 246 754
3.	Koszty ochrony lasu	zł	1 091 450	1 091 450	1 091 450
4.	Koszty nasiennictwa i selekcji	zł	16 071	16 071	16 071
5.	Koszty odnowień i zalesień ²	zł/ha	1 981	1 981	1 981
6.	Przeciętna roczna ilość odnowień i zalesień	ha	132,38	155,27	155,27
7.	Koszty pielęgnowania upraw i młodników	zł/ha	439	439	439
8.	Przeciętna roczna ilość pielęgnowanych upraw i młodników	ha	257,26	392,82	392,82
9.	Koszty pozyskania i zrywki drewna	zł/m ³	44	44	44
Suma kosztów (k)		zł	16884672,20	10412576,92	11644844,85
10.	Przychody ze sprzedaży drewna	zł/m ³	163,48	163,48	163,48
Suma przychodów (p)		zł	28220310,00	9939740,00	14116289,00
Wskaźnik udziału kosztów w przychodach (k/p)		zł	0,60	1,05	0,82

KRONIKA